

2542	การตำรวจแห่งชาติและรอง ฯ และ พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ รองนายก ฯ และ รว.ก.มหาดไทย 3 ข้อหา คือ การขึ้นค่าทางด่วน ออกระเบียบ ก.มหาดไทยเลือกตั้ง อบจ.ซึ่งขัดต่อกฎหมาย และจัดตั้งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยไม่มีกฎหมายรองรับ
2 มี.ค. 2542	ก.มหาดไทยจัดเลือกตั้งประธานองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)ทั่วประเทศท่ามกลางเสียงท้วงติงว่าอาจขัดกับกฎหมาย
5 มี.ค. 2542	นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา วิจารณ์พ.ร.บ.ทุนรัฐวิสาหกิจว่าเป็นการผูกขาดอำนาจรัฐไปให้ต่างชาติ โดยกล่าวว่า"ในฐานะประธานที่ประชุม รู้สึกอึดอัดกับร่าง พ.ร.บ.ฉบับนี้ เพราะมองเห็นมีคดียุติที่จะเกิดขึ้นข้างหน้า ที่เราเอาอำนาจรัฐไปขายให้กับคนต่างด้าว..."
9 มี.ค. 2542	กรม. มีมติให้ความเห็นชอบร่าง พ.ร.บ.องค์การบริหารท้องถิ่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และการโทรคมนาคม ตามที่นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รว.ก.คมนาคม เสนอ
12มี.ค.2542	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ป.ป.ช.) มีมติรับคำร้องให้ถอดถอนนายชวน หลีกภัย และพล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์
12มี.ค.2542	วุฒิสภาผ่านความเห็นชอบร่าง พ.ร.บ.ล้มละลาย โดยเปิดโอกาสให้วุฒิสมาชิกได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่และมีการประชุมนานข้ามวันอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน สาระสำคัญเป็นไปตามร่างที่รัฐบาลเสนอ
15มี.ค.2542	พรรคกิจสังคมจัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี เลือกคณะกรรมการบริหารและผู้บริหารชุดใหม่หลังจากนายมนตรี พงษ์พานิช ลาออกจากตำแหน่ง ซึ่งที่ประชุมลงมติให้นายสุวิทย์ คุณกิตติ เป็น หน.พรรค นายสมศักดิ์ เทพสุทิน เป็นเลขาธิการพรรค และนายณรงค์เลิศ สุรพล เป็นโฆษกพรรค
20มี.ค.2542	นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ เลขาธิการพรรคชาติพัฒนา บรรยายที่สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทยเกี่ยวกับแนวโน้มการเมืองไทยว่า เศรษฐกิจจะเป็นตัวชี้ว่ารัฐบาลจะอยู่ต้นปี 2542 หรือไม่ รัฐบาลควรยุบสภาก่อนพรรคความหวังใหม่ได้เปรียบ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มีโอกาสเป็นนายกฯ คราวหน้า และพรรคไดนาพันธมิตรทางการเมืองได้มากที่สุดจะมีโอกาสเป็นนายกฯ
24มี.ค.2542	จอมพลถนอม กิตติขจร ส่งหนังสือถึงนายชวน หลีกภัย เรื่อง ขอกราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่งนายทหารพิเศษ ฯ
25มี.ค.2542	คนเครือข่ายเดือน ต.ค. ประชุมเคลื่อนไหวเรียกร้องให้นายชวน หลีกภัย นายก ฯ ลาออก เพราะบริหารงานผิดพลาด ที่สำคัญคือการลงนามแต่งตั้งจอมพลถนอม กิตติขจร และ พล.ต.ม.บุญฤทธิ ภูษาร เป็นนายทหารพิเศษประจำพระองค์
25มี.ค.2542	นายชิงชัย มงคลธรรม รอง หน.พรรคความหวังใหม่ ยื่นหนังสือต่อนายอานา เมฆสวรรค์ รองประธานวุฒิสภา เพื่อถอดถอนนายสุเทพ เทือกสุบรรณ รว.ก.คมนาคม ออกจากตำแหน่งตาม รธน.มาตรา 303 เพราะมีพฤติกรรมส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่
26มี.ค.2542	วุฒิสมาชิกลงมติคัดเลือกคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) จำนวน 9 คน เป็นชุดแรกตาม รธน. 2540กำหนด
28มี.ค.2542	นายธีรยุทธ บุญมี อดีตเลขาธิการศูนย์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย และอาจารย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แถลงการวิเคราะห์สถานการณ์การเมืองและเศรษฐกิจ ว่ารัฐบาลแก้ปัญหาเศรษฐกิจไม่ได้ มีปัญหาออร์ปขึ้น ซึ่งหากเศรษฐกิจไม่ฟื้นใน 3-6 เดือน อาจนำไปสู่การยุบสภา
1 เม.ย. 2542	นายจาตุรนต์ ฉายแสง อภิปรายญัตติด่วนเรื่องการแต่งตั้ง จอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายทหารพิเศษประจำกรมทหารราบที่ 31 รักษาพระองค์
4เม.ย.2542	สรส.นัดชุมนุมใหญ่ต่อต้านการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
1เม.ย.2542	ระเบียบการรับบริจาคเงินของพรรคการเมืองตามกฎหมายพรรคการเมืองมีผลบังคับใช้
11พ.ค.2542	ตัวแทนสมาคมอาชีพเวชศาสตร์และสิ่งแวดล้อมประเทศไทย ฯลฯ เข้าพบประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเสนอร่าง พ.ร.บ.จัดตั้งสถาบันคุ้มครองสุขภาพความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการ เป็นกฎหมายฉบับแรกที่เสนอจากองค์กรประชาชน
9 มี.ย.2542	ป.ป.ช. มีมติยกคำร้องของฝ่ายค้านที่เสนอให้ถอดถอนนายชวน หลีกภัย และนายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ เพราะศาล

	รธน.วินิจฉัยแล้วว่าหนังสือแสดงเจตจำนงไม่ใช้หนังสือสัญญา รัฐบาลสามารถทำได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากรัฐสภา
15 มิ.ย. 2542	คณะอนุกรรมการข้าราชการพลเรือน ก.สาธารณสุขพิจารณาตงโทษไล่ออกนายแพทย์ ซี 9 จำนวน 2 คน และปลดนายแพทย์ออกจากราชการ 5 คน เนื่องจากเกี่ยวข้องกับการทุจริตการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์มูลค่า 1,400 ล้านบาท
15 มิ.ย. 2542	นายกร ทัพพะรังสี รว.ก.สาธารณสุข มีคำสั่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงต่อนายแพทย์ ปรากรม วุฒิพงษ์ ปลัด ก.สาธารณสุข ในฐานะผู้บังคับบัญชาที่ละเลยให้มีการทุจริตกัน นายแพทย์ปรากรม ไม่พอใจ ยื่นขอความเป็นธรรมจากนายกรัฐมนตรี ว่าผลการสอบสวนไม่ได้ระบุถึงความผิดของตนเอง

หนังสืออ้างอิง

จตุณ สุภาพ และคณะ. หนังสือเรียน ส 402 สังคมศึกษา.พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,2540.

เชาวนะ ไตรมาศ. สถาบันนโยบายศึกษา.ข้อมูลพื้นฐาน 66 ปี ประชาธิปไตยไทย.พิมพ์ครั้งที่ 4 กทม: สุขุมและบุตร,2541.

มติชนสุดสัปดาห์ ม.ค.-มิ.ย. 2542.

วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. หนังสือเรียนสังคมศึกษา ส 306 ประเทศของเรา 4 .กทม: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,2536

ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา

1. ความเคลื่อนไหวภาครัฐ

1.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

หัวข้อข่าว

- 1.1.1 วุฒิสภาลงมติด้วยคะแนน 141 ต่อ 3 เสียง รับร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติวาระที่ 3

สรุปประเด็นข่าว

- 1.1.1 วุฒิสภาลงมติด้วยคะแนน 141 ต่อ 3 เสียง รับร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติวาระที่ 3

วันที่ 25 มี.ค. 42 สภาผู้แทนราษฎรมีมติเห็นชอบร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ...ในวาระที่ 2 และ 3 และวันที่ 26 มี.ค.42

ได้เสนอร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติต่อวุฒิสภา

วันที่ 7 มี.ย.42 คณะกรรมาธิการวิสามัญวุฒิสภาพิจารณาร่าง พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติทั้ง 77 มาตราแล้ว มีแก้ไข 30 มาตรา ซึ่งที่ประชุมได้ตั้งข้อสังเกตท้าย พ.ร.บ. 4 เรื่องคือ 1) รัฐบาลต้องส่งเสริมการศึกษาก่อนประถมอย่างจริงจัง 2) รัฐบาลต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเชิงรุกอย่างจริงจังให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม 3) องค์ประกอบของคณะกรรมการในมาตราต่าง ๆ ใน พ.ร.บ.การศึกษา ฯ ให้พิจารณาผู้แทนสมาคมการศึกษาเอกชนทุกระดับเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วย 4) รัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาออกนอกระบบราชการ โดยต้องมีแรงจูงใจทั้งเงินเดือนและสวัสดิการไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 จากที่เคยได้รับภายใต้กรอบของคุณภาพ ทั้งนี้เป็นการเปิดเผยของ นายวัลลภ ตังคณานุกีรัย โฆษกกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ (ไทยรัฐ090642)

วันที่ 25 มี.ย. 42 มีการประชุมวุฒิสภาสัมัยสามัญนิติบัญญัติครั้งแรก มีนายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภาเป็นประธานการประชุม ซึ่งที่ประชุมให้ความเห็นชอบร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติในวาระที่ 3 แล้ว และจะได้นำส่งต่อไปยังสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบอีกครั้ง จากนั้นจึงเสนอให้นายกฯ นำขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย

1.2 ความเคลื่อนไหวด้านระบบบริหารการศึกษา

หัวข้อข่าว

- 1.2.1 ศธ.และกทม.กระจายอำนาจการศึกษา

1.2.2 ธนาคารโลกแนะไทยปฏิรูปการศึกษาด้วยการกระจายอำนาจ

1.2.3 นักวิชาการห่วงมหาวิทยาลัยนอกระบบกลายเป็นหน่วยงานราชการ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม

1.2.4 โรงเรียนประชานิเวศน์ นำร่องต้นแบบโรงเรียนมหาชนตาม พ.ร.บ.องค์การมหาชน

สรุปประเด็นข่าว

1.2.1 ศธ.และกทม.กระจายอำนาจการศึกษา

นายเศรษฐา ทอสุวรรณ รองเลขาธิการรักษาราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) ระบุว่าขณะนี้ ก.ศึกษาธิการ กระจายอำนาจให้จังหวัดเป็นผู้ตรวจพิจารณาการจัดตั้ง ขยาย และเพิ่มหลักสูตรในโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งมีศึกษาธิการจังหวัดเป็นประธานให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอของ สช. โดยไม่ต้องส่งคำขอให้ สช. จัดคณะกรรมการส่วนกลางไปตรวจเช่นที่แล้วมา โดยจังหวัดต้องแต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งมีศึกษาธิการจังหวัดเป็นประธาน ผู้แทนกรมอาชีวศึกษาหรือสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เปิดสอนเป็นกรรมการ และมีหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

ส่วนเกณฑ์ความพร้อมนั้นยังคงเหมือนเดิมคือ ความพร้อมด้านที่ดิน สภาพอาคารทั่วไป บริเวณ อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบ ห้องปฏิบัติการเฉพาะสาขา เครื่องมือ อุปกรณ์ หลักสูตร แผนการเรียน บุคลากร สุขาภิบาลในโรงเรียน ความพร้อมและความเหมาะสมในการดำเนินการ

ในส่วนของ กทม. ผู้อำนวยการสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร นายจากรพงศ์ เรืองสุวรรณ ได้ชี้แจงว่า กทม. ซึ่งปัจจุบันรับผิดชอบจัดการศึกษาในเขต กทม.และปริมณฑล มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 430 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียน 286,000 คน มีเป้าหมายที่จะกระจายอำนาจด้านงบประมาณเพื่อการศึกษา การจัดการเรียนการสอนและการเงิน ทรัพย์สินและพัสดุ ไปสู่ระดับโรงเรียนเป็นสำคัญ ได้เริ่มโอนการจัดสรรงบประมาณไปไว้ที่สำนักงานเขต โดยตั้งเป้าปี 2543 โรงเรียน 430 แห่งของกทม.จะสามารถตั้งได้ด้วยตนเอง แต่ยังมีอุปสรรคเกี่ยวกับกฎกติกาและความพร้อม ซึ่งต้องอาศัยเวลา เท่าที่สำนักงานการศึกษา กทม.ได้ดำเนินการไปบ้างแล้วก็คือการจัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียนและการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน มีลักษณะเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง รวมทั้งนักเรียน เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันว่าภายใน 5-10 ปีข้างหน้าต้องการให้นักเรียนของโรงเรียนมีคุณสมบัติความรู้ความสามารถและคุณธรรมอย่างไร

จากนโยบายกระจายอำนาจดังกล่าว การดำเนินงานในปี 2542 คือทางสำนักงานการศึกษาไม่ทำการจัดซื้อจัดจ้างเอง เพียงแต่ตั้งงบประมาณแล้วกระจายงบดังกล่าวไปสำนักงานเขต ซึ่งแต่ละเขตจะเชิญผู้บริหารโรงเรียนในพื้นที่มาเป็นกรรมการ ซึ่งลดขั้นตอนไม่ต้องมาตัดสินใจที่สำนักงานการศึกษา ส่วนปี 2543 กทม.ตั้งเป้าหมายให้โรงเรียนเป็นฝ่ายเสนอขอตั้งงบประมาณเอง โดยงบประมาณจะอยู่ที่สำนักงานเขต ซึ่งเป้าหมายในการกระจายอำนาจการศึกษาไม่ได้อยู่เฉพาะที่คณะครูหรือผู้บริหารโรงเรียน แต่ต้องการให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมด้วย ในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา กทม.ได้ดำเนินการถึงขั้นมีคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียนแล้ว และยังให้แต่ละโรงเรียนจัดทำธรรมนูญโรงเรียน (School Charter) ในลักษณะข้อตกลงร่วมกันระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง รวมทั้งนักเรียน เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันว่าภายใน 5-10 ปีข้างหน้าต้องการให้นักเรียนของโรงเรียนมีคุณสมบัติความรู้ความสามารถและคุณธรรมอย่างไร (กรุงเทพธุรกิจ 20,280442)

1.2.2 ธนาคารโลกแนะไทยปฏิรูปการศึกษาด้วยการกระจายอำนาจ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) จัดสัมมนาเรื่อง "การวางแผนเพื่อปฏิรูปการศึกษาไทย" โดยเชิญนายจอห์น มิตรเดิลตัน ที่ปรึกษาอาวุโสจากธนาคารโลกประจำประเทศไทย เป็นวิทยากรบรรยายในหัวข้อ "การวางแผนเพื่อปฏิรูปการศึกษา: ประเด็นจากธนาคารโลกซึ่งระบุว่าอุปสรรคในการวางแผนเพื่อปฏิรูปการศึกษาของประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐาน และบุคลากรมีอาชีพที่มีประสพการณ์และทักษะจำเป็น และชี้ว่าปัญหาของประเทศไทยอยู่ที่การรวมศูนย์ แก้ไขได้ด้วย การกระจายอำนาจ ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการอย่างรัดกุม โดยอาศัยผู้นำทางการเมืองที่พร้อมจะเสี่ยงและยอมรับความเปลี่ยนแปลง รวมทั้ง การปฏิรูปการศึกษาจะต้องเป็นภารกิจที่สังคมร่วมกันผลักดันจึงจะสามารถนำไปสู่ผลสำเร็จ (กรุงเทพธุรกิจ 040642)

1.2.3 นักวิชาการห่วงมหาวิทยาลัยนอกระบบกลายเป็นหน่วยงานราชการควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม

รศ.ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์ อดีตคณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวในการประชุมเรื่อง "สถาบันอุดมศึกษาในระบบใหม่" จัดโดยสถาบันราชชมงคล ที่เชียงใหม่ ว่ามหาวิทยาลัยนอกระบบนั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงอำนาจในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยให้สิ้นสุดในมหาวิทยาลัยเองทั้งด้านการบริหาร วิชาการ งานบุคคลทรัพยากร เพื่อให้มหาวิทยาลัยกระทำการกิจตามอุดมคติ

ได้เต็มที่ เป็นการเปลี่ยนแปลงปรัชญาและจุดมุ่งหมายของมหาวิทยาลัย เปลี่ยนแปลงวิธีคิด จิตวิญญาณและพฤติกรรมของประชากรในมหาวิทยาลัยใหม่

สภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรที่สำคัญที่สุด กรรมการสภา ฯ ต้องมีความรับผิดชอบสูง มีวิสัยทัศน์ มีความรอบรู้ และรู้ความต้องการของสังคม แต่ถ้ากรรมการสภายังมีลักษณะแบบเดิม ๆ มหาวิทยาลัยนอกระบบอาจกลายเป็นข้าราชการ 2 ชั้นมา ระบบที่คาดกันก็ไม่เกิด ทางออกที่ดีควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย โดยมีตัวแทนที่มีคุณภาพเข้ามาแต่ไม่ใช่การเลือกของผู้บริหารและอาจารย์ในมหาวิทยาลัยจะได้มีการทำงานที่เป็นอิสระ (ไทยโพสต์ 280542)

1.2.4 โรงเรียนประชานิเวศน์ นำร่องต้นแบบโรงเรียนมหาชนตาม พ.ร.บ.องค์การมหาชน

โรงเรียนประชานิเวศน์ เป็นโรงเรียนหนึ่งใน 430 โรงเรียนที่สังกัด กทม. และเป็นโรงเรียน กทม. แห่งเดียวที่เปิดสอนถึง ม.ปลาย เตรียมพร้อมออกนอกระบบเป็นโรงเรียนแห่งแรกของไทยที่เป็นองค์การมหาชน เรียกชื่อว่า โรงเรียนประชานิเวศน์มหาชน ทั้งนี้เพื่อให้โรงเรียนเป็นหน่วยงานของรัฐและเป็นนิติบุคคล มุ่งให้การใช้ทรัพยากรและบุคลากรมีประสิทธิภาพสูงสุด รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนตามความเหมาะสม แต่โรงเรียนมีการบริหารจัดการคล่องตัวมากขึ้น และยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยมีคณะกรรมการเป็นกลไกสำคัญ ทั้งนี้เป็นการเปิดเผยของนางสาวณีย์ คันธแก้ว ผู้อำนวยการ (กรุงเทพฯธุรกิจ 040542, 230642)

1.3 ความเคลื่อนไหวด้านคุณภาพการศึกษา

หัวข้อข่าว

1.3.1 กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ ส่งออกการศึกษา

1.3.2 โรงเรียนวิทยาศาสตร์ เพื่อวางแผนกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ในอนาคต

1.3.3 ความร่วมมือกับต่างประเทศในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย

1.3.3.1 เมื่อมาตรฐาน ISO เข้าสู่การศึกษา

1.3.3.2 ทบวงฯร่วมมือกับประเทศฝรั่งเศสพัฒนาอุดมศึกษา

1.3.3.3 กรมอาชีวศึกษาร่วมมือกับจีนถ่ายทอดความรู้เรื่องการค้าต่อเรือ

1.3.4 ความเคลื่อนไหวของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

1.3.4.1 นำบทเรียนการเกษตรทฤษฎีใหม่เข้าสู่โรงเรียนทั้งระดับประถมและมัธยมศึกษา

1.3.4.2 สรุปผลโครงการทดลอง "โรงเรียนเพื่อนเด็ก" ของ สปช. ครูมีความภูมิใจ นักเรียนมีความสุข มีความคิดสร้างสรรค์ มีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบ

1.3.5 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับคุณภาพของการอุดมศึกษา

1.3.5.1 นักวิชาการชี้การใช้ข้อสอบแบบเลือกตอบมีผลต่อคุณภาพของบัณฑิต

1.3.5.2 นักการศึกษาชี้ควรรื้อระบบการผลิตครูเพื่อรองรับ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ

1.3.5.3 การประกันคุณภาพทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตและแข่งขันกับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ

สรุปประเด็นข่าว

1.3.1 กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ ส่งออกการศึกษา

เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน โดยถือว่าการศึกษาคือเป็นส่วนหนึ่งของงานด้านธุรกิจบริการ จึงกรมส่งเสริมการส่งออก ก.พาณิชย์ ได้จัดตั้งกองธุรกิจบริการส่งออกขึ้นเมื่อปี 2541 เพื่อรับผิดชอบงานดังกล่าว ซึ่งประกอบด้วย ธุรกิจบริการด้านสุขภาพ ธุรกิจบันเทิง ธุรกิจการท่องเที่ยวรวมทั้งด้านการศึกษา

จากการรวบรวมข้อมูลของกองธุรกิจฯ พบว่าปัจจุบันมหาวิทยาลัยไทยทั้งของรัฐและเอกชนที่เปิดหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาตรี โท เอก แล้ว 31 แห่ง มีนักศึกษาต่างชาติรวม 844 คน แต่ละคนต้องใช้จ่ายเพื่อการศึกษาคนละประมาณ 500,000 บาท รวมแล้วรัฐจะมีรายได้จากการนี้ประมาณปีละ 77.63 ล้านบาท หากมีการส่งเสริมจากภาครัฐและความร่วมมือของภาคเอกชน ธุรกิจดังกล่าวก็เป็นหนทางหนึ่งที่นำรายได้เข้าสู่ประเทศ ประเทศที่คาดว่าจะเป็นลูกค้าสำคัญได้แก่ พม่า ซึ่งมหาวิทยาลัยในพม่าทั่วประเทศถูกปิดด้วย

ปัญหาการเมือง ชาวพม่าที่ร่ำรวยมักส่งลูกไปเรียนต่อออสเตรเลีย สหรัฐฯ สิงคโปร์ อีกประเทศหนึ่ง คือจีน ซึ่งเป็นตลาดใหญ่มีกำลังซื้อสูง และมีโรงเรียนนานาชาติที่นักศึกษาพร้อมที่จะไปเรียนต่อในต่างประเทศ

อุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานดังกล่าวนอกเหนือจากกฎระเบียบแล้ว มาตรฐานเชิงคุณภาพก็เป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่จะเป็นตัวกำหนดความเป็นไปได้ของการบุกตลาดต่างประเทศด้านอุดมศึกษา ซึ่งนายประจวบ ไชยสาส์น รมว.ทบวงมหาวิทยาลัยได้ลงนามแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษาในภูมิภาค เมื่อวันที่ 23 ธ.ค. 41 เพื่อทำหน้าที่กำหนดทิศทาง แนวทาง และมาตรการในการส่งเสริม สนับสนุนบทบาทของอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นเครือข่ายในการเรียนรู้ในภูมิภาค กำหนดแนวทางและมาตรการเพื่อการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของสาธารณชนและนานาชาติในภูมิภาค รวมทั้งกำหนดแนวทางประชาสัมพันธ์หลักสูตรการศึกษาของไทยไปยังประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเพื่อเพิ่มศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาของไทย (กรุงเทพธุรกิจ 15,170442)

1.3.2 โรงเรียนวิทยาศาสตร์ เพื่อวางแผนกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ในอนาคต

ประเทศไทยยังมีความขาดแคลนกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น แพทย์ วิศวกร นักวิทยาศาสตร์ ฯลฯ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีจิตวิญญาณของการเป็นนักวิจัย นักค้นคว้า นักประดิษฐ์คิดค้น และนำไปสู่องค์ความรู้ใหม่ ๆ เพราะความได้เปรียบของประเทศทั้งหลายในอนาคต ขึ้นกับฐานทรัพยากรมนุษย์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นสำคัญ

วิธีการหนึ่งในหลาย ๆ วิธีการที่ต่างประเทศนำมาใช้ในการแก้ปัญหาดังกล่าว คือการจัดตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์เพื่อจัดการศึกษาให้กับกลุ่มคนที่มีความสนใจและมีความถนัดเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน กรม ได้อนุมัติให้จัดตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์แล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตน์ พ.ศ. 2542 ต่อ ครม.ในวันที่ 20 เม.ย. หลังจากนั้น ก.ศึกษาธิการจะมีหน้าที่พิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการหรือบอร์ดขึ้นมาทำหน้าที่บริหารโรงเรียน ทั้งนี้เป็นไปตามรูปแบบการจัดตั้งองค์กรใน พ.ร.บ.องค์การมหาชน พ.ศ.2542 มีการบริหารงานในรูปแบบขององค์กรในกำกับรัฐที่มีข้าราชการและรัฐวิสาหกิจ และมีหลักสูตรเฉพาะเพื่อนำมาสอนเด็กที่มีความสามารถพิเศษทั้ง ม.1 และ ม.4

ตามแผนของ ก.ศึกษาธิการจะจัดตั้งทั้งหมด 5 โรงเรียน ใน 5 ภาค ใช้งบประมาณจัดตั้งกองทุนโรงเรียนวิทยาศาสตร์โรงเรียนละ 500 ล้านบาท ปีการศึกษา 2542 เริ่มโครงการนำร่องที่โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตน์ จังหวัดชลบุรี ซึ่งหากสามารถจัดทำหลักสูตรเสร็จและสรรหาบุคลากรได้เร็ว ก็จะเปิดรับนักศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 โดยจะรับนักเรียนชั้น ม.1 จำนวน 72 คน และ ม.4 จำนวน 168 คน โรงเรียนที่เลือกจะดำเนินการเมื่อมีการประเมินผลการดำเนินงานที่บ่งชี้ความสำเร็จของโรงเรียนนำร่องแล้ว(มติชน17,180442,ไทยโพสต์170442)

1.3.3 ความร่วมมือกับต่างประเทศในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย

1.3.3.1 เมื่อมาตรฐาน ISO เข้าสู่การศึกษา

จากการเปิดเผยของ ศ.ดร. ดิเรก ลาวัณย์ศิริ กรรมการผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าทางศูนย์ได้รับมาตรฐานISO9001 จากบริษัท RWTUV ของเยอรมนี ซึ่งนับว่าเป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกของไทยที่ได้รับการรับรองในลักษณะนี้ โดยนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการบริหาร ที่คำนึงถึงความต้องการของผู้บริโภคเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการฝึกอบรม การพัฒนาหลักสูตร ตลอดจนการผลิตสื่อการสอน ทั้งนี้เพราะผู้บริโภคส่วนใหญ่ในวงการศึกษาริเริ่มให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษามากขึ้น การที่ศูนย์ต้องการใบรับรอง ISO 9001 นั้น ก็เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคที่เข้ามาใช้บริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านคุณภาพและมาตรฐานให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล และยังต้องการตอบสนองกระแสในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีการกล่าวถึงกันให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

ในระดับโรงเรียนคณะกรรมการนักธุรกิจเพื่อสิ่งแวดล้อมไทยร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยได้มีการลงนามร่วมกันกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ส.ป.ช.)และกรมสามัญศึกษา ในการจัดให้มีการอบรมควบคุมกับการปฏิบัติการจริงให้แก่โรงเรียน โดยนำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001(Environmental Management System-Specification with Guidance for use) มาใช้ในโรงเรียนเป็นครั้งแรก

ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารและข้าราชการในประเทศไทยได้เข้าใจและมีบทบาทในการร่วมผลักดันการนำมาตรฐาน ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้ในโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา นั้น เป็นความพยายามที่เกิดจากวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการเตรียมความพร้อมในการอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนของประเทศชาติ ไว้ในมือของคนรุ่นใหม่ ทั้งนี้เป็นการเปิดเผยของ ดร.ไชยยศ บุญญากิจ รองประธานสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

โครงการดังกล่าวจะมีระยะเวลาดำเนินงาน 8 เดือน (ม.ย.-ธ.ค.42) ซึ่งได้คัดเลือกโรงเรียนที่ผ่านคุณสมบัติขั้นต้นได้ 6 โรงเรียน ซึ่งจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล-ประถมฯ เป็นโรงเรียนนำร่องได้แก่ โรงเรียนอนุบาลสามเสน โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน โรงเรียนอนุบาลราชบุรี โรงเรียนอนุบาลระยอง โรงเรียนอนุบาลกาญจนบุรี และโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมฯ คือโรงเรียนปากเกร็ดนนทบุรี แล้วจึงขยายผลไปยังโรงเรียนอีกสามหมื่นกว่าโรงเรียนทั่วประเทศ โดยมีที่ปรึกษาในการดำเนินงานจากบริษัทเอกชนภายใต้คณะกรรมการนักธุรกิจเพื่อสิ่งแวดล้อมไทยที่ผ่านการรับรองแล้ว

นายปริญญา กรวยทอง รองเลขาธิการ สปช. เกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการดังกล่าวว่าประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากโครงการนี้จะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการทุกคนเกิดความตระหนักและเข้าใจในด้านการร่วมกันจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและก่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีชีวิตในที่สุด (กรุงเทพฯ 23,300442)

1.3.3.2 ทบวงฯร่วมมือกับประเทศฝรั่งเศสพัฒนาอุตสาหกรรม

นายประจวบ ไชยสาส์น รว.ทบวงมหาวิทยาลัย เปิดแถลงข่าวหลังจากเดินทางไปเยือนประเทศฝรั่งเศสระหว่างวันที่ 21-24 เม.ย. ที่ผ่านมาว่าได้มีการลงนามร่วมกันระหว่างทบวงฯ กับ ก.ศึกษาธิการของฝรั่งเศส เพื่อร่วมมือกันพัฒนาหลักสูตร วางรากฐานการวิจัย การเรียนการสอน และการฝึกอบรม ด้านเทคโนโลยีอากาศยาน มาตรฐานวิทยาลัย และนวัตกรรมอื่น ๆ ที่ฝรั่งเศสมีความเชี่ยวชาญ กิจกรรมความร่วมมือนี้ทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารคณาจารย์ นักศึกษา การศึกษาต่อ การฝึกอบรม ทั้งนี้ได้มีการเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมใน 2 เดือน เพื่อวางแผนปฏิบัติการให้มีการดำเนินงานเป็นรูปธรรมโดยเร็ว โดยไทยได้เสนอให้รัฐบาลฝรั่งเศส สนับสนุนให้ร่วมมือด้านเทคโนโลยีอากาศยาน โดยเฉพาะกับกลุ่มมหาวิทยาลัยและสถาบันที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ม.เกษตรศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีฯ พระนครเหนือ และเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งรวมตัวกันเพื่อพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเทคโนโลยีขั้นสูง(กรุงเทพฯ 290442)

1.3.3.3 กรมอาชีวศึกษาร่วมมือกับจีนถ่ายทอดความรู้เรื่องการค้าต่อเรือ

นายจุฑา ชูลาก อธิบดีกรมอาชีวศึกษา กล่าวภายหลังกลับจากการเยือนประเทศจีนกับนายสมศักดิ์ ปรีศนันท์กุล มท. ก.ศึกษาธิการ ว่ากรมอาชีวฯ กำลังจะประสานงานกับมณฑลเจียงซู ซึ่งมีชื่อเสียงด้านการต่อเรือและมีเด็กเข้าเรียนในสายอาชีวฯ ถึงร้อยละ 60 ของผู้เรียนต่อจากระดับมัธยมฯ โดยกรมอาชีวฯ จะปรับปรุงโดยเอาระบบการเรียนการสอนที่ได้ผลของจีนมาเป็นแบบอย่างในการพัฒนา ทั้งนี้ไทยมีวิทยาลัยการต่อเรือที่นครศรีธรรมราช มีเครื่องมือที่ทันสมัยพอสมควร แต่ยังไม่สามารถใช้เครื่องมือเหล่านั้นได้เต็มที่ จึงจะเชิญบุคลากรจีนที่มีความรู้ความชำนาญด้านนี้มาช่วยอบรมให้คำแนะนำต่อครูอาจารย์ (ไทยโพสต์ 120642)

1.3.4 ความเคลื่อนไหวของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

1.3.4.1 นำบทเรียนการเกษตรทฤษฎีใหม่เข้าสู่โรงเรียนทั้งระดับประถมและมัธยมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) ได้คัดเลือกโรงเรียนในสังกัด 312 แห่ง จาก 74 จังหวัด เพื่อเป็นแกนนำในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และร่วมเฉลิมพระเกียรติในหลวงครบรอบ 72 พรรษา โดย สปช.สนับสนุนงบประมาณการดำเนินงานโรงเรียนละ 25,000 บาท รวมทั้งโรงเรียนที่อาสาเป็นแกนนำโดยไม่ขอใช้งบประมาณอีกจำนวนหนึ่งเข้าร่วมด้วย การจัดกิจกรรมแบ่งเป็น 3 รูปแบบคือ กิจกรรมเต็มรูปแบบ กิจกรรมแบบผสมผสานตามสภาพท้องถิ่น และกิจกรรมการเรียนการสอนสอดแทรกความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการเกษตรทฤษฎีใหม่ทั้งระดับประถมและมัธยมศึกษา

งานที่ดำเนินการไปแล้วคือการทำความเข้าใจร่วมกันทุกระดับ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ที่จะดำเนินการต่อไปคือ 7-11 มี.ย. เปิดตัวโครงการ ก.ค.- ก.ย. 2542 ทุกพื้นที่ที่จัดกิจกรรม ต้นปี-เม.ย. 2543 ประเมินโครงการ มีการสรุปปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ และประมวลผลการดำเนินงานในปีการศึกษาใหม่ พ.ศ. 2543 ขยายผลสู่โรงเรียนอื่น ๆ ตามแผนของแต่ละ สปจ. ทั้งนี้เป็นการเปิดเผยของนายปริญญา กรวยทอง รองเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (กปช.) (ไทยโพสต์ 170542)

1.3.4.2 สรุปผลโครงการทดลอง "โรงเรียนเพื่อนเด็ก" ของ สปช. ครูมีความสุข นักเรียนมีความสุข มีความคิดสร้างสรรค์ มีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบ

ดร.เกษมา วรวรรณ ณ อุทยาน เลขาธิการ กปช. กล่าวถึงผลการทดลองจัดโครงการ "โรงเรียนเพื่อนเด็ก" เพื่อนำร่องโครงการปฏิรูปการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษา 30 โรง ใน 6 จังหวัด พบว่าครูภูมิใจ กระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้

โครงการดังกล่าวได้ทดลองดำเนินการในโรงเรียนประถมศึกษาใน 6 จังหวัดได้แก่ อุบลราชธานี นครสวรรค์ ขอนแก่น เชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย เพื่อสนองนโยบายประกันคุณภาพทางการศึกษาของ สปช. กิจกรรมที่ดำเนินการในโรงเรียนเพื่อนเด็ก ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง โดยการใช้ชีวิตจริง สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ใช้กระบวนการกลุ่ม กล่าวคิด กล่าวทำ มี

ความคิดสร้างสรรค์ มีระเบียบวินัย และมีความรับผิดชอบ การสร้างความตระหนักแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู กรรมการโรงเรียน ผู้ปกครอง อบต. แม่บ้าน ตลอดจนนักเรียน การประเมินตนเองของโรงเรียนกับชุมชน และนักเรียน การจัดทำคลังข้อมูลนักเรียน การจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข และการพัฒนาคุณภาพบุคลากรแกนนำในด้านต่าง ๆ (มติชน 170542)

1.3.5 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับคุณภาพของการอุดมศึกษา

1.3.5.1 นักวิชาการชี้การใช้ข้อสอบแบบเลือกตอบมีผลต่อคุณภาพของบัณฑิต

ดร. สิปปนนท์ เกตุทัต ประธานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กล่าวในที่ประชุมสัมมนาเรื่อง"วิกฤติคุณภาพอุดมศึกษาไทย : การพัฒนาหลักสูตรและอาจารย์และระบบการบริหารจัดการ" ว่าคุณสมบัติประการหนึ่งของบัณฑิตที่เป็นที่ต้องการของทั้งภาครัฐและเอกชนคือมีความรู้เรื่องภาษาไทยดีทั้ง ฟัง พูด อ่าน เขียน ไม่รู้เรื่องรอบตัวและวิชาชีพนั้น แต่บัณฑิตไทยในปัจจุบันไม่มีคุณสมบัติดังกล่าว ทั้งนี้เห็นว่าน่าจะเป็นเพราะข้อสอบวัดความรู้ความสามารถเป็นข้อสอบแบบเลือกตอบหรือมีลัดเปิดช่องทำให้ผู้สอบไม่ได้พัฒนาทักษะด้านภาษา ไม่รู้จักการเรียบเรียงความคิด การใช้คำ ใช้ภาษา การสอบเข้ามหาวิทยาลัยใช้ข้อสอบแบบนี้ โรงเรียน ม.ปลาย จึงสอนแบบกวดวิชาเพื่อเข้ามหาวิทยาลัย แม้แต่ระดับอนุบาลยังใช้ข้อสอบแบบนี้ในการคัดเลือกทั้ง ๆ ที่เด็กยังภาควิชาเรียนไม่เป็น

นายธงชัย อักษรารุณ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่เครือเจริญโภคภัณฑ์(ซีพี) กล่าวว่าบัณฑิตที่เข้าทำงานซีพีปัจจุบันต้องสอนงานกันใหม่แทนการเทรนเพียงเล็กน้อยอย่างสมัยก่อน มีความสามารถทางภาษาดีขึ้น แต่ยังอ่อนเรื่องการใช้เทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ การผลิตบัณฑิตควรคำนึงถึงแนวโน้มและบทบาทของไอทีในการทำงานด้วย (กรุงเทพธุรกิจ 290542)

1.3.5.2 นักการศึกษาชี้ควรรื้อระบบการผลิตครูเพื่อรองรับ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ

ดร.วิจิตร ศรีสุขอาน อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี แสดงความเห็นในงานเสวนาโต๊ะกลม เรื่อง"การปฏิรูปครูศึกษา : ก้าวรุกของสถาบันผลิตครู" ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อวันที่ 1 มิ.ย.42 ว่า เมื่อมีการใช้ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติแล้ว สถาบันผลิตครูต้องปรับตัวเพื่อสร้างทักษะให้ครู ให้รู้จักไอที และเรียนรู้ตลอดชีวิต สถาบันที่ผลิตครูต้องเปลี่ยนจากการผลิตครูวิชาเอกประถม หรือมัธยม เป็นวิชาเอกการศึกษาขั้นพื้นฐานและภาคบังคับ นอกจากนี้ ครูต้องมีความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรแทนที่จะให้กรมวิชาการเป็นคนทำ สถานศึกษาต้องรู้และเข้าใจการประกันคุณภาพไม่ใช่ได้แต่ ISO เท่านั้น ควรกระจายอำนาจให้สถานศึกษารับผิดชอบมากขึ้น ผู้บริหารต้องรับบทบาทของตนเอง มีการสร้างเครือข่ายการปฏิรูปครูศึกษาทั่วประเทศ เป็นต้น (มติชน 020642)

1.3.5.3 การประกันคุณภาพทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิต และแข่งขันกับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ

วันที่ 18 มิ.ย. นายวันชัย ศิริชนะ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นประธานในงานสัมมนาทางวิชาการเรื่อง "การดำเนินการประกันคุณภาพอุดมศึกษาในปี ค.ศ.2000" จัดโดยสำนักมาตรฐาน ทบวงมหาวิทยาลัย โดยให้ข้อคิดในการอภิปรายในหัวข้อ"สถาบันอุดมศึกษากับการก้าวเข้าสู่คุณภาพใน ปี ค.ศ.2000" ว่าควรเป็นเรื่องที่เกิดจากความสมัครใจ และมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิต มิฉะนั้นบัณฑิตที่จบออกมาจะล้มเหลวและเป็นโอกาสของสถาบันการศึกษาต่างประเทศที่จะเข้ามาจกฉวยโอกาสทางการศึกษา (มติชน 190642)

ทั้งนี้ทบวงฯ ได้นำระบบประกันคุณภาพอุดมศึกษาไปใช้ทดสอบนำร่องในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ รวม 22 แห่ง 5 สาขาวิชาตั้งแต่ ปี 2541 ได้แก่ สาขาวิชาแพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ ครุศาสตร์/การศึกษา และวิทยาศาสตร์ ซึ่งคาดหวังว่าจะเป็นตัวอย่างการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อนำไปสู่การสร้างระบบดังกล่าวของทุกสถาบันให้สำเร็จภายในปี 2543 (ไทยโพสต์ 210642)

1.4 ความเคลื่อนไหวด้านโอกาสทางการศึกษา

หัวข้อข่าว

1.4.1 กปช. ขอรัฐบาลกำหนดนโยบายเพิ่มโรงเรียนขยายโอกาสให้ชัดเจนขึ้น

1.4.2 เอนทรานซ์ระบบใหม่ปีแรกล้มเหลว ปีหน้า ครม. อนุมัติให้ใช้ได้ แต่ ศธ.ต้องควบคุมดูแลความถูกต้อง

1.4.3 โอกาสที่เท่าเทียมกันทางการศึกษา : กรณีโรงเรียนสาธิตเกษตรลามมาถึงสาธิตจุฬา

สรุปประเด็นข่าว

1.4.1 กปช. ขอรัฐบาลกำหนดนโยบายเพิ่มโรงเรียนขยายโอกาสให้ชัดเจนขึ้น

วันที่ 19 พ.ค. นางเกษมา วรวรรณ ณ อุทยาน เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (กปช.) เปิดเผยว่าโรงเรียนขยายโอกาสช่วยให้เด็กที่จบ ป.6 ได้เข้าเรียนต่อ ม.1 สูงขึ้นจากเดิมมาก โดยปี 2536 มีเพียงร้อยละ 13 ของเด็กที่จบชั้น ป.6 แต่ในปี 2541 มีนักเรียนที่จบชั้น ป.6 เรียนต่อในระดับ ม.1 เพิ่มขึ้นถึง ร้อยละ 28 แสดงให้เห็นถึงบทบาทสำคัญที่ต้องพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป

ปี 2542 นี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) มีโรงเรียนขยายโอกาส ถึงขั้นมัธยมฯ อยู่ถึง 6,616 โรงเรียนและมีโรงเรียนขอเปิดเป็นโรงเรียนขยายโอกาส 300 โรงเรียน แต่ที่ผ่านมานโยบายของรัฐบาลยังไม่ชัดเจนว่าจะสนับสนุนอย่างไร รวมถึงการขออนุญาตเป็นโรงเรียนขยายโอกาส ซึ่งนอกจากต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและวัฒนธรรม (ศสว.) ระดับจังหวัดแล้ว ยังต้องนำเสนอไปยังส่วนกลางทำให้เกิดความล่าช้า กว่าจะอนุมัติก็เปิดเรียนไปแล้ว ซึ่งที่ประชุม กปช. ได้กำหนดแนวทางดำเนินงานใหม่ ให้ ก.ศึกษาธิการขออนุมัติ ครม.กำหนดนโยบายเปิดโรงเรียนขยายโอกาสเพิ่มเติมที่ชัดเจน รวมทั้งให้ลดขั้นตอนการขอเปิดโรงเรียนโดยให้สิ้นสุดที่ ศสว. เพื่อให้สอดคล้องกับร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติที่กำหนดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ซึ่งทาง กปช.จะนำเสนอต่อปลัด ก.ศึกษาธิการ และ รมต.เพื่อขออนุมัติ เพื่อจะสามารถดำเนินงานได้ภายในปีการศึกษา 2542

นอกจากนี้ ในที่ประชุมยังเห็นชอบในหลักการให้โรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมอยู่แล้วและมีคุณภาพสูงดำเนินงานอย่างอิสระโดยเฉพาะด้านวิชาการ งบประมาณ ส่วนบุคลากรบางคนยังต้องการอยู่ในระบบราชการ ทั้งนี้จะคัดเลือกโรงเรียนในพื้นที่ กทม.และต่างจังหวัดอย่างละ 1 แห่ง จัดเป็นโรงเรียนนำร่อง ซึ่งหากดำเนินการได้ รัฐบาลจะสามารถลดภาระในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในระยะยาว เนื่องจากขณะนี้หลายโรงเรียนที่มีความสามารถในการจัดหางบประมาณพัฒนาโรงเรียนได้เอง ทั้งนี้เพื่อสอดคล้องกับ ร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ที่กำหนดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี และเปิดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน

(มติชน 200542, ไทยโพสต์ 200542, กรุงเทพธุรกิจ 210542)

1.4.2 เอนทรานซ์ระบบใหม่ปีแรกล้มเหลว ปีน้หน้าครม. อนุมัติให้ใช้ได้แค่ ๑๑. ต้องควบคุมดูแลความถูกต้อง

การสอบเอนทรานซ์ระบบเก่าเป็นระบบแพ็คค็อกไม่ใช่นวัตกรรมพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงมีการคิดระบบการสอบเอนทรานซ์แบบใหม่ขึ้น และนำมาใช้ใน ปีการศึกษา 2542 เป็นปีแรก ซึ่งมีผู้สมัครเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศรวมทั้งสิ้น 126,489 คน ในขณะปีการศึกษา 2541 มีมากกว่า 200,000 คน ทั้งนี้เป็นผลจากเอนทรานซ์ระบบใหม่ที่นักเรียนทราบคะแนนสอบของตนจากผลการสอบเดือน ต.ค. และมี.ค. ผู้ที่ได้คะแนนน้อยสามารถประเมินตนเองได้และเปลี่ยนใจไปสอบที่สถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ แทน

ส่วนการคำนวณคะแนนเฉลี่ยสะสมและเปอร์เซ็นต์ไทล์ผิดพลาดนั้น เนื่องจากโรงเรียนจัดทำระบบจีพีเอและเปอร์เซ็นต์ไทล์ไม่สมบูรณ์ เป็นปัญหาความผิดพลาดด้านเทคนิค เช่น โรงเรียนไม่ได้ใช้โปรแกรมซอฟต์แวร์ในการคิดค่าจีพีเอและเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่กระทรวงศึกษาธิการโดยกรมวิชาการส่งให้ บางโรงเรียนนำไปคิดเองหรือซื้อโปรแกรมซอฟต์แวร์จากภายนอก ทั้งนี้เป็นเพราะมาตรฐานของโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ และบุคลากร มีความแตกต่างกัน

ทบวงมหาวิทยาลัยได้ประกาศยกเลิกการคิดค่าระดับคะแนนสะสมเฉลี่ย (จีพีเอ) และค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ (พีอาร์) ในการสอบเมื่อวันที่ 27 เม.ย. โดยพิจารณาจากคะแนนสอบวิชาหลักและวิชาการเฉพาะในการคัดเลือก 100 % เมื่อทบวงฯ ประกาศผลการสอบ ผู้ที่สอบเข้าได้บอกว่าเห็นด้วยที่ยกเลิกเพราะคะแนนเฉลี่ยสะสมของตนไม่ดี ส่วนผู้ที่ตั้งใจเรียนดีมาตลอดไม่เห็นด้วยที่ยกเลิกเพราะตนอาจสอบติดคณะที่เลือกในลำดับที่สูงกว่านี้ ผู้ที่สอบไม่ติดคิดว่าอาจช่วยให้คะแนนสอบเอนทรานซ์ดีขึ้นกว่านี้

ชมรมครูไทยเรียกร้องให้ทบวงมหาวิทยาลัย ทบทวนการประกาศยกเลิกการสอบเอนทรานซ์ระบบใหม่ และเลื่อนการประกาศผลการสอบ ในขณะที่นักเรียนมัธยมฯ ยืนยันเจตนาเปิดนิกถึงกระทรวงศึกษาธิการเรียกร้องหาผู้รับผิดชอบ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการประกาศขอโทษนักเรียน

นายวันชัย ศิริชนะ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ชี้แจงว่าเป็นเรื่องที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยทั่วประเทศพิจารณาอย่างรอบคอบและอยู่บนพื้นฐานของความเป็นธรรม เพราะหากคะแนนสะสมและเปอร์เซ็นต์ไทล์ไม่ถูกต้อง แล้วนำมารวมในคะแนนสอบเข้ายิ่งทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมยิ่งขึ้นไปอีก

วันที่ 4 พ.ค. นายประจวบ ไชยสาส์น รว.ทบวงมหาวิทยาลัย นำปัญหาการสอบเอนทรานซ์เข้ารายงานต่อที่ประชุม ครม. ที่ประชุม ครม. เห็นด้วยกับการใช้คะแนน จีพีเอและพีอาร์ในการสอบเอนทรานซ์ แต่ทบวงฯ และ ก.ศึกษาธิการต้องร่วมกันแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น ส่วนนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ให้คำแนะนำว่าควรมีการติดตามทดสอบการดำเนินงานทุกระยะ และเห็นควรตั้งคณะกรรมการร่วมขึ้นมากำกับติดตามเอนทรานซ์ระบบใหม่ นอกจากนี้ ทบวงฯ ยังได้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาศึกษาและพัฒนาการนำจีพีเอและพีอาร์มาใช้ในการคัดเลือก โดยมีปลัดทบวงฯ เป็นประธาน ทำหน้าที่ศึกษาข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น ซึ่งทางกระทรวงศึกษาธิการก็มีการแต่งตั้งกรรมการติดตามปัญหาเอนทรานซ์เช่นกัน

วันที่ 9 พ.ค. นายชวน หลีกภัย ให้ข้อเสนอว่าควรมีการติดตามทดสอบการดำเนินงานทุกระยะ และเห็นด้วยกับนายประกอบ คุปรัตน์ อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในอินที่จะตั้งคณะกรรมการขึ้นมากำกับติดตามเอนทรานซ์ระบบใหม่ ซึ่งทาง ทบวง ฯ โดยการเปิดเผยของนายวันชัย ศิริชนะ ก็เห็นด้วย และจะประสานงานกับ ก.ศึกษาธิการเพื่อตั้งคณะกรรมการร่วมขึ้นมา

วันที่ 19 พ.ค. ในการประชุมของคณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ในเรื่องนี้ผู้แทนโรงเรียนมัธยมศึกษาชี้ชัดว่ามี สาเหตุมาจากกรมสามัญศึกษาส่งโปรแกรมคิดคำนวณล่าช้า เพิ่งส่งถึงโรงเรียนเมื่อปลายปี 2541 ในขณะที่ต้นปี 2542 มีการรับสมัครสอบ กันแล้ว ทำให้หลายโรงเรียนไปใช้โปรแกรมของครูสภาและว่าจ้างภาคเอกชนทำให้ จึงมีโปรแกรมการคิดคำนวณที่หลากหลาย โดยเฉพาะที่เป็นโปรแกรมที่คิดกันเองในระดับจังหวัด และกรมสามัญขาดการติดตามและรับฟังปัญหาจากทางโรงเรียน และได้ส่งสัญญาณว่าจะมี ปัญหาอะไรเกิดขึ้น ทบวงก็แทบจะไม่มีการประสานงานอะไรกับทางโรงเรียนเลย และยังระบุว่าเจ้าหน้าที่ทบวงฯ ป้อนข้อมูลผิดพลาดบางส่วน เมื่อเวลากระชั้นและทบวงฯ ไม่ยอมยืดหยุ่นจึงแก้ไขไม่ทัน ผลการวิจัยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) พบว่าค่าระดับ คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับคะแนนสอบคัดเลือก ส่วนผลการสำรวจของสวนดุสิตโพลส่วนใหญ่ระบุว่าทั้งทบวงมหาวิทยาลัย และ ก. ศึกษาธิการต้องรับผิดชอบร่วมกัน

จากการสอบสวนกรณีความผิดพลาดในการนำผลการเรียนสะสมตลอดหลักสูตรม.ปลายหรือตำแหน่งลำดับที่มาใช้ประกอบการ สอบเข้ามหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2542 ซึ่งมี ดร.ทองอินทร์ งามศิริสร รองปลัดทบวง ฯ เป็นประธาน ระบุว่า เป็นความผิดพลาดที่เกิดจากความไม่รู้ ไม่ปฏิบัติตามระบบ ขาดการประสานงาน และมีอคติที่มีจิตใจเอนเอียงเพื่อช่วยเหลือนักเรียน (ไทยรัฐ 080642)

อย่างไรก็ตาม ปรากฏการสละสิทธิของนักศึกษาที่สอบเข้าได้เป็นจำนวนมาก ในขณะเดียวกันก็มีการเปิดสอบคัดเลือกนักศึกษา เพิ่มเติมจากผู้สละสิทธิ ในบางมหาวิทยาลัย เช่น ม.ธรรมศาสตร์ และทางทบวง ฯ ได้ประกาศรายชื่อนักเรียน 37 คนที่ไม่มีคุณสมบัติในการเข้าศึกษาต่อทั้ง ๆ ที่สอบเข้าได้แล้วในหลายสาขาวิชาเช่น ดนตรีไทย ดนตรีสากล วัสดุศาสตร์ ฯลฯ ปัญหาการสอบเอนทรานซ์ที่ปรากฏ ขึ้น ผศ.ไพฑูริย์ สินดารณ์ อดีตคณบดีคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บอกว่าเป็นการทำลายความเชื่อมั่นของสาธารณชนที่มีต่อ ระบบการสอบเอนทรานซ์

วันที่ 16 มิ.ย.นายจ่ารุ่ง จันทวนิช อธิบดีกรมวิชาการ เปิดเผยหลังการประชุมคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบและพัฒนาการ นำผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไปใช้ในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาหรือเอนทรานซ์ระบบใหม่ว่า ได้แบ่งหน้าที่ชัดเจนระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับทบวงมหาวิทยาลัยแล้ว ซึ่ง นายวันชัย ศิริชนะ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย บอกว่า ทบวง ฯ มีหน้าที่ใช้ข้อมูลเท่านั้น แต่อาจจะสุ่มตรวจบ้างในกรณีที่สงสัยว่าข้อมูลไม่ถูกต้อง แต่เชื่อว่ากลไกที่ ก.ศึกษาธิการทำจะไม่เกิดปัญหาอีก ส่วน กรณีจะให้ ก.ศึกษาธิการดูแลในส่วนโรงเรียนสาธิตด้วยนั้นต้องดูว่าทำได้หรือไม่ (มติชน170642) และผลจากการประชุม ครม.เมื่อวันที่ 29 มิ.ย. ปรากฏว่า ครม.อนุมัติเป็นทางการให้ใช้ค่าจีพีเอและพีอาร์ร่วมกับคะแนนทดสอบกลาง โดยให้ ก.ศึกษาธิการตรวจสอบให้ถูกต้องก่อน ส่งตรงให้ทบวง ฯ ทั้งนี้เป็นการเปิดเผยของนายอาคม เชนฉ้วน รรมช.ก.ศึกษาธิการ ส่วนทางทบวง ฯ ให้สำนักทดสอบกลางลดเงื่อนไขและข้อ กำหนดแต่ละคณะลงให้น้อยกว่าเดิม และลดความแตกต่างระหว่างวิชาให้มากที่สุดเพื่อจะได้ไม่เกิดความยุ่งยากและสับสนแก่นักเรียน การ สมัครสอบครั้งต่อไปจะให้นักเรียนสมัครสอบด้วยตนเอง ณ สถานที่เลือกสอบ ใน กทม. มี 4 แห่งคือ ม.เกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ม.เทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง และธนบุรี ส่วนต่างจังหวัดสมัครได้ที่ศูนย์สอบของจังหวัด (ไทยโพสต์ 300642)

(กรุงเทพธุรกิจ 300442,01,03-05,100542, 02,08,170642 The Nation 090599, BangkokPost 050499 มติชน 03-05,11,20,27,300542, 14,15,170642 ไทยโพสต์ 06,08,12,250542,14,150642 ผู้จัดการ 040542 ไทยรัฐ080642)

1.4.3 โอกาสที่เท่าเทียมกันทางการศึกษา : กรณีโรงเรียนสาธิตเกษตรลามมาถึงสาธิตจุฬา

หลังจากที่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้านสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายมีมติ ให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เปิดเผยคะแนนและกระดาษคำตอบให้นางสุมาลี ลิ้มปโหวาท ดูตั้งแต่ต้นเดือนกันยายน 2541 ที่ผ่านมา แต่ ทางมหาวิทยาลัยร่วมกับสมาคมผู้ปกครอง พยายามถ่วงเวลาไว้เนิ่นปรากฏว่าไม่เป็นผล ท้ายที่สุดต้องประกาศให้นางสุมาลีและผู้ที่ต้องการดู เข้าตรวจดูได้ระหว่างวันที่ 24-30 มีนาคม 2542

ปรากฏว่าข้อมูลที่ได้อ่านมาแต่เลขที่นั่งสอบแต่ไม่ระบุชื่อผู้สอบ ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าเป็นกระดาษคำตอบของผู้ที่ผ่านการ สอบคัดเลือกหรือไม่ ซึ่งขัดต่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการที่ให้เปิดเผยอย่างไม่มีเงื่อนไข นางสุมาลีต้องทำหนังสือร้องเรียนต่อผู้อำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารอีกครั้งหนึ่ง ในขณะที่ทางคุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ ให้คำแนะนำนางสุมาลีว่า ควรฟ้องศาลหาก ยังมีข้อสงสัยเกี่ยวกับคะแนนการสอบคัดเลือกเข้าโรงเรียนสาธิตเกษตร

(มติชน03,04,140442,BP.040442,ไทยรัฐ090442,กรุงเทพธุรกิจ130442)

สำหรับในปีการศึกษา 2542 ผู้ปกครองของเด็กที่สอบเข้า ร.สาธิตเกษตร ฯ ไม่ได้ ก็มีแนวความคิดที่จะขอให้ทางโรงเรียนเปิดเผยแพร่คะแนนของเด็ก พร้อมทั้งตั้งข้อสังเกตหลายประการ เช่น ว่าเด็กที่สอบเข้าได้ครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นนามสกุลของผู้มีชื่อเสียงทั้งนั้นและการปิดประกาศผลการสอบ ทางโรงเรียนใช้ข้อความว่ารายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือกเข้าโรงเรียนสาธิตเกษตร ฯ อีกทั้งระเบียบการรับสมัครก็เปิดช่องไว้ว่ารับตามความเหมาะสม ไม่ใช่ดูคะแนนสอบเพียงอย่างเดียว ชื่อเรียกร้องของผู้ปกครอง เช่น หากผู้บริหารต้องการสร้างความเป็นธรรมควรเพิ่มจำนวนที่นั่งเด็ก ซึ่งปีนี้รับเพียง 120 คนจากที่มาสมัครสอบมากกว่า 5,000 คน แยกจำนวนเด็กที่สอบได้จริงกับเด็กของผู้มีอุปการะคุณออกจากกัน และกันที่นั่งสำหรับเด็กที่บ้านใกล้โรงเรียน เป็นต้น (กรุงเทพฯ 05,140442)

ร.ร.สาธิตจุฬา ฯ ร.ร.สาธิตอีกแห่งหนึ่งที่มีเรื่องราวการร้องเรียนของผู้ปกครองเด็กที่สอบเข้าไม่ได้ปรากฏขึ้นอีก ทั้งที่เด็กสอบได้คะแนนสูง แต่บิดาทำข้อสอบได้คะแนนตก เด็กอดเข้าเรียน บิดาเด็กได้ร้องเรียนต่อผู้อำนวยการสำนักงานข้อมูลข่าวสารทางราชการเมื่อวันที่ 9 มิ.ย.42 เพื่อให้ ร.ร.สาธิตจุฬา ฯ ฝ่ายประณามเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การออกข้อสอบการเข้าเรียนชั้น ป.1 คะแนนสอบของผู้ปกครอง พร้อมทั้งรายได้จากค่าบริจาคจากสมาคมผู้ปกครองว่าเป็นจำนวนเท่าใด (ไทยโพสต์ 100642)

15 มิ.ย. นายเทียนฉาย กีระนันทน์ อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แถลงข่าวเกี่ยวกับการร้องเรียนของผู้ปกครองต่อความไม่โปร่งใสของการคัดเลือกเด็กเข้าเรียนชั้น ป.1 สาธิตจุฬา ฯ ว่ายังไม่ได้รับแจ้งจาก สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการว่าต้องการให้เปิดเผยข้อมูลอะไรบ้าง และชี้แจงเกี่ยวกับการรับเด็กเพิ่ม 17 คนของคณะบดีคณะเศรษฐศาสตร์ ว่าเป็นการรับต่างหากและได้ตั้งคณะกรรมการสอบสวนคนบดีแล้ว (มติชน 160642)

รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ นักวิชาการและคอลัมนิสต์ แสดงความเห็นเกี่ยวกับลักษณะข้อสอบที่ โรงเรียนสาธิตจุฬา ฯ ใช้กับผู้ปกครองว่า เป็นข้อสอบที่เปิดช่องให้มีการใช้ดุลพินิจในการให้คะแนนอย่างสูง เมื่อไม่สามารถตรวจข้อสอบอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ได้ หากความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ในสังคมยังมีอยู่อย่างหนาแน่นประกอบกับไม่สุจริต ข้อสอบลักษณะนี้ย่อมเปิดช่องให้มีการใช้ดุลพินิจให้คะแนนแก่ " เด็กเส้น " มากเป็นพิเศษได้เช่นกัน (ผู้จัดการ 170642)

ปัญหาความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษายังคงมีอยู่ ในขณะที่ผู้ได้เปรียบทางสังคมถือว่าการแข่งขันคือความเป็นธรรมโดยมิได้พิจารณาถึงเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษา ผู้พลัดจากการแข่งขันมักเป็นผู้ยากจน เสียเปรียบทางสังคม แข่งสู้ไม่ได้ก็ขาดโอกาสทางการศึกษา ถูกคัดออกจากระบบการศึกษาทั้ง ๆ ที่ระบบต้องการให้ทุกคนได้เรียน หากประเทศไทยยังมีการสอบแข่งขันในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานก็ยากที่จะทำให้ทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง (กรุงเทพฯ 05,140442)

(มติชน 160642 ผู้จัดการ 170642 กรุงเทพฯ 05,140442 ไทยโพสต์ 100642)

1.5 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการศึกษา

หัวข้อข่าว

1.5.1 หลากหลายปัญหาใน ก.ศึกษา ฯ ทั้งซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ เงินกู้มีชาชาวา เงินกู้เอติบี ระบบการบริหารและยาเสพติดในโรงเรียน

สรุปประเด็นข่าว

1.5.1 หลากหลายปัญหาใน ก.ศึกษาธิการ ทั้งซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ เงินกู้มีชาชาวา เงินกู้เอติบี ระบบการบริหาร และยาเสพติดในโรงเรียน

4 พ.ค. นายสุรัฐ ศิลปอนันต์ ปลัด ก.ศึกษาธิการ เปิดเผยความคืบหน้าในการออกคำสั่งลงโทษทางวินัยร้ายแรงต่อข้าราชการ ในการจัดซื้อคอมพิวเตอร์และโปรแกรมบริหารสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) และกรมสามัญศึกษา แบ่งเป็นไล่ออก 2 คน ในข้อหาประมาทเลินเล่อทำให้ราชการเสียหายอย่างร้ายแรงและปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่เพื่อให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์ ซึ่งตามมาตรา 82 วรรค 3 แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการพลเรือน พ.ศ.2535 ถือว่าทุจริตต่อหน้าที่ให้ลงโทษสถานเดียวคือไล่ออก ส่วนอีก 4 คนได้รับโทษให้ปลดออกข้อหาสถานประมาทเลินเล่อทำให้ราชการเสียหายอย่างร้ายแรง (มติชน 05,070542)

การใช้เงินกู้มีชาชาวาของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดหาเครื่องแบบนักเรียน คณะกรรมการได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการกำหนดสเปกฝ่ายละยึดเกินไปเกรงว่าจะส่งผลประโยชน์ให้กับบางบริษัท คณะกรรมการจึงขอรายชื่อบริษัทผู้ที่จะเข้ามาประกวดราคา และส่งให้กรมวิทยาศาสตร์บริการตรวจสอบเพื่อนำมาพิจารณาว่ามีการผูกขาดเพื่อประโยชน์ของบริษัทใดบริษัทหนึ่งหรือไม่ เพราะคณะกรรมการสืบทราบว่ามีมีการล็อกสเปกกัน (มติชน 070542)

นอกจากนี้ จากการติดตามผลการปฏิบัติตามโครงการเงินกู้เอทีบี หรือจากธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชียซึ่งเป็นเงินกู้เพื่อพัฒนาสังคมในการช่วยเหลือไม่ให้เด็กต้องลาออกจากกลางคัน เพราะปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ มีนายพิชัย รัตตกุล รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานนั้น ได้มีการพิจารณาว่าไม่ถึงมือเด็กนักเรียนที่เดือดร้อนจริง แต่ พ.ต.เทอดฤทธิ์ บุญญฤทธิ์ โฆษก ก.ศึกษาธิการชี้แจงว่าเป็นข้อมูลที่คลาดเคลื่อน (สำนักข่าวไทย 100642) ดร.พนม พงษ์ไพบูลย์ รองปลัด ก.ศึกษาธิการ เปิดเผยว่าการช่วยเหลือตามโครงการดังกล่าว นั้น กระทรวงไปมุ่งแต่เด็กกลุ่มเป้าหมายที่ผู้ปกครองมีรายได้น้อย เด็กยากจนและเดือดร้อนจริง ๆ จึงไม่ได้รับความช่วยเหลือ(สำนักข่าวไทย 090642) อย่างไรก็ตาม ปัญหาเด็กลาออกจากกลางคันยังจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องจากเงินกู้จากเอทีบีต่อไปนับเป็นจำนวนเงินอีกหลายร้อยล้านบาท (ไทยรัฐ 090642) ซึ่งทาง ก. ศึกษาธิการ ได้ตั้งคณะทำงาน นายพนม พงษ์ไพบูลย์ เป็นประธาน มีกรรมการจากสภาพัฒนาฯ และสำนักงานประมาณ เพื่อวางแผนในการกู้เงินใหม่ เพราะตามโครงการที่ทำกันมาแล้วนั้น ขาดการประชาสัมพันธ์ เด็กยากจนไม่ทราบเกี่ยวกับโครงการ และผู้พิจารณาโครงการเลือกให้ความช่วยเหลือพรรคพวกตนเองก่อน ซึ่งคณะทำงานเห็นชอบในหลักการช่วยเหลือ 4 ประการ คือ พิจารณาจาก เด็กที่จะออกจากโรงเรียนกลางคัน เด็กที่ออกไปแล้ว ผู้ปกครองตกงาน และสามเณร (ไทยโพสต์ 100642)

ข้อมูลจากแหล่งข่าวใน ก.ศึกษาธิการ ระบุว่ามีความไม่โปร่งใสในการบริหารการศึกษาของข้าราชการ ก.ศึกษาธิการ โดยมีการกระทำที่เป็นกระบวนการ ทั้งการรับเบิ่เจียะหรือเงินกินเปล่าจากผู้ปกครอง การกินเปอร์เซ็นต์จากการก่อสร้างอาคารสถานที่ รวมถึงการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการในทุกระดับชั้นซึ่งมีกระแสวิกฤตหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ได้รับการยอมรับจากนายชุมพล ศิลปอาชา อดีต รมว.ก.ศึกษาธิการ ว่ามีการวิ่งเต้นโยกย้ายจริง ตัวอย่างเช่น การเลื่อนขึ้นเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนต้องผ่านการอบรมที่สถาบันพัฒนาผู้บริหารกรมสามัญฯ ที่วัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐมก่อน ซึ่งใครอยากจะไปอบรมต้องจ่าย 6-8 หมื่นบาท เมื่อผ่านการอบรมแล้ว ก็ต้องจ่ายอีกในการที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนดัง ๆ ต้องจ่ายถึง 10 ล้านบาท ธรรมดาติน้อย 5 ล้าน ธรรมดา ๆ 1-3 ล้าน ตำแหน่งอธิบดีกรมบางที่วิ่งเต้นกันถึง 30-40 ล้าน

“มีกันมานานแล้ว แต่ไม่มีใครกล้าออกมาพูด ...คนข้างนอกมองว่าครูในสายวิชาการน่าจะสำคัญที่สุด เพราะสอนนักเรียนและให้ความรู้กับนักเรียนโดยตรง แต่จริง ๆ แล้วระบบข้างในมันไม่ใช่ ผู้ที่สำคัญที่สุดในสายตาของผู้อำนวยการ หรือทีมผู้บริหารคือฝ่ายการเงินและครุภัณฑ์ พวกนี้ได้ 2 ชั้นทุกปีหรือเว้นปี ...เพราะพวกนี้เป็นมือไม้ทำงานให้กับผู้บริหาร ” เพิ่มเติมโดยอาจารย์ผู้หนึ่งจากโรงเรียนขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในจังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับความไม่โปร่งใสในวงการผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้จัดการ 09,10,110642)

นอกจากปัญหาข้างต้นแล้ว ก.ศึกษาธิการ ยังเผชิญกับปัญหาหลายเสียดังในโรงเรียน จากการเปิดเผยของนายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ รมว.สำนักนายกรัฐมนตรี ระบุว่ามีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ายาเสพติดถึง 82 คนนั้น นายสมศักดิ์ ปรีศนันทน์กุล รมว.ก.ศึกษาธิการ กล่าวถึงกรณีนี้ว่า ถ้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินคดีได้ ก็ให้จับครูไปดำเนินคดีได้เลย แต่ถ้าไม่มีหลักฐานดำเนินคดีให้ส่งข้อมูลมาที่กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อจะได้ตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย และหากการสอบสวนมีความผิดจริงจะใช้มาตรการไล่ออกทันที ทั้งนี้ การดำเนินคดีกับข้าราชการที่พัวพันกับการค้ายาเสพติดนั้นมึระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 141/2541 ให้ทุกกระทรวงมีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.)ประจำอยู่ประสานงานความร่วมมือในเรื่องนี้ด้วย (สำนักข่าวไทย 080642 มติชน 190642)

(มติชน01,05,070542,190642 สำนักข่าวไทย 080642ไทยโพสต์ 100642 กรุงเทพธุรกิจ 010542ผู้จัดการ09,10,110642)

2.ความเคลื่อนไหวภาคเอกชน

2.1 ความเคลื่อนไหวด้านการบริหารการศึกษา

หัวข้อข่าว

2.1.1 กำหนดให้มีการจัดตั้งสภาสถาบันมหาวิทยาลัยอุดมศึกษาภาคเอกชน

สรุปประเด็นข่าว

2.1.1 กำหนดให้มีการจัดตั้งสภาสถาบันมหาวิทยาลัยอุดมศึกษาภาคเอกชน

นายประจวบ ไชยสาส์น รมว.ทบวงมหาวิทยาลัย กล่าวว่าได้กำหนดหมวดสำคัญเพิ่มเติมใน พ.ร.บ.สถาบันสถานศึกษาอุดมศึกษาเอกชน โดยให้จัดตั้งสภาสถาบันมหาวิทยาลัยอุดมศึกษาเอกชน ทำหน้าที่เช่นเดียวกับหอการค้าหรือสภาอุตสาหกรรม และยังเสนอให้

จัดตั้งกองทุนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นทุนประเดิม เงินบำรุงจากสถาบันที่เป็นสมาชิก รวมทั้งเงินบริจาคและความช่วยเหลือจากในและต่างประเทศ ส่วนทบวงฯ จะมีบทบาทเป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนเกื้อกูลให้สถาบันการศึกษาอุดมศึกษาเอกชนมีโอกาสพัฒนาอย่างเป็นอิสระ กำหนดทิศทางและอนาคตที่จะสร้างมาตรฐานในการจัดการศึกษา ให้เป็นที่เชื่อถือให้กับสังคม (กรุงเทพมหานคร 05,200442)

2.2 ความเคลื่อนไหวด้านปัญหาการจัดการศึกษา

หัวข้อข่าว

2.2.1 วิธีอยู่รอดในภาวะวิกฤติของการจัดการศึกษาภาคเอกชน

สรุปประเด็นข่าว

2.2.1 วิธีอยู่รอดในภาวะวิกฤติของการจัดการศึกษาภาคเอกชน

นายจำรัส นองมาก เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) เปิดเผยว่าจากนโยบายของกรมสามัญ กระทรวงศึกษาธิการ ให้นักเรียนเข้าเรียนชั้น ม.4 ในโรงเรียนเดิมได้ มีผลกระทบต่องานของโรงเรียนเอกชนนอกเหนือจากการเผชิญกับภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ ถึงขั้นอาจต้องยุบระดับมัธยมศึกษาลง เนื่องจากมีเด็กเข้าเรียนจำนวนน้อย หากโรงเรียนสามารถประคองตัวให้อยู่รอดไปถึงปี 2545 ซึ่งรัฐธรรมนูญระบุให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ก็จะทำให้โรงเรียนเอกชนได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาล 100 % (ไทยโพสต์ 170542)

นายพรชัย มงคลวนิช นายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย และอธิการบดีมหาวิทยาลัยสยาม เปิดเผยถึงสถานการณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำต่อเนื่องว่าทางสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้ทำข้อตกลงร่วมกันที่จะไม่ให้มีการขึ้นค่านักศึกษา หรือค่าเล่าเรียนจนกว่าสถานการณ์เศรษฐกิจจะดีขึ้น ซึ่งสถาบันขนาดเล็กที่เพิ่งก่อตั้งใหม่และอยู่ในต่างจังหวัดจะนำเป็นห่วงมาก ในขณะที่สวนสถาบันอุดมศึกษาเอกชนก็ให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กด้วยการเพิ่มทุนการศึกษาให้มากขึ้นทั้งประเภทเงินกู้ยืม เงินทุนให้เปล่า ทั้งของรัฐบาลและภาคเอกชนเอง ซึ่งรัฐบาลควรต้องให้ความสำคัญด้านเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้มากขึ้น (กรุงเทพมหานคร 170442)

สำหรับในปีการศึกษา 2542 นี้ นักศึกษาส่วนใหญ่จะสมัครเข้าเรียนในช่วงปลายเดือน พ.ค.เนื่องจากความไม่ชัดเจนบางประเด็นของระบบเอนทรานซ์แบบใหม่ แต่เมื่อพ้นเขตวันรับสมัครมาแล้ว มหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ยังคงรับนักศึกษาได้ตามเป้า แต่กลุ่มมหาวิทยาลัยขนาดเล็กที่เพิ่งตั้งใหม่และกระจายอยู่ตามภูมิภาค ซึ่งทางสมาคมฯ ได้เสนอไปยังทบวงฯ เพื่อให้แก้ไขหรือยกเลิกกฎเกณฑ์เงื่อนไขในการขอกู้เงินของกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชนและเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนขนาดเล็กสามารถเสนอขอได้ (กรุงเทพมหานคร 180642)

3. ความเคลื่อนไหวภาคประชาชนและองค์กรเอกชน

3.1 ความเคลื่อนไหวด้านการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา

หัวข้อข่าว

3.1.1 ปัญหาการพัฒนาระบบการศึกษาของไทย

สรุปประเด็นข่าว

3.1.1 ปัญหาการพัฒนาระบบการศึกษาของไทย

ว่าที่ รศ.วิชญ์ บุญมาร์ตัน เสนอความเห็นเกี่ยวกับการศึกษาไทยผ่าน น.ส.พ.ผู้จัดการ ว่าการพัฒนาระบบการศึกษาของไทยไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ด้วยสาเหตุหลายประการด้วยกัน ได้แก่

ด้านการเมือง พรรคการเมืองหลายพรรคไม่มีนโยบายด้านการศึกษาที่ชัดเจน ทำให้ไม่มีนักการเมืองที่เชี่ยวชาญและมีวิสัยทัศน์ด้านการศึกษา ด้านกฎหมาย มีกฎหมายการศึกษาหลายฉบับที่ล้าสมัยไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษา ขาดนโยบายหลักในการจัดการ

ศึกษา การสร้างงานวิจัยทางการศึกษา ยังไม่ได้มาตรฐาน ไม่ครบวงจร หรือเป็นปึกแผ่นเพียงพอต่อการพัฒนาประเทศ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีบทบาทโดยตรงต่อการศึกษารองของเด็กไทย ก็ยังขาดโอกาสที่จะเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ ระบบการสอนที่ล้าหลัง ยึดครูเป็นศูนย์กลาง ไม่ส่งเสริมความคิดริเริ่มของเด็ก ส่วนการบริหารการศึกษามีหน่วยงานใน ก. ศึกษาธิการหลายหน่วยงานที่มีการวางนโยบายแต่ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีบทบาทด้านการจัดการศึกษา การวางแผนการศึกษาจากส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่นไม่มีโอกาสร่วม สาเหตุสุดท้ายคือโรงเรียน โรงเรียนต่าง ๆ จะทำการเรียนการสอนอย่างไรก็ได้ เพราะไม่มีการประเมินผลคุณภาพของโรงเรียนร่วมกัน ไม่มีการตรวจสอบผู้บริหารโรงเรียน

ปัญหาการศึกษาเป็นที่มาของปัญหาสังคมไทย ว่าที่ ร.อ.วิเชญ เรียกร้องให้มีการตรา พ.ร.บ.การศึกษาโดยเร็ว เพราะจะช่วยพัฒนาการศึกษาให้เด็กไทยซึ่งนอกจากจะมีความรู้แล้วยังมีวิสัยทัศน์กว้างไกล คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น รวมทั้งจิตสำนึกในความเป็นชาติควบคู่กันไป ดังคำกล่าวที่ว่า "การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ" (ผู้จัดการ 080442)

3.1.2 มหาวิทยาลัยไทยยังต้องปรับปรุง

นายอานันท์ ปันยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรี เสนอความเห็นในการสัมมนาวิชาการ เรื่อง "การบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย" ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 20 พ.ค. ว่าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยคือตอบสนองความต้องการของสังคม หลักการของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งดีมาก แต่ในทางปฏิบัติไม่เป็นไปตามหลักการ มหาวิทยาลัยที่ติดอันดับของต่างประเทศอาจภาคภูมิใจ แต่เท่าที่ตนพบมหาวิทยาลัยไทยยังไม่ติดอันดับเป็นที่รู้จักกันเลย ระบบราชการเป็นศัตรูตัวร้ายของการศึกษา การจัดมหาวิทยาลัยออกนอกระบบจะนำไปสู่สิ่งที่ดีกว่าแต่หากไม่พร้อมจะเลวร้ายกว่าเท่า ไทยควรมองมหาวิทยาลัยเชิงคปรัเพราะมีอิสระ แต่ก็คำนึงถึงคุณภาพการศึกษาและการตอบสนองต่อสังคมด้วย

นายวิจิตร ศรีสุวาน อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กล่าวว่า สภามหาวิทยาลัยต้องทบทวนองค์ประกอบใหม่ โดยมีให้นักการเมืองและข้าราชการเข้ามาเป็นข้าราชการผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารต้องรับผิดชอบไม่เอาทบทวนมหาวิทยาลัยมาเป็นจำเลยร่วม

นพ. พิจารณ์ พานิช รักษาการอธิการบดีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ กล่าวว่า จุดอ่อนของมหาวิทยาลัยคือมีศักยภาพแต่ไม่มีพลังผลักดันและขาดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน (มติชน 170542)

3.2 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับแนวคิดใหม่ในการจัดการศึกษา

หัวข้อข่าว

3.2.1 ความเคลื่อนไหวของโรงเรียนทางเลือก

3.2.1.1 โรงเรียนชุมชนอีสาน

3.2.1.2 โรงเรียนครอบครัว (Family School)

3.2.1.3 โรงเรียนรุ่งอรุณ

สรุปประเด็นข่าว

3.2.1 ความเคลื่อนไหวของโรงเรียนทางเลือก

3.2.1.1 โรงเรียนชุมชนอีสาน

โรงเรียนชุมชนอีสาน ตั้งอยู่ที่ หมู่ 4 ต.โคกล่าม อ.ลำปลายมาศ บ้านปากช่อง ต.สนามชัย อ.สตึก ต.หัวฝาย กิ่งอำเภอนาดูน จ.บุรีรัมย์ เป็นแนวคิดของภูมิปัญญาท้องถิ่น 3 ท่าน คือ นายคำเดื่อง ภาษี นายสุทธินันท์ ปรัชญพฤทธิ์ และนายผาย สร้อยสระกลาง ที่มีความเห็นร่วมกันว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนของรัฐทำลายรากเหง้าของชุมชน ทำให้คนออกจากท้องถิ่น

หลักการของโรงเรียนชุมชนอีสาน คือภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นฐานชี้นำ ข้อเสนอแนะจากผู้อาวุโสมาเสริมความคิด เทคนิคจากนักวิชาการเป็นตัวสานต่อการเรียนรู้ ความตั้งใจและสำนึกใหม่เป็นพลังปฏิบัติการ การนอนหลับฝันดีคือปากท้องเป็นขวัญใจ

หลักสูตรของโรงเรียนไม่ตายตัว วิชาใหม่ ๆ เกิดขึ้นได้เสมอจากความสนใจของนักเรียนและการแลกเปลี่ยนกัน วิชาสุดท้ายคือความชำนาญการเฉพาะด้านตามความถนัดของแต่ละคน โดยจัดกลุ่มศึกษาร่วมกันอย่างจริงจัง

การเรียนการสอนเริ่มจากการอบรมทางความคิด การสอนวิชาพื้นฐานความชำนาญทางเกษตรเบื้องต้น ในช่วง 7 วันแรก แล้วตามมาด้วยการลงมือปฏิบัติพื้นฐานในไร่นาของตนเองให้ก่อประโยชน์สูงสุด หลังจากนั้นจะไปเรียนที่ไร่นาของตนเอง เรียนแบบงานวิจัย ทดลองแบบหลากหลายและสรุปเป็นความรู้ ในแต่ละเรื่องมีปัญหาอย่างไร

โรงเรียนชุมชนอีสาน ดำเนินงานมาครบ 3 ปี มีผู้สนใจเรียน 380 คน อายุมากที่สุดคือ 80 ปี ได้รับการสนับสนุนจาก กองทุนชุมชน สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม ธนาคารออมสิน คุณสมบัติของนักเรียนคือมีความตั้งใจที่จะหันหน้ามาพึ่งพาตนเอง ที่จะประกอบธุรกิจหรือเกษตรกรรม และสร้างธรรมชาติสิ่งแวดล้อมขึ้นมาใหม่ เพื่อนำไปสู่การสร้างเกษตรกรรมต้นแบบไทย หลักสูตรของโรงเรียนไม่ตายตัว วิชาใหม่ ๆ เกิดขึ้นได้เสมอจากความสนใจของนักเรียนและการแลกเปลี่ยนกัน มีตั้งแต่การอบรมความคิด วิชาพื้นฐานความชำนาญทางการเกษตร วิชาสุดท้ายคือความชำนาญการเฉพาะด้านตามความถนัดของแต่ละคน โดยจัดกลุ่มศึกษาด้วยกันอย่างจริงจัง (มติชน 120542)

3.2.1.2 โรงเรียนครอบครัว (Family School)

ปัจจุบันนี้มีกลุ่มครอบครัวกลุ่มหนึ่งจำนวนประมาณ 20 ครอบครัว วางแผนที่จะเปิดทางเลือกใหม่ให้กับการศึกษาไทยเพื่อช่วยลูกหลานให้พ้นจากความทุกข์ที่เกิดจากการศึกษาแบบแพ็คดอกอย่างทุกวันนี้ โดยมีความคิดและความเชื่อเช่นเดียวกับโรงเรียนบ้านหรือโฮมสคูล ที่เรียกต่างกันก็เพื่อแสดงถึงลักษณะการจัดการศึกษาให้กับลูกหลานร่วมกันของกลุ่มครอบครัวแทนที่จะต่างบ้านต่างจัด พ่อแม่มีการเรียนรู้ร่วมกัน มีความเป็นชุมชนมากกว่าปัจเจกชน สามารถแบ่งปันทรัพยากรและความรู้ความสามารถแก่กันและกัน โดยคำนึงถึงข้อจำกัดที่เป็นจริงตามความแตกต่างของแต่ละครอบครัว และเด็ก ๆ ก็มีเพื่อนมีกลุ่มสังคมมากขึ้น

สถานที่เรียนอาจใช้บ้าน ดิถุฎหรืออาคารวัดเป็นอาคารเรียนประจำ แต่เวลาส่วนใหญ่เป็นกระบวนการเรียนรู้ตามธรรมชาติ เป็นห้องเรียนเคลื่อนที่ หากกันไปยังแหล่งความรู้ที่มีอยู่เต็มแผ่นดิน ครูประจำโรงเรียนนี้จะมีเพียง 2-3 คน ทำหน้าที่ประสานงานและสร้างสรรคกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ให้กับเด็ก ๆ เป็นหลัก พ่อแม่หรือเพื่อน ๆ พ่อแม่ บางท่านทำหน้าที่เป็นครูสอนบางเรื่องบางวิชาได้ด้วย บางวิชาก็ไปขอเรียนร่วมกับโรงเรียนในระบบบางโรงเรียนในลักษณะที่เป็นโรงเรียนพี่โรงเรียนน้องกัน

ปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนครอบครัวคือเพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์อย่างเป็นองค์รวมมากกว่าเป็นการศึกษาแบบโต้เถียงแข่งขัน มีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนการวัดผลประเมินผลเป็นของตนเองและยังสามารถเทียบโอนผลการเรียนกับการศึกษาในระบบปกติได้ด้วยถ้าต้องการ เน้นการดูแลและพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างของแต่ละบุคคลให้เกิดการพัฒนาเต็มตามศักยภาพที่เด็กแต่ละคนมีอยู่จริงตามความถนัด ความสนใจ ทำให้เด็กทุกคนมีโอกาสของการประสบความสำเร็จ เกิดความมั่นคงภายในจิตใจมีความภาคภูมิใจในตัวเองจากกระบวนการเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวามีความสุขและทำให้มีความรักในการเรียนรู้ มีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้อย่างไม่หยุดนิ่ง กล้าคิดกล้าแก้ปัญหา ด้วยสติสัมปชัญญะและความศรัทธาในคุณธรรมความดีงาม สามารถสร้างความสุขและความสำเร็จในชีวิตได้อย่างไม่หวั่นไหวต่ออุปสรรคและสิ่งจอมปลอมต่าง ๆ

ในอดีตการจัดการศึกษาแบบนี้เป็นเรื่องผิดกฎหมายทำไม่ได้ แต่ปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ความคุ้มครองในเรื่องนี้ไว้อย่างชัดเจนไว้ในมาตรา 43 ว่า บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึงและไม่เก็บค่าใช้ซ้ำๆ พร้อมทั้งในร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติก็กำหนดไว้ว่า นอกจากให้สิทธิพ่อแม่สามารถจัดการศึกษาให้กับลูกหลานตนเองได้แล้วยังให้สามารถเทียบโอนผลการเรียนกับการศึกษาในระบบ ทั้งรัฐต้องจัดงบประมาณมาให้การสนับสนุนแก่พ่อแม่เท่าเทียมกับเด็กที่เข้าเรียนในโรงเรียนตามปกติอีกด้วย

โรงเรียนครอบครัวแห่งแรกจะเปิดในเดือน พ.ศ. 43 ระหว่างนี้จะเป็นการเตรียมตัวในด้านต่าง ๆ (สวนแสงอรุณ 3001-0242 กรุงเทพฯ 040642)

3.2.1.3 โรงเรียนรุ่งอรุณ

โรงเรียนรุ่งอรุณเปิดทำการสอนแนวใหม่มากกว่า 2 ปีแล้วภายใต้การดูแลของ รศ.ประภาภัทร นิยม ซึ่งเป็นตัวอย่างของการสอนที่พัฒนาระบบการเรียนรู้แบบพุทธ ทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการไม่ว่าจะเป็นครู นักเรียน บุคลากร ตลอดจนผู้ปกครอง ซึ่งเป้าหมายสำคัญที่ตั้งไว้คือจะทำให้รุ่งอรุณเป็นมากกว่าโรงเรียน แต่ต้องการให้การเรียนรู้และให้เด็กได้รู้ถึงศักยภาพของตัวเองโดยการให้การศึกษาเป็นแบบการสร้างแบบจำลองของชีวิตเพื่อให้เด็กทำการฝึกฝนค้นคว้าทดลองเพื่อเตรียมตัวไปสู่ชีวิตจริงที่ขึ้น โดยเหตุผลที่ว่าเด็กที่ได้รับการปฏิบัติเช่นเพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมสุขและทุกข์ของพ่อแม่หรือครอบครัวจะมีโอกาสได้พัฒนาความสามารถในการเข้าสู่การทำงานตามธรรมชาติ ซึ่งการสร้างงานตามธรรมชาตินั้นต้องเหมาะสมกับวัยเด็ก ไม่ฝืนธรรมชาติและไม่ปิดกั้นพลังแห่งการสร้างสรรค์ของเด็ก เป็นการจัดการศึกษาที่ใช้กิจกรรมเป็นตัวตั้ง ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน เด็กจะช่วยกันคิดช่วยกันทำช่วยกันแก้ปัญหา ซึ่งขณะที่ทำกิจกรรมก็จะเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ไปด้วย ครูทำหน้าที่ส่งเสริมความสนใจของเด็ก ใช้หลักสูตรของ ก.ศึกษาธิการ แต่ปรับให้ยืดหยุ่นมากขึ้น แม้บางภาคเรียนจะเรียนน้อยวิชาแต่ทางโรงเรียนก็สามารถสอนจนครบหลักสูตร และเด็กยังได้รับความรู้เกินกว่าที่ ก.ศึกษาธิการวางไว้นอกจากนี้ยังให้ความหมายของการศึกษาไว้ว่า คือการประคองธาตุแห่งมนุษย์ไปสู่ความสมบูรณ์ที่สุด ซึ่งแต่ละคนจะมีความสมบูรณ์ถึงขีดสุดไม่เท่ากัน (กรุงเทพฯ 160642)

สรุปประเด็นข่าว

4.1.1 เอเชียวิก : การจัดลำดับมหาวิทยาลัยดีเด่นในเอเชีย

นิตยสารเอเชียวิก ฉบับประจำวัน ที่ 23 เม.ย.42 ได้ตีพิมพ์ผลการจัดอันดับสถาบันศึกษาอุดมศึกษาในทวีปเอเชีย ซึ่งทำเป็นปีที่ 3 แล้วโดยแบ่งออกเป็นประเภท มหาวิทยาลัยดีเด่นสหสาขาวิชา (Multi-Disciplinary Schools) และมหาวิทยาลัยดีเด่นในสาขาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology Schools) ในปี 2542 ประเภทแรก มหาวิทยาลัยดีเด่นอันดับหนึ่งและสองคือ Tohoku University และ Kyoto University ตามลำดับจากประเทศญี่ปุ่น ซึ่งในประเทศไทยคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ในลำดับที่ 29 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ลำดับที่ 38 มหาวิทยาลัยมหิดล ลำดับที่ 39 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ลำดับที่ 44 และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ลำดับที่ 66 จากการจัดทั้งหมด 79 ลำดับ

ส่วนประเภทที่ 2 หรือมหาวิทยาลัยเฉพาะทางนั้น มหาวิทยาลัยดีเด่นอันดับหนึ่งและสองคือ Korea Advanced Institute of Science and Tech. และ Pohang University of Science and Tech. ตามลำดับจากประเทศเกาหลีใต้ ซึ่งในประเทศไทยคือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯลาดกระบัง ลำดับที่ 25 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร ลำดับที่ 32 มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรี ลำดับที่ 33 และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ พระนครเหนือ ลำดับที่ 34 จากการจัดลำดับทั้งหมด 35 ลำดับ

เกณฑ์ที่เอเชียวิกใช้ในการประกอบการพิจารณา ประกอบด้วย ชื่อเสียงเชิงวิชาการ การคัดเลือกนักศึกษา แหล่งทรัพยากร ผลผลิตที่เป็นงานวิจัย และสถานะทางการเงิน ซึ่งยังไม่เป็นที่ยอมรับของทุกสถาบันเนื่องจากปัญหาด้านข้อขัดแย้งที่ไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบเพื่อจัดลำดับระหว่างมหาวิทยาลัยในแต่ละประเทศได้ อย่างไรก็ตาม สิ่งหนึ่งที่มหาวิทยาลัยอันดับท้าย ๆ แตกต่างจากอันดับต้น ๆ ก็คือ ผลงานวิจัยที่มีความแตกต่างกันมากทั้งปริมาณและคุณภาพมาตรฐาน มหาวิทยาลัยของไทยจึงควรให้ความสำคัญกับการผลิตผลงานวิจัยในระดับมาตรฐานโลกจะทำให้ได้รับการยอมรับจากนานาชาติมากขึ้น และกลายเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลกได้ (มติชน 14, 180442, กรุงเทพฯ 220442, Asia Week 230499)

การจัดอันดับของเอเชียวิกข้างต้น นำไปสู่การจัดประชุมสัมมนาเรื่อง "คุณภาพมหาวิทยาลัยไทยมุมมองจากเอเชียวิก" เมื่อวันที่ 20 พ.ค.42 ของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(สกช.) ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่เป็นข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจำนวน 235 คน ซึ่งในการสัมมนาคั้งนี้ทาง สกช.ได้สำรวจความเห็นของผู้เข้าสัมมนาเกี่ยวกับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยไทย ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามกลับมา 110 คน สรุปสาระสำคัญคือร้อยละ 75.5 ของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าควรมีการจัดอันดับมหาวิทยาลัยไทยเพื่อตรวจสอบคุณภาพและจุดประกายให้มีการพัฒนา (ไทยโพสต์ 270542)

ความเคลื่อนไหวด้านสาธารณสุข

1. ความเคลื่อนไหวภาครัฐ

1.1 ความเคลื่อนไหวด้านการบริหารงานสาธารณสุข

หัวข้อข่าว

1.1.1 การปฏิรูประบบบริการสาธารณสุข : นำร่องแปรรูปโรงพยาบาลรัฐ

1.1.2 แพทย์สภาพักใช้ใบประกอบวิชาชีพเวชกรรม "ประตุน้ำโพธิ์คลินิก" 2 ปี

สรุปประเด็นข่าว

1.1.1 การปฏิรูประบบบริการสาธารณสุข : นำร่องแปรรูปโรงพยาบาลรัฐ

นางรัตนา จงสุทธานามณี รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี แถลงว่า ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบแผนปฏิบัติการตามกรอบนโยบายมาตรการในการกู้เงินของธนาคารเพื่อพัฒนาเอเชีย(เอดีบี) ที่กำหนดให้มีโรงพยาบาลที่มีระบบการบริหารงานเป็นอิสระ (Autonomous Hospital) อย่างน้อย 1 แห่งในต้นปี 2542 (มติชน 140542) ซึ่งตามที่ ก.สาธารณสุขเสนอ มีสาระสำคัญ 2 ส่วน คือ แผนปฏิบัติการกระจายบุคลากรสาธารณสุขไปสู่ส่วนภูมิภาค และส่วนที่ 2 คือ การให้ ร.พ.ของรัฐมีการบริหารงานเป็นโรงพยาบาลในกำกับของรัฐ ซึ่งในส่วนนี้ ก.สาธารณสุขได้เสนอรายชื่อ ร.พ. 7 แห่งด้วยกันคือ ร.พ.หาดใหญ่ ขอนแก่น นครพิงค์ สระบุรี สตูล ยะลา และบ้านแพ้ว (สมุทรสาคร) โดยจะ

คัดเลือกอย่างน้อย 1 โรงพยาบาลให้เป็นโรงพยาบาลนำร่องในกำกับรัฐ ซึ่งต้องปฏิรูประบบการบริหารด้านการเงิน การคลัง การบริหารงานบุคคลและงบประมาณ ให้สอดคล้องความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ให้ประชาชนและองค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วย (มติชน 290542) ทั้งนี้ นอกเหนือจากเงื่อนไขของเอทีบีแล้ว ยังมีสาเหตุจากค่าใช้จ่ายทางสุขภาพที่เพิ่มขึ้นและปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ การปฏิรูประบบบริการสาธารณสุขจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยให้มีการกระจายอำนาจแก่สถานพยาบาลเพิ่มขึ้นตั้งแต่โรงพยาบาลไปจนถึงระดับสถานีอนามัย (มติชน 140442)

นายศรีราชา เจริญพานิช อาจารย์คณะนิติศาสตร์ ม.สุโขทัย 4 บอกว่า ร.พ.ในกำกับรัฐเป็น ร.พ.ที่มีระบบบริหารงานอิสระ แต่ยังเป็นของรัฐ ผู้ปฏิบัติงานไม่ใช่ข้าราชการแต่เป็นพนักงานรัฐ ทรัพย์สินยังเป็นของรัฐ เพียงแต่จะมีความคล่องตัวด้านการบริหารทั้งบุคลากรงบประมาณ พัสดุ โดยมุ่งบริการที่ดีไม่น้อยกว่า ร.พ.เอกชน แต่ค่าบริการใกล้เคียงกับบริการของรัฐ (มติชน 140542) และผลจากการพิจารณาพิจารณาในเรื่อง "โรงพยาบาลของรัฐที่ประชาชนไม่ฝัน" ของสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขร่วมกับสำนักงานโครงการปฏิรูประบบบริการสาธารณสุขและองค์การอนามัยโลก พบว่าในที่ประชุมเห็นพ้องกันในอนาคตจะผลักดันโรงพยาบาลของรัฐออกจากระบบราชการ มั่นใจประชาชนจะได้ประโยชน์สูงสุด (กรุงเทพธุรกิจ 150542)

(มติชน 140442, 14.290542 กรุงเทพธุรกิจ 150542)

1.1.2 แพทย์สหภาพใช้ใบประกอบวิชาชีพเวชกรรม"ประดู่ฟ้าโพลีคลินิก" 2 ปี

เลขาธิการแพทยสภา นพ.ศุภชัย คุณารัตนพฤกษ์ ให้สัมภาษณ์ว่า คณะกรรมการแพทยสภาได้มีมติพักใช้ใบประกอบวิชาชีพเวชกรรมของ นพ.เทพ เวชวิสิฐ แพทย์ประจำคลินิกเสริมความงามประดู่ฟ้าโพลีคลินิกเป็นเวลา 2 ปี ฐานโฆษณาการประกอบวิชาชีพในสื่อต่างๆเกินจริงซ้ำซากทั้งที่ถูกลงโทษหลายครั้งแล้ว เดือนประชาชนอย่านำข้อมูลจากการโฆษณามาประกอบการตัดสินใจทำศัลยกรรมตกแต่ง เพราะมีเรื่องคนไข้ฟ้องร้องสถานบริการบางราย นอกจากนี้แพทยสภายังอยู่ระหว่างการพิจารณาโรงพยาบาลศัลยกรรมตกแต่งประเภทนี้อีก 4 แห่งคือ ร.พ.ยันฮี ร.พ.เจริญ 35 ร.พ.บางมด และวายุศัลยกรรม เนื่องจากมีการโฆษณาเกินจริง (สำนักข่าวไทย 110642)

1.2 ความเคลื่อนไหวในวงการแพทย์ทางเลือก

หัวข้อข่าว

- 1.2.1 ยาสมุนไพรกับการรักษาโรคเอดส์
- 1.2.2 อย่าเพิ่งใช้กวาวเครือ รอมผลทดสอบความเป็นพิษ
- 1.2.3 การนวดแผนไทยช่วยแก้ปัญหาการว่างงานและยังส่งออกไปต่างประเทศ
- 1.2.4 แพทย์ไทยร่วมมือกับจีนทำหลักสูตรการฝังเข็มกตจุดและการนวด
- 1.2.5 การแพทย์องค์รวม ทางเลือกใหม่ในการดูแลสุขภาพ

สรุปประเด็นข่าว

1.2.1 ยาสมุนไพรกับการรักษาโรคเอดส์

แม้ปัจจุบันจะมีความก้าวหน้าทางการแพทย์ทำให้มีการค้นพบยารักษาโรคเอดส์บ้างแล้ว แต่ก็มีราคาแพงมาก และยังอยู่ในขั้นของการทดลอง ยาสมุนไพรจึงเป็นทางเลือกหนึ่งในการรักษาโรคเอดส์ จากการทดลองซ้ำเกี่ยวกับสมุนไพรพบว่าอาหารและยาสมุนไพรหลายชนิดมีบทบาทในการเสริมภูมิคุ้มกันด้านร่างกายให้ผู้ป่วยหรือผู้ติดเชื้อได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอาหารที่มีวิตามินเอสูง วิตามินอี เบตาแคโรทีน และอาหารที่มีโปรตีนสูง เช่น มะระขี้นก 1 กำมือ ฟักทะลายใจจากใบถึงราก 1 กำมือ ทองพันชั่ง 1 กำมือ สเลดหังพอนตัวเมีย 1 กำมือ ใบมะตูม 5 ใบ นำมาตากแดดให้แห้งต้มกับน้ำ 2 ลิตร ต้มแทนน้ำตลอดวัน หากท้องเสียให้เพิ่มใบฝรั่ง ใส่เกลือสินเธาว์เล็กน้อย และน้ำผึ้งอีก 1 ช้อนชา และยังแนะนำให้เคี้ยวกระเทียมครั้งละ 2 กลีบ เป็นประจำป้องกันปัญหาเชื้อราในช่องปาก

สมุนไพรที่ควรรับประทานเป็นประจำ เช่น มะระขี้นก เพกา(บะลิดไม้) มะขามป้อม บัวบก(ผักหนอก) เถาสะท้าน(จะเคา) มะรุม (บะค้อนก้อม) มะระจีน บอระเพ็ด ฟักทะลายใจ สมอไทย(บะนะ) งาหม่น กระเพรา บวบขม ลูกใต้ใบ มะขามป้อมดิน ชีเหล็ก สะเดา(สะเลียม) ต่างต่าง ๆ เป็นต้น (กรุงเทพธุรกิจ 290442, 180542)

นอกจากนี้ รศ.ดร.เอมอร โสมนะพันธุ์ อาจารย์คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เปิดเผยว่า มีการศึกษาคุณสมบัติสมุนไพรชนิดที่มีฤทธิ์ต่อต้านเชื้อเอชไอวีโดยตรงได้แล้ว พบว่ามีถึง 12 ชนิดด้วยกันที่ออกฤทธิ์กระตุ้นภูมิคุ้มกันของร่างกาย และมีฤทธิ์ด้านเชื้อฉวย

โอกาสและรักษาอาการข้างเคียงอื่น ๆ ของโรคเอดส์ได้ สมุนไพรดังกล่าวคือ มะระขี้นก กระเทียม ขมิ้นชัน มังคุด ว่านหางจระเข้ เห็ดหลินจือ พืชหลายใจ ต้นกระดังงา ต้นทองพยาบาท กลิ้งกล่อม และลูกใต้ใบ แต่คิดว่าควรนำมาใช้ในลักษณะส่งเสริมสุขภาพก่อน (กรุงเทพฯ 010642)

จากการเปิดเผยของนายกร ทัพพะรังสี รว.ก.สาธารณสุข ระบุว่าไทยกับจีนได้ร่วมมือกันวิจัยสมุนไพรต่อสู้โรคเอดส์และมะเร็ง กรณีโรคเอดส์จีนได้ทดลองสมุนไพรว่า 1,000 ชนิด และพบว่ามี 100 ชนิดที่ใช้รักษาโรคเอดส์ได้ ซึ่งในจำนวนดังกล่าวพัฒนาเป็นสูตรตำรับยาได้ 5 ตำรับ โดยกระทรวงสาธารณสุขของจีนได้ส่งสูตรยาสมุนไพรที่ใช้รักษาโรคเอดส์ได้มา 2 สูตรซึ่งเป็นสูตรที่ผ่านการทดลองในจีน และสหรัฐอเมริกาแล้ว กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เป็นผู้ทดลอง และให้คณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ดูแลการขึ้นทะเบียนและสูตรตำรับ ความร่วมมือดังกล่าวเป็นการวิจัยร่วมกันทางห้องทดลอง ทั้งนี้ นพ.ไพจิตร วราหิต รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าคณะเดินทางไปหารือกับเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยสมุนไพรคุณหมิง มณฑลยูนนาน ตามโครงการร่วมมือของสองประเทศ โดยจะมีการลงนามในข้อตกลงที่สรุปจากการทำโครงการวิจัยและมอบให้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์นำผลวิจัยไปใช้กับคนต่อไป (ผู้จัดการ 010642)

(กรุงเทพฯ 290442, 180542, 010642 ผู้จัดการ 010642)

1.2.2 อย่าเพิ่งใช้กวาวเครือ รอดผลทดสอบความเป็นพิษ

นพ.มงคล ณ สงขลา เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา(อย.) เปิดเผยว่าการจำหน่ายกวาวเครือขาวหรือกวาวเครือแดงในท้องตลาดปัจจุบันถือว่าผู้ผลิตมีความผิดตามกฎหมายกล่าวคือโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี และปรับไม่เกิน 30,000 บาท ทั้งนี้ เพราะ อย.ยังไม่ได้ให้ทะเบียนกับบริษัทใด เนื่องจากอยู่ระหว่างการพิสูจน์ทางพิษวิทยาในระยะสั้นและระยะยาวของสถาบันการแพทย์แผนไทย และกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งด้านพิษวิทยาเขียนพินิจจะทราบผลภายใน 3 เดือน ส่วนด้านพิษวิทยาเรื่องนั้นคาดว่าจะใช้เวลาอย่างน้อย 1 ปี

ดร.วิชัย เชิดชูศักดิ์ นักวิจัยภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยกวาวเครือ บอกว่าตนได้ยื่นเสนอขอจดทะเบียนไปแล้ว และเตือนว่าประเทศไทยควรเร่งเรื่องการจดทะเบียน เพราะประเทศเยอรมนีกำลังจดสิทธิบัตรกวาวเครือที่ใช้เป็นอาหารสัตว์และกวาวเครือที่เป็นผลิตภัณฑ์ใช้กับเส้นผม

พ.ญ.เพ็ญภา ทรัพย์เจริญ เปิดเผยผลการประชุมนักวิชาการจากสถาบันการแพทย์และสถาบันอุดมศึกษา ได้ข้อสรุปว่า กวาวเครือควรใช้เป็นยา ไม่ควรใช้เป็นอาหาร เพราะมีสรรพคุณที่มีฤทธิ์มากขนาดทดลองในสัตว์ทดลองยังทำให้สัตว์เป็นหมัน เช่นเดียวกับฮอร์โมนเอสโตรเจนที่เป็นส่วนผสมของยาคุมกำเนิด ยังทำให้ผอมและเป็นมะเร็งได้ ส่วนกวาวเครือที่เป็นยาแผนโบราณและขึ้นทะเบียนไว้กับคณะกรรมการอาหารและยานั้น ยังใช้ได้ก็กระยะ เพราะมีส่วนผสมไม่ถึงร้อยละ 50 ต่างกับอาหารเสริมที่ใช้กวาวเครือผสมมาก โดยเฉพาะเครื่องสำอางด้วยแล้วจะผิดกฎหมาย เพราะในกฎหมายเครื่องสำอางห้ามนำฮอร์โมนมาเป็นส่วนผสม ชายและหญิงอายุน้อยกว่า 35 ไม่ควรใช้ (ไทยโพสต์ 150642 กรุงเทพฯ 170642 Bangkok Post 180499)

(กรุงเทพฯ 290442, 08,170642 มติชน140442 Bangkok Post 180499 ไทยโพสต์ 150642)

1.2.3 การรณรงค์ไทยช่วยแก้ปัญหาการว่างงานและยังส่งออกปต่างประเทศ

จากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจทำให้มีผู้ว่างงานจำนวนมาก ก.สาธารณสุขเห็นว่ากานวดของไทยได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางทั้งคนไทยและชาวต่างประเทศ หากส่งเสริมให้ผู้ว่างงานมีความรู้และทักษะก็สามารถนำไปประกอบอาชีพ ทั้งนี้รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณอบรมกานวดจำนวน 60 ล้านบาท เพื่อสร้างอาชีพหมอนวดให้กับประชาชนทั่วประเทศ แต่ละจังหวัดจะมีศูนย์ฝึกอบรมกานวดขึ้นโดยสมัครผ่านโรงพยาบาลในชุมชน รัฐบาลรับผิดชอบด้านอุปกรณ์และค่าใช้จ่ายตลอดการอบรม ใช้เวลาอบรม 1 เดือน หลังจากนั้นจะต้องออกไปเป็นหมอนวดประจำหน่วยพยาบาลที่เป็นต้นสังกัดส่งมา และมีเงินเดือนให้ตามวุฒิการศึกษา นอกจากนี้ พ.ญ. เพ็ญภา ทรัพย์เจริญ ผู้อำนวยการสถาบันแพทย์แผนไทย เพิ่มเติมว่าทางออสเตรเลีย เวียดนาม ติดต่อนำขอให้ไทยส่งหมอนวดแผนไทยไปให้ความรู้และเผยแพร่การนวดแผนไทย ซึ่งทางไทยก็ตอบรับไปแล้ว (ไทยโพสต์ 090642)

1.2.4 แพทย์ไทยร่วมมือกับจีนทำหลักสูตรการฝังเข็มกจุดและการนวด

นพ.ชวลิต สันติกิจรุ่งเรือง ผู้อำนวยการศูนย์ความร่วมมือไทยจีน กรมการแพทย์ กล่าวว่า มหาวิทยาลัยมหิดล กรมการแพทย์ และมหาวิทยาลัยแพทย์แผนจีนเซี่ยงไฮ้ ร่วมกันจัดทำหลักสูตรการฝังเข็มกจุดและการนวด โดยพัฒนาจากหลักสูตรของจีนที่องค์การอนามัยโลกรับรองมาประยุกต์เข้ากับปัญหาทางการแพทย์และสาธารณสุขของไทย แพทย์ไทยที่ได้รับการอบรมเรื่องนี้แล้วจะสามารถรักษาโรคได้ประมาณ 25 โรค ที่เกี่ยวกับการปวดเจ็บกล้ามเนื้อ เส้นเอ็น ฯลฯ ซึ่งขณะนี้ผลิตแพทย์หลักสูตรนี้ได้ประมาณ 50 คนแล้ว นอกจากนี้

นพ.เสรี ตู้จินดา รองปลัด ก.สาธารณสุข และ กก.แพทยสภายังเพิ่มเติมว่านับตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมาการฝังเข็มเป็นที่นิยมมาก แต่การบริการยังไม่ได้มาตรฐานขณะเดียวกันก็คิดค่าบริการในอัตราสูง ทั้งที่ไม่น่าจะเกิน 20 บาทต่อครั้ง (มติชน 180642)

1.2.5 การแพทย์องค์รวม ทางเลือกใหม่ในการดูแลสุขภาพ

จากการเสวนาเรื่อง "แพทย์ทางเลือกสู่สุขภาพองค์รวม" จัดโดยมูลนิธิสุขภาพไทย นั้น เกสกร ยงค์ดี ต้นตปิฎก จากโครงการฟื้นฟูการนวดไทย มูลนิธิสาธารณสุขและการพัฒนา กล่าวถึงวิธีการบำบัดรักษาการเจ็บป่วยในปัจจุบันว่า แพทย์ต้องนำวิธีการรักษาต่าง ๆ มาผสมผสานให้กับผู้ป่วยแต่ละราย เพราะสุขภาพไม่ใช่สัมพันธ์เฉพาะทางกายเท่านั้นแต่รวมถึงจิตใจ และสิ่งแวดล้อม เป็นการผสมผสานระหว่างแพทย์แผนใหม่และแพทย์ทางเลือก (แนวทางชีวิตจิต มังสวิรัติ กินอาหารเสริม นวดแผนโบราณและแผนนอกร) หรือการแพทย์องค์รวม ในขณะที่แพทย์แผนปัจจุบันมุ่งรักษาเฉพาะจุด ส่วนการแพทย์องค์รวมจะเน้นการบำบัดรักษาพร้อม ๆ การให้ความรู้เพื่อดูแลสุขภาพภาพตนเองเพื่อป้องกันการเจ็บป่วย และที่สำคัญคือต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนให้หันมาพึ่งตนเองมากกว่าการพึ่งหมอ โดยนำส่วนของแพทย์ทางเลือกมาปรับใช้ให้เหมาะสม ทั้งนี้แพทย์แผนไทยจะมีความเป็นการแพทย์องค์รวมอยู่มาก และการแพทย์องค์รวมก็ไม่ใช้สูตรสำเร็จของสุขภาพของทุกคน การรักษาตนเองแบบแพทย์องค์รวมที่สำคัญคือการบำบัดรักษาบำรุงทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทั้งนี้ขึ้นกับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับแนวทางที่เลือกปฏิบัติ (ไทยโพสต์ 230642)

1.3 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับโรคเอดส์ในประเทศไทย

หัวข้อข่าว

- 1.3.1 ไทยเป็นศูนย์ความร่วมมือ UNAIDS ประจำภูมิภาค
- 1.3.2 แนวรุกใหม่ของแพทย์ไทยในการแก้ปัญหาโรคเอดส์
- 1.3.3 แนวคิดการควบคุมโรคเอดส์ของไทยได้รับการยอมรับในที่ประชุมสมัชชาขององค์การอนามัยโลก

สรุปประเด็นข่าว

1.3.1 ไทยเป็นศูนย์ความร่วมมือ UNAIDS ประจำภูมิภาค

จากการเปิดเผยของนายแผน วรรณเมธี เลขาธิการสภาการศึกษา ว่าผู้อำนวยการศูนย์ความร่วมมือป้องกันโรคเอดส์สหประชาชาติ มีมติเลือกประเทศไทยเป็นศูนย์ความร่วมมือ UNAIDS ประจำภูมิภาคที่สภาการศึกษาไทยมีกำหนด 3 ปีตั้งแต่เดือนม.ค.42-ธ.ค.44 วัตถุประสงค์หลักคือ ตั้งคลินิกนิรนาม ศึกษาวิจัยทางคลินิก ให้คำปรึกษาแนะนำและการตรวจเอดส์ สนับสนุนกิจกรรมของ UNAIDS ทั้งนี้เพราะทวีปเอเชียมีประชากรมาก ประสบปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ เกิดการย้ายถิ่นที่อยู่ซึ่งจะมีความเป็นไปได้ที่เชื้อเอดส์จะแพร่กระจายมากขึ้น ในจีน อินเดีย เวียดนาม กัมพูชา ส่วนแต่ประสบปัญหาผู้ติดเชื้อเอดส์เพิ่มขึ้น(มติชน04,140442 ไทยรัฐ 220442,ผู้จัดการ220442)

1.3.2 แนวรุกใหม่ของแพทย์ไทยในการแก้ปัญหาโรคเอดส์

จากการประชุมทางวิชาการเรื่อง "โลกนอกโรงเรียนแพทย์ - ชุมชน ด้านการพึ่งตนเองด้านสุขภาพ" ในงานรามารับติ 3 ทศวรรษพัฒนาที่ก้าวหน้า เมื่อเร็ว ๆ นี้ มีการแสดงความคิดเห็นที่หลากหลายเกี่ยวกับการรักษาโรคเอดส์ในประเทศไทย เช่น

สุวิวัฒน์ วุฒานนท์ หัวหน้างานกามโรคและโรคเอดส์ ร.พ.ฝาง เชียงราย บอกว่า ถ้าทำงานตั้งรับก็จะมีคนไข้ใหม่ ๆ เข้ามาเรื่อย ๆ สำหรับ ร.พ.ฝางได้ถูกเข้าไปทำงานร่วมกับชุมชนสนับสนุนการรวมกลุ่มของผู้ติดเชื้อเอดส์ ส่งเสริมการสร้างรายได้เพื่อช่วยเหลือตนเองของผู้ติดเชื้อ ทำงานร่วมกับ อบต. เพื่อสนับสนุนเครือข่ายผู้ติดเชื้อระดับตำบล รวมทั้งการตั้งภูมิปัญญาพื้นบ้านเรื่องสมุนไพรคือมะระขี้นก เข้ามาร่วมกับการรักษาสายใหม่ การพึ่งพิงตนเองของชุมชนคนไข้เป็นกำลังหลัก ซึ่งผู้ติดเชื้อเอดส์ที่ยังแข็งแรงอีกหลายคนยินดีเข้ามารับทอสาสมัครเพื่อแบ่งเบาภาระของ ร.พ.ในการดูแลผู้ป่วยเอดส์ทั้งที่โรงพยาบาลและติดตามเยี่ยมที่บ้าน

สวิง ต้นตุด ประธานคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชนภาคเหนือ บอกว่า ในอนาคตภาคชุมชนจะเติบโตขณะที่ภาครัฐจะเล็กลง รัฐต้องเปลี่ยนวิธีคิดมาเชื่อว่าชุมชนมีศักยภาพและมีภูมิปัญญา และปรับบทบาทมาเป็นผู้สนับสนุน

ประเสริฐ เจริญบุญ ประธานเครือข่ายผู้ติดเชื้อ HIV ภาคเหนือตอนบน บอกว่าตอนนี้มีกลุ่มผู้ติดเชื้อ 209 กลุ่ม สมาชิก 9,000 กว่าคน จากแต่เดิมที่ผู้ป่วยถูกมองว่าเป็นผู้คอยรับความช่วยเหลือจากชุมชนมาเป็นกลุ่มที่พยายามรุกเข้าไปในชุมชนเพื่อแสดงศักยภาพ ซึ่งยุคแรกของผู้ติดเชื้อคือถูกกีดกันให้ออกจากชุมชน ยุค 2 คือผู้ติดเชื้อรวมตัวกันแต่ออกจากชุมชน ตอนนี้อยู่ยุค 3 คือรวมตัวกันแล้วกลับบ้านและคาดว่าจะถึงยุค 4 คือ ชุมชนประสานกัน มองว่าปัญหาเอดส์เป็นปัญหาของชุมชน ในอนาคตไม่น่าจะมีกลุ่มผู้ติดเชื้อหรืออาจจะมีแต่เหมือนกลุ่มทั่วไปในชุมชน (มติชน 010642)

1.3.3 แนวคิดการควบคุมโรคเอดส์ของไทยได้รับการยอมรับในที่ประชุมสมัชชาองค์การอนามัยโลก

คณะผู้แทนประเทศไทยนำโดย นพ.เตชะ สุขวรณ ได้เข้าร่วมประชุมสมัชชาองค์การอนามัยโลก ที่นครเจนีวา ระหว่างวันที่ 17-26 พ.ค.42 และได้นำเสนอแนวคิดในการควบคุมโรคเอดส์ด้วย“วัคซีนสังคม” (Social Vaccine) ซึ่งมี 3 แนวทางคือ 1) การรณรงค์ให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย 2)โครงการถุงยางอนามัย 100 % และ 3) การสร้างทักษะชีวิตให้แก่เด็กในวัยเรียน โดยเฉพาะในเรื่องถุงยางอนามัย ข้อเสนอของไทยได้รับการสนับสนุน และผู้อำนวยการใหญ่ UNAIDS ขอใช้ในการอ้างอิงในเวทีสาธารณะในประเทศอื่น ๆ ด้วย (ไทยโพสต์ 080642)

1.4 ความเคลื่อนไหวด้านการวิจัยทางสาธารณสุข

หัวข้อข่าว

1.4.1 รัฐรับภาระค่าใช้จ่ายรักษาโรคที่มีสาเหตุจากบุหรี่ ปีละ 5 หมื่นล้านบาท

1.4.2 ผุ่นเล็กกว่า 10 ไมครอน ปัญหาใหญ่ของ กทม.

1.4.3 ภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุในชุมชนเมืองมีมากกว่าในชนบท

สรุปประเด็นข่าว

1.4.1 รัฐรับภาระค่าใช้จ่ายรักษาโรคที่มีสาเหตุจากบุหรี่ ปีละ 5 หมื่นล้านบาท

จากผลการวิจัยของ นพ.ชยันต์รอร ปทุมมานนท์ คณะแพทยศาสตร์ ม.เชียงใหม่ เรื่องคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจที่สูญเสียไปจากการป่วยด้วยโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ โดยเลือกศึกษาจากผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคหลอดเลือดหัวใจตีบ ในโรงพยาบาลรัฐประจำจังหวัดชลบุรี เชียงใหม่ ขอนแก่น หาดใหญ่ รวมถึง โรงพยาบาลศิริราช และวชิรพยาบาล พบว่า ผู้ป่วยต้องเสียค่าใช้จ่ายด้านการรักษาโดยตรงและไม่เกี่ยวข้องกับการรักษา เช่น เสียรายได้ เสียค่าจ้างพยาบาลพิเศษ ซึ่งแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้นหากความรุนแรงของโรคเพิ่มขึ้น รวมทั้งการมีโรคแทรกซ้อน เช่น เบาหวาน

หากพิจารณาภาระค่าใช้จ่ายของรัฐในการดูแลผู้ป่วย 2 โรคนี้ และค่าใช้จ่ายต่อปี พบว่าคนไทย 61 ล้านคน เป็นโรคปอดอุดกั้นประมาณ 4 ล้านคน รัฐเสียงบประมาณรักษา 3.3 หมื่นล้านบาทต่อปี และโรคเส้นเลือดหัวใจตีบมีผู้ป่วยประมาณ 1 แสนรายรัฐรับภาระค่าใช้จ่าย 1.4-1.5 หมื่นล้านบาทต่อปี รวมสองโรคไม่น้อยกว่า 50,000 ล้านบาทต่อปี ทั้งนี้ยังไม่รวมอีก 18 โรคในบุหรี่ เช่น มะเร็งปอด ถุงลมโป่งพอง มะเร็งกล่องเสียง ฯลฯ และหากรวมค่าใช้จ่ายใน ร.พ.เอกชน ตัวเลขจะสูงกว่านี้แน่นอน ความสูญเสียจากบุหรี่จึงมีมหาศาลรัฐควรรณรงค์ให้เลิกสูบบุหรี่อย่างจริงจัง (กรุงเทพธุรกิจ 240542 Bangkok Post 210599)

1.4.2 ผุ่นเล็กกว่า 10 ไมครอน ปัญหาใหญ่ของ กทม.

ดร.นันทวรรณ วิจิตรวาทการ วิทยาลัยการสาธารณสุข จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดเผยตัวเลขผู้ป่วยโรคภูมิแพ้และทางเดินหายใจใน กทม.ว่าเป็นผลมาจากฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอนที่ยังเกินมาตรฐานอยู่ ทำให้ประชาชนจำนวน 10 ล้านคนใน กทม.มีปัญหาทางเดินหายใจ และได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า อัตราการเพิ่มของปริมาณฝุ่นขนาดเล็กในทุก 30 ไมครอนสัมพันธ์กับอัตราการเพิ่มของโรคภูมิแพ้และทางเดินหายใจ และได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า อัตราการเพิ่มของปริมาณฝุ่นขนาดเล็กในทุก 30 ไมครอนสัมพันธ์กับอัตราการเพิ่มของโรคภูมิแพ้และทางเดินหายใจเพิ่มขึ้นร้อยละ 3-5 2) มีโรคทางเดินหายใจเพิ่มขึ้นร้อยละ 7-20 3) มีผู้ป่วยที่ต้องเข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลจากโรคทางเดินหายใจเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.5 โดยในกลุ่มผู้สูงอายุมีอัตราการเข้ารับการรักษาพยาบาลสูงขึ้นประมาณร้อยละ 17.6

จากการตรวจผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจส่วนบน (อาการหวัดตั้งแต่หลอดลมขึ้นมา) มีผู้ป่วยเพิ่มขึ้นร้อยละ 26 และโรคทางเดินหายใจส่วนล่าง (บริเวณปอด) มีผู้ป่วยเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ส่วนเด็กเป็นโรคทางเดินหายใจส่วนล่างร้อยละ 7 ส่วนบนร้อยละ 9 ทั้งนี้เทียบกับจำนวนประชากร 10 ล้านคนใน กทม.

ซึ่งหากสามารถลดปริมาณฝุ่นขนาดเล็กลงได้ในอัตราส่วน 10 ไมครอนสัมพันธ์กับอัตราการเพิ่มของโรคภูมิแพ้และทางเดินหายใจใน กทม.ได้จำนวนมากโดยลดอัตราการตายก่อนวัยอันสมควรได้ถึง 700-1,200 ราย ลดผู้ป่วยที่ต้องเข้ารับการรักษาโรคทางเดินหายใจและหลอดเลือดหัวใจได้ 560-1,570 ราย และลดผู้ป่วยที่ต้องเป็นโรคทางเดินหายใจได้ 300-9,300 ราย และยังสามารถลดค่าเสียเวลาของผู้ป่วยกระทั่งไม่สามารถทำกิจกรรมประจำวันได้ถึง 2.9-9.1 ล้านวัน ลดค่าใช้จ่ายในการเข้ารับการรักษาโรคทางเดินหายใจได้ถึง 35-88 พันล้านบาทต่อปี ซึ่งนายพิจิต รัตกุล ผู้ว่าฯ กทม. ยอมรับข้อเท็จจริงและบอกว่ามีปัญหาในทางปฏิบัติเพราะประชาชนยังไม่เข้าใจและตระหนัก ร่วมกันในการแก้ปัญหา (กรุงเทพธุรกิจ 290542)

1.4.3 ภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุในชุมชนเมืองมีมากกว่าในชนบท

จากการศึกษาเกี่ยวกับความซึมเศร้าและภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุ ของภาควิชาจิตเวชศาสตร์คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล จากผู้สูงอายุชุมชนเมืองใน กทม. จำนวน 370 รายและชนบทที่จังหวัดระนองและบุรีรัมย์ 682 ราย รวม 1,052 ราย ตั้งแต่เดือนธ.ค. 39 - ก.พ.41 พบว่าผู้สูงอายุในชุมชนเมืองมีภาวะโรคซึมเศร้าถึงร้อยละ 35 เพราะถูกจำกัดบทบาทให้อยู่ในบ้าน ขาดความภาคภูมิใจตนเอง เป็นภาระของลูกหลาน ขณะที่ชนบทมีเพียงร้อยละ 17-19 ส่วนภาวะสมองเสื่อมผู้สูงอายุในชุมชนเมืองมีร้อยละ 27.6 ในชนบทร้อยละ 33-37 เพราะไม่มีกิจกรรมทางสมองเท่าผู้สูงอายุในเมือง รวมทั้งการขาดสารอาหารที่ช่วยบำรุงร่างกายและเซลล์สมอง (มดิชน 230642)

1.5 ความเคลื่อนไหวด้านการบริการทางสาธารณสุข

หัวข้อข่าว

1.5.1 สธ.ร่วมน.ส.พ.มดิชนและองค์การอนามัยโลกจัดโครงการเสริมสร้างความรู้และทักษะในการคุ้มครองสุขภาพของประชาชน

สรุปประเด็นข่าว

1.5.1 สธ.ร่วมน.ส.พ.มดิชนและองค์การอนามัยโลกจัดโครงการเสริมสร้างความรู้และทักษะในการคุ้มครองสุขภาพของประชาชน

นพ.จักรธรรม ธรรมศักดิ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ก.สาธารณสุข จะร่วมมือกับ น.ส.พ.มดิชน และองค์การอนามัยโลก จัดทำโครงการเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะในการคุ้มครองสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ โดยจะรับสมัครองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความสนใจทำงานเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และจะส่งเจ้าหน้าที่ของกรมฯ ไปฝึกอบรมตัวแทนของ อบต.ให้รู้จักใช้ชุดทดสอบอาหารและยาเพื่อนำไปใช้ในพื้นที่ที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเท่ากับเป็นการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ระดับล่างและบุคคลทั่วไปและให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดูแลตนเอง (มดิชน 270642)

1.6 ความเคลื่อนไหวด้านข่าวสารสาธารณสุข

หัวข้อข่าว

1.6.1 แพทย์เตือนแฟนชั่น สัก เจาะ เสี่ยงติดเชื้อ

1.6.2 รับประทานเกลือผสมไอโอดีน อัตราเด็กคอปอกลดลง

1.6.3 เด็กไทยใน 5 จังหวัดภาคใต้มีปัญหาคอพอกตาเพราะขาดวิตามินเอ

สรุปประเด็นข่าว

1.6.1 แพทย์เตือนแฟนชั่น สัก เจาะ เสี่ยงติดเชื้อ

นพ.ประวีตร พิศาลบุตรแพทย์โรคผิวหนังเตือนว่าวัยรุ่นนิยมสัก เจาะตามร่างกายกันมาก อาจติดเชื้อเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ ผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น ฮีโมฟีเลีย ลื่นหัวใจพิการ ผิวหนังแพ้และพุพองได้ง่าย โรคคีลอยด์หรือแผลเป็นนูนโต ควรงดเว้นการสัก เจาะ หากใช้เครื่องมือที่ไม่สะอาดอาจเกิดโรคติดเชื้อได้ เช่น เชื้อแบคทีเรียทำให้เกิดฝี หนอง ไวรัสตับอักเสบบี วัณโรคผิวหนัง และโรคเอดส์ ได้ ส่วนการย้อมสีผมตามแฟชั่นหากไม่เกินเดือนละ 1 ครั้งก็ไม่จำเป็นต้องเป็นปัญหา (กรุงเทพธุรกิจ 290442)

1.6.2 รับประทานเกลือผสมไอโอดีน อัตราเด็กคอปอกลดลง

นายสง่า ดามาพงศ์ นักโภชนาการ กรมอนามัย ก.สาธารณสุข เปิดเผยว่าจากการรณรงค์ให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับโรคขาดสารไอโอดีนด้วยการรับประทานเกลือเสริมไอโอดีน ผลการรณรงค์พบว่า กลุ่มนักเรียนประถมศึกษา มีอัตราคอพอกลดลงจากร้อยละ 19 ในปี 2532 เหลือร้อยละ 2.70 ในปี 2541 ภาคตะวันออกออกเจียงเหนือและภาคเหนือมีอัตราคอพอกสูงและรองลงมาตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าเซอรอบนอก กทม.พบเด็กเป็นคอพอกถึงร้อยละ 1.81 ได้แก่ เขตมีนบุรี บึงกุ่ม และราชบุรีบูรณะ ส่วนเขตชั้นในคือเขตบางซื่อ จึงควรรีบให้เด็กรับประทานอาหารทะเลสดคาร์ลละ 2-3 ครั้งหรือในเขตพื้นที่ห่างไกลก็มีไอโอดีนบริโภค (กรุงเทพธุรกิจ 080642)

1.6.3 เด็กไทยใน 5 จังหวัดภาคใต้มีปัญหาคอพอกตาเพราะขาดวิตามินเอ

จากการตรวจเด็กอายุ 3-15 เดือนมีอาการผิดปกติที่กระจกตาถึงขั้นองค์การอนามัยโลกจัดให้เป็นปัญหาสาธารณสุข โดยมีสาเหตุมาจากการไม่ได้กินนมแม่และกินนมชัณหวาน ซึ่งขณะนั้นยังไม่ได้เติมวิตามินเอ จากการร่วมมือกับยูนิเซฟในการควบคุมและป้องกันโรคขาดวิตามินเอชนิดที่แสดงอาการทางตาใน 5 จังหวัดภาคใต้ตอนล่างด้วยการแจกวิตามินเอ เติมวิตามินเอในนมชัณหวานทุกยี่ห้อ และส่งเสริมการบริโภคอาหารที่มีวิตามินเอ ผลคือไม่มีเด็กรายใหม่ที่ขาดวิตามินเอในระดับแสดงอาการทางสายตา (กรุงเทพฯ 160642)

1.7 ความเคลื่อนไหวด้านข้อมูลสำคัญ ๆ ทางสาธารณสุข

หัวข้อข่าว

- 1.7.1 คนไทยไม่สนใจออกกำลังกายและเล่นกีฬา
- 1.7.2 พบนักเรียนกว่า 6 แสนคนเสี่ยงตาบอดเพราะเป็นต้อกระจก
- 1.7.3 การระบาดของไข้เลือดออกในประเทศไทย

สรุปประเด็นข่าว

1.7.1 คนไทยไม่สนใจออกกำลังกายและเล่นกีฬา

สำนักงานสถิติแห่งชาติสำรวจในปี 2540 พบว่าคนไทยอายุ 6 ปีขึ้นไปทั่วประเทศมีจำนวนประมาณ 53.9 ล้านคน มีผู้สนใจออกกำลังกายและเล่นกีฬา 16.6 ล้านคนหรือร้อยละ 30.7 ของประชาชนทั่วประเทศ ส่วนใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิงอาศัยในเขตเทศบาลมากกว่านอกเขตและพบในภาคใต้มากกว่าภาคอื่น รองลงมาคือ กทม. ส่วนภาคกลางไม่รวม กทม. มีสัดส่วนต่ำที่สุด ขณะที่อีกร้อยละ 69.3 ไม่สนใจออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาหรือประมาณ 37.4 ล้านคน (ผู้จัดการ 010642)

1.7.2 พบนักเรียนกว่า 6 แสนคนเสี่ยงตาบอด

นายมงคล ณ ลำพูน รมช.ก.สาธารณสุข เปิดเผยว่าแต่ละปีจะมีคนไทยโดยเฉพาะผู้สูงอายุกลายเป็นคนตาบอด เพราะป่วยเป็นต้อกระจก ต้อหิน โรคทางจอประสาทตา โรคตาเหล่านี้สามารถรักษาให้หายขาดได้ในเวลาที่เหมาะสม ปี พ.ศ.2539 สำรวจพบผู้ป่วย ที่มีปัญหาทางสายตา 186,000 คน และมีผู้เป็นต้อกระจกเพิ่ม 1 ต่อ 1,000 ของประชากร หรือประมาณ 60,000 คน ใน กทม.ร้อยละ 30 ของเด็กนักเรียนมีสายตาผิดปกติต้องใช้เวลาประมาณร้อยละ 10 หากคิดจากเด็ก 6 ล้านคน อาจมีนักเรียนที่ต้องใช้เวลาสายตาถึง 600,000 คน ทั้งนี้เป็นเพราะขาดความรู้ ฐานะยากจน ขาดงบประมาณการรักษา ปัญหางบประมาณของภาครัฐที่ไม่สามารถจัดหาวัสดุการแพทย์รวมทั้งขาดแคลนจักษุแพทย์ซึ่งทั่วประเทศมีประมาณ 500 คน เฉพาะ กทม.มีถึง 350 คน (กรุงเทพฯ 220642)

1.7.3 การระบาดของไข้เลือดออกในประเทศไทย

นพ.นรา นาควัฒนานุกูล รองอธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ กล่าวว่า โรคไข้เลือดออกระบาดเข้ามาในไทยเมื่อประมาณ 40 ปีมาแล้ว ช่วง 10 ปีแรก มีผู้ป่วยไม่กี่พันราย และระบาดปีเว้นปี 10 ปีที่ 2 มีผู้ป่วยขึ้นหลักหมื่นราย คือประมาณ 1-2 หมื่นคน 10 ปีที่ 3 ผู้ป่วยเพิ่มขึ้นเป็น 330,000 รายต่อปี การระบาดเปลี่ยนเป็นทุกปี และ 10 ปีที่ 4 หรือที่ผ่านมา มีผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอีกเฉลี่ยปีละ 6 หมื่นราย ที่ระบาดหนักคือปี พ.ศ.2530 มีผู้ป่วยเป็นไข้เลือดออกประมาณ 170,000 ราย และเสียชีวิตกว่า 1,000 คน และปี พ.ศ.2541 มีผู้ป่วยถึง 130,000 ราย เสียชีวิตประมาณ 420 คน เท่ากับมีแนวโน้มผู้ป่วยมากขึ้นทุกปี (กรุงเทพฯ 220642)

2. ความเคลื่อนไหวภาคเอกชน

2.1 ความเคลื่อนไหวด้านการบริการทางสาธารณสุข

หัวข้อข่าว

- 2.1.1 มาตรฐาน ISO ศูนย์กลางโรงพยาบาลเอกชนในภูมิภาค

สรุปประเด็นข่าว

- 2.1.1 มาตรฐาน ISO ศูนย์กลางโรงพยาบาลเอกชนในภูมิภาค

โรงพยาบาลเอกชนปรับกลยุทธ์เจาะตลาดต่างประเทศด้วยการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐาน ISO ภายใน 5 ปีจะแทนที่สิงคโปร์ ทั้งนี้เนื่องจากคุณภาพที่พัฒนาขึ้นมาใกล้เคียงกันแล้ว ความสะดวกในการเดินทาง ราคาการรักษาซึ่งไทยจะถูกกว่าฮ่องกง 1 ใน 5 ถูกกว่าสหรัฐฯ 8-10 เท่า ล้วนเป็นจุดแข็งของไทยในการแข่งขันตลาด โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ได้มาตรฐาน ISO9002 จากสถาบันBVQIจากประเทศเนเธอร์แลนด์ และได้รับรองคุณภาพจากสถาบันพัฒนาคุณภาพและรับรองมาตรฐานโรงพยาบาลไทย(HA Thailand) ได้ตั้งสำนักงานย่อยที่บังกลาเทศ พม่า และเวียดนาม เพื่อประชาสัมพันธ์และอำนวยความสะดวก รวมทั้งการทำทาสปอร์ตให้คนไข้ และการเตรียมล่ามจำนวนมากเพื่อบริการ โรงพยาบาลรามคำแหง ก็ได้มาตรฐาน ISO9002 ตั้งแต่เดือนตุลาคม 41 เช่นกันทั้งนี้เพื่อรองรับคนไข้จากทั่วโลก (กรุงเทพธุรกิจ220442)

2.2 ความเคลื่อนไหวในวงการแพทย์ทางเลือก

หัวข้อข่าว

2.2.1 ม.รังสิตหนุนเครือข่ายร่วมพัฒนาสมุนไพร

สรุปประเด็นข่าว

2.2.1 ม.รังสิตหนุนเครือข่ายร่วมพัฒนาสมุนไพร

ผศ.ดร.สุรพจน์ วงศ์ใหญ่ ผู้อำนวยการสำนักวิจัย ม.รังสิต เสนอแนวทางพัฒนาคุณภาพสมุนไพรด้วยการจัดตั้งเครือข่ายประสานงานโดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มเพาะพันธุ์ ขยายพันธุ์และปลูกสมุนไพร มีหน้าที่ รวบรวมพันธุ์สมุนไพรแท้ อนุรักษ์และพัฒนาสายพันธุ์เพื่อให้ได้คุณภาพที่ดีขึ้น 2) กลุ่มพัฒนาการผลิตและการควบคุมคุณภาพ มหาวิทยาลัยทุกแห่งที่มีคณะเภสัชศาสตร์และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยจะมีบทบาทเข้ามาตรวจสอบคุณภาพสมุนไพรที่ใช้ในขั้นตอนพัฒนายา คือขั้นก่อนทดลองยาในคน-ขั้นทดลองยาในคน 3) ตรวจสอบฤทธิ์ของสมุนไพร เพื่อให้ทราบฤทธิ์ที่แน่นอน เช่น ยาเชื้อโรค ฯลฯ โดยชุมชนรับหน้าที่เพาะขยายพันธุ์แท้ ส่วนมหาวิทยาลัย องค์กรวิจัย ทำหน้าที่วิเคราะห์ตรวจสอบฤทธิ์ยา กรุงเทพธุรกิจ 170542)

2.3 ความเคลื่อนไหวด้านการวิจัยทางสาธารณสุข

หัวข้อข่าว

2.3.1 กินมังสวิรัตและดื่มสุราอันตรายเสี่ยงของโรคสมองเสื่อม

สรุปประเด็นข่าว

2.3.1 กินมังสวิรัตและดื่มสุราอันตรายเสี่ยงของโรคสมองเสื่อม

นพ.สุวินัย บุษราคัมวงศ์ แพทย์สาขาอายุรกรรมสมอง โรงพยาบาลผู้สูงอายุกล้วยน้ำไท 2 ระบุว่าโรคสมองเสื่อมมี 2 ประเภทคือแบบมีสาเหตุ และแบบไม่มีสาเหตุ สำหรับแบบที่มีสาเหตุ นั้น ได้แก่ การมีเนื้องอกในสมอง การขาดสารอาหารบางประเภท เช่น วิตามินบี หรือสารโฟเลต ส่วนแบบไม่มีสาเหตุ นั้นการดื่มสุราหรือกินอาหารมังสวิรัตนาน 10 ปีขึ้นไป มีโอกาสเสี่ยงเป็นโรคนี้นี้ เพราะร่างกายได้รับวิตามินหรือสารอาหารไม่เพียงพอ การกินอาหารที่มีสารอาหารและวิตามินครบถ้วนนั้นมีความสำคัญในการป้องกันการเกิดโรคสมองเสื่อมแบบมีสาเหตุนี้ได้ (ไทยโพสต์ 180542, ผู้จัดการ 190542)

2.4 ความเคลื่อนไหวด้านข้อมูลทางสาธารณสุข

หัวข้อข่าว

2.4.1 คนไทยอายุ 65 ปีขึ้นไปเป็นอัลไซเมอร์ถึง 2 แสนคน

สรุปประเด็นข่าว

2.4.1 คนไทยอายุ 65 ปีขึ้นไปเป็นอัลไซเมอร์ถึง 2 แสนคน

นพ.สุรัตน์ บุญญะการกุล ประธานแพทย์ โรงพยาบาลพญาไท 1 กล่าวว่า อัลไซเมอร์ เป็นสาเหตุที่พบบ่อยที่สุดของสมองเสื่อม ผู้ป่วยส่วนใหญ่อายุ 50 ปีขึ้นไป อายุ 60 ปีพบร้อยละ 5, 80 ปี พบร้อยละ 20, มากกว่า 90 ปี พบร้อยละ 50 และอัตราจะเพิ่มขึ้น 2 เท่าทุก ๆ 5 ปี คาดว่าคนไทยอายุ 65 ปี เป็นอัลไซเมอร์ประมาณ 200,000 คน นอกจากนี้ ผศ.นพ.จิระพัฒน์ อุทะไชย ยังได้เพิ่มเติมว่าผู้ป่วยนอกจากจะเสียชีวิตด้วยโรคอัลไซเมอร์แล้วยังมีอีก 3 กรณีที่เป็นสาเหตุการตายได้อีก กล่าวคือ 1) เป็นอัลไซเมอร์แทรกกับโรคที่เป็นอยู่แล้ว เช่น เบาหวาน ความดัน 2) เป็นอัลไซเมอร์อยู่แล้วมีโรคอื่นแทรก เช่น ปอดบวม ติดเชื้อ แผลกดทับ และ 3) อุบัติเหตุ

2.5 ความเคลื่อนไหวด้านการบริหารงานสาธารณสุข

หัวข้อข่าว

2.5.1 นักวิชาการไม่อยากให้เปิดเสรีโรงพยาบาล

สรุปประเด็นข่าว

2.5.1 นักวิชาการไม่อยากให้เปิดเสรีโรงพยาบาล

ผศ.ดร. สมชาย สุขศิริเสรีกุล อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ทำการศึกษาในหัวข้อ"ผลกระทบต่อโครงสร้างสาธารณสุขของไทยหลังปฏิบัติตามมติองค์การการค้าโลก" โดยได้รับทุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) พบว่าข้อดีของการเปิดเสรีคือโรงพยาบาลมีมากขึ้น ค่ารักษาพยาบาลจะลดลง ต่างชาติจะนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามามากขึ้น แต่ที่เป็นปัญหาคือจะควบคุมปริมาณและมาตรฐานอย่างไร และทำอย่างไรโรงพยาบาลที่จัดตั้งใหม่จะกระจายไปทั่วประเทศ นอกจากนี้แล้วโรงพยาบาลเอกชนในอนาคตต้องแข่งขันกับโรงพยาบาลต่างชาติที่มีเงินทุนและเทคโนโลยีที่เหนือกว่า ทั้งนี้เป็นไปตามข้อตกลงว่าด้วยการค้าและบริการที่องค์การการค้าโลกกำหนดให้ประเทศสมาชิกปฏิบัติ แต่โดยส่วนตัวแล้ว ยังไม่อยากจะเปิดเสรีทั้งหมดในตอนนี้อย่างไรก็ตามทั้งโรงพยาบาลเอกชน และโรงพยาบาลรัฐที่เตรียมออกนอกกรอบ ยังไม่มีมาตรฐานควบคุมเพื่อลดช่องว่างระหว่างสิทธิคนจนคนรวยในเรื่องการรักษาพยาบาลที่ไม่ขัดกับข้อตกลงการค้าเสรี (มติชน 270642)

3. ความเคลื่อนไหวภาคประชาชนและองค์กรเอกชน

3.1 ความเคลื่อนไหวด้านการบริการทางสาธารณสุข

หัวข้อข่าว

3.1.1 เอ็นจีโอ เสนอรัฐบาลปฏิรูปสวัสดิการคุ้มครองผู้ติดเชื้อเอดส์

สรุปประเด็นข่าว

3.1.1 เอ็นจีโอ เสนอรัฐบาลปฏิรูปสวัสดิการคุ้มครองผู้ติดเชื้อเอดส์

จากการสัมมนาระดับชาติเรื่องเอดส์ครั้งที่ 7 ระหว่างวันที่ 21 - 23 เม.ย. 42 ที่โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ ประเทศไทย อาจารย์จอน อึ้งภากรณ์ ผู้อำนวยการโครงการเข้าถึงเอดส์ และอดีตประธานกรรมการองค์การพัฒนาเอกชนด้านเอดส์ เสนอในที่สัมมนาเรื่องสวัสดิการสังคมสำหรับผู้ติดเชื้อผู้ป่วยโรคเอดส์และครอบครัว ว่ารัฐบาลจำเป็นต้องปฏิรูปทั้งสวัสดิการสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม เพราะระบบประกันสังคมควรขยายบริการครอบคลุมประชาชนทุกอาชีพทั้งพนักงาน ลูกจ้าง พ่อค้า แม่ค้า ตลอดจนชาวไร่ชาวนาในภาคการเกษตร ขณะเดียวกันสวัสดิการสังคมในรูปแบบการสงเคราะห์จากกรมประชาสงเคราะห์ที่มุ่งจ่ายเงินให้ผู้ด้อยโอกาสควรปรับแนวคิดมาคำนึงถึงครอบครัวและชุมชนด้วยแทนการให้เป็นรายบุคคล การใช้บริการจากบัตรประกันสุขภาพของผู้ป่วยเอดส์ขึ้นกับดุลพินิจของแพทย์ประจำโรงพยาบาลจะทำให้การรักษาในระดับใด และยังคงมีการรับรอง จึงเป็นอุปสรรคสำคัญของผู้ติดเชื้อและครอบครัวที่ไม่ต้องการเปิดเผยตัวเข้าไม่ถึงสวัสดิการของสาธารณสุขและของสังคมเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะในชนบท(กรุงเทพธุรกิจ 230442)

4. ความเคลื่อนไหวภาคต่างประเทศ

4.1 ความเคลื่อนไหวด้านการวิจัยทางสาธารณสุข

หัวข้อข่าว

- 4.1.1 แพทย์อังกฤษพบโรคผิวหนังแดงมีความสัมพันธ์กับโรคแผลและมะเร็งในกระเพาะอาหาร
- 4.1.2 วิตามินซีช่วยลดปริมาณสารตะกั่วในเลือด
- 4.1.3 มลพิษทางอากาศที่เกิดจากยานพาหนะคร่ำชีวิตผู้คนมากกว่าอุบัติเหตุ
- 4.1.4 อาจต้องใช้เวลาราว 60 ปีในการกำจัดเชื้อเอชไอวีออกจากร่างกาย

สรุปประเด็นข่าว

- 4.1.1 แพทย์อังกฤษพบโรคผิวหนังแดงมีความสัมพันธ์กับโรคแผลและมะเร็งในกระเพาะอาหาร

นพ.ประวิตร พิศาลบุตร แพทย์อเมริกันบอร์ดโรคผิวหนังและโรคภูมิแพ้ผิวหนัง อดีตนักวิจัยสถาบันสาธารณสุขแห่งชาติสหรัฐฯ กล่าวถึงงานวิจัยของคณะแพทย์ชาวอังกฤษว่า ได้ศึกษาผู้ป่วยโรคผิวหนังแดง (rosacea) จำนวน 47 ราย เทียบกับกลุ่มควบคุมที่มีสุขภาพปกติ 30 ราย พบความสัมพันธ์ของโรคผิวหนังแดงและการตรวจพบภูมิคุ้มกันต่อเชื้อ *H. pylori* ซึ่งพบในกระเพาะอาหารและเป็นเชื้อชนิดรุนแรงร่วมด้วย ซึ่งเชื่อนี้เกี่ยวข้องกับการเกิดแผลในกระเพาะอาหารและโรคมะเร็งของกระเพาะอาหาร ผู้ป่วยโรคผิวหนังแดงจึงอาจเสี่ยงต่อการเกิดโรคทั้งสองมากกว่ากลุ่มคนปกติ

โรคผิวหนังแดงคล้ายโรคสิว พบรอยแดงบวมเป็นตุ่มนูนเล็ก ๆ และตุ่มหนองที่บริเวณหน้าผากแก้มและจมูก พบในผู้ที่มีอายุเกิน 30 ปี (กรุงเทพธุรกิจ 210642)

- 4.1.2 วิตามินซีช่วยลดปริมาณสารตะกั่วในเลือด

นักวิจัยแห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ทำการวิจัยทดลองในประชาชนจำนวน 19,578 คนอายุตั้งแต่ 6 ขวบขึ้นไป ตีพิมพ์ในวารสารสมาคมการแพทย์ พบว่าระดับวิตามินซีในร่างกายมีส่วนเกี่ยวข้องกับการลดลงของสารตะกั่วในเลือดของเยาวชนและผู้ใหญ่ ซึ่งถ้าพิสูจน์ได้อาจใช้วิตามินซีควบคุมปริมาณสารตะกั่วในร่างกายได้ และยังพบว่าระดับสารตะกั่วในเลือดสูงเป็นที่มาของสาเหตุฟันผุ โลหิตจาง ความจำและการได้ยินเสื่อม (ไทยโพสต์ 290642)

- 4.1.3 มลพิษทางอากาศที่เกิดจากยานพาหนะคร่ำชีวิตผู้คนมากกว่าอุบัติเหตุ

องค์การอนามัยโลกทำการศึกษเกี่ยวกับสภาพมลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้นจากยานพาหนะว่าก่อให้เกิดโรคและคร่ำชีวิตผู้คนมากกว่าอุบัติเหตุรถยนต์ในแต่ละปี การสูดดมอากาศที่เป็นพิษระยะยาวทำให้เกิดการเสียชีวิตหลายกรณีด้วยกัน เช่น คลอดก่อนกำหนดถึง 21,000 ราย ในขณะที่อุบัติเหตุแค่ 10,000 ราย ในออสเตรเลีย ฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์โรคหลอดเลือดสมองในเด็ก 300,000 ราย โรคหัวใจ 15,000 ราย โรคหอบหืด 395,000 รายเป็นเด็ก 162,000 ราย มูลค่าความเสียหาย 28,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี (มติชน 180642)

- 4.1.4 อาจต้องใช้เวลาราว 60 ปีในการกำจัดเชื้อเอชไอวีออกจากร่างกาย

วารสารการแพทย์นิวอิงแลนด์รายงานผลการวิจัยของคณะวิจัยมหาวิทยาลัยร็อกกีเฟลเลอร์ ที่ว่าจำนวนเซลล์เม็ดเลือดขาวที่ติดเชื้อเอชไอวีอาจลดลงได้หลังจากใช้เวลาในการรักษาอย่างต่อเนื่อง 7-10 ปี แต่เป็นเรื่องยากที่จะรักษาได้ต่อเนื่อง แพทย์จึงต้องใช้วิธีใหม่ซึ่งเป็นผลการวิจัยของ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ในชิคาโก ที่ว่าเชื้อไวรัสเอชไอวีสามารถแบ่งตัวอยู่ในเซลล์ได้เป็นเวลานานและดูเหมือนไม่สามารถกำจัดได้ด้วยยารักษาแผนปัจจุบัน เพราะขณะที่เซลล์ติดเชื้อถูกกำจัด เซลล์เม็ดเลือดขาวก็จะติดเชื้อใหม่อีกและเชื้อจะกลับมาหากผู้ป่วยหยุดการรักษา และจากการสารเนเชอรัลเมดิซีน ประมาณว่า อาจต้องใช้เวลาราว 60 ปี ในการกำจัดเชื้อไวรัสดังกล่าวให้หมดไปจากร่างกาย นักวิจัยเตือนว่าการกำจัดเชื้อเอชไอวีมีความยุ่งยากซับซ้อน เพราะเชื้อสามารถแฝงอยู่ในลูกตา ลูกอวัยวะ และระบบประสาทส่วนกลาง ซึ่งยาที่ใช้รักษาไม่สามารถเข้าไปถึงได้ (กรุงเทพธุรกิจ 010642)

4.2 ความเคลื่อนไหวด้านข่าวสารสาธารณะสุข

หัวข้อข่าว

4.2.1 องค์การอนามัยโลกพยากรณ์บุนีรัยกว่าเอดส์

4.2.3 การสูบบุหรี่ระหว่างตั้งครรภ์เสี่ยงต่อการคลอดก่อนกำหนดหรือทารกมีน้ำหนักน้อย

สรุปประเด็นข่าว

4.2.1 องค์การอนามัยโลกพยากรณ์บุนีรัยกว่าเอดส์

ปี 2542 องค์การอนามัยโลกจัดรณรงค์ให้กำลังใจในการเลิกบุหรี่ภายใต้คำขวัญว่า Leaving the pack behind และระบุว่าในแต่ละปี บุหรี่เป็นสาเหตุของการเสียชีวิตถึง 3,500,000 คน หรือประมาณวันละ 10,000 คน ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในประเทศกำลังพัฒนา 1,000,000 คน อีกทั้งยังได้ประมาณการสถานการณ์ภัยจากบุหรี่ในปัจจุบันว่า ผู้ชายอายุระหว่าง 0-29 ปี จำนวน 300 ล้านคน สูบบุหรี่ 200 ล้านคน ในจำนวนนี้ประมาณ 100 ล้านคน จะเสียชีวิตจากโรคที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ โดยจะเกิดขึ้นในช่วงวัยกลางคนก่อนอายุ 70 ปี

ผู้ใหญ่ที่สูบบุหรี่ประมาณ 1,200 ล้านคนทั่วโลกวันหนึ่งจะเป็นอันตรายต่อเด็กทั่วโลกประมาณ 700 ล้านคน และเด็กที่สูบบุหรี่ร้อยละ 70 มีโอกาสเป็นโรคเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ หากบิดาสูบบุหรี่จะมีโอกาสเสี่ยงต่อโรคเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 30

นอกจากนี้ ยังคาดการณ์อีกว่า ปี พ.ศ.2563 หรืออีก 20 ปีข้างหน้า บุหรี่จะกลายเป็นสาเหตุหลักของการเสียชีวิตและทุพพลภาพ และจะคร่าชีวิตประชากรทั่วโลกมากกว่า 10 ล้านคน โดย 2 ล้านคนจะเป็นชาวจีน และบุหรี่ยังจะเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตของประชากรทั่วโลกมากกว่าการตายจากเชื้อเอดส์ วัณโรค การเสียชีวิตจากการตั้งครรภ์ อุบัติเหตุทางรถยนต์ การฆ่าตัวตาย และการฆาตกรรมรวมกัน องค์การอนามัยโลกกระตุ้นให้แพทย์และพยาบาลให้คำแนะนำการที่จริงจังในการเลิกสูบบุหรี่ (มติชน 180542, 180642 Bangkok Post 210542)

4.2.2 การสูบบุหรี่ระหว่างตั้งครรภ์เสี่ยงต่อการคลอดก่อนกำหนดหรือทารกมีน้ำหนักน้อย

รายงานจากศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคติดต่อของสหรัฐระบุว่าหญิงตั้งครรภ์กว่า 10,000 คนในรัฐเมน(Main) ของสหรัฐยังคงสูบบุหรี่ระหว่างตั้งครรภ์ ซึ่งเสี่ยงต่อการคลอดก่อนกำหนดหรือทารกมีน้ำหนักตัวน้อย แต่ในช่วง 3 เดือนสุดท้ายจะลดลงในหญิงที่มีอายุมากกว่า 20 ปี แต่ที่อายุน้อยกว่ายังคงสูบบุหรี่ เพราะช่วงนี้เป็นช่วงที่มีความเสี่ยงต่อทารกในครรภ์มากที่สุด อย่างไรก็ตามหญิงที่มีรายได้น้อยด้อยการศึกษาจะสูบบุหรี่มากกว่า(กรุงเทพธุรกิจ 010642)

ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี

1. ความเคลื่อนไหวภาครัฐ

หัวข้อข่าว

1.1 คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบร่างแผนพัฒนาสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคมเพื่อการพัฒนาคนและสังคม (พ.ศ. 2542 - 2551)

1.2 รัฐระดมทุกแนวทางหนุนอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์

1.2.1 กรมส่งเสริมการค้าส่งออกหนุนผู้ประกอบการร่วมงานแสดงสินค้านานาชาติ

1.2.2 บีโอไอ อนุมัติส่งเสริมการลงทุนบริษัทซอฟต์แวร์ตัวเกือบ 50 แห่ง

1.3 ก่อนสิ้นปีนี้ จะมีกฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ 3 ใน 6 ฉบับที่ร่างเสร็จออกมา

1.4 "ซอฟต์แวร์พาร์ค" เตรียมปรับตัวเป็นแบบบริษัททำกำไร

1.5 ร่างแผนปฏิบัติการกฎเกิดเมื่อนานาชาติเสร็จเรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างการปรับปรุงครั้งสุดท้าย

สรุปประเด็นข่าว

1.1 คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบร่างแผนพัฒนาสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคมเพื่อการพัฒนาคนและสังคม (พ.ศ. 2542 - 2551)

มติดังกล่าวมีขึ้นในการประชุม คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 มิ.ย. 2542 ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของสื่อให้มีความสมดุลระหว่างภาครัฐ ภาคองค์กรพัฒนาเอกชน และชุมชน และภาคธุรกิจเอกชน รวมทั้งมีการกระจายครอบคลุมพื้นที่ทั้งในชุมชนเมืองและชุมชนชนบท พัฒนาผู้ผลิตสื่อให้มีจิตสำนึก มีจรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบต่อสังคม และสามารถผลิตสื่อที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาคนและสังคม พัฒนาผู้รับและผู้ใช้สื่อให้มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และปรับระบบบริหารจัดการสื่อสาธารณะ เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคม เพื่อเปิดโอกาสให้ราชการส่วนท้องถิ่น ธุรกิจเอกชน องค์กรเอกชน และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

เป้าหมาย ครอบคลุมการพัฒนา 4 ด้าน คือ 1) ด้านวิทยุโทรทัศน์ 2) ด้านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ 3) ด้านประชาชนผู้รับสื่อ และ 4) การควบคุมตรวจสอบ โดยกำหนดสัดส่วนเนื้อหาสาระของรายการวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์เพื่อการพัฒนาและสังคม เป็นรายการเพื่อการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น อย่างน้อยร้อยละ 50 กำหนดสัดส่วนของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ โดยแบ่งเป็นภาครัฐซึ่งครอบคลุมการราชการรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และการปกครองส่วนท้องถิ่นร้อยละ 40 ภาคองค์กรพัฒนาเอกชนและชุมชนร้อยละ 20 ภาคธุรกิจเอกชนร้อยละ 40 และมีสถานีวิทยุกระจายเสียงชุมชนระดับจังหวัดอย่างน้อยจังหวัดละ 1 สถานี รวมทั้งให้มีสถานีวิทยุโทรทัศน์ชุมชนด้วย

ยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนา กำหนดไว้ 4 ยุทธศาสตร์คือ

1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสื่อ โดยเน้นการแก้ปัญหาการกระจายตัวให้ครอบคลุมพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายของสื่อประเภทต่าง ๆ อย่างสอดคล้องกันทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน และเนื้อหาสาระที่เสนอผ่านสื่อ

2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้ผลิตสื่อให้มีความสำคัญต่อการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และความเป็นอิสระในการนำเสนอข่าวสารต่อสาธารณะภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ โดยมีองค์กรวิชาชีพที่สามารถตรวจสอบและควบคุมมาตรฐานการนำเสนอและจรรยาบรรณของผู้ผลิตสื่อ

3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้รับและผู้ใช้สื่อ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ในลักษณะอื่น รวมทั้งเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถเลือกรับและกลั่นกรองข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลจากการละเมิดของสื่อ

4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารและการจัดการ ส่งเสริมให้มีการกำหนดขอบเขตการจัดสรรคลื่นและการลงทุนด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคมให้ชัดเจน ทั้งในส่วนที่มีกฎหมายรองรับและส่วนที่เป็นการกำกับดูแลโดยองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระและมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงาน เพื่อยกเลิกระบบผูกขาดกิจการโทรคมนาคม และการเป็นเจ้าของสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์โดยรัฐ ส่งเสริมองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระเพื่อปฏิรูประบบสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศส่งเสริมและสนับสนุนการระดมทุนเพื่อพัฒนาสื่อสาธารณะ เทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคมให้เอื้อต่อการพัฒนาคนและสังคม

ทั้งนี้โดยคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้ความเห็นด้วยว่า

1) เพื่อให้แผนพัฒนาสื่อสาธารณะ เทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคม มีผลในทางปฏิบัติ เห็นควรเร่งรัดการจัดตั้งองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรความถี่ตามมาตรา 40 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พร้อมทั้งควรให้องค์กรดังกล่าวรับผิดชอบในการประสานงานการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนแม่บท

2) ในการจัดทำแผนปฏิบัติการ ควรคำนึงถึงการสนับสนุนให้เกิดการแข่งขัน โดยอาศัยกลไกราคาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาสื่อสาธารณะ เทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคม (มติคณะรัฐมนตรี 010642)

เกี่ยวกับเรื่องนี้หน้าของหนังสือพิมพ์ เดอะ เนชั่น ฉบับวันที่ 3 มิ.ย. วิจารณ์ว่า นโยบายดังกล่าวข้างต้นนั้นกว้างขวางและไม่มี ความชัดเจนในเชิงปฏิบัติ และกล่าวว่า สิ่งประเทศไทยต้องการจริงๆ เรายังไม่มีแผนมหภาคที่ระบุอย่างกว้างๆ หากแต่ต้องการแผนแม่บทแห่งชาติที่มีเป้าหมายชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างจริงจัง ซึ่งควรจะกำหนดโดยมีการสำรวจรายละเอียดอย่างจริงจัง และควรจะ มีแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และโครงสร้างพื้นฐานที่สอดคล้องกันด้วย บทนำยังได้เสนอให้มีการจัดตั้ง สำนักงานคณะกรรมการนโยบายไอที แห่งชาติขึ้นมาทำงานนี้โดยตรง คล้ายๆ กับการทำงานของสำนักงานนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) (The Nation 030699)

1.2 รัฐระดมทุนทุกแนวทางหนุนอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์

1.2.1 กรมส่งเสริมการส่งออกหนุนผู้ประกอบการร่วมงานแสดงสินค้านานาชาติ

นางธนัญญา มณีโชติ ผู้อำนวยการกลุ่มงานธุรกิจบริการ สำนักบริการส่งออก กรมส่งเสริมการส่งออก ก.พาณิชย์ กล่าวในงานสัมมนาเรื่อง “ศักยภาพและการขยายธุรกิจซอฟต์แวร์ไปตลาดต่างประเทศ” ที่จัดโดยกรมส่งเสริมการส่งออก ร่วมกับสมาคมอุตสาหกรรม

ซอฟต์แวร์ไทย ระบุว่าที่ผ่านมากรมฯ ได้จัดคณะผู้ประกอบการไทยเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศแล้ว 2 ครั้ง นอกจากนั้นยังได้มีการจัดตั้งคณะทำงานด้านซอฟต์แวร์ขึ้นมาใหม่ มีหน้าที่ฝึกอบรมบุคลากร ให้ความรู้เฉพาะทางขึ้น โดยจะเริ่มเน้นการพัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐานไอเอสโอ 9003 และในปี 2543 กลุ่มงานธุรกิจบริการจะได้รับงบประมาณเพื่อการส่งเสริมการส่งออกซอฟต์แวร์เพิ่มขึ้นจากปี 2542 ราวร้อยละ 30 เนื่องจากมองเห็นศักยภาพการส่งออก (กรุงเทพฯธุรกิจ 050542)

1.2.2 บีไอไอ อนุมัติส่งเสริมการลงทุนบริษัทซอฟต์แวร์แล้วเกือบ 50 แห่ง

นางวิบูลย์พรรณ จันทระโชติ ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการลงทุนที่ 7 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บีไอไอ) กล่าวว่า ธุรกิจซอฟต์แวร์ เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญสูงสุด ได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุด โดยยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรอุปกรณ์โดยใช้ขนาดการลงทุนไม่รวมค่าที่ดิน กับทุนหมุนเวียน 1 ล้านบาท เป็นเกณฑ์ขอรับการส่งเสริม ทั้งยังไม่กำหนดอัตราส่วนการถือครองหุ้นของต่างชาติ

สำหรับขอบข่ายธุรกิจซอฟต์แวร์ที่จะได้รับการส่งเสริมมี 5 ประเภทได้แก่ 1) บริการ พัฒนา ผลิตภัณฑ์ ปรับเปลี่ยน รวมระบบบำรุงรักษาซอฟต์แวร์ 2) บริการฝึกอบรมที่เป็นระบบหลายสื่อ 3) บริการผลิตซอฟต์แวร์หลายสื่อ และบริการหลายสื่ออื่นๆ 4) บริการป้อนข้อมูล รวมถึงการป้อนข้อมูลทางบัญชี กราฟฟิก ภาพถ่าย ข้อมูลเสียง 5) บริการจัดทำเอกสารประกอบซอฟต์แวร์ ไม่รวมขั้นตอนพิมพ์

รายงานข่าวกล่าวว่า ที่ผ่านมา บีไอไอ ได้อนุมัติส่งเสริมการลงทุนให้กับบริษัทเอกชนแล้ว 49 ราย ตั้งแต่เดือน พ.ค. 2540 ถึงเดือน ก.พ. 2542 โดยเป็นบริษัทคนไทย 22 บริษัท บริษัทต่างชาติ 14 บริษัท บริษัทร่วมลงทุนอีก 13 บริษัท (กรุงเทพฯธุรกิจ 050542)

1.3 ก่อนสิ้นปีนี้ จะมีกฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ 3 ใน 6 ฉบับที่ยกร่างเสร็จออกมา

เป็นข้อมูลที่มาจากปากคำของนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีที่กล่าวในการเปิดสัมมนาเรื่อง "กฎหมายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ : นวัตกรรมทางกฎหมายที่จำเป็นเร่งด่วนแห่งสังคมไทย" เมื่อวันที่ 6 พ.ค. 2542 นายกรัฐมนตรีกล่าวว่า รัฐบาลได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างกฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นโครงสร้างพื้นฐานในการมีกฎหมายที่ทันสมัย และเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะเพื่อรองรับการใช้ไอทีในเชิงพาณิชย์ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 15 ธ.ค. 2541 ให้ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) จัดทำการยกร่างกฎหมายไอทีทั้ง 6 ฉบับ คือ 1) กฎหมายการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (อีดีไอ) 2) กฎหมายลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ 3) กฎหมายการโอนเงินอิเล็กทรอนิกส์ 4) กฎหมายอาญากรรมคอมพิวเตอร์ 5) กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และ 6) กฎหมายลำดับรองตามรัฐธรรมนูญมาตราที่ 78 ทั้งนี้คาดว่าจะภายในสิ้นปีนี้ กฎหมาย 3 ฉบับแรกจะยกร่างแล้วเสร็จ ส่วนที่เหลือจะแล้วเสร็จในปีหน้า (กรุงเทพฯธุรกิจ, ไทยโพสต์ 070542)

1.4 "ซอฟต์แวร์พาร์ค" เตรียมปรับตัวเป็นแบบบริษัททำกำไร

จากการที่มีข่าวการเปิดเขตอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ หรือซอฟต์แวร์พาร์คที่อาคารวิไลลักษณ์เมื่อเดือนเมษายนที่ผ่านมา นั้น ต่อมาในวันที่ 24 เม.ย. มีรายงานข่าวว่า ซอฟต์แวร์พาร์คมีการปรับตัวครั้งใหญ่ โดยได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างคณะกรรมการโครงการ ซึ่งแต่เดิมมี 15 คนเหลือ 9 คน พร้อมกับให้โครงการซึ่งแต่เดิมขึ้นอยู่กับ เนคเทค ไปขึ้นอยู่กับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) แทน โดยอ้างว่าจะทำให้การบริหารงานง่ายขึ้น และคาดว่าจะในปี 2543 จะได้รับงบประมาณจำนวนหนึ่งเพื่อเปิดพื้นที่เช่าเพิ่มอีก 10,000 ตารางเมตร และจะเน้นการบริหารงานคล้ายภาคเอกชน โดยบุคลากรเพื่อผลักดันโครงการให้เป็นที่ยอมรับและยอมรับในสายตาของต่างประเทศ หรือแม้แต่คนไทยเอง ซึ่งจะเป็นแนวทางที่ช่วยดึงดูดนักลงทุนหรือผู้ประกอบการเข้ามาอยู่ในโครงการมากขึ้น และช่วยให้อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทยเติบโตมากขึ้น (กรุงเทพฯธุรกิจ 210442)

นายรอม หิรัญพฤกษ์ หัวหน้าโครงการซอฟต์แวร์พาร์ค กล่าวว่า โครงการซอฟต์แวร์พาร์คจะดำเนินงานเดิมต่ออย่างเป็นทางการในอีก 2 เดือนข้างหน้า (ราวเดือนสิงหาคม 2542) ขณะนี้มีบริษัทซอฟต์แวร์ในประเทศที่รับปากจะเข้าร่วมแล้ว 20 แห่ง โดยบริษัทเหล่านี้จะสามารถเปิดสำนักงานในพื้นที่โครงการภายในเดือน ส.ค. ที่จะถึงนี้ (เดอะ เนชั่น 220699)

1.5 ร่างแผนปฏิบัติการภูเกิดเมืองนานาชาติเสร็จเรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างการปรับปรุงครั้งสุดท้าย

รายงานข่าวจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สภาพัฒน์) กล่าวว่า หลังจากที่ได้ตั้งคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการภูเกิดเมืองนานาชาติมาตั้งแต่ปลายปี 2540 และได้ดำเนินการเปิดเวทีระดมความคิดเห็นและลงเก็บข้อมูลในพื้นที่หลายครั้ง จนบัดนี้ได้จัดทำร่างแผนปฏิบัติการเสร็จแล้ว และเปิดรับฟังความคิดเห็นในเดือนมี.ย. 2542 เป็นครั้งสุดท้าย

ประเด็นที่น่าสนใจในร่างแผนปฏิบัติการดังกล่าวคือเรื่องวิสัยทัศน์และภารกิจหลักในการพัฒนาภูเกิดเป็นเมืองนานาชาติ ซึ่งในร่างกล่าวว่า จะพัฒนาภูเกิดโดยยึดหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน คำนึงถึงความสมดุลในปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทุกๆ ด้าน ทั้ง

เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และจะต้องสามารถตอบสนองความต้องการของคนในปัจจุบัน รวมทั้งสืบต่อเนื่องในอนาคต โดยไม่กระทบกระเทือนต่อโอกาสในการพัฒนาของคนรุ่นต่อไป

นอกจากนั้น ร่างแผนปฏิบัติการฯ ยังได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนางานเกิดเอาไว้ 5 ประการ คือ 1) การพัฒนาพื้นที่ควบคู่กับการรักษาสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีคุณภาพและบริการที่ได้มาตรฐาน 3) การพัฒนาคนและสังคม โดยการยกระดับการศึกษาให้สูงขึ้น เพิ่มศักยภาพกำลังแรงงานด้านการท่องเที่ยว ปรับปรุงประสิทธิภาพสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น ฯลฯ 4) การพัฒนาเทคโนโลยีและสารสนเทศ และ 5) การบริหารจัดการกฎเกิดเมืองนานาชาติ (ผู้จัดการ 280542)

อนึ่ง สำหรับโครงการกฎเกิดไอทีซี หรือโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาเมือง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการกฎเกิดเมืองนานาชาตินั้น ดร. พิเชษฐ์ ด้วงควงโรจน์ เลขาธิการคณะทำงาน เปิดเผยว่าได้มีการกำหนดทิศทางการพัฒนาไว้ทั้งหมด 4 แนวทางคือการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาระบบบริหารหน่วยงานราชการของ จ.ภูเก็ต การให้บริการประชาชน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาการศึกษา และพัฒนาบุคลากรของจังหวัด การนำเทคโนโลยีสารสนเทศของภาครัฐมาสู่กฎเกิด และทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ด้านสารสนเทศ เช่น อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ เป็นต้น สำหรับสิ่งที่ได้ดำเนินการไปแล้ว เช่น การฝึกอบรมบุคลากรเพื่อรองรับโครงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาระบบบริหารหน่วยงานราชการ รวมทั้งได้มีการพัฒนาฐานข้อมูลที่เป็นต้นแบบและสามารถใช้งานได้ทันที (ผู้จัดการ 280542)

2. ความเคลื่อนไหวด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

หัวข้อข่าว

2.1 ความคืบหน้าเรื่องการรับมือปัญหา Y2K ไทยคืบหน้าไปเพียง 60 เปอร์เซ็นต์

2.1.1 *สำรวจระดับความเสี่ยงปัญหาหาวายทุเคประเทศทั่วโลก ไทยอยู่ในกลุ่มเสี่ยงมากกว่าร้อยละ 66*

2.1.2 *หวั่นเกรงว่าทั่วโลกจะแก้ปัญหา Y2K ไม่ทันก่อนสิ้นศตวรรษ*

2.1.3 *ปัญหา Y2K ไทยล่าสุดว่าหน่วยงานรัฐยังแก้ไขไม่เข้าเป้าเนื่องจากขาดงบประมาณ*

2.2 เอกชนวิจารณ์รัฐพัฒนาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์สู่มาเลเซียไม่ได้

2.3 สิงคโปร์มาอันดับสี่ของโลก ในการจัดอันดับประเทศผู้นำในการใช้เทคโนโลยีข่าวสารประจำปี 1998

2.4 ทิตีอาร์ไอซี อี-คอมเมิร์ซ ในไทยล้าหลัง รัฐต้องเร่งส่งเสริมให้คนรู้จักใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต รวมทั้งต้องลดอัตราค่าใช้บริการให้ถูกลง

สรุปประเด็นข่าว

2.1 ความคืบหน้าเรื่องการรับมือปัญหา Y2K ไทยคืบหน้าไปเพียง 60 เปอร์เซ็นต์

2.1.1 *สำรวจระดับความเสี่ยงปัญหาหาวายทุเคประเทศทั่วโลก ไทยอยู่ในกลุ่มเสี่ยงมากกว่าร้อยละ 66*

จากการสำรวจปัญหาหาวายทุเคของบริษัท การ์ทเนอร์ กรุ๊ป ซึ่งร่วมกับนิตยสารปอปูลา ไรอันซ์ โดยแบ่งเป็นประเทศที่มีความเสี่ยงมากไปน้อย พบว่าประเทศที่มีบริษัทหรือหน่วยงานที่มีความเสี่ยงกับปัญหาหาวายทุเคน้อยกว่าร้อยละ 15 ก็มีประเทศในแถบอเมริกาเหนืออย่างสหรัฐอเมริกา แคนาดา ในทวีปยุโรปก็มีฟินแลนด์ นอร์เวย์ สวีเดน เนเธอร์แลนด์ เบลเยียม นอกจากนี้ที่น่าสนใจในเอเชียมีประเทศเกาหลีใต้อยู่ในประเภทเสี่ยงน้อยกว่าร้อยละ 15 ด้วย นอกเหนือจากอิสราเอล และแอฟริกาใต้

ส่วนกลุ่มประเทศที่มีความเสี่ยงระหว่างร้อยละ 15-66 มีประเทศอังกฤษ เยอรมนี อิตาลี ฝรั่งเศส สเปน อยู่ในกลุ่มนี้ น่าสนใจกลุ่มประเทศในเอเชียที่อยู่ในกลุ่มนี้มี อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีเหนือ และสิงคโปร์ นอกจากนั้นในตะวันออกกลางมี ซาอุดีอาระเบีย และสหรัฐอาหรับเอมิเรต เม็กซิโกในอเมริกาเหนืออยู่ในประเภทนี้ด้วย

สำหรับประเทศไทยติดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีความเสี่ยงมากกว่าร้อยละ 66 ร่วมกับประเทศจีน ลาว เวียดนาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ในทวีปเอเชีย ในแอฟริกาก็มีประเทศไนจีเรีย ซูดาน โรมาเนีย และเอธิโอเปีย รัสเซีย อียิปต์ และปากีสถานก็ติดกลุ่มนี้เช่นกัน

ส่วนในระบบงานอุตสาหกรรมทั่วโลก ได้มีการจัดเกรด เอ บี ซี ดี เอาไว้ เช่น ความพร้อมของระบบการขนส่งทั่วโลกจัดอยู่ในระดับ บี (B) จะสามารถรองรับหาวายทุเคได้อย่างสมบูรณ์ภายในสิ้นปีนี้ ส่วนความพร้อมเรื่องการรักษาพยาบาลนั้นจัดอยู่ในระดับ ดี (D) พบว่าหนึ่งในสามของโรงพยาบาลขนาดใหญ่ การทดสอบระบบยังไม่สมบูรณ์ ความพร้อมในเรื่องระบบการเงินทั่วโลกจัดอยู่ในระดับ เอลบ (A-) ทั้งนี้

ส่วนหนึ่งเนื่องจากเกิดวิกฤติเศรษฐกิจเอเชีย และการเปลี่ยนระบบยูโร ซึ่งเพิ่งเกิดขึ้นได้ไม่นาน ส่วนระบบอาหารทั่วโลกจัดอยู่ในระดับ บีลบ (B-) ความพร้อมของระบบสื่อสารทั่วโลกจัดอยู่ในระดับ บีบวก (B+) ความพร้อมในระบบสาธารณสุขทั่วโลกอยู่ในระดับ ซีบวก (C+) และสุดท้ายเป็นความพร้อมในส่วนของรัฐบาลทั่วโลก จัดอยู่ในอันดับ ซีลบ (C-) ซึ่งรายงานกล่าวว่า รัฐบาลในแถบอเมริกาเหนือ ยุโรปตะวันตก ออสเตรเลีย และเกือบจะทั้งหมดของเอเชียดูเหมือนจะมีการเคลื่อนไหวในการแก้ปัญหา และมีข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวออกมามากพอสมควร ผิดกับประเทศในแถบยุโรปตะวันออก แอฟริกาและประเทศจีนที่มีข้อมูลในเรื่องดังกล่าวออกมาค่อนข้างน้อย (กรุงเทพธุรกิจ 130542)

2.1.2 หวั่นเกรงว่าทั่วโลกจะแก้ปัญหา Y2K ไม่ทันก่อนสิ้นศตวรรษ

ตัวแทนนานาประเทศทั่วโลกกว่า 170 ประเทศ ได้ร่วมประชุมครั้งที่ 2 เรื่องปัญหาวิกฤติคอมพิวเตอร์ปี 2000 (Y2K) เป็นวันที่ 2 ซึ่งเป็นวันสุดท้าย ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติในนครนิวยอร์ก สหรัฐฯ โดยนายคาร์ลอส บรากา หัวหน้าคณะแก้ไข Y2K ของธนาคารโลกกล่าวต่อที่ประชุมด้วยความหวั่นวิตกว่า ถึงแม้ว่านานาประเทศจะพยายามช่วยกันอย่างขนานใหญ่ เพื่อแก้ไขปัญหา Y2K แต่ก็สายเกินไปที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวให้ทันวันที่ 1 ม.ค.ปี ค.ศ. 2000 ที่จะมีมาถึง เนื่องจากปัญหา Y2K เกิดขึ้นทั่วโลก เป็นปัญหาที่ยุ้งยากมาก และระบบที่ยากมากที่จะแก้ไขได้ทัน ขณะเหลือเวลาไม่ถึง 200 วัน นอกจากนั้น นายบรากาและผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์ ยังเรียกร้องต่อที่ประชุมว่า นานาประเทศทั่วโลกควรใช้เวลาที่เหลืออีก 6 เดือน แก้ไขระบบคอมพิวเตอร์ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทุกประเทศควรเปิดเผยปัญหา และทำแผนเหตุการณ์กรณีคอมพิวเตอร์ล่ม หรือควรมีมาตรการรองรับถ้าหากเกิดปัญหาขึ้น อาทิ ควรกักตุนอาหารหรือเงิน พร้อมเรียกร้องให้ชาวโลกไม่ควรแตกตื่นเกินไปนัก ด้านนายอาห์มัด คามาล เอกอัครราชทูตปากีสถานประจำยูเอ็น ซึ่งรับหน้าที่เป็นประธานคณะทำงานของยูเอ็นจัดการปัญหา Y2K กล่าวต่อที่ประชุมว่า พวกตนรู้ว่าไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาวิกฤติคอมพิวเตอร์เสร็จทันปลายปีนี้ได้ กระนั้นก็ดี ปัญหาใหญ่ๆ ได้แก้ไขเรียบร้อยแล้ว โดยเฉพาะด้านระบบการธนาคาร อีกทั้งการแก้วิกฤติ Y2K ขณะนี้ คืบหน้าไปมาก มีประเทศกำลังพัฒนามากว่า 100 ประเทศ ได้เริ่มแก้ไขแล้ว หลังการประชุมครั้งแรกเมื่อ ม.ค.ปีกลาย มีประเทศที่เริ่มลงมือแก้ไขไม่ถึง 10 ประเทศและเมื่อเช้านี้ รัสเซียได้ส่งรายงานว่าการทดสอบระบบคอมพิวเตอร์ ของโรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์ของรัสเซีย จะเสร็จสมบูรณ์เดือน ก.ย.นี้ (ไทยรัฐ 240642)

2.1.3 ปัญหา Y2K ไทยล่าช้ากว่าหน่วยงานรัฐยังแก้ไขไม่เข้าเป้าเนื่องจากขาดงบประมาณ

รายงานความคืบหน้าในการแก้ปัญหาของหน่วยงานต่างๆ ที่ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) จัดทำเผยแพร่เมื่อปลายเดือน พ.ค. ที่ผ่านมา ซึ่งเป็นความคืบหน้าของเดือน ก.พ. 2542 นั้นมีว่า ส่วนของกระทรวงและรัฐวิสาหกิจ ระบบที่มีความสำคัญยิ่งยวดนั้น ก.เกษตรและสหกรณ์แก้ไขไปแล้วประมาณ 15 เปอร์เซ็นต์ ก.คลังแก้ไขไปแล้ว 65 เปอร์เซ็นต์ ก.ต่างประเทศแก้ไขไปแล้วประมาณ 40 เปอร์เซ็นต์ ก.คมนาคมแก้ไขไปแล้วประมาณ 55 เปอร์เซ็นต์ ก.พาณิชย์แก้ไขไปแล้ว 70 เปอร์เซ็นต์ ก.มหาดไทยแก้ไขไปแล้ว 80 เปอร์เซ็นต์ ก.สาธารณสุขแก้ไขไปแล้วกว่า 40 เปอร์เซ็นต์ ก.อุตสาหกรรมแก้ไขไปแล้วเกือบ 85 เปอร์เซ็นต์ หน่วยงานอิสระแก้ไขไปแล้วกว่า 85 เปอร์เซ็นต์ ก.ศึกษาธิการแก้ไขไปแล้วกว่า 20 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยแก้ไขไปแล้วเกือบ 100 เปอร์เซ็นต์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแก้ไขไปแล้วเกือบ 85 เปอร์เซ็นต์ กรมการประกันภัยแก้ไขไปแล้วประมาณ 75 เปอร์เซ็นต์ กรมศุลกากรสำหรับระบบที่มีความสำคัญมากได้รับการแก้ไขไปแล้วกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ กรมสรรพสามิตได้ทำการแก้ไขในส่วนของระบบที่มีความสำคัญมากไปแล้ว 55 เปอร์เซ็นต์ กรมสรรพากรแก้ไขระบบในส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดไปแล้วประมาณ 25 เปอร์เซ็นต์ (กรุงเทพธุรกิจ 270542)

อนึ่งล่าสุดจากการเปิดเผยของนายไพรัช ธัชยพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติหรือ สวทช. กล่าวว่า ขณะนี้หน่วยงานภาครัฐเดินหน้าแก้ไขปัญหาคอมพิวเตอร์ปี 2000 หรือ Y2K คืบหน้าไปเพียงร้อยละ 60 จากหน่วยงานรัฐทั้งหมด 270 แห่ง โดยขั้นตอนการแก้ไขเพิ่งจะอยู่ที่การติดตั้งและทดสอบระบบ ทั้งนี้สาเหตุสำคัญที่นายไพรัชระบุ คือการขาดงบประมาณ และไม่ได้รับอนุมัติงบประมาณจากสำนักงบประมาณ งานที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณไปมีเพียง 58 หน่วยงาน เป็นจำนวนเงิน 818 ล้านบาทเท่านั้น จากจำนวนเงินที่หน่วยงานรัฐ 104 หน่วยงานได้ขอไว้ถึง 2,341 ล้านบาท ประเมินว่ายังมีหน่วยงานอีกมากที่มีกรณีแก้ไขปัญหาล่าช้า และเชื่อว่าจะไม่สามารถแก้ไขเสร็จได้ตามกำหนดในเดือน ธ.ค. 2542 นี้แน่นอน (กรุงเทพธุรกิจ 090742)

2.2 เอกชนวิจารณ์รัฐพัฒนาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์สู่มาเลเซียไม่ได้

นายประพัฒน์ โปธิ์วรคุณ รองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (สอท.) กล่าวเรียกร้องว่า รัฐบาลไทยควรจะต้องมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ให้ชัดเจน เพื่อดึงให้ผู้ผลิตจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในไทย โดยเฉพาะรัฐจะต้องชี้ให้ชัดว่าจะสนับสนุนอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ประเภทที่มาเลเซียไม่ทำการผลิต เพื่อว่าเมื่อเปิดการค้าตามกรอบของเขตการค้าเสรีอาเซียน (อาฟตา) แล้วจะได้แข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านได้

นายประพัฒน์ยังกล่าวอีกว่า ภาคเอกชนเคยเสนอให้รัฐบาลผลักดันการลงทุนอิเล็กทรอนิกส์ทางภาคใต้ของไทย โดยอาศัยความร่วมมือทางสามเหลี่ยมเศรษฐกิจเพื่อรับการผลิตรายได้จากมาเลเซียเข้ามา แล้วเพิ่มมูลค่าเพิ่ม เพราะถ้าหากไม่เริ่มต้นทำก็จะไม่มีการพัฒนาใดๆแน่นอนที่สุดเมื่อลดภาษีตามกรอบอาฟตาแล้ว สินค้าที่มีศักยภาพจากต่างประเทศจะทะลักเข้ามา หากอุตสาหกรรมไทยไม่เข้มแข็งก็ตายไปเลย เช่น คอมพิวเตอร์เราสู้มาเลเซียไม่ได้เลย ดังนั้น “เราต้องมาดูวิธีคิดกันใหม่อีกครั้งว่าจะเดินไปทางใดกันแน่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมนี้” นายประพัฒน์กล่าว (ผู้จัดการ 150542)

2.3 สิงคโปร์มาอันดับสี่ของโลก ในการจัดอันดับประเทศผู้นำในการใช้เทคโนโลยีข่าวสารประจำปี 1998

ในการจัดอันดับดัชนีสังคมข่าวสาร (Information Society Index -ISI) ประจำปี 1998 โดยบริษัท The International Data Corp (IDC) ปรากฏว่าสิงคโปร์มาเป็นอันดับที่ 4 รองจากสหรัฐอเมริกา สวีเดน และฟินแลนด์ ในอันดับประเทศชั้นนำในการใช้เทคโนโลยีข่าวสาร และพบว่ากลุ่มประเทศในเอเชียแปซิฟิกโดยทั่วไป มีความล้ำหน้าในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวมากกว่าประเทศในกลุ่มยุโรปเสียอีกด้วย ส่วนประเทศไทยนั้นอยู่ในอันดับที่ 45 จากประเทศที่อยู่ในอันดับทั้งหมด 55 ประเทศ

และในการจัดอันดับล่วงหน้าถึงปี ค.ศ. 2000 คาดว่าสิงคโปร์จะขึ้นมาอยู่เป็นอันดับที่สอง รองจากสหรัฐอเมริกาเท่านั้น และอีกหลายๆ ประเทศในย่านเอเชีย-แปซิฟิกก็จะไต่อันดับสูงขึ้นตามมาด้วย (บางกอกโพสต์ 080442)

2.4 ทิศทางไอซี อี-คอมเมิร์ซในไทยล้าหลัง รัฐต้องเร่งส่งเสริมให้คนรู้จักใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต รวมทั้งต้องลดอัตราค่าใช้บริการให้ถูกลง

จากการที่มูลนิธิสถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือ ทิศทางไอ ได้จัดทำรายงานผลการวิจัยเรื่อง “สถานการณ์ของการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย” เผยแพร่เมื่อเร็วๆ นี้ พบว่าการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยในปัจจุบันถือว่ายังอยู่ในขั้นเริ่มต้น กล่าวคือจากการสำรวจพบว่า มีเว็บไซต์ของธุรกิจในสาขาต่างๆ ในประเทศอย่างน้อย 383 กิจกรรมที่ใช้ประโยชน์จากการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ตั้งแต่การเปิดโฮมเพจเพื่อโฆษณาสินค้าและบริการ การรับสั่งซื้อสินค้าและบริการ ตลอดจนระบบชำระเงินผ่านอินเทอร์เน็ต และเมื่อจำแนกตามระดับขั้นในการใช้ประโยชน์พบว่า บริษัทกว่าครึ่งหนึ่งของทั้งหมด (ร้อยละ 53.3) ยังใช้ประโยชน์ในขั้นโฆษณาสินค้าและบริการของตน โดยยังไม่เปิดการรับสั่งซื้อสินค้าหรือบริการเลย มีเพียงร้อยละ 31.9 ที่เริ่มเปิดรับการสั่งซื้อสินค้าและบริการ และมีเพียงร้อยละ 15 (57 บริษัท) เท่านั้นที่เปิดการรับชำระเงินผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยใช้โปรโตคอลในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลแบบ SSL (Secured Socket Layer)

นอกจากนี้ยังพบว่า บริษัทที่เปิดรับการสั่งซื้อสินค้าหรือบริการแบบหลังเหล่านี้นักจะเป็นบริษัทที่อยู่ในซอปปิงมอลล์แห่งใดแห่งหนึ่ง มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เป็นร้านอิสระ จึงอาจตั้งเป็นข้อสังเกตว่า การรวมกันอยู่เป็นกลุ่มดังกล่าวสามารถทำให้เกิดการประหยัดจากขนาด ในการจัดการแบบรวมศูนย์ที่มีประสิทธิภาพได้โดยผู้บริหารมอลล์ ซึ่งมักมีทักษะในการจัดการสูงกว่าร้านค้าทั่วไป

รายงานได้กล่าวถึงอุปสรรคหรือจุดอ่อนหลายประการที่ขัดขวางการเติบโตของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของไทย เช่น จำนวนผู้ถือบัตรเครดิตมีน้อย คือเพียง 1.95 ล้านคนจากจำนวนประชากร 60 ล้านคน ขณะที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพียง 600,000 คนเท่านั้น นอกจากนั้นยังมีปัญหาเรื่อง “ความเชื่อถือ” ทั้งระบบความปลอดภัยในการจ่ายเงิน และการประกันเรื่องการส่งสินค้าของผู้ให้บริการ รวมทั้งปัญหาเรื่องความพร้อมในโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ

จากการสำรวจพบว่าในปัจจุบันมีจำนวนเว็บไซต์ที่ใช้โปรโตคอลในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลแบบ SSL ต่อจำนวนประชากรอยู่เพียง 0.10 เครื่องต่อประชากร 1 ล้านคน นับเป็นอันดับที่ 7 ในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกทั้งหมด 9 ประเทศ สิงคโปร์เป็นอันดับหนึ่ง 22.33 เว็บไซต์ต่อประชากร 1 ล้านคน ตามด้วยฮ่องกง (9.86) ญี่ปุ่น (3.40) ไต้หวัน (1.95) มาเลเซีย (1.14) เกาหลี (0.83) จีนมาไทย (0.10) และอินโดนีเซีย (0.06) และฟิลิปปินส์ (0.04)

รายงานผลการวิจัยได้เสนอข้อเสนอแนะที่สำคัญว่า ในการส่งเสริมให้ภาคเอกชนไทยสามารถปรับตัวเข้าสู่การค้าในระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้เร็วที่สุดนั้น รัฐบาลต้องมีนโยบาย 3 ระดับคือ 1) การส่งเสริมทักษะในการใช้ประโยชน์จากคอมพิวเตอร์ 2) การส่งเสริมการเชื่อมต่อเข้าเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยลดค่าใช้จ่ายส่วนนี้ให้ต่ำลง และ 3) การส่งเสริมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์โดยตรง (บางกอกโพสต์ 260599, ผู้จัดการ 310542)

3. ความเคลื่อนไหวด้านเทคโนโลยีอวกาศ

หัวข้อข่าว

- 3.1 วงการดาราศาสตร์ตื่นเต้นกับการค้นพบระบบสุริยะแห่งใหม่ ห่างจากโลก 44 ปีแสง
- 3.2 สหรัฐฯส่งดาวเทียม "อีโคโนส-1" สามารถถ่ายภาพสิ่งของขนาดโตเพียง 1 ตารางเมตรบนพื้นโลก
- 3.3 องค์การนาซาแถลงเปิดตัวยานอวกาศรุ่นใหม่ไม่ต้องมีนักบินขับขี
- 3.4 องค์การนาซาประกาศเตรียมคัดเลือกเด็กทั่วโลกเข้ามีส่วนร่วมควบคุม "ยานหุ่นยนต์" สำรวจดาวอังคาร

สรุปประเด็นข่าว

- 3.1 วงการดาราศาสตร์ตื่นเต้นกับการค้นพบระบบสุริยะแห่งใหม่ ห่างจากโลก 44 ปีแสง

นักดาราศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัย ซานฟรานซิสโก สหรัฐอเมริกาสร้างความตื่นตะลึงให้แก่วงการดาราศาสตร์ โดยพบหลักฐานที่ชัดเจนว่ามีระบบสุริยะจักรวาลเช่นเดียวกับของโลกเราในทางช้างเผือก โดยอยู่ห่างไปจากโลกเพียง 44 ปีแสง ประกอบด้วย ดาวเคราะห์ขนาดยักษ์ 3 ดวงโคจรรอบดาวอัลไซลอน แอนโดรเมิดา ที่เหมือนกับดวงอาทิตย์ หนึ่งในคณะนักดาราศาสตร์ที่ค้นพบกล่าวว่า ในดาวเคราะห์ทั้ง 3 ดวงดังกล่าวนี้ ดวงที่อยู่ใกล้ดาวอัลไซลอน แอนโดรเมิดามากที่สุด มีขนาดประมาณ 75% ของดาวพฤหัสบดี และใช้เวลาโคจรรอบดาวอัลไซลอน แอนโดรเมิดา ทุก 4.6 วัน ขณะที่ ดาวเคราะห์ดวงที่ 2 หรือดวงกลาง มีขนาดใหญ่กว่าดาวพฤหัสบดีถึง 2 เท่า และใช้เวลาในการโคจรรอบดาวอัลไซลอนฯ 242 วัน ซึ่งเท่ากับดาวพฤหัสบดีโคจรรอบดวงอาทิตย์ ส่วนดาวเคราะห์ดวงที่อยู่ไกลที่สุดมีขนาดใหญ่กว่าดาวพฤหัสบดีถึง 4 เท่า และใช้เวลาในการโคจรรอบดาวอัลไซลอนฯ 3 ปีครึ่งถึง 4 ปี

รายงานข่าวกล่าวว่า ผู้เชี่ยวชาญทางดาราศาสตร์ถือว่า การค้นพบครั้งนี้มีความสำคัญต่อวงการดาราศาสตร์อย่างมากในรอบระยะเวลาหลายสิบปีมานี้ (ไทยรัฐ 17, 200442)

- 3.2 สหรัฐฯส่งดาวเทียม "อีโคโนส-1" สามารถถ่ายภาพสิ่งของขนาดโตเพียง 1 ตารางเมตรบนพื้นโลก

บริษัทลอคฮีด มาร์ติน ของอเมริกา แจ้งว่า ได้ส่งดาวเทียมที่มีชื่อว่า "อีโคโนส-1" ขึ้นสู่วงโคจรสูงจากโลก 640 กิโลเมตร และโคจรอยู่รอบๆ โลกด้วยความเร็วนาทีละ 6.4 กิโลเมตร ดาวเทียมดังกล่าวติดกล้องถ่ายภาพ ซึ่งสามารถถ่ายภาพสิ่งของขนาดโตเพียง 1 ตารางเมตร บนพื้นดินได้อย่างชัดเจน บริษัทจะรับจ้างถ่ายภาพด้วยดาวเทียมเป็นครั้งแรก ให้แก่ผู้ต้องการภาพถ่ายใช้งานในกิจการเกษตร การก่อสร้าง การทำแผนที่ การท่องเที่ยวและการวางผังเมือง. (ไทยรัฐ 300442)

- 3.3 องค์การนาซาแถลงเปิดตัวยานอวกาศรุ่นใหม่ไม่ต้องมีนักบินขับขี

องค์การบริหารการบินและอวกาศแห่งชาติ สหรัฐอเมริกา (นาซา) แถลงเปิดตัวยานอวกาศรุ่นใหม่ "เอ็กซ์-34" อันเป็นยานอวกาศที่ไม่ต้องมีนักบินขับขี และสามารถจะนำกลับมาใช้งานใหม่ได้อีก ไม่เหมือนกับจรวดหรือยานในปัจจุบัน ที่มักจะใช้กันแค่ครั้งเดียว และการนำกลับมาใช้ใหม่ จะช่วยลดต้นทุนการปล่อยดาวเทียมสู่อวกาศลงด้วย ยาน "เอ็กซ์-34" ใช้เครื่องยนต์เดียว บังคับการบิน ด้วยคอมพิวเตอร์ภายใน มีขนาดเล็กกว่ายานขนส่งอวกาศในปัจจุบัน มีความยาว 18 เมตร กว้าง 8 เมตร มีฐานปล่อยอยู่ใต้ลำตัวเครื่องบินโดยสาร บินได้เร็วถึง 8 เท่าของความเร็วเสียง ออกแบบให้บินได้ในระดับความสูง 80,000 เมตร บรรทุกน้ำหนักได้ถึง 3.8 ตัน และแล่นลงจอดได้บนทางวิ่งธรรมดา จุดประสงค์หลักของการพัฒนายานรุ่นนี้ ก็เพื่อทดลองเทคโนโลยีที่จะใช้ในอนาคต กับยานอวกาศที่มีนักบิน และการปล่อยดาวเทียม และเพื่อให้คุ้มค่างบประมาณ 2,590 ล้านบาท ในช่วง 1 ปีนี้ จึงจะมีการทดลองยานเอ็กซ์-34 ถึง 27 ครั้งด้วยกัน. (ไทยรัฐ 050542)

- 3.4 องค์การนาซาประกาศเตรียมคัดเลือกเด็กทั่วโลกเข้ามีส่วนร่วมควบคุม "ยานหุ่นยนต์" สำรวจดาวอังคาร

นายจอห์น เกลน อดีตวุฒิสมาชิก และนักบินอวกาศชื่อดังวัย 78 ปี ของสหรัฐฯ ประกาศเรื่องนี้ที่พิพิธภัณฑ์อวกาศและอวกาศแห่งชาติ ในกรุงวอชิงตัน เนื่องในวาระเฉลิมฉลอง "วันอวกาศ" เขากล่าวว่า องค์การนาซาได้จัดโครงการ "เรด โรเวอร์ โก ทูมาส์" (ยานสำรวจสีแดงสู่ดาวอังคาร) ขึ้น โดยมี "สมาคมดาวเคราะห์" (Planetary Society) และบริษัท "เลโก" ของสหรัฐฯ เป็นสปอนเซอร์ โดยจะเป็นส่วนหนึ่งของโครงการใหญ่ที่ชื่อว่า "มาร์ เซอเวย์อร์ 2001" (ผู้สำรวจดาวอังคารปี 2001) ของนาซา และ "ศูนย์

ทดลองพลังขับเคลื่อนเจ็ต* ที่จะส่งยานไปสำรวจดาวอังคารอีกในพ.ศ. 2544 ภายใต้โครงการนี้ นาซาจะเปิดโอกาสให้นักเรียนนักศึกษา อายุ 11-17 ปี จากทั่วโลก ร่วมสมัคร เริ่มจากให้ส่งเรียงความเข้าประกวด โดยจะประกาศในเดือนตุลาคมนี้ จากนั้นจะคัดเลือกไว้ราว 100 คน ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดของโครงการ ส่วนหนึ่งจะถูกคัดเลือกให้เป็น "นักเรียนนักบินอวกาศ" (Student Astronauts) เพื่อร่วมทำงานอย่างใกล้ชิดกับนักวิทยาศาสตร์ของนาซา โดยจะใช้คอมพิวเตอร์ที่ฐานบนโลก ควบคุมยานหุ่นยนต์สำรวจดาวอังคารชื่อว่า "แมรี คูรี" ซึ่งคล้ายกับยาน "โซเจอร์เนอร์" แบบมีล้อที่ถูกส่งไปสำรวจดาวอังคารตั้งแต่ปี 2540 ส่วนเด็กที่เหลือจะให้เป็น "นักเรียนนักวิทยาศาสตร์" (Student Scientists) เพื่อคอยช่วยทีมนักวิทยาศาสตร์ของโครงการ "มาร์ เชอเวเยอร์ 2001" เด็กจากทั่วโลกยังสามารถเข้าร่วมการแข่งขัน "นาโน เอ็กซ์เพอริเมนต์" เพื่อสร้างยานสำรวจอวกาศขนาดจิ๋วขนาดเท่าเมล็ดถั่ว หนักไม่กี่กรัม ที่จะถูกส่งไปกับยานหุ่นยนต์แมรี คูรี ด้วย

นอกจากนี้ เด็กจากทั่วโลกยังสามารถจำลองการทำงานของเพื่อน "นักเรียนนักบินอวกาศ" ผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยใช้ยานหุ่นยนต์จำลองที่ตนเองสร้างขึ้น นายจอห์น เกลน เผยว่า นับเป็นครั้งแรกที่เด็ก ๆ จะมีโอกาสควบคุมยานอวกาศในดาวดวงอื่น บางทีในวันหนึ่งข้างหน้า เด็กที่ถูกคัดเลือกเหล่านี้ จะกลายเป็นักเรียนนักบินอวกาศที่ไปเหยียบผิวดาวอังคารด้วยตนเอง (ไทยรัฐ 060542)

4. เทคโนโลยีชีวภาพ

หัวข้อข่าว

- 4.1 เตรียมโคลนนิ่งคนอ้างเพื่อผลประโยชน์ทางการแพทย์
 - 4.1.1 นักวิทยาศาสตร์ผู้โคลนแกะ "คอลลี" เตรียมโคลนนิ่งมนุษย์
 - 4.1.2 นักวิทยาศาสตร์สังกัดบริษัทเอกชนอีกหลายแห่งเตรียมเพาะเซลล์มนุษย์รูปแบบต่าง ๆ
- 4.2 โคลนนิ่งมีปัญหา แกะ "คอลลี" แก่เร็ว และอาจเสี่ยงเป็นโรคมะเร็งสูง
- 4.3 นักวิทยาศาสตร์สมาพันธ์เทคโนโลยีชีวภาพยืนยันอาหารตัดแต่งยีนมีความปลอดภัยเท่ากับอาหารปกติ
- 4.4 สวทช. เสนอตั้งคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (กอช.)
- 4.5 อย. ยืนยันห้ามผลิตห้ามใช้หนูขาว อ้างยังไม่ปลอดภัยในสัตว์ทดลอง

สรุปประเด็นข่าว

4.1 เตรียมโคลนนิ่งคนอ้างเพื่อผลประโยชน์ทางการแพทย์
 4.1.1 นักวิทยาศาสตร์ผู้โคลนแกะ "คอลลี" เตรียมโคลนนิ่งมนุษย์
 หนังสือพิมพ์ "เดอะ ลอนดอน เดลี เทเลกราฟ" ของอังกฤษ รายงานว่า ศาสตราจารย์เอียน วิลมูท นักวิทยาศาสตร์คนแรกที่สามารถ "โคลนนิ่ง" แกะ "คอลลี" ซึ่งถือว่าเป็นการโคลนนิ่งสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมจากเซลล์ของสัตว์วัยเจริญพันธุ์ได้เป็นคนแรกของโลก ได้เซ็นสัญญามูลค่าราว 1 ล้านดอลล่าร์กับบริษัท "เกอร์อน" (Geron) ของสหรัฐฯ ซึ่งมีสำนักงานใหญ่อยู่ในรัฐแคลิฟอร์เนีย เพื่อทำงานด้านโคลนนิ่งมนุษย์แล้ว โดยเขาคงจะช่วยพัฒนาเทคนิคการโคลนนิ่งเซลล์ของมนุษย์ เพื่อนำอวัยวะที่ได้จากการโคลนนิ่งมาใช้สำหรับผ่าตัดเปลี่ยนอวัยวะให้คนไข้เจ้าของเซลล์เอง อันจะทำให้มนุษย์สามารถรักษาโรคอวัยวะเสื่อมได้อย่างกว้างขวาง

ในบรรดาผลการวิจัยอันหลากหลาย ที่จะนำมาใช้ประโยชน์ต่อไป ยังรวมทั้งการเพาะเซลล์ที่ผลิตสารอินซูลิน สำหรับรักษาโรคเบาหวาน เพาะเซลล์ประสาทสำหรับรักษาโรคลมบ้าหมู หรือเส้นโลหิตในสมองแตก โรคอัมพาตชนิดสั้น (พาร์กินสัน) และโรคความจำเสื่อม (อัลไซเมอร์) ของคนไข้ เพาะเซลล์กล้ามเนื้อสำหรับรักษาโรคหัวใจกำเริบ และเพาะเซลล์ตับสำหรับรักษาโรคตับอักเสบ เป็นต้น (ไทยรัฐ 060542)

4.1.2 นักวิทยาศาสตร์สังกัดบริษัทเอกชนอีกหลายแห่งเตรียมเพาะเซลล์มนุษย์รูปแบบต่าง ๆ

มีรายงานข่าวว่า นักวิทยาศาสตร์ของบริษัทเอกชนอีกหลายแห่งเตรียมเพาะพันธุ์ทารกอ่อน ในช่วงสองเดือนแรกๆ จากเซลล์ของเนื้อเยื่อ และอีกบริษัทหนึ่งคิดจะเพาะพันธุ์ตัวอ่อนครั้งคนครึ่งวัวขึ้น ด้วยความหวังว่าจะเพาะตัวอ่อนของแม่เซลล์เพื่อการวิจัยศึกษาทางการแพทย์ หลังจากที่นักวิจัยได้เคยพบเมื่อปีกลายว่า ทารกตัวอ่อนและแม่เซลล์ สามารถเอามาใช้รักษาโรคเรื้อรังหลายโรคได้ อย่างไรก็ดี การคิดเพาะพันธุ์มนุษย์ขึ้นจากเนื้อเยื่อเหล่านี้ มีรายงานข่าวกล่าวว่า ยังเป็นเรื่องโต้เถียงกันอยู่ในแง่ศีล

ธรรมและจริยธรรม เพราะหวั่นเกรงกันว่า การเพาะพันธุ์ของตัวอ่อนทารก จะนำไปสู่การเพาะพันธุ์มนุษย์ทั้งตัวขึ้น สหรัฐฯได้ห้ามใช้ทุนของรัฐ ในการวิจัยเกี่ยวกับตัวอ่อนของมนุษย์ แต่ภาคเอกชนสามารถทำได้ เพราะยังไม่มีกฎหมายห้ามการเพาะพันธุ์มนุษย์ (ไทยรัฐ 170642)

4.2 โคลนนิ่งมีปัญหา แกะ "ดอลลี" แก่เร็ว และอาจเสี่ยงเป็นโรคมะเร็งสูง

รายงานข่าวเมื่อวันที่ 27 พ.ค. กล่าวว่า บรรดานักชีววิทยาและนักพันธุวิศวกรรมของสถาบันรอสลินแห่งสกอตแลนด์ และบริษัท พีทีแอล เรราฟิวติก อันเป็นบริษัทชีวเทคโนโลยีที่อยู่ในเครือของสถาบันดังกล่าว เปิดเผยอยู่ในรายงานที่นำเสนอผ่านวารสารเจอร์นัล เนเจอร์ ยอมรับว่า ได้ค้นพบข้อจำกัดบางประการในทางปฏิบัติของการใช้เทคโนโลยีโคลนนิ่งจากแกะดอลลี ซึ่งเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมตัวแรกที่เกิดขึ้นจากเทคโนโลยีพันธุวิศวกรรมดังกล่าวเมื่อ 3 ปีก่อน เพราะในขณะที่ดอลลีมีอายุเพียงแค่ 3 ปี กลับมียืนที่มีองค์ประกอบเหมือนกับแกะสูงอายุ อธิบายได้ง่ายๆ ว่าเป็นเพราะดอลลีเป็นแกะที่ถูกลอกแบบมาจากแกะที่อายุ 6 ปี ที่ชื่อ จีวี

ในข้อเขียนดังกล่าวระบุว่า แกะดอลลีมีอาการแก่ก่อนวัย และอาจมีช่วงชีวิตสั้นลงกว่าแกะปกติประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งรายงานระบุว่าเนื่องจากส่วนที่เรียกว่า เทโลเมียร์ อันเป็นส่วนที่ปิดทับตรงปลายของโครโมโซมของสิ่งมีชีวิต ที่เชื่อกันว่าเป็นตัวกำหนดความหนุ่มแก่และช่วงชีวิตของสิ่งมีชีวิตนั้นๆ อีกขาด ทำให้ชิ้นส่วนของโครโมโซมในดีเอ็นเอหลุดลุ่ยออกมา กลายเป็นตัวกำหนดอาการเสื่อมสภาพของร่างกายคนหรือสัตว์ต่างๆ เทโลเมียร์ของแกะดอลลีเริ่มฉีกขาด และเริ่มมีกระบวนการทำลายตัวเองเหมือนที่ปรากฏในแกะที่สูงอายุ ที่มีอายุเฉลี่ยประมาณ 13 ปีเท่านั้น

นักพันธุวิศวกรรมระบุว่า นอกจากอาการแก่เหมือนแกะสูงอายุทั่วไปแล้ว ดอลลียังเสี่ยงต่อการเป็นมะเร็งสูงกว่าอัตราปกติ ซึ่งเป็นอาการที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปเมื่อเซลล์เริ่มไม่สามารถสร้างตัวเองขึ้นมาใหม่ได้ และไม่อาจควบคุมการเจริญเติบโตของร่างกายได้อีกต่อไป

รายงานข่าวกล่าวว่า บรรดานักวิจัยของรอสลิน กำลังติดตามพัฒนาการของแกะอีกกลุ่มหนึ่งที่เป็นลูกหลานของดอลลี ซึ่งจากการตรวจสอบเบื้องต้นพบว่า ดีเอ็นเอของบินนี่ ที่คลอดเมื่อปี 2541 นั้นเป็นปกติดี (มติชน 280542)

4.3 นักวิทยาศาสตร์สมาพันธ์เทคโนโลยีชีวภาพ ยืนยันอาหารตัดแต่งยีนมีความปลอดภัยเท่ากับอาหารปกติ

ในการประชุมเรื่อง อนาคตของเทคโนโลยีชีวภาพ ที่จัดโดยสมาพันธ์เทคโนโลยีชีวภาพแห่งยุโรป และองค์การชีววิทยาระดับโมเลกุลแห่งยุโรป ระหว่างวันที่ 7-9 เม.ย. 2542 นักวิทยาศาสตร์ 25 คน ที่เข้าร่วมประชุมระบุว่า ประเด็นการถกเถียงกันในเรื่องเกี่ยวกับอันตรายอันจะเกิดจากอาหารตัดแต่งยีนนั้น ในขณะที่ยังขาดข้อเท็จจริงอยู่มาก และยืนยันว่า อาหารตัดแต่งยีนนั้นมีความปลอดภัยเท่าๆ กับอาหารปกติทั่วไป และความปลอดภัยต่อพันธุพิษในระบบเกษตรกรรมแบบเดิมที่มีอยู่ตามธรรมชาติ และว่าความขัดแย้งทางความคิดในเรื่องเทคโนโลยีชีวภาพในยุโรป กำลังจะทำให้ลายความเป็นผู้นำของกลุ่มยุโรปในฐานะผู้ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตร และอื่นๆ

รายงานข่าวไม่ได้ระบุว่า นักวิทยาศาสตร์เหล่านั้นให้คำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวอย่างไร แต่กล่าวว่านักวิทยาศาสตร์กลุ่มนี้ได้กล่าวถึงปัญหาเรื่องว่า ยุโรปยังไม่มีกรอบสนับสนุนทางการเงินเพื่อทำงานวิจัยงานด้านนี้อย่างต่อเนื่อง จึงขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมการวิจัยด้านเทคโนโลยีชีวภาพ และว่านักวิทยาศาสตร์ต้องมีส่วนในการเผยแพร่ข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ เพื่อให้ทุกประเทศเห็นประโยชน์ของเทคโนโลยีชีวภาพในด้านต่างๆ (มติชน 050542)

4.4 สวทช. เสนอตั้งคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (กชช.)

นายไพรัช ธัชยพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) กล่าวว่า ขณะนี้ สวทช. กำลังเร่งดำเนินงาน 4 เรื่อง ประกอบด้วย 1) การเสนอนายกรัฐมนตรีลงนามตั้ง คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (กชช.) 2) การแก้ไขปัญห 3 ด้านหลังประกาศใช้กฎหมายพาดินยธิสิทธิ์ 3) การวางแผนปฏิบัติการเพื่อปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมการผลิตใหม่ และ 4) การร่างกฎหมาย Y2K

สำหรับในเรื่อง กชช. นายไพรัชกล่าวว่า จะมีหน้าที่ดูแลเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ และนามาตรการสร้างความปลอดภัยในด้านชีวภาพในฐานะที่เป็นทรัพยากรแห่งชาติ ตลอดจนทำหน้าที่ให้ความรู้ความเข้าใจกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในเรื่องดังกล่าว และว่า กชช. นี้จะประกอบด้วยผู้แทนจาก ก.วิทยาศาสตร์ ก.สาธารณสุข ก.เกษตร ก.อุตสาหกรรม ก.พาณิชย์ ก.การต่างประเทศ ก.ศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลอดจนหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

โดยมีรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน

เกี่ยวกับเรื่องการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ นอกจากจะต้องออกกฎหมาย 6 ฉบับขึ้นมารองรับแล้ว ยังมีปัญหาใหญ่อีก 3 เรื่องที่รัฐจะต้องให้ความสนใจ และเร่งดำเนินการควบคู่กันไป นั่นคือ 1) บริษัทที่จะเข้ามารับหน้าที่ขนส่งสินค้า 2) บริษัทที่จะเข้ามาทำหน้าที่รับประกันความเสี่ยงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น และ 3) การจัดเก็บภาษีจะอย่างไร (กรุงเทพธุรกิจ 130542)

4.5 อย. ยืนยันห้ามผลิตห้ามใช้เหี่ยวหวาน อ้างยังไม่ปลอดภัยในสัตว์ทดลอง

รายงานข่าวกล่าวว่า เมื่อไม่นานมานี้ สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ม.เชียงใหม่ ได้รับทุนทำวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ทำการวิจัยเกี่ยวกับ ศักยภาพทางเศรษฐกิจ ความปลอดภัยของเหี่ยวหวานและผลิตภัณฑ์เหี่ยวหวาน และสรุปผลว่าเหี่ยวหวานเป็นพืชที่มีศักยภาพเป็นพืชเศรษฐกิจได้ แต่ศักยภาพดังกล่าวยังถูกจำกัด เนื่องจากมีประกาศสาธารณสุข ฉบับที่ 154 พ.ศ. 2537 ได้ให้เหี่ยวหวานและผลิตภัณฑ์จากเหี่ยวหวาน เป็นอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย ยกเว้นการผลิตเพื่อจำหน่ายในการส่งออก

รายงานกล่าวว่า ทาง สกว. ได้ส่งรายงานผลงานของคณะผู้วิจัยส่งให้ อย. เพื่อพิจารณายกเลิกการกำหนดห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่ายเหี่ยวหวาน และผลิตภัณฑ์จากเหี่ยวหวาน ท้ายที่สุดปรากฏว่า ทาง อย. ได้นำข้อมูลดังกล่าวเสนอให้คณะอนุกรรมการพิจารณากำหนดมาตรฐานและคุณภาพความปลอดภัยของอาหารพิจารณาแล้ว มีมติเห็นควรไม่อนุญาตให้มีการใช้เหี่ยวหวาน และสารสกัดจากเหี่ยวหวานในอาหาร ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลสรุปผลการวิจัยที่ส่งมานั้น ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาที่ใช้สารสตีวียอล และสตีวียอไซด์ ซึ่งสารเหล่านี้พบว่ายังไม่มีความปลอดภัยในสัตว์ทดลอง

รศ. ดร. ไมตรี สุทธิจิตต์ ภาควิชาเคมี คณะแพทยศาสตร์ ม.เชียงใหม่ กล่าวว่า ได้ทำการวิจัยทุกขั้นตอนและทำมานานแล้ว ตนยืนยันว่าเหี่ยวหวานไม่ก่อให้เกิดพิษกับร่างกายแต่อย่างใด (กรุงเทพธุรกิจ 170642)

ความเคลื่อนไหวด้านอาหารและพลังงาน

1. ความเคลื่อนไหวด้านอาหาร

นำเรื่อง

สืบเนื่องจากการที่มีการเปิดเผยข้อมูลการวิจัยพบว่าอาหารติดต่อยีนอาจก่อปัญหาสุขภาพให้แก่ผู้บริโภคได้ (ดังปรากฏในรายงานความเคลื่อนไหวด้านอาหารฉบับไตรมาสแรกของปีแล้วนั้น) ทำให้องค์กรเอกชนด้านคุ้มครองผู้บริโภคหลายองค์กรออกมากกระตุ้นเรียกร้องให้ทางการไทยตื่นตัวสรรหาวิธีจัดการกับพัฒนาการทางเทคโนโลยีการผลิตอาหารแนวนี้ กระทั่งได้ผลสรุปก่อนสิ้นสุดเดือนเม.ย.ว่าให้มีการติดฉลากกำกับ เพื่อผู้บริโภคจะได้รู้ว่าสินค้านั้นๆ มาจากพืชผลติดต่อยีนหรือไม่ และตัดสินใจเลือกได้ด้วยตนเอง

ความตื่นตัวนี้ยังส่งผลให้มีการตรวจสอบโครงการความร่วมมือระหว่าง“มอนซานโต” บริษัทข้ามชาติต้นตอผู้ผลิตอาหารติดต่อยีนรายใหญ่ กับองค์กรพัฒนาของไทย และหน่วยงานทางการเกษตรทั้งระหว่างชาติและของไทย ที่ใช้ชื่อว่า “นวัตกรรมความร่วมมือเพื่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีทางการเกษตร” เจ้าหน้าที่จากกลุ่มองค์กรเอกชนที่ติดตามตรวจสอบเรื่องนี้มีความเห็นว่า โครงการดังกล่าว นอกจากเป็นเพียงการสร้างภาพลักษณ์ของบริษัทแล้วยังอาจเป็นกับดักเกษตรกรไทยได้หากมีการนำ “เมล็ดพันธุ์ปิศาจ” ซึ่งผ่านเทคโนโลยีการทำหมันแล้วมาเผยแพร่ให้ชาวนาไทยใช้ เนื่องจากเมล็ดที่ได้จากผลผลิตครั้งแรกนี้จะไม่สามารถนำไปเพาะพันธุ์ต่อได้เลย ชาวนาจึงต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ใหม่ทุกฤดูการเพาะปลูก ซึ่งหมายความว่าพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชพื้นเมืองจะถูกทำลายล้างและเกษตรกรไทยจะต้องขึ้นต่อบริษัทอุตสาหกรรมเกษตรข้ามชาติตลอดไป

ท่ามกลางความพยายามอย่างหนักที่จะผูกขาดอุตสาหกรรมเกษตรของบริษัทข้ามชาติที่ใช้เทคโนโลยีตัดต่อยีนให้ผิดเพี้ยนไปจากธรรมชาติเป็นเครื่องมือ กลุ่มผู้บริโภคซึ่งได้แก่ประชาชนในประเทศต่างๆก็แสดงให้เห็นแนวโน้มที่จะเลือกวิถีการบริโภคที่หวงคืนสู่ธรรมชาติมากขึ้นเรื่อยๆแม้แต่ในประเทศพัฒนาแล้วอย่างเช่นฝรั่งเศส เป็นต้น

นอกจากนั้น ยังมีผลการวิจัยเพื่อใช้อาหารเป็นยาของประเทศต่างๆทั้งในเอเชีย ยุโรป และอเมริกาออกเผยแพร่หนุนเนื่องไม่ขาดสาย เป็นต้นว่าการดื่มชาเขียวจะช่วยป้องกันมะเร็ง หรือกินอาหารจากถั่วเหลืองจะช่วยบำรุงกระดูก และป้องกันมะเร็งเต้านมในสตรี

การลั่นสะเทือนรุนแรงครั้งล่าสุดของโลกอาหารเกิดขึ้นในห้วงเดือนสุดท้ายของไตรมาสนี้เอง นั่นคือกรณีตรวจพบสารพิษไดออกซินในอาหารจากเบลเยียม ทำให้นานาประเทศซึ่งมีสหรัฐฯเป็นประเทศแรก ๆ สั่งห้ามนำเข้าอาหารประเภทเนื้อสัตว์ ไข่ไก่ และนมจากเบลเยียม ต่อมาการสั่งห้ามนำเข้ายังขยายไปถึงอาหารประเภทเดียวกันนี้จากฝรั่งเศส และเนเธอร์แลนด์เนื่องจากพบว่ามีฟาร์มลับร้อยละ ๑๐ ในสองประเทศนี้ใช้อาหารสัตว์ปนเปื้อนสารพิษจากเบลเยียมด้วย ความตื่นกลัวแผ่ขยายไปเกือบทั่วโลก เพียง 12 วันหลังเกิดเหตุ เศรษฐกิจภาคการเกษตรของเบลเยียมเสียหายถึง 18,500 ล้านบาท และนายกรัฐมนตรีต้องลาออกเพื่อแสดงความรับผิดชอบ

ในความหวาดเซ่ที่เกิดขึ้น อับพลันทางการเบลเยียมก็สั่งเก็บสินค้าของบริษัทโคคาโคลาในประเทศของตนทั้งหมด โดยระบุสาเหตุว่ามีเด็กนักเรียนหญิงนับร้อยดื่ม “โค้ก” แล้วล้มป่วยจนต้องส่งโรงพยาบาล ประเทศอื่นๆ ในยุโรปปรับลดต่อทันที ลักเซมเบิร์กสั่งเก็บสินค้าโค้กในประเทศบ้างโดยไม่ได้ให้เหตุผล ส่วนฝรั่งเศสสั่งเก็บโดยอ้างว่ามีประชาชนล้มป่วยกว่า 80 รายจากการดื่มโค้กเช่นกัน ตามมาด้วยสเปน และยิ่งลามไปถึงซาอุดีอาระเบีย

ดูเหมือนว่าวิกฤติการณ์สารพิษในอาหารครั้งนี้จะกลายเป็นการสู้รบทางการค้าระหว่างกลุ่มสหภาพยุโรปกับสหรัฐฯ อีกครั้งหลังจากที่ได้พยายามรวมขอมกันไปในการประลองกำลังกรณีเลือกตั้งประธานองค์การการค้าโลก หนวดๆ

หัวข้อข่าว

1.1 การคุ้มครองผู้บริโภคในการใช้เทคโนโลยีชีวภาพ

1.1.1 สังเกตจากอาหารตัดต่อยีนที่เข้ามาในประเทศไทย

1.1.2 การรุกรานของเมล็ดพันธุ์พืชในไทย

1.1.3 ปฏิกิริยาผู้บริโภคในระบบไฮโดรโปนิกส์

1.2 นานาผลวิจัยเพื่อใช้อาหารเป็นยา

1.2.1 ดื่มชาเขียวป้องกันมะเร็งได้

1.2.2 ดื่มน้ำวันละหลาย ๆ แก้วอาจแคล้วคลาดมะเร็ง

1.2.3 กินมะเขือเทศกินสารต้านมะเร็ง

1.2.4 กินถั่วเหลืองกินมะเร็งทรวงอก แคมลัดไขมันในเลือด

1.2.5 ดื่มน้ำรักษาโรคหัวใจสด ๆ จากเต้า

1.2.6 ใช้สมุนไพร 6 ชนิด รักษาสตรีวัยทอง

1.3 ขึ้นต้นที่ไดออกซิน ลงท้ายที่โค้กพิษ

1.3.1 ท่าทีไทยต่อกรณีไดออกซิน

1.4 ความเคลื่อนไหวในโลกอาหาร

1.4.1 ฝรั่งเศสแท้งกินอาหารจีเอ็มโอ

1.4.2 กินปลาบูบอย ๆ ช่วยพัฒนาสมอง ดื่มน้ำมาก ๆ สมองจะทำงานได้ดี

1.4.3 กินถั่วอาจถึงตายได้

1.4.4 พลิกความเชื่อ กินผักต้มดีกว่าผักดิบ

1.4.5 พัฒนาใช้คอเลสเทอรอลต่ำ

สรุปประเด็นข่าว

1.1 การคุ้มครองผู้บริโภคในการใช้เทคโนโลยีชีวภาพ

1.1.1 สังเกตจากอาหารตัดต่อยีนที่เข้ามาในประเทศไทย

การตัดต่อยีนซึ่งเป็นนวัตกรรมใหม่ในการผลิตอาหารของโลกที่นักเทคโนโลยีมองไกลถึงว่าโลกจะเคลื่อนจากยุคการปฏิวัติเขียว (Green Revolution) ไปสู่การปฏิวัติทางยีน (Gene Revolution) ในการแก้ปัญหาการขาดแคลนอาหารของโลก ในต่างประเทศ การตัดต่อยีนพัฒนาไปถึงขั้นที่ทำการทำให้พืชหรือสัตว์มีคุณสมบัติด้านอาหารและการเกษตรหลายราย มีพืชผลจากการตัดต่อยีนเข้าสู่ตลาดโลกหลายชนิด เช่น ข้าว ข้าวโพด มันฝรั่ง ถั่วเหลือง ฝ้าย มะเขือเทศ ฯลฯ ขณะนี้ประเทศไทยเรายังอยู่ในขั้นวิจัยทดลองพืชหลายชนิดเช่นข้าว มะเขือเทศ ฝ้าย มะละกอ มะม่วง ถั่วลิสง และพริก โดยมีศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพเป็นผู้ดำเนินการ รวมทั้งมีการพัฒนาของบริษัทเอกชนในไทยที่กำลังทดลองกับข้าวโพด มันฝรั่ง ถั่วฝักยาว ข้าว แม้กระทั่งการทดลองวัคซีนจากการตัดต่อยีนในถั่วลิสงเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับคนกิน

แต่ประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาก็คือ ปัจจุบันยังไม่สามารถหาผลรวมของการหักล้างด้านประโยชน์และโทษของอาหารตัดต่อยีนเหล่านี้ที่จะส่งผลกระทบต่อคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อมได้

ขณะนี้ประเทศไทยยังไม่อนุญาตให้นำพืชตัดแต่งยีนมาปลูกเพื่อการค้า แต่ในท้องตลาดก็มีผลผลิตดังกล่าวหมุนเวียนอยู่แล้ว ข้อมูลจากกระทรวงพาณิชย์ระบุว่าพืชอาหารหลายชนิดในตลาดโลกผลิตขึ้นด้วยการตัดต่อยีน อาทิ 52%ของถั่วเหลือง, 30%ของข้าวโพด, 9%ของฝ้าย ซึ่งในบ้านเรามีพืชนำเข้าประเภทมะเขือเทศ ฝ้าย ข้าวโพด มะละกอ แตง และข้าว แต่ไม่สามารถระบุว่าสินค้าอาหารตัดต่อยีนเหล่านี้มีมากน้อยเพียงใดเพราะมิได้มีฉลากหรือข้อมูลกำกับ องค์การเอกชนบางแห่งจึงได้เคลื่อนไหวให้มีการคุ้มครองผู้บริโภคด้วยการติดฉลากกำกับว่าเป็น“พืชผลตัดต่อยีน”เพื่อให้ผู้บริโภคมีโอกาสตัดสินใจเลือกเองในขณะที่ยังไม่มีหลักประกันความปลอดภัย 100% (มติชน 130442)

ต่อมา นายวิน ชิดชอบ รมช.กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้สั่งการให้นายอนันต์ ดาโสม อธิบดีกรมวิชาการเกษตรสั่งการไปยังด่านกักพืชต่างๆให้เข้มงวดต่อการนำเข้า โดยกำหนดให้ต้องติดฉลากแจ้งว่าเป็นสินค้าตัดต่อพันธุกรรมอย่างชัดเจน เรื่องนี้ทำให้สถานทูตสหรัฐอเมริกาหนังสือถึงนายปิณฑงศ์ พังบุณ ญ. อยุธยา ปลัดกระทรวงเกษตร ระบุว่านโยบายดังกล่าวไม่ถูกต้อง เป็นการกีดกันทางการค้า (มติชน 130442)

ทางด้านนายแพทย์มงคล ณ สงขลา เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา(อย.)กล่าวว่า ขณะนี้ยังมีความรู้ทางด้านพันธุวิศวกรรมน้อยมากเพราะเป็นเรื่องใหม่และในต่างประเทศเองก็ยังไม่มีการควบคุมที่ชัดเจนว่าผลิตภัณฑ์พืชอาหารใดผ่านกระบวนการแปลงพันธุกรรมหรือไม่ (กรุงเทพธุรกิจ 150442)

นายสุทัศน์ ศรีวัฒนพงศ์ รองผอ.ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ไบโอเทค) กล่าวในทำนองเดียวกันว่าการหาทางป้องกันอันตรายจากอาหารที่ผ่านการตัดต่อสารพันธุกรรมนั้นยังไม่มีประเทศใดทำกันอย่างจริงจังตราบที่ยังไม่มีการพิสูจน์แน่ชัดว่าอาหารดังกล่าวมีพิษหรือไม่ ส่วนแนวคิดที่จะจัดการเรื่องความปลอดภัยของอาหารที่มาจากอาหารตัดต่อสารพันธุกรรมโดยให้ประเทศไทยนำพืชวัตถุที่เป็นสินค้าตัดต่อสารพันธุกรรมจากประเทศใด เมื่อผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปแล้วก็ให้ส่งกลับไปยังประเทศที่เรานำเข้าวัตถุดิบนั้นเป็นแนวคิดที่ขัดกับหลักการค้าเสรีขององค์การการค้าโลก หากทำเช่นนั้นอาจถูกฟ้องได้ (มติชน 160442)

หลังจากมีการหารือกันในระหว่างหน่วยงานต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ต่อมานายแพทย์มงคล ณ สงขลา ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การติดฉลากสินค้าเพื่อยกข้อจำกัดจากการตัดต่อยีนหรือไม่ เป็นสิ่งที่เป็นไปได้เพราะกฎหมายระบุชัดเจนและจะต้องบอกส่วนประกอบของอาหารอยู่แล้ว การติดฉลากจึงน่าจะเป็นแนวทางที่ใช้ควบคุมได้และถือเป็นทางเลือกสำหรับผู้บริโภคด้วย (กรุงเทพธุรกิจ 190442)

1.1.2 การรณรงค์ของ“เมล็ดพันธุ์พิศาล”ในไทย

แนวร่วมองค์กรเอกชนบางแห่งเตือนว่า โครงการความร่วมมือระหว่างบริษัทข้ามชาติด้านอาหารตัดต่อยีนรายใหญ่กับองค์กรพัฒนาของไทยจะเป็นโอกาสให้เมล็ดพันธุ์พิศาล“รุกเข้าทำลายล้างเมล็ดพันธุ์พืชและชาวนาไทย

โครงการดังกล่าวมีชื่อว่า“นวัตกรรมความร่วมมือเพื่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีทางการเกษตร” (Innovative Partnerships for Agricultural Changes in Technology-INPACT)ซึ่งเป็นความร่วมมือกันระหว่างสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชนของนายมีชัย วีระไวทยะ, บริษัทมอนซานโต เจ้าของเทคโนโลยีทำหมันเมล็ดพืชที่กำลังถูกต่อต้านทั้งในยุโรป แอฟริกา และเอเชีย, สถาบันวิจัยข้าวระหว่างประเทศซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่ฟิลิปปินส์, กับกรมวิชาการเกษตร โดยเริ่มโครงการนำร่องกับกลุ่มชาวนาไทยใน อ.นางรอง และ อ.ลำปลายมาศ ใน จ.บุรีรัมย์ให้ช่วยกำจัดวัชพืชและเทคโนโลยีใหม่ๆเช่น การปรับดิน การอนุรักษ์หน้าดิน การใช้แทร็คเตอร์และการใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีการปรับปรุงคุณภาพและคุณสมบัติเฉพาะมาแล้ว

แนวร่วมองค์กรเอกชนทั้งในและต่างประเทศมีความเห็นว่า โครงการดังกล่าวเป็นเพียงเครื่องมือเพื่อแก้ไขภาพลักษณ์ที่กำลังเสียหายของบริษัทมอนซานโต และมุ่งพิทักษ์ผลประโยชน์ด้วยการเผยแพร่เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ที่ต้องพึ่งพาสถิตพันธุวิศวกรรมของมอนซานโตเท่านั้น เมล็ดพันธุ์ดังกล่าวถูกขนานนามให้เป็นเมล็ดพันธุ์ปีศาจเนื่องจากได้รับการป้องกันมิให้แพร่พันธุ์ได้อีกหลังจากเติบโตจนให้ผลแล้ว เทคโนโลยีใหม่นี้จึงเป็นการทำลายล้างชาวนาไทยและพันธุ์ข้าวไทยที่ได้มีการเพาะปลูกและพัฒนาสืบเนื่องกันมาจนมีคุณภาพสูงในปัจจุบัน

อนึ่ง บ.มอนซานโตยังเป็นบริษัทเคมียักษ์ใหญ่ที่รับผิดชอบการผลิตอาวุธเคมีร้ายแรงอย่างPCBsและสารสีส้มหรือฝนเหลือง ซึ่งเป็นตัวการก่อความทุกข์ยากและหยิบนัยความตายให้แก่ผู้คนได้อย่างต่อเนื่องยาวนาน (Bangkok Post 310599)

(หมายเหตุ-อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมกรณีต่อต้านมอนซานโตได้ในหัวข้อข่าวที่ 1.3 หมวดความเคลื่อนไหวด้านอาหารและพลังงาน ในรายงานฉบับเดือน พ.ค.2542)

1.1.3 ปลุกผักไร้สารพิษระบบไฮโดรโปนิคส์

ขณะที่การผลิตและบริโภคพืชผลตัดต่อยีนยังเป็นปัญหา แต่การปลูกผักด้วยระบบไฮโดรโปนิคส์ให้ผลผลิตเป็นผักไร้สารพิษ ศาสตราจารย์เชียร์ อุ่นเรือน ผอ.สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานีเปิดเผยว่า การปลูกพืชด้วยระบบไฮโดรโปนิคส์เป็นการปลูกพืชโดยไม่ใช้ดิน แต่ใช้สารเคมีที่ไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค เพียงมีภาชนะที่บรรจุสารละลายด้วยสูตรอาหารหลัก คือปุ๋ยสูตรผสม 21-21-21 ในอัตรา250ฟီซีเอ็ม และสูตรปุ๋ยอาหารเสริมที่มีจำหน่ายทั่วไปในรูปปุ๋ยทางใบซึ่งมีธาตุอาหารครบถ้วนในอัตราส่วน125 ฟီซีเอ็ม และละลายน้ำโดยให้ได้ความเป็นกรดต่าง 6.5-7 เติมธาตุเหล็กให้เข้มข้น 0.3 มอลลาร์ จำนวน 5 มล. สามารถปลูกได้ทุกพื้นที่และทุกฤดูกาล ทั้งยังได้ผักที่มีขนาดสม่ำเสมอ ได้ผลผลิตที่แน่นอน นอกจากนี้ ระยะเวลาการปลูกก็ยังสั้นกว่าผักที่ปลูกด้วยวิธีธรรมชาติ ผักที่ได้ผลดีในการวิจัยมีผักกาดขาว ผักกั ผักคะน้า (ไทยรัฐ140442)(มติชน09,13,160442, กรุงเทพธุรกิจ 15,190442, Bangkok Post 310599,ไทยรัฐ 140442)

1.2 นานาผลการวิจัยเพื่อใช้อาหารเป็นยา

1.2.1 ต้มชาเขียวป้องกันมะเร็งได้

นักวิจัยของสถาบันคาโรลินสกาที่กรุงสต็อกโฮล์ม สวีเดน รายงานในวารสารทางวิทยาศาสตร์ว่า สรรพคุณของชาเขียวอยู่ที่สารประกอบชนิดหนึ่งซึ่งมีฤทธิ์สกัดเอนไซม์ไม่ให้ไปหล่อเลี้ยงเซลล์มะเร็ง อย่างไรก็ตาม การดื่มชาให้ได้ประโยชน์จะต้องดื่มติดต่อกันนานพักหนึ่ง นอกจากนี้ยังเชื่อว่าชาเขียวมีสรรพคุณรักษาโรคอื่นด้วย โดยเฉพาะโรคที่เกี่ยวกับการงอกของเส้นเลือด เช่น อากาตาบอดเพราะโรคเบาหวาน(ไทยรัฐ060442) ที่ญี่ปุ่น นักวิจัยทางการแพทย์ศึกษาพบว่า ชาเขียวมีสรรพคุณในการฆ่าเชื้อโรค ป้องกันฟันผุและสามารถป้องกันมะเร็งด้วยเนื่องจากมีสารแคเทชิน(catechin) ซึ่งสามารถทำลายเซลล์มะเร็ง นายอิโรตะ ฟูจิโก ผอ.ศูนย์มะเร็งโตตามะกล่าวว่าสำหรับผู้ป่วยภูมิแพ้ การดื่มชาเขียวสามารถชะลอการป่วยด้วยโรคนี้ลงได้ แต่หากป่วยแล้วก็ช่วยป้องกันการลุกลามของโรคได้ แต่ต้องดื่มถึงวันละ 10 ถ้วย ขณะนี้ทางศูนย์กำลังร่วมมือกับศูนย์ทดลองชาเขียวของญี่ปุ่นเพื่อพัฒนาเป็นยาเม็ด (มติชน090442)

1.2.2 ดื่มน้ำวันละหลาย ๆ แก้วอาจช่วยลดความเครียด

มีรายงานในนิตยสาร New England Journal of Medicine ของสหรัฐฯว่าผู้ชายสามารถลดอัตราเสี่ยงต่อการเป็นโรคหัวใจได้ลงได้ถึงครึ่ง หากดื่มน้ำให้มากๆ คณะผู้วิจัยของภาควิชาสาธารณสุขศาสตร์ ฮาร์วาร์ด ในเมืองบอสตัน พบว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ชายที่ดื่มน้ำไม่ถึง 5 แก้วต่อวัน ผู้ชายที่ดื่มน้ำวันละ 6 แก้ว (1.4 ลิตร) จะมีอัตราเสี่ยงต่อการเป็นมะเร็งที่ได้น้อยกว่าพวกแรก 16 % ถ้าดื่มน้ำวันละ 9 แก้ว (2.2 ลิตร) อัตราเสี่ยงจะลดลง 30 % และถ้าดื่มน้ำวันละมากกว่า 10.6 แก้ว (2.531 ลิตร) อัตราเสี่ยงต่อการเป็นมะเร็งที่ใดจะลดลงเหลือเพียงครึ่งเดียวเมื่อเทียบกับคนที่ดื่มน้ำวันละไม่ถึง 5 แก้ว (Bangkok Post 070542)

1.2.3 กินมะเขือเทศกินสารต้านมะเร็ง

ในการประชุมของสมาคมวิจัยโรคมะเร็งของอเมริกา มีรายงานว่า "ไลโคเพน" อันเป็นสารอาหารที่ทำให้มะเขือเทศมีสีแดงสดนั้นมีสรรพคุณช่วยป้องกันมะเร็งต่อมลูกหมากได้ ในการทดลองให้คนใช้โรคมะเร็งต่อมลูกหมาก 12 ราย กินไลโคเพนเป็นอาหารเสริม 3 อาทิตย์ ก่อนผ่าตัดเนื้อร้ายออก พบว่า มะเร็งในคนใช้นั้นลุกลามถึง 67 % ขณะที่กลุ่มคนใช้ซึ่งไม่ได้กินไลโคเพนมีเพียง 44 % นอกจากนี้ก่อนเนื้อร้ายที่ผ่าออกจากคนใช้ซึ่งได้กินไลโคเพน พบว่ามีขนาดไม่เกิน 4 ซม.ม. ถึง 94% ขณะที่กลุ่มไม่ได้กินมีเพียง 44 % ก่อนหน้านั้นสถาบันโรคมะเร็งของอเมริกาก็เคยรายงานไว้ว่า มะเขือเทศและผลิตภัณฑ์จากมะเขือเทศสามารถต่อต้านมะเร็งที่ต่อมลูกหมาก ลำไส้ และตับอ่อนได้ (ไทยรัฐ 160442)

1.2.4 กินถั่วเหลืองกับมะเร็งทรวงอก แดมลดไขมันในเลือด

ในการประชุมของสมาคมวิจัยโรคมะเร็งในอเมริกาเช่นกัน มีรายงานอีกเรื่องหนึ่งว่าการกินอาหารจากถั่วเหลืองช่วยป้องกัน มะเร็งทรวงอกได้ เนื่องจากพบว่าผู้หญิงที่ดื่มถั่วเหลืองจะมีระดับฮอร์โมนเพศหญิงหรือเอสโตรเจนในเลือดต่ำ การลดลงของเอสโตรเจนนี้ ช่วยยับยั้งการขยายตัวของมะเร็งทรวงอกได้ อย่างไรก็ตาม ยังต้องมีการศึกษาต่อไปอีกว่าควรกินมากน้อยแค่ไหน จึงจะได้ประโยชน์เต็มที่ (ไทยรัฐ 190442)

นอกจากนี้ ทีมวิจัยของคณะโภชนาการ มหาวิทยาลัยโทรอนโต แคนาดา ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นหญิงและชายวัยกลางคนที่ มีไขมันในเลือดสูงจนเป็นโรคหัวใจ จำนวน 31 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ให้กินอาหารเจโดยใช้ถั่วเหลืองแทนเนื้อสัตว์ อีกกลุ่มให้ กินอาหารไขมันต่ำโดยมีเนื้อสัตว์แต่ไม่มีถั่วเหลือง เมื่อตรวจวัดปริมาณไขมันในเลือดหลังจากผ่านไป 2 สัปดาห์ พบว่า กลุ่มที่กินอาหารเจมี ปริมาณไขมันลดลง 6% และไขมันที่เป็นโทษลดลง 6.7% หัวหน้าคณะวิจัยกล่าวว่า เราเพิ่งประจักษ์ในคุณประโยชน์ของถั่ว การที่ชาว เอเชียตะวันออกไม่ค่อยเป็นโรคหัวใจกันมากคงเพราะกินถั่วบ่อยนั่นเอง

แพทย์หญิงสุภาณี ศุภระฤกษ์ ที่ปรึกษาโครงการวิจัยสมุนไพรวัยทองแนะนำว่า ถั่วเหลืองช่วยป้องกันผู้ชายไม่ให้ต่อมลูกหมาก โต หากไม่รับประทานถั่วเหลืองให้ดื่มน้ำเต้าน้ำเข้าเย็นแทน แต่ผู้เชี่ยวชาญเพศศึกษาบอกว่า แม้การกินถั่วจะทำให้แก่ช้าลง แต่อาจทำให้ ต่อมลูกหมากเหี่ยวและไม่ค่อยชุ่มชื้น (ไทยรัฐ 140642)

1.2.5 ศึกษาโรคหัวใจสด ๆ จากเต้า

วารสารเทคโนโลยีชีวภาพของสหรัฐฯ รายงานว่า นักวิจัยได้เพาะพันธุ์แพะที่ถูกปรับแต่งพันธุกรรมให้มึนน้ำนมเป็นยารักษาโรคหัวใจ ป้องกันไม่ให้เลือดจับตัวเป็นก้อนได้ แพะเหล่านี้ถูกเพาะขึ้นเป็นตัวในฟาร์มของรัฐแมสซาชูเซตส์มาตั้งแต่เดือนตุลาคมและพฤศจิกายน ปีก่อน ความสำเร็จครั้งนี้ถือเป็นความก้าวหน้าในความพยายามจำลองพันธุ์ด้านชีวภาพเภสัช เพื่อประโยชน์ในการรักษาโรคภัยไข้เจ็บ สำคัญต่างๆ แพะเหล่านี้เพาะพันธุ์ขึ้นจากเซลล์ของเนื้อเยื่อโดยไม่ใช้การผสมพันธุ์ตามธรรมชาติแบบเดียวกับการเพาะพันธุ์แกะ "ดอลลี" ตัวแรกทีสกอตแลนด์เมื่อ พ.ศ. 2539 ความสำเร็จนั้นนับเป็นการเปิดทางของอุตสาหกรรมใหม่ คือการใช้สัตว์ในการผลิตยารักษาโรค บริษัทเภสัชกรรมของอเมริกาหลายแห่ง ได้เริ่มเพาะพันธุ์วัวควายที่ถูกปรับแต่งพันธุกรรมให้เป็นฝูง เพื่อให้ผลิตน้ำนมเป็นยารักษาโรคต่างๆ (ไทยรัฐ 300442)

1.2.6 ใช้สมุนไพร 6 ชนิด รักษาสตรีวัยทอง

นายแพทย์กฤษฏา มนูญวงศ์ ผอ.องค์การเภสัชกรรม กล่าวถึงความสำเร็จของสถาบันวิจัยและพัฒนาขององค์การเภสัชกรรมที่ ได้วิจัยและพัฒนาจากสมุนไพรเพื่อใช้กับอาการของสตรีวัยหมดประจำเดือนได้ 6 ชนิด ได้แก่ 1. ยามีด ANGELISIN ประกอบด้วยผงราก ตังกุย เป็นสารสกัดจากธรรมชาติ ออกฤทธิ์เลียนแบบเอสโตรเจน 2. ยามีด CIMIRAF ประกอบด้วยสารสกัดของต้น CIMICIFUGA 3. แคปซูล FLAVA SOY เป็นผงถั่วเหลืองสกัดบรรเทาอาการผิดปกติของสตรีวัยทอง ลดระดับคอเลสเตอรอลในเลือด ป้องกันโรคกระดูกพรุน 4. แคปซูล CHOFIBRIN มีสารสกัดของกระเทียม 5. ยามีด MEM-O-G ประกอบด้วยสารสกัดของใบแปะก๊วย ใช้บำรุงสมอง และ 6. ยามีด CALMAGO ประกอบด้วยผงใบเหลียง คลายความวิตกกังวล สงบประสาทและช่วยให้นอนหลับ

ยาสมุนไพรเหล่านี้สามารถรักษาอาการที่เกิดกับสตรีวัยหมดประจำเดือน ซึ่งมีอาการขาดหรือลดปริมาณเอสโตรเจน อาการร้อน หนาว กระดุกพรุน โลหิตจาง มดลูกบีบตัวผิดปกติ ไขมันในเลือดสูง เครียด วิตกกังวลและนอนไม่หลับ ขณะนี้อยู่ในขั้นจัดหาวัตถุดิบเพื่อทำ เป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป คาดว่าจะวางจำหน่ายได้ในอีกไม่ช้า (ไทยรัฐ 050642)

(มติชน 09,130442, บางกอกโพสต์ 070599, ไทยรัฐ 06,16,190442 และ 05,160642)

1.3 ขึ้นต้นไม้ได้ออกซิน ลงท้ายด้วยไค้กพิน

วันที่ 5 มิ.ย.42 สำนักงานข่าวเอเอฟพี / เอพี / และรอยเตอร์ รายงานว่าหลายประเทศทั้งในเอเชียและยุโรป ประกาศดำเนินมาตรการ ห้ามงดการนำเข้าสินค้าประเภทเนื้อไก่ เนื้อวัว เนื้อหมู ไช้ และผลิตภัณฑ์นมจากประเทศเบลเยียม ฝรั่งเศส และเนเธอร์แลนด์ (โดยบาง ประเทศห้ามนำเข้าสินค้าดังกล่าวแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร) หลังจากที่คณะกรรมการอาหารสุขภาพยุโรป (อีซี) เผยแพร่ รายงานว่า เนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์นมที่ผลิตในเบลเยียมและฝรั่งเศสอาจมีสารไดออกซิน ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็งปนเปื้อนอยู่

การระบาศของสารปนเปื้อนก่อมะเร็งดังกล่าว มีต้นเหตุจากบริษัทเวอร์เคสตีในเบลเยียม ผู้ผลิตไขมันสัตว์ซึ่งมีสารไดออกซิน ปะปนอยู่ ได้จำหน่ายไขมันสัตว์ไปยังบริษัทอื่นในเบลเยียม 10 แห่งและต่างชาติดีก 2 แห่งเมื่อต้นปีนี้ ไขมันสัตว์ดังกล่าวส่วนใหญ่นำไปเลี้ยง สัตว์ในฟาร์มไก่ หมู และวัว นับร้อยๆ แห่งใน 3 ประเทศนี้ จึงอาจทำให้อาหารที่ผลิตจากเนื้อสัตว์เหล่านี้รวมถึงไข่และนมมีสารไดออกซิน ปะปนตกค้างอยู่ (มติชน 060642)

วิกฤตการณ์อาหารพิษครั้งนี้ ถือว่าร้ายแรงที่สุดนับแต่กรณี "วัวบ้า" ของอังกฤษ ฟาร์มราว 1,000 แห่งในเบลเยียมถูกปิดลงชั่วคราว เนื้อไก่ ไข่ และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องที่มาจากฟาร์มต้องสงสัยถูกเก็บออกจากหนึ่งในร้านค้า รวมถึงนมและผลิตภัณฑ์จากนมก็ไม่มีเว้น เนื่องจาก โดออกซินสามารถละลายเจือปนอยู่ในน้ำนมปริมาณมากได้โดยทั่วถึง (Bangkok Post 070642)

หลังวิกฤตโดออกซินในอาหารผ่านไป 12 วัน รัฐบาลเบลเยียมออกปากบ่นว่านานาประเทศวิตกกังวลเกินเหตุ พวกกันห้ามนำเข้าเนื้อวัว เนื้อหมู ไข่ ช็อกโกแลต และผลิตภัณฑ์จากวัวของเบลเยียม จนสร้างความเสียหายแก่อุตสาหกรรมการผลิตอาหารของประเทศไปแล้ว 500 ล้านดอลลาร์ หรือเท่ากับ 18,500 ล้านบาท (ไทยรัฐ 100642)

14 มิ.ย. 42 สำนักข่าวเอพี ประจำกรุงบรัสเซลส์ รายงานว่า นายฌอง ลูค ฮานเนอร์ นายกรัฐมนตรีเบลเยียมได้ประกาศลาออกจากตำแหน่ง โดยให้เหตุผลว่าเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อปัญหาโดออกซินตกค้างในผลิตภัณฑ์อาหารของเบลเยียมจนกลายเป็นสินค้าต้องห้ามเกือบทั่วโลก ในช่วงที่ประเทศกำลังเลือกตั้งและไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ทันทั่วทั้ง (มติชน 160642)

ขณะที่ความหวั่นวิตกกรณีสารพิษโดออกซินในอาหารที่ส่งออกจากกลุ่มประเทศยุโรปยังไม่ยุติ เพราะได้มีการตรวจพบสารพิษดังกล่าวในโรงงานผลิตอาหารสัตว์ที่ฮอลแลนด์ พร้อมกับที่เนเธอร์แลนด์ตรวจพบเนื้อไก่ปนเปื้อนโดออกซินในประเทศจนต้องเร่งแก้ปัญหาด่วน โลกอาหารก็ต้องสะดุ้งวูวขึ้นอีกครั้ง เมื่อมีข่าวนักเรียนหญิงเกือบร้อยคนล้มป่วยจนต้องส่งตัวเข้าโรงพยาบาลเนื่องจากดื่ม "โค้ก" น้ำอัดลมยี่ห้อฮิตเข้าไป รัฐบาลเบลเยียมจึงสั่งเก็บผลิตภัณฑ์ทั้งหมดของบริษัทโคคาโคลา เบลเยียมออกจากร้านค้าทันที สักเชมเบิร์กเป็นประเทศต่อมาที่สั่งเก็บผลิตภัณฑ์โคคาโคลาเช่นกัน จากนั้นกระทรวงกิจการผู้บริโภคของฝรั่งเศสก็แถลงว่า มีผู้ล้มป่วยในฝรั่งเศสมากกว่า 80 คน หลังดื่มโคคาโคลาที่ผลิตจากโรงงานในเมืองตังเคิร์ก และหนึ่งในจำนวนนั้นอาการสาหัสถึงขั้นเม็ดเลือดแดงถูกทำลายด้วย อาการผวาคือ "โค้ก" ถึงขั้นสั่งเก็บทำนองเดียวกันนี้ยังลามไปถึงสเปน และข้ามทวีปไปยังชาวฮิสปันิกในอเมริกาซึ่งสั่งเก็บโค้กที่ผลิตจากโรงงานในยุโรป

สำนักงานใหญ่บริษัทโคคาโคลาที่เมืองแอตแลนตา สหรัฐฯ ออกแถลงการณ์ระบุสาเหตุที่ทำให้เกิดการป่วยหลังดื่มโค้กครั้งนี้ว่า ในกรณีที่เบลเยียมนั้น เกิดจากการนำก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ไม่ดีมาใช้เป็นส่วนผสม ส่วนกรณีฝรั่งเศสเป็นเพราะมีเชื้อราที่ลงไม่ถึงบรรจุกระป๋องเครื่องดื่ม ทำให้เกิดการคลิ่นเหียนเมื่อสูดดม แต่ไม่ได้มีสารเคมีร้ายแรงหรือเชื้อราในตัวเครื่องดื่มแต่อย่างใด นอกจากนี้ นายดักลาส ไชเวสเตอร์ ประธานและกรรมการผู้จัดการบริษัทโคคาโคลา ก็ได้ออกแถลงการณ์แสดงความเสียใจอย่างสุดซึ้งต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในยุโรปครั้งนี้ (มติชน 180642)

ในเวลาต่อมา รัฐบาลเบลเยียมและฝรั่งเศสได้ยกเลิกคำสั่งห้ามจำหน่ายผลิตภัณฑ์โคกบางส่วน ที่เหลือจากนั้นยังห้ามจำหน่ายอยู่จนกว่าจะได้พิสูจน์สาเหตุที่ทำให้ผู้บริโภคล้มป่วยอย่างถูกต้องชัดเจน (กรุงเทพธุรกิจ 190642)

ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ทั้งทางการทูตและการค้าของเบลเยียม, สหภาพยุโรป, และฝรั่งเศส ก็เร่งสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยของอาหารที่ผลิตจากประเทศตน รวมทั้งคณะกรรมการยุโรปก็ได้กำหนดมาตรฐานใหม่เกี่ยวกับสารโดออกซินในน้ำนมที่เข้มงวดกว่าปัจจุบัน ทั้งหมดนี้ ส่งผลให้หลายประเทศในเอเชียยกเลิกมาตรการจำกัดการนำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารจากกลุ่มประเทศที่มีปัญหา โดยเฉพาะของฝรั่งเศสและเนเธอร์แลนด์ (กรุงเทพธุรกิจ 190642)

1.3.1 ท่าทีไทยต่อกรณีโดออกซิน

สำหรับประเทศไทย หลังจากที่เกิดทรวงสาธารณสุขประกาศห้ามนำเข้าและจำหน่ายเนื้อสัตว์ ผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ นม และไข่ ที่มาจากเบลเยียมแล้ว คณะกรรมการอาหารและยา ก็ได้มีคำสั่งห้ามนำเข้าผลิตภัณฑ์ช็อกโกแลตที่มาจากเบลเยียมด้วย (ไทยรัฐ 090642)

ต่อมากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ประกาศห้ามนำเข้าอาหารสัตว์ประเภทวัตถุดิบที่ผสมแล้ว ประเภทผลิตภัณฑ์สำหรับสัตว์ประเภทอาหารเสริมสำหรับสัตว์ที่มีส่วนผสมของวัตถุดิบ ผลิตภัณฑ์นม อาหารเสริมที่มีแหล่งกำเนิดจากเบลเยียมเข้ามาในราชอาณาจักร จากนั้น รว.กระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศกระทรวงเพิ่มเติม ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ในวันจันทร์ที่ 14 มิ.ย. 2542 ห้ามนำเข้าผลิตภัณฑ์จากเนื้อหมู สัตว์ปีก นม ไข่ จากอีก 2 ประเทศ คือ ฝรั่งเศส-เนเธอร์แลนด์ เนื่องจากมีข้อมูลว่ามีการนำอาหารสัตว์ปนเปื้อนโดออกซินจากเบลเยียมเข้าไปใช้ในฟาร์มปศุสัตว์แห่งของสองประเทศนั้น (ไทยรัฐ 120642)

หลังจากที่คณะกรรมการอาหารและยาถูกต่อว่าจากทูตบางประเทศ กรณีประกาศห้ามนำเข้าและจำหน่ายผลิตภัณฑ์อาหารบางประเภทจากเบลเยียม เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส เกินความจำเป็น นายแพทย์ศิริวัฒน์ ทิพย์ธราดล รองเลขาธิการอย.ชี้แจงว่า อย.ได้แยกแยะห้ามนำเข้าอาหารเฉพาะที่ความเสี่ยงเท่านั้น และพยายามให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด ในกรณีที่ผู้ประกอบการสามารถนำหนังสือรับรองความปลอดภัยที่เชื่อถือได้จากการของประเทศนั้นมาแสดง ก็จะไม่ผ่อนผันให้โดยเร็ว รองเลขาธิการอย. กล่าวด้วยว่า กรณีนี้เป็นอุทธานณ์ว่าประเทศพัฒนาแล้วที่อ้างว่ามาตรฐานดีในเรื่องความปลอดภัยของอาหารก็มีโอกาสผิดพลาดได้ อย่างไรก็ตาม อย.พร้อมจะยกเลิกประกาศทั้งสองฉบับทันทีเมื่อสถานการณ์คลี่คลายและมั่นใจในการปลอดภัยโดออกซินในอาหารจากทั้งสามประเทศ (สำนักข่าวไทย 150642) (มติชน06,180642, Bangkok Post 070699,กรุงเทพธุรกิจ 190642,ไทยรัฐ09,10,120642,สำนักข่าวไทย150642)

1.4 ความเคลื่อนไหวในโลกอาหาร

1.4.1 ฝรั่งเศสเห็นอาหารชีวจัด

สำนักข่าวเอเอฟพี รายงานจากกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศสเมื่อวันที่ 4 เม.ย.42 ระบุว่าชาวฝรั่งเศสกำลังตื่นตัวในการกินอาหารสุขภาพ ทำให้มีร้านอาหารสุขภาพผุดขึ้นเป็นดอกเห็ดและซูเปอร์มาร์เก็ตส่วนใหญ่พากันขึ้นป้าย “BIO” ซึ่งหมายถึงอาหารธรรมชาติหรืออาหารปลอดสารพิษเป็นทิวแถว นักสังเกตการณ์เชื่อว่า สาเหตุสำคัญที่ก่อกระแสดังกล่าวสืบเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรควัวบ้า (BSE) ในปี 2540 ซึ่งถือเป็นฟางเส้นสุดท้ายของผู้บริโภคที่เป็นกังวลกับพิษพันธุวิศวกรรมอาหารที่มียาฆ่าแมลงและการดัดแปลงพันธุกรรม กับการใช้ยอร์โมนกระตุ้นการเพาะปลูกมาเป็นเวลานานก่อนหน้านี้ (มติชน 050442)

1.4.2 กินปลาทุบย่อยๆ ช่วยพัฒนาสมอง คีมน้ำมาก ๆ สมองจะทำงานได้ดี

ดร.พัชรีวิทย์ เกตุแก่นจันทร์ หน.สาขาการศึกษาสำหรับเด็กบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ ภาควิชาการศึกษาพิเศษ ม.ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เผยว่า การบริโภคอาหารให้ถูกหลักโภชนาการจะทำให้สมองทำงานเต็มศักยภาพโดยไม่ต้องพึ่งอาหารเสริม เช่น ควรรับประทานปลาทูสดสัปดาห์ละ 2 - 3 ครั้ง เพราะในปลาทูมีสารโอเมก้า 3 ซึ่งเป็นสูตรตัวเดียวกับที่สมองใช้ในการเรียนรู้

นอกจากนั้นควรดื่มน้ำสะอาดประมาณวันละ 12 แก้ว ในเด็กเล็กให้จิบน้ำทุก 30 นาที จะช่วยให้การทำงานของสมองดีขึ้น เพราะข้อมูลที่วิ่งเข้าสู่สมองจะวิ่งเป็นกระแสเหมือนไฟฟ้า ในวันหนึ่งๆ กระแสประสาทคลื่นสมองจะทำงานเทียบเท่ากับการวิ่งรอบโลกประมาณ 20 รอบ คนที่มีความเครียดจะสูญเสียน้ำสูงมาก สมองจะตื้อ คิดอะไรไม่ออก (ไทยโพสต์ 030642)

1.4.3 กินถั่วอาจถึงตายได้

คณะนักวิจัยของ ม.จอห์น ฮอปกินส์ สหรัฐฯ กล่าวว่า “โรคแพ้ถั่ว” กำลังจะกลายเป็นปัญหาสุขภาพของคนทั่วโลก ปัจจุบันมีชาวอเมริกันเสียชีวิตจากการแพ้อาหาร 125 คนต่อปี ส่วนใหญ่มีสาเหตุจากการแพ้ถั่ว ซึ่งจะมีอาการเป็นลมพิษ หายใจลำบาก ท้องเสีย บางครั้งอาจเสียชีวิตได้ คณะวิจัยจึงได้สกัดยีน PCMV Arah 2 ที่เชื่อว่าเป็นสาเหตุของโรคนี้ผสมกับโคโคธราเน ซึ่งเป็นสารสกัดได้จากสัตว์น้ำเปลือกแข็ง เพื่อทำวัคซีนใช้ลดอาการภูมิแพ้สารเคมีจากถั่ว ขณะนี้ปรากฏว่าใช้ได้ผลในหนูทดลอง ทำให้มันมีอาการแพ้ถั่วลดลง (มติชน 050442)

1.4.4 พลิกความเชื่อ กินผักต้มดีกว่าผักดิบ

นักวิจัยอังกฤษ รายงานผลการศึกษาไว้ในวารสารวิทยาศาสตร์ นิว ไชแอนดิสต์ว่า การกินผักที่ปรุงสุกช่วยให้ร่างกายสามารถดูดซึมสารคาโรทีนอยด์ อันมีคุณสมบัติช่วยป้องกันเซลล์ของร่างกายจากสารเคมีที่เป็นอันตราย และทำให้ป่วยใช้น้อยกว่าการกินผักสด เช่น หากกินหัวผักกาดแดงดิบ จะได้สารคาโรทีนอยด์เพียง 3-4 % แต่หากนำไปต้มแล้วบดจะได้สารดังกล่าวมากขึ้น 4-5 เท่า เพราะการหุงต้มช่วยให้สารละลายง่ายขึ้น อย่างไรก็ตามรายงานกล่าวว่า ไม่ควรคำนึงเรื่องการปรุงอาหารมากเกินไป แต่ควรบริโภคผักให้มากพอจะดีกว่า (ไทยรัฐ 070642)

1.4.5 พัฒนาใช้คอเลสเทอรอลต่ำ

ดร.ปีเตอร์ ชาโร นักวิทยาศาสตร์ชาวสกอตแลนด์ ประกาศว่าสามารถพัฒนาไข่ไก่ซึ่งไม่ได้มาจากการเปลี่ยนยีนที่ช่วยลดความเสี่ยงต่อการเป็นโรคหัวใจและมะเร็งบางชนิด เรียกว่า “ซูเปอร์ไข่ไก่” โดยเพิ่มสารเคมี 4 ชนิด ให้แก่แม่ไก่ คือ วิตามินอี ซึ่งช่วยกันมะเร็ง, กรดดีเอชเอ ซึ่งช่วยพัฒนาสมองและเพิ่มระบบภูมิคุ้มกัน, ลูทีน ป้องกันโรคมะเร็ง, และเซเลเนียมซึ่งเป็นธาตุโลหะที่มีประโยชน์ต่อร่างกายช่วยลดความเสี่ยงต่อการเป็นโรคมะเร็งชนิด นักวิจัยหวังว่าการพัฒนาไข่ครั้งนี้ จะทำให้คนหันกลับมานิยมบริโภคไข่ไก่อีกครั้ง หลังจากที่เคยลดลงอย่างมากเนื่องจากเชื่อกันว่าการกินไข่มากจะทำให้ระดับคอเลสเทอรอลในเลือดเพิ่มสูง เสี่ยงต่อการเป็นโรคหัวใจ (มติชน 05, 130442, ไทยโพสต์ 030642, ไทยรัฐ 030442 และ 050642)

2. ความเคลื่อนไหวด้านพลังงาน

นำเรื่อง

ความเคลื่อนไหวทางด้านพลังงานของไทย ที่เป็นการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องตลอด 3 เดือนที่ผ่านมา ได้แก่ การคัดค้านโครงการโรงงานไฟฟ้าถ่านหินสองแห่งในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กับการคัดค้านการแปรรูปโรงงานไฟฟ้าราชบุรีของพนักงานการไฟฟ้าผ่านผลิต (กฟผ.)

สำหรับกรณีแรก หลังจากค้นพบว่าแหล่งปะการังสมบูรณ์ซึ่งมีความสำคัญทั้งต่อระบบนิเวศวิทยาและการท่องเที่ยวอยู่ในบริเวณที่กำหนดให้เป็นพื้นที่ก่อสร้างท่าเทียบเรือขนถ่ายถ่านหินของโรงไฟฟ้าหินกรูด แต่ในรายงานการ

วิเคราะห์ผลกระทบต่องสิ่งแวดล้อม (EIA) ที่บริษัทยูเนียนพาวเวอร์ เจ้าของโครงการว่าจ้างบริษัทสตรัคสร้างคอนซัลแทนส์ ศึกษาและจัดทำรายงานส่งให้สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมพิจารณานั้น กลับไม่ได้มีข้อมูลเรื่องแหล่งปะการังนี้เลย ทำให้มีแนวโน้มว่าโครงการดังกล่าวอาจต้องล้มเลิก เพราะการทำรายงาน อี.ไอ.เอ. โดยปกปิดข้อเท็จจริงเช่นนี้ถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย รัฐบาลสามารถยกเลิกข้อสัญญากับบริษัทดังกล่าวได้โดยไม่ต้องจ่ายค่าเสียหายชดเชย นอกจากนี้ ทางกรมไฟฟ้าฝ่ายผลิตก็เผยว่า ขณะนี้ความต้องการใช้ไฟฟ้าภายในประเทศลดต่ำกว่าที่รัฐเคยประมาณการณืไว้มาก ทำให้มีการผลิตกระแสไฟฟ้าล้นเกิน ปีน้ำ กฟผ.เองอาจหยุดเดินเครื่องประมาณ 50% เพราะต้องรับซื้อกระแสไฟจากโรงไฟฟ้าเอกชนตามพันธสัญญา ดังนั้นโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินสองแห่งที่เป็นปัญหาจึงไม่มีความจำเป็นในขณะนี้

ส่วนกรณีคัดค้านการแปรรูปโรงไฟฟ้าราชบุรีก่อให้เกิดการกระทบกระทั่งขัดข้องในการดำเนินงานระหว่างกฟผ. กับรัฐ โดยที่หลังจากการเจรจาหรือระหว่างนายสวितต์ โพธิ์วิหค รมต. ประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่กำกับดูแลกฟผ. กับตัวแทนกลุ่มคัดค้านไม่ได้ผล ต่อมากระทรวงการคลังมีหนังสือปฏิเสธการขอชะลอการนำเงินรายได้ส่วนที่ต้องส่งให้รัฐ และเสนอว่าหาก กฟผ. ขัดข้องจริงก็ควรขายหุ้นโรงไฟฟ้าราชบุรีออกไป แต่ถ้าคิดจะหาเงินด้วยการขึ้นค่าไฟฟ้า คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติคงไม่เห็นด้วย นอกจากนั้นกระทรวงการคลังยังมอบนโยบายให้กฟผ. ลดรายจ่ายด้านโบนัสและสวัสดิการลง เพราะที่ผ่านมา กฟผ. เอาเปรียบประชาชนโดยการขึ้นค่าเอฟที เพื่อเอาเงินไปชดเชยการขาดทุนและเพื่อจ่ายโบนัสสูงๆ ให้แก่กัน ทำให้สภาพแรงงาน กฟผ. ไม่พอใจ ออกมาได้ว่า ค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการของพนักงานกฟผ.ปีละ 2,200 ล้านบาทเป็นเรื่องเล็กน้อย กระทรวงการคลังน่าจะไปติดตามดูแลการทุจริตคอร์รัปชันในการประมูลตามรัฐวิสาหกิจต่างๆมากกว่า เพราะมีผู้บริหารทางการเมืองเข้าไปล้วงลูกหลายแห่ง ต่อมา ผู้บริหารของกฟผ. บางคนกล่าวโทษว่า เป็นความผิดพลาดและไม่มีความยืดหยุ่นทางอุตสาหกรรมไฟฟ้าของรัฐบาล ที่ทำให้กฟผ.เกิดปัญหาทางการเงิน ไม่สามารถสร้างโรงไฟฟ้าราชบุรีต่อไปได้ และต้องแบกรับภาระหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มากถึง 4,000 ล้านบาท

ที่ต่างประเทศ มีความคืบหน้าในการคิดค้นหาพลังงานทดแทนสำหรับอนาคต ได้แก่ เซลล์เชื้อเพลิงกับพลังงานฟิวชัน ดูเหมือนว่าการใช้เซลล์เชื้อเพลิงมาทดแทนพลังงานฟอสซิลในอนาคตจะมีความเป็นไปได้สูง เนื่องจากมีผลสำเร็จในการผลิตและทดลองใช้ทั้งของบริษัทเอกชนหลายแห่ง ตลอดจนสถาบันการศึกษา ที่ยังเป็นปัญหายู้งายก็ตรงค่าใช้จ่ายในการผลิตยังสูงอยู่ แต่สำหรับพลังงานฟิวชัน (FUSION) ที่นักวิทยาศาสตร์ผู้วิจัยเชื่อว่าจะมีความสะอาดปลอดภัยกว่าพลังงานนิวเคลียร์ฟิชชัน (FISSION) ที่ใช้กันในโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ปัจจุบัน ยังต้องใช้เวลาอีกนับสิบปีเพื่อหาทาง "ควบคุม" ปฏิกริยานิวเคลียร์ที่เกิดขึ้นให้ได้โดยสมบูรณ์ ทว่าในปี 2000 นี้ ศูนย์ทดลองพลังงานฟิวชันที่มหาวิทยาลัยพรินซ์ตันก็ถูกตัดงบประมาณหมดเสียแล้ว

หัวข้อข่าว

2.1 เล็งโครงการยูเนียนพาวเวอร์และกัลฟิอิลีคทริคส์ล้มแน่

2.2 การแปรรูปโรงไฟฟ้าราชบุรี สึกยึดเยื้อระหว่าง กฟผ.กับรัฐ

2.3 ความคืบหน้าในการวิจัยหาพลังงานทดแทนสำหรับอนาคต

2.3.1 เซลล์เชื้อเพลิง อาจเป็นการปฏิวัติระบบผลิตไฟฟ้าสำหรับครัวเรือนในอนาคต

2.3.2 พลังงานนิวเคลียร์รุ่นใหม่ อาจไม่ปรากฏโฉม

สรุปประเด็นข่าว

2.1 เล็งโครงการยูเนียนพาวเวอร์และกัลฟ์อีเล็คทริคล้มแน่

การต่อสู้เพื่อปกป้องธรรมชาติสิ่งแวดล้อมของชาวบางสะพาน จ.ประจวบคีรีขันธ์ ด้วยการคัดค้านต่อต้านโรงไฟฟ้าถ่านหินของเอกชน 2 แห่ง โดยเฉพาะโรงไฟฟ้าหินกรูด มีความคืบหน้าและประสบผลสำเร็จมาโดยลำดับ นับแต่มีการค้นพบแหล่งปะการังในทะเล ณ จุดที่กำหนดเป็นที่ก่อสร้างท่าเทียบเรือขนถ่ายถ่านหินของโรงไฟฟ้า ล่าสุดนักวิชาการได้สำรวจพบ "ทุ่งพญาบาลซิดขาว" ซึ่งเป็นสัตว์หายากไม่เคยพบในอ่าวไทยมาก่อน หากินอยู่ในดงปะการังแห่งนี้ด้วย ส่วนฝ่ายสนับสนุนโรงไฟฟ้ายังเชื่อว่า รายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่ผิดพลาดไปเพราะตกสำรวจเรื่องแหล่งปะการังนั้นคงแก้ไขได้ (ไทยรัฐ 250442)

นายชาติรี ช่วยประสิทธิ์ เลขานุการสำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สน.) เปิดเผยว่า ขณะนี้ สน.ได้ว่าจ้างทีมที่ปรึกษา นำโดย ดร.हरรรษา จันทรแสง ผอ.ศูนย์ชีววิทยาทางทะเล ภูเก็ต ซึ่งมีความรู้และเชี่ยวชาญปะการังสูงมาก หากผลการศึกษายืนยันว่าปะการังบริเวณดังกล่าวมีความสมบูรณ์จริง แต่ในรายงานของบ.ธุรกิจสร้างคอนซัลแทนส์ ซึ่งเป็นผู้ศึกษาจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ที่ส่งมาให้ไม่ตรงกับความเป็นจริง สน.จะต้องพิจารณาว่าบริษัทดังกล่าวมีเจตนาจะละเลยหรือไม่ หากพบว่าไม่มีเจตนาที่จะดักเตือน แต่หากมีเจตนาที่จะพิจารณาสิ่งระงับใบอนุญาตต่อไป

ต่อข้อซักถามว่า เป็นไปได้อย่างไรที่ผู้ศึกษาจัดทำ EIA จะไม่เห็นแนวปะการังได้น้ำซึ่งอยู่ห่างจากฝั่งเพียง 1 กม. และชาวบ้านรู้เรื่องดี นายชาติรีกล่าวว่า ตามข้อมูลของกรมประมงไม่มีบันทึกข้อมูลปะการังที่บริเวณดังกล่าว จึงเกิดความผิดพลาดขึ้น (สำนักข่าวไทย 270442)

ต่อมา นายโคอิชิ ฮัตซึตะ กรรมการบริหารบริษัท ยูเนียนพาวเวอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ ให้สัมภาษณ์ว่า ขณะนี้บริษัทหวังว่าการจัดทำประชาพิจารณ์การก่อสร้างโรงไฟฟ้าจะเสร็จทันตามที่กรม กำหนดคือวันที่ 17 มิ.ย. 2542 หรือไม่ หากไม่เสร็จ จะส่งผลกระทบอย่างหนักต่อบริษัท เพราะวงเงินกู้ที่เจรจาไว้ กำหนดว่าต้องให้คำตอบที่ชัดเจนว่าโครงการจะได้ก่อสร้างหรือไม่ภายในเดือนกันยายนนี้ หากทุกอย่างล่าช้าออกไป สถาบันการเงินอาจไม่ปล่อยเงินกู้หรืออาจปรับอัตราดอกเบี้ยใหม่ และหากโครงการล้มเลิก รัฐจะต้องจ่ายค่าเสียหายทั้งหมดที่เกิดขึ้นไม่ต่ำกว่า 67 ล้านเหรียญสหรัฐ และจะกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติในไทยด้วย (สำนักข่าวไทย 020542)

อย่างไรก็ตาม ดร.ธรณ์ อ่างรณาสวัสดิ์ หน.ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล คณะประมง ม.เกษตรศาสตร์ เปิดเผยว่า จากการที่ได้ลงไปศึกษาเรื่องแนวปะการังที่บ้านหินกรูด จ.ประจวบคีรีขันธ์ พบว่ามีปะการังที่สมบูรณ์ เป็นแหล่งสำคัญทางระบบนิเวศวิทยาและแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ที่บ.ยูเนียนฯ ว่าจ้างให้ บ.ธุรกิจสร้างฯ ศึกษา ไม่ได้มีรายงานเรื่องดังกล่าว แต่กลับผ่านการพิจารณาของสำนักนโยบายและสิ่งแวดล้อม "กรณีนี้ สน. ต้องมีการทบทวน รวมทั้งบริษัทที่ทำรายงานต้องถูกเพิกถอนใบอนุญาตในการทำรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้วย" ดร.ธรณ์กล่าวด้วยว่า ขณะนี้รัฐบาลจะยกเลิกสัญญาฉบับนี้กับบริษัทดังกล่าวในการทำโรงไฟฟ้าก็ได้โดยไม่ต้องจ่ายค่าเสียหายให้ ซึ่งตนได้ปรึกษากับทางอัยการแล้ว ระบุว่า การที่บ.ยูเนียนฯ จ้างให้ทำรายงาน EIA โดยปกปิดข้อเท็จจริง ถือเป็นกระทำที่เข้าข่ายผิดกฎหมาย (สำนักข่าวไทย 080542)

ผลพวงจากกรณีดังกล่าว ทำให้กฟผ.อาจชะลอการก่อสร้างสายส่ง 500 กิโลวัตต์ มูลค่า 20,000 ล้านบาท ในพื้นที่ภาคใต้ เพราะโครงการโอทีพีของบ.ยูเนียนพาวเวอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ และ บ.กัลฟ์ อีเล็คทริค พาวเวอร์ ที่ประจวบคีรีขันธ์ มีแนวโน้มว่าไม่สามารถจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบกฟผ.ตามกำหนดในปี 2545-46 ได้ เนื่องจากปัญหาความขัดแย้งกับคนในพื้นที่ การจัดทำแผนอีไอเอที่ไม่ตรงตามความเป็นจริง และทั้งสองโครงการยังไม่สามารถหาแหล่งเงินกู้ได้ (ไทยโพสต์ 010642) (ไทยรัฐ 250442, สำนักข่าวไทย 270442, 02, 080542, ไทยโพสต์ 010642)

2.2 การแปรรูปโรงไฟฟ้าราชบุรี สึกยึดเอื้อระหว่างกฟผ.กับรัฐ

การเคลื่อนไหวคัดค้านการแปรรูปโรงไฟฟ้าราชบุรีของพนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ที่ส่งผลให้มีการหารือร่วมกันระหว่างนายสาวิตรี โพธิ์นิค รมต.ผู้กำกับดูแลกฟผ. กับตัวแทนคณะกรรมการเฉพาะกิจคัดค้านการขายโรงไฟฟ้าราชบุรีในวันที่ 8 พ.ค. 2542 แต่ปรากฏว่าทั้งสองฝ่ายยังคงยืนยันตามเจตนาเดิม โดยเฉพาะฝ่ายรัฐบาลยืนยันว่าข้อตกลงจะต้องไม่ขัดกับนโยบายของรัฐบาล ขณะที่ตัวแทนพนักงานก็ยืนยันว่าจะไม่เปลี่ยนแปลงข้อความที่เป็นใจความสำคัญเด็ดขาด (สำนักข่าวไทย 080542)

13 พ.ค.42 คณะกรรมการ กฟผ. เห็นชอบแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเร่งด่วนเพื่อศึกษาการแปรรูปโรงไฟฟ้าราชบุรี โดยมีนายประพันธ์ พักเทศ ผ.ช.ผู้ว่าการฝ่ายกิจการพิเศษเป็นประธาน เข้าวันเดียวกันนี้ นางอรุณ กมลยะบุตร ผ.ช.ผู้ว่าการฝ่ายบัญชีและการเงิน ชี้แจงถึงสาเหตุที่ต้องขายโรงไฟฟ้าราชบุรีให้ตัวแทนสหภาพแรงงานกฟผ.รับทราบ ว่าที่ต้องขายเพราะกฟผ.ขาดสภาพคล่องทางการเงิน เนื่องจากปริมาณการใช้ไฟฟ้าลดลง ทั้งรัฐบาลไม่อนุมัติให้กฟผ.กู้เงินในปี 2541 และ 2542 มาใช้ก่อสร้าง โดยวงเงินกู้ที่กฟผ.ต้องการสองปีนี้จำนวน 18,000 ล้านบาท และเงินกู้ต่างประเทศอีก 443 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือ 15,000 ล้านบาท โดยได้เจรจากับธนาคารโลกที่ค้าประกัน

เงินกู้ให้กฟผ.ว่าสถานการณ์เศรษฐกิจในประเทศดีขึ้น มีความเป็นไปได้ว่ากฟผ.จะออกไปกู้เองโดยให้รัฐบาลค้ำประกัน ถึงแม้ตราดอกเบี้ยจะแพงกว่าที่ธนาคารโลกค้ำให้ อย่างไรก็ตาม จะต้องเจรจากับกระทรวงการคลังก่อน (มติชน 140542)

4 มิ.ย.42 กระทรวงการคลังมีหนังสือชี้แจงไปถึงกฟผ.ว่า ไม่สามารถอนุมัติตามที่กฟผ.ได้ทำหนังสือขอยกเว้นหรือชะลอการนำเงินสงฆ์จำนวน 700 ล้านบาท จากเดิมที่ต้องส่งภายในวันที่ 31 พ.ค.ที่ผ่านมาโดยอ้างเหตุผลว่าไม่มีกระแสเงินสดหมุนเวียนเพียงพอและไม่สามารถขอกู้เงินก่อนใหม่มาสำรองจ่ายได้ทัน ในหนังสือของก.คลังยังเสนอว่าหากกฟผ.จำเป็นต้องเลื่อนการส่งเงินจริง จะต้องยอมขายหุ้นโรงไฟฟ้าราชบุรีออกไปจำนวนหนึ่งจากที่กำหนดว่าต้องขาย 33 % เพื่อให้ได้มีเงินเข้ามาเสริมสภาพคล่อง เพราะหากไม่กำหนดเช่นนี้ กฟผ.ก็ต้องขอให้ก.คลังค้ำประกันเงินกู้ให้อีก

แหล่งข่าวในก.คลังกล่าวว่า "สาเหตุที่คลังไม่พร้อมค้ำประกันเงินกู้ให้กฟผ.ไม่ว่ากรณีใดๆ เพราะเห็นว่ากฟผ.เขาเปรียบประชาชนมาตลอด ในปี 2540 ระหว่างเศรษฐกิจตกต่ำ รัฐวิสาหกิจทุกแห่งได้รับผลกระทบรุนแรง แต่กฟผ.ไม่ได้รับผลกระทบทางการเงินแม้จะขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนถึง 5,131 ล้านบาท แต่เป็นเพียงผลขาดทุนที่บันทึกทางบัญชีเท่านั้น ไม่ได้จ่ายจริง หากกฟผ.ยังนำผลขาดทุนดังกล่าวไปคิดเป็นค่าต้นทุนผันแปร (เอฟที) กับประชาชนอีกด้วย" (มติชน 070642)

ต่อปัญหาการขาดสภาพคล่องของกฟผ.นี้ หากจะใช้วิธีหาเงินด้วยการขึ้นค่าไฟฟ้า คงไม่สามารถทำได้ เพราะคณะกรรมการปรับปรุงสูตรโครงสร้างค่าไฟฟ้าต้นทุนผันแปร และคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) คงไม่เห็นด้วย นอกจากนี้ ก.คลังยังให้นโยบายกับผู้บริหารของกฟผ.ซึ่งเข้าร่วมประชุมหารือกรณีชะลอการนำเงินสงฆ์ เมื่อวันที่ 7 มิ.ย.42 ว่าควรมีการลดรายจ่ายด้านโบนัสและสวัสดิการลง

ทางด้านนายกสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจกฟผ. นายสถาพร มณีรัตน์ ให้ความเห็นต่อนโยบายดังกล่าวว่า ปัจจุบันกฟผ.มีการจ่ายค่าสวัสดิการต่างๆรวมประมาณ 2,200 ล้านบาทต่อปี ที่ผ่านมามีการตัดไปมากแล้วรวมทั้งโบนัสก็ปรับลดลงด้วย แม้ในสายตาบุคคลภายนอกจะมองว่าตัดไม่มากแต่ก็เป็นเรื่องของกฎระเบียบก.คลังที่เปิดช่องให้ ทั้งเรื่องนี้เป็นเรื่องเล็กน้อยเท่านั้น ก.คลังน่าจะเข้าไปดูการทุจริตการประมูลตามรัฐวิสาหกิจต่างๆมากกว่า เพราะมีการคอร์รัปชันกันเนื่องจากมีผู้บริหารทางการเมืองเข้ามาล้วงลูกในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง นายสถาพรกล่าวด้วยว่า ขณะนี้ทางสหภาพแรงงานกฟผ.อยู่ระหว่างการศึกษารวมต.ที่กำกับดูแลกฟผ.และทีมงานใช้สวัสดิการของกฟผ.ตกเดือนละเท่าไร โดยเฉพาะเอลิคอปเตอร์ที่มีการใช้กันมาก โดยเขาเรื่องตรวจงานบ่งหน้าและยังมีเรื่องการใช้รถยนต์ด้วย (ผู้จัดการรายวัน 080642)

ต่อมานายประพันธ์ พักเทศ ผช.ผู้ว่าการกฟผ.ฝ่ายกิจการพิเศษ และประธานคณะกรรมการปรับปรุงโรงไฟฟ้าราชบุรี เปิดเผยว่า จากการที่ความต้องการใช้ไฟฟ้าในประเทศไม่เป็นไปตามการประเมินของรัฐ ทำให้กฟผ.เกิดหนี้ที่ไม่ได้ก่อให้เกิดรายได้ 4,000 ล้านดอลลาร์ เนื่องจากขณะนี้มีกำลังการผลิตไฟฟ้าเกินต้องการ ประกอบกับการที่กฟผ.ต้องรับซื้อไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าเอกชนอย่างต่ำ 80 % ตามสัญญา จะทำให้กฟผ.ต้องหยุดเดินเครื่องประมาณ 50 % ในปีหน้า ซึ่งนายบรรพต แสงเขียว ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการด้านการใช้ไฟฟ้ากล่าวว่า กฟผ.น่าจะลดค่าใช้จ่ายลงเพื่อให้สภาพคล่องของกฟผ.ดีขึ้นได้ด้วยการลดการรับซื้อไฟฟ้าจากเอกชน ประชาชนก็จะได้ประโยชน์จากค่าไฟถูกลง เนื่องจากไฟฟ้าที่กฟผ.ต้องรับซื้อจากเอกชนมีราคาระหว่าง 1.78 บาท ขณะที่ไฟฟ้าซึ่งกฟผ.ผลิตเองราคาหน่วยละ 1.32 บาท ค่าไฟจากเอกชนนี้มีผลต่อค่าไฟฟ้าอัตโนมัติ (เอฟที) ทำให้ประชาชนต้องจ่ายค่าไฟแพง (มติชน 190642) (สำนักข่าวไทย 080542, มติชน 140542, 07, 190642, ผู้จัดการรายวัน 080642)

2.3 ความคืบหน้าในการวิจัยหาพลังงานทดแทนสำหรับอนาคต

2.3.1 เซลล์เชื้อเพลิง อาจเป็นการปฏิวัติระบบผลิตไฟฟ้าสำหรับครัวเรือนในอนาคต

เซลล์เชื้อเพลิงเป็นตัวกำเนิดไฟฟ้าที่สะอาดและมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยแผ่นอิเล็กโทรดสองแผ่นประกบกัน โดยมีอิเล็กโทรไลต์เป็นไส้อยู่ตรงกลางเหมือนแซนวิช ออกซิเจนในอากาศจะผ่านเข้าทางอิเล็กโทรดแผ่นหนึ่ง และไฮโดรเจนจะผ่านเข้าทางแผ่นที่สองในการทำปฏิกิริยาทางไฟฟ้าเคมีซึ่งจะก่อให้เกิดไฟฟ้ากระแสตรงเช่นเดียวกับแบตเตอรี่ ทว่าไม่ต้องชาร์จไฟบ่อยๆเหมือนแบตเตอรี่ แต่ผลิตพลังงานไฟฟ้าได้เรื่อยๆตราบเท่าที่มีการป้อนเชื้อเพลิงเข้าไป และของเสียจากกระบวนการผลิตไฟฟ้าด้วยเซลล์เชื้อเพลิงก็มีเพียงน้ำสะอาดเท่านั้น

การค้นพบเซลล์เชื้อเพลิงมีมาตั้งแต่ปี.ค.1839 แต่เพิ่งจะนำมาพัฒนาในห้วงทศวรรษ 1950-60 เพื่อประดิษฐ์เครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำหรับใช้ในยานอวกาศ

เซลล์เชื้อเพลิงพื้นฐานที่ผลิตกันขึ้นได้ในปัจจุบันมีอยู่ 5 ชนิด แต่ละชนิดใช้สารเคมีที่เป็นตัวกลางในการผลิตกระแสไฟฟ้าต่างกัน ไป ปัจจุบันยังมีไม่กี่บริษัทที่กำลังทดลองพัฒนาเทคโนโลยีเซลล์เชื้อเพลิง เป็นต้นว่า บริษัทเซลล์พลังงานแห่งแคนาดา (INTERNATIONAL

FUEL CELLS OF DANBURY) ในคอนเนตทิคัต เป็นบริษัทแรกที่ผลิตต้นแบบเชื้อเพลิงทางการค้าที่ใช้กรดฟอสฟอริกเป็นตัวกลาง ส่วนบริษัทอเวิสตา ได้พัฒนาเซลล์เชื้อเพลิงที่เรียกชื่อว่า PROTON EXCHANGE MEMBRANE (PEM) เซลล์เชื้อเพลิง PEM แต่ละชิ้นมีขนาดเท่ากับกล่องรองเท้า และหากนำเซลล์เชื้อเพลิงหลายๆชิ้นมาต่อเข้าด้วยกันจนมีขนาดเท่าตู้เย็นใบหนึ่ง ก็จะสามารถผลิตกระแสไฟฟ้าให้พอใช้ได้ในบ้านทั่วไปหนึ่งหลัง

นอกจากนี้แล้ว บริษัทผู้ผลิตรถยนต์หลายแห่ง เช่น เดมเลอร์-ไครสเลอร์, ฟอร์ด, และเจนเนอรัล มอเตอร์ส ได้ใช้งบประมาณหลายร้อยล้านดอลลาร์เพื่อพัฒนาเซลล์เชื้อเพลิงสำหรับใช้กับรถยนต์ คาดว่าในค.ศ.2003 จะมีรถใช้เซลล์เชื้อเพลิงออกจำหน่ายราว 10 % ของตลาดรถยนต์ในสหรัฐฯ

เจ้าหน้าที่ของสภาเซลล์เชื้อเพลิงแห่งสหรัฐ (US FUEL CELL COUNCIL) ซึ่งเป็นสมาคมผู้ค้าเซลล์เชื้อเพลิง มีสำนักงานอยู่ในวอชิงตันดี.ซี. กล่าวว่า ไฟฟ้าในบ้านที่ผลิตจากเซลล์เชื้อเพลิงจะมีศักยภาพสูงกว่าไฟฟ้าจากระบบสายส่งปัจจุบันถึง 20 % จึงทำให้แต่ละบ้านประหยัดไฟได้มากขึ้น ทั้งวัตถุดิบที่ใช้ผลิตก็มีเหลือเฟือ ตลาดของเซลล์เชื้อเพลิงได้แก่ อาคารบ้านเรือนที่จะสร้างขึ้นใหม่ในอนาคตและที่อยู่ห่างไกลจากชุมชนและสาธารณูปโภค ปัญหาใหญ่ของตลาดเซลล์เชื้อเพลิงในขณะนี้ก็คือราคาเท่านั้น แต่คาดว่าราวปี 2030 ค่าใช้จ่ายในการผลิตเซลล์พลังงานจะลดต่ำลงมากจนสามารถแข่งขันกับอุตสาหกรรมไฟฟ้าระบบสายส่งได้ ถึงตอนนั้นไฟฟ้าสายส่งอาจกลายเป็นเพียงพลังงานสำรองของครัวเรือนไป (Bangkok Post 140499)

นอกจากบริษัทเอกชนแล้ว การวิจัยผลิตเซลล์พลังงานในห้องทดลองของสถาบันการศึกษาก็ประสบความสำเร็จเช่นกัน ดังที่ศูนย์วิจัยพลังงานแซตซ์ ของมหาวิทยาลัยฮุมโบลด์ต แห่งรัฐ (HUMBOLDT STATE UNIVERSITY'S SCHATZ ENERGY RESEARCH CENTER - SERC) ก็เพิ่งได้รับลิขสิทธิ์เซลล์เชื้อเพลิงที่ออกแบบพัฒนาขึ้นสำเร็จ

ดร.ปีเตอร์ เลห์แมน ผอ.ศูนย์วิจัย SERC กล่าวว่า การจดทะเบียนลิขสิทธิ์ทางปัญญาทำให้สามารถนำเทคโนโลยีที่ประสบความสำเร็จในห้องทดลองออกไปผลิตในเชิงพาณิชย์ได้ ซึ่งนอกจากจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนแล้ว ยังทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง ผู้คนในสังคมก็จะได้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีนั้น (<http://www.humboldt.edu> 040699)

2.3.2 พลังงานนิวเคลียร์ใหม่ อาจไม่ปรากฏโฉม

พลังงานฟิวชัน (FUSION ENERGY) ซึ่งเป็นรูปแบบใหม่ของพลังงานนิวเคลียร์ ได้รับการเสนอจากนักวิจัยที่กำลังทำการทดลองอยู่ว่า อาจเป็นพลังงานหลักในอนาคตได้เหมือนกัน

มีรายงานข่าวว่าทั้งนักฟิสิกส์และวิศวกรที่มาร่วมงานในโครงการวิจัยเกี่ยวกับพลังงานฟิวชันที่ศูนย์ทดลองทางพลาสมาฟิสิกส์ ชื่อ THE NATIONAL SPHERICAL TORUS EXPERIMENT หรือ NSTX ของมหาวิทยาลัยพริન્ซ์ตันในสหรัฐฯ ต่างพอใจกับความก้าวหน้าของการทดลอง

ฟิวชัน เป็นปฏิกิริยาที่ก่อให้เกิดพลังงานในดวงอาทิตย์ เกิดขึ้นจากการกระทบเข้าหากันโดยแรงของอะตอมไฮโดรเจนขนาดจิ๋วที่อุณหภูมิสูงมากๆ แล้วเกิดแรงอัดในพลาสมาจนหลอมตัวเข้าด้วยกัน ปฏิกิริยาดังกล่าว จะทำให้เกิดอะตอมขนาดใหญ่ขึ้น และส่วนของอะตอมที่เรียกว่านิวตรอนซึ่งเป็นตัวนำพลังงานความร้อนที่ถูกปล่อยออกมาในการทำปฏิกิริยาข้างต้น สามารถนำไปผลิตกระแสไฟฟ้าได้

ผู้สนับสนุนโครงการนี้กล่าวว่า ถ้านักวิทยาศาสตร์สามารถหาทางควบคุมปฏิกิริยาฟิวชันได้อย่างสมบูรณ์แบบ ก็จะนำไปสู่การผลิตพลังงานที่สะอาดและปลอดภัยกว่าการใช้เครื่องกำเนิดไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์ฟิชชัน (FISSION) ที่ใช้ในอุตสาหกรรมผลิตไฟฟ้าปัจจุบัน (โดยมีหลักการแยกอะตอมที่มีรังสีปรมาณูขนาดใหญ่ให้แตกตัวออก) หลายเท่า

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาเทคโนโลยีที่จะใช้ควบคุมการ “เผาผลาญตัวเอง” ของเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ให้ได้ถึงระดับสมบูรณ์แบบเช่นนั้น ต้องใช้เวลานับสิบๆปี และค่าใช้จ่ายหลายร้อยล้านดอลลาร์ สหรัฐฯซึ่งเริ่มต้นโครงการนี้มาตั้งแต่ปีค.ศ.1951 และตั้งเป้าไว้ว่าจะสามารถผลิตพลังงานฟิวชันในเชิงพาณิชย์ได้ในราวปีค.ศ.2030 อาจไม่บรรลุเป้าหมาย เนื่องจากในปี 2000 ที่จะถึงนี้ไม่ได้มีการตั้งงบประมาณเพื่อการทดลองดังกล่าวอีกต่อไป (เดอะเนชั่น 230499) (บางกอกโพสต์ 140499, เดอะเนชั่น 230499, <http://www.humboldt.edu> 040699)

ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับท่วงทำนองการดำเนินชีวิต

นำเรื่อง

ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับท่วงทำนองการดำเนินชีวิตของคนไทยช่วงนี้ จับตาไปที่พฤติกรรมกรการบริโภคที่เน้นคนในเมือง ซึ่งเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าและบริการต่างๆ หลากหลายมาก มีข่าวเรื่องเว็บไซต์ยอดนิยมของกลุ่มนักเรียนนักศึกษาและสตรีวัยทำงานคือ "สนุกดอตคอม" และกลุ่มวัยรุ่นที่เหงาที่ใช้อินเทอร์เน็ตหาเพื่อนคุย แต่ที่น่าจับตาคือ "พระโสมเทศ" ที่นอกจากจะใช้โทรศัพท์มือถือถือกันแล้ว หลายวัดมีเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้งานจนต้องไปขอปิงแถวห้างพันธุ์ทิพย์ สำหรับวงการนันทนาการ การท่องเที่ยวและชีวิตทางวัฒนธรรมของคนไทย พบว่า คนไทยชอบดูหนังแอ็คชั่นที่ลงทุนสร้างฉากมหึมาตื่นตาตื่นใจมากกว่าหนังแนวศิลปะ ปรัชญาชีวิต ชอบอ่านหนังสือแนวลึกลับข้ามภพข้ามชาติ และแนวสุขภาพการดูแลสุขภาพ และในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจคนนิยมการท่องเที่ยวไปทำบุญตามวัดมากขึ้น ขณะที่รัฐเร่งส่งเสริมและขยายจุดที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวในทุกจังหวัดทั่วประเทศ รวมทั้งการเร่งพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นมากมาย

ด้านศาสนา ความเชื่อและค่านิยมทางสังคมต่างๆ มีนักวิชาการวิจารณ์และผู้ทรงคุณวุฒิตั้งข้อสังเกตว่า คนไทยกับวัฒนธรรมการแข่งขันของตะวันตกนั้นไปกันไม่ค่อยได้ดั่งนัก เพราะคนไทยเป็นชาวพุทธถูกปลูกฝังมาให้เดินสายกลาง คู่กับการประนีประนอม การแบ่งปัน และการถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน ดังนั้นจึงอย่าคิดทำอะไรแบบตะวันตกเลย หันมาพัฒนาจากฐานที่ดีแล้วของตัวเองดีกว่า ส่วนท่านประธานมีชัย ฤชุพันธุ์ ก็ว่าคนไทยนั้นมีจุดอ่อนที่ปล่อยให้คนชั่วลอยนวล ไม่สนใจสิทธิและหน้าที่ของตนเองอย่างจริงจัง มักคิดเอาตัวรอดก่อน ส่วนสังคมจะเป็นอย่างไรก็ช่าง และว่าแนวคิดนี้จะไปไม่ได้กับโครงสร้างใหม่ของสังคม!!!

ฉบับนี้มีการสรุปความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับ กรณียัดพระธรรมกายอย่างค่อนข้างละเอียด ทำให้เห็นว่าเรื่องนี้คงต้องยืดเยื้อไม่อาจจะจบลงได้ในเร็ววัน และเนื่องจากเนื้อที่เอกสารมีค่อนข้างจำกัด จึงได้มีการรวบรวมความเคลื่อนไหวในประเด็นเรื่อง ปัญหาสังคมและอาชญากรรมได้นิดหน่อยคือ เรื่องสตรี ครอบครัวยุคใหม่ และปัญหาเยาวชนกับยาเสพติด ส่วนปัญหาเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบ และความรุนแรงทางสังคมจึงยกยอไปทยอยรายงานในฉบับรายเดือนต่อไป

1. พฤติกรรมการบริโภค

หัวข้อข่าว

1.1 ทิศทางการใช้ผลิตภัณฑ์ "โสมเทศ" ของคนไทยบางกลุ่ม

1.1.1 กลุ่มสตรีวัยทำงานและนักศึกษาหญิงชอบเข้าเว็บไซต์ "สนุกดอตคอม" และ "ฮาฮาดอตคอม" มากที่สุด

1.1.2 พระยุคใหม่มีคอมพิวเตอร์ใช้งานในวัด กับการเดินแถวห้าง "พันธุ์ทิพย์"

1.1.3 วัยรุ่นและหญิงไทยยุคใหม่ประกาศหาคู่และหาเพื่อนทางอินเทอร์เน็ต

1.1.3.1 เอแบคโพลล์พบวัยรุ่นไทยใช้เหงา สนทนาผ่านอินเทอร์เน็ตหาเพื่อน

1.1.3.2 ตะลึงหญิงไทยยุคโสมเทศ ประกาศหาคู่ผ่านเว็บไซต์

1.1.3.3 "พิทักษ์" ส่งแบล็กลิสต์เว็บไซต์เรกซ์ไทย

1.1.4 พบไทยใช้จ่ายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศถึง 2.6 หมื่นล้านบาทในปี 2541

1.1.5 หวันโลกยุคโสมเทศส่งผลต่อสังคมไม่รู้ตัว

1.2 การนันทนาการ การท่องเที่ยวและชีวิตทางวัฒนธรรมของคนไทย

1.2.1 คนไทยชอบดูหนังประเภทฟอร์มใหญ่หนังแอ็คชั่น และชอบเข้าโรงหนังตามห้าง

1.2.2 จับทิศทางตลาดเพลงสากล รอพื้นปี 2000

1.2.3 หนังสือแนวสุขภาพและวรรณกรรมแนวลึกลับข้ามภพข้ามชาติขายดี

- 1.2.4 สงกรานต์เงินสะพัด 6.5 พันล้าน ตัวรถไฟเกวียน เสริม บขส.แทน
- 1.2.5 สำนักรวบรวมคนไทยระดับกลางยังคงมีการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ แต่ส่วนใหญ่ไปเที่ยวเองไม่จองทัวร์
- 1.2.6 สถานการณ์และการเคลื่อนไหวภาครัฐด้านการท่องเที่ยว
- 1.2.7 ชีวิตทางวัฒนธรรมของคนไทยยุคเศรษฐกิจทรุด
 - 1.2.7.1 คนไทยเครียดจากปัญหาทางเศรษฐกิจหันไปสนใจท่องเที่ยวตามวัดต่างๆ มากขึ้น
 - 1.2.7.2 การเคลื่อนไหวเพื่อการส่งเสริมอนุรักษ์ และเผยแพร่วิถีชีวิตวัฒนธรรมพื้นบ้านในท้องถิ่นต่างๆ
- 1.3 พฤติกรรมการจับจ่ายใช้สอย และสไตล์การดำเนินชีวิตของชาวเมือง
 - 1.3.1 ทีเอ็นเอสซี "ราคา" ส่งพฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยน
 - 1.3.2 วัยรุ่นไทยในเมืองใหญ่แม้จะยังหาเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่เจอ แต่สเนียมการบริโภคก็อาจทำให้ภาคการผลิตการค้าน้ำลายหกได้

สรุปประเด็นข่าว

1.1 ทิศทางการใช้ผลิตภัณฑ์ "ไฮเทค" ของคนไทยบางกลุ่ม

1.1.1 กลุ่มสตรีวัยทำงานและนักศึกษาหญิงชอบเข้าเว็บไซต์ "สนุกดอตคอม" และ "ยาฮูดอตคอม" มากที่สุด

การสำรวจ เมื่อเดือน มี.ค. 2542 ของเอแบคโพล เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งดำเนินการในกลุ่มผู้หญิงที่ ร้อยละ 58.6 เป็นนักเรียนนักศึกษา ร้อยละ 21.3 เป็นพนักงานบริษัทเอกชน และร้อยละ 17.3 เป็นข้าราชการพนักงานรัฐวิสาหกิจ โดยร้อยละ 71.9 อายุระหว่าง 20-29 ปี ร้อยละ 12.7 อายุต่ำกว่า 20 ปี และร้อยละ 9.7 อายุระหว่าง 30.39 ปี และในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดร้อยละ 61.5 ระบุว่ามีความพึงพอใจเป็นของตนเอง

ผลการสำรวจพบว่า ร้อยละ 40.8 ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อค้นหาข้อมูลประกอบการทำงาน หรือทำรายงาน ร้อยละ 33.2 ใช้เพื่อการติดต่อสื่อสาร ร้อยละ 13.0 ใช้เพื่อคลายเครียด และเพื่อความบันเทิง ร้อยละ 5.8 ใช้เพื่อค้นหาสิ่งแปลกใหม่ ร้อยละ 5.2 ใช้เพื่อติดตามข่าวสารประจำวัน ร้อยละ 0.8 ความบันเทิงโปรแกรม และเกมส์ต่างๆ ร้อยละ 0.7 ใช้เพื่อฝึกฝนและร้อยละ 0.5 ใช้เพื่อดูภาพต่างๆ

เว็บไซต์ที่นิยมเข้าเรียงตามลำดับดังนี้ www.sanook.com (566 คะแนน) www.hansa.com (155 คะแนน) www.au.ac.th (122 คะแนน) www.pantip.com (114 คะแนน) www.tv3.co.th (75 คะแนน) ส่วนเว็บไซต์ต่างประเทศที่นิยมเข้าคือ www.yahoo.com (565 คะแนน) www.hotmail.com (259 คะแนน) www.cnn.com (90 คะแนน) www.bluemountain.com (67 คะแนน) www.hollywood.com (52 คะแนน) (ผู้จัดการ 190442)

1.1.2 พระยุคใหม่มีคอมพิวเตอร์ใช้งานในวัด กับการเดินแถวทำ "พันธุทิพย์"

จากการรายงานของทีมงานคอลัมน์ไฮเทคฯ หนังสือพิมพ์ไทยฉบับหนึ่ง ที่ได้ขอเข้าชมการสนทนากับท่านเจ้าอาวาสวัดมหาพฤฒาราม ในเรื่องเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์และการหาซื้ออุปกรณ์ประกอบเครื่องที่ห้างมีชื่อแห่งหนึ่งของกทม. คือพันธุทิพย์พลาซ่า พบว่า ที่วัดดังกล่าวได้มีการติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ไว้กว่า 20 เครื่องเมื่อหลายปีมาแล้ว สำหรับให้พระเข้ามาศึกษาหาความรู้ และในปัจจุบันก็ได้เปิดให้บุคคลทั่วไปทั้งในชุมชน และต่างถิ่นเข้ามาศึกษาด้วย โดยจ่ายค่าจ้างให้อาจารย์ที่มาสอนเท่านั้น และต้องไปเดินแถวทำพันธุทิพย์ก็เพื่อหาอุปกรณ์เพื่อซ่อมแซมเพิ่มเติมเครื่องเก่าที่เริ่มมีการชำรุด และดูความก้าวหน้าใหม่ๆ ของสินค้าไฮเทคเหล่านี้

จากการพูดคุยพบว่าในปัจจุบันนี้คอมพิวเตอร์ได้กลายมาเป็นเครื่องมือการใช้งานที่สำคัญของหลายๆ วัดแล้ว รวมทั้งวัดมหาพฤฒารามแห่งนี้ด้วย การใช้งานส่วนใหญ่ใช้พิมพ์ต้นฉบับ แผ่นพับ ใบปลิวติดประกาศกิจกรรมของวัด งานข้อสอบ บทเรียน การทำบัญชีรายรับรายจ่ายของวัดทั้งหมดล้วนบันทึกและเก็บอยู่ในคอมพิวเตอร์ทั้งสิ้น และจะผลิตผลงานทั้งหมดกันเองภายในวัด

อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการถามถึงการใช้อินเทอร์เน็ต ได้รับความว่ายังไม่มีการใช้มากนัก ยังไม่รู้จักการใช้อี-เมลล์ หรือแม้แต่เครื่องโทรสารก็ยังไม่ค่อยได้ใช้กัน (ผู้จัดการ 190442)

1.1.3 วัยรุ่นและหญิงไทยยุคใหม่ประกาศหาคู่และหาเพื่อนทางอินเทอร์เน็ต

1.1.3.1 เอแบคโพลล์พบวัยรุ่นไทยขึ้นเฝ้า สนทนาผ่านอินเทอร์เน็ตหาเพื่อน

สำนักวิจัยเอแบค-เคเอสซี อินเทอร์เน็ตโพลล์ รายงานผลการสำรวจเรื่อง วัยรุ่นไทยกับการใช้ห้องสนทนาบนอินเทอร์เน็ต กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนนักศึกษาในเขต กทม. และปริมณฑล พบว่าเป็นกลุ่มเพศหญิงร้อยละ 58.5 เพศชายร้อยละ 41.5 กลุ่มอายุ 19-20 ปีที่มากที่สุดคือร้อยละ 40 ผู้ถูกสำรวจร้อยละ 58.3 ใช้ห้องสนทนาแต่ละครั้งเกิน 1 ชั่วโมง

การสำรวจพบว่า วัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสนทนา ร้อยละ 74.7 ระบุว่าใช้เพื่อหาเพื่อน ร้อยละ 44.5 ใช้เพื่อค้นหาข้อมูล ร้อยละ 32.4 ใช้เพื่อศึกษาค้นคว้าความรู้ ประเภทห้องสนทนาที่นิยมใช้ พบว่าร้อยละ 56.9 ใช้ห้องพบปะสนทนา และมีร้อยละ 11.9 ที่ใช้ห้องที่สื่อไปทางที่เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ และร้อยละ 44.8 ของกลุ่มตัวอย่างระบุเคยมีประสบการณ์ไปพบเจอคนที่รู้จักกันทางห้องสนทนาอินเทอร์เน็ต (ไทยโพสต์ 240442)

1.1.3.2 ตะลึงหญิงไทยยุคไอเทค ประกาศหาคู่ผ่านเว็บไซต์

รายงานข่าวระบุว่าเว็บไซต์ที่ชื่อ เอเซียเลดี้ส์ เป็นที่รวบรวมเอาบรรดาผู้หญิงซีเหงา และผู้ที่ต้องการประกาศหาผู้อุปการคุณ ส่งเสียให้เรียนหนังสือ โดยในเว็บไซต์จะมีให้คลิกไปอ่านรายละเอียด โดยจะมีให้เลือกตามช่วงอายุ 6 ช่วง 18-20 ปี 21-23 ปี 24-27 ปี 28-32 ปี 33-40 ปี และอายุสี่สิบปีขึ้นไป และจะมีรายละเอียดตั้งแต่ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ ส่วนสูง น้ำหนัก การศึกษา และสถานภาพ และจะการบรรยายความต้องการของตนเองไว้ มีทั้งประกาศหาเพื่อน หาคู่ครอง หาผู้อุปการะส่งให้เรียนหนังสือ ทั้งนี้โดยจะมีทั้งหญิงไทย ฟิลิปปินส์ ญี่ปุ่น และยูเครน (กรุงเทพธุรกิจ 250442)

1.1.3.3 "พิทักษ์" สืบเบลีคิสต์เว็บไซต์เซ็กซี่ไทย

มีรายงานข่าวว่า เว็บไซต์ที่ชื่อ www.bestofasia.com ที่มีการระบุแหล่งท่องเที่ยวโสเภณีเด็กในกรุงเทพฯ โดยสามารถไปอ่านรายละเอียดในเรื่อง sex in Bangkok หลังจากคลิกไปที่ Amazing Thailand 1999 เนื้อหาทั้งหมดในเรื่องจำนวน 115 หน้า เป็นการแนะนำแหล่งท่องเที่ยวโสเภณีเด็ก ทั้งในกรุงเทพฯ และที่เมืองพัทยา จ.ชลบุรี

นายพิทักษ์ อินทวิทยนันท์ รมต. ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ดูแลการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยขณะนั้น กล่าวว่า เขายังไม่เห็น เนื้อหาของเรื่องดังกล่าว จึงไม่รู้ว่าผู้เขียนมีวัตถุประสงค์อะไร และตั้งใจที่จะเขียนทำลายภาพพจน์ของประเทศไทยหรือไม่ และไม่อยากจะมีการขยายความออกไป เพราะจะเป็นการซ้ำเติมประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม เขาได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเว็บไซต์ดังกล่าว รวมทั้งบุคคลที่เขียนเรื่องนี้ จากนั้นจะมีการออกบัญชีดำให้บุคคลนั้นเป็นบุคคลที่ประเทศไทยไม่พึงปรารถนา เพราะถือเป็นการบ่อนทำลายประเทศชาติและการท่องเที่ยวของไทย (กรุงเทพธุรกิจ 230442)

1.1.4 พบไทยใช้จ่ายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศถึง 2.6 หมื่นล้านบาทในปี 2541

จากการสำรวจของสมาคมธุรกิจคอมพิวเตอร์ไทย ร่วมกับสมาคมคอมพิวเตอร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ พบว่าในปี 2541 ประเทศไทยใช้จ่ายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมากถึงประมาณ 25,964 ล้านบาท โดยร้อยละ 52 หรือประมาณ 13,597 ล้านบาท เป็นค่าใช้จ่ายด้านฮาร์ดแวร์ ร้อยละ 20 หรือ 5,126 ล้านบาท เป็นค่าใช้จ่ายด้านซอฟต์แวร์ และร้อยละ 28 เป็นค่าใช้จ่ายด้านค่าบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ รายงานกล่าวว่าในปี 2540 ค่าใช้จ่ายดังกล่าวยังสูงกว่า กล่าวคือปี 2540 ไทยใช้จ่ายด้านฮาร์ดแวร์ไปเป็นเงินถึง 27,595 ล้านบาท และด้านซอฟต์แวร์อีกประมาณ 6,852 ล้านบาท

นอกจากนั้น ยังได้มีการศึกษาการใช้ซอฟต์แวร์ในไทย พบว่าเป็นซอฟต์แวร์ที่พัฒนาในประเทศร้อยละ 47 และเป็นซอฟต์แวร์สำเร็จรูปที่สั่งซื้อจากต่างประเทศร้อยละ 42 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 11 เป็นซอฟต์แวร์จากต่างประเทศที่มีการดัดแปลงให้ทำงานเป็นภาษาไทย (ผู้จัดการ 100542)

1.1.5 หวั่นโลกยุคไฮเทคส่งผลกระทบต่อสังคมไม่รู้ตัว

รายงานข่าวจากลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกาว่า เมื่อเร็วๆ นี้ ศูนย์นโยบายการสื่อสาร ม.แคลิฟอร์เนีย หรือ ยูซีแอลเอ ได้ประกาศว่า ทางมหาวิทยาลัยเตรียมการที่จะศึกษาผลกระทบจากการใช้คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ในแง่ของการส่งผลกระทบต่อ การก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต โดยเริ่มศึกษาจากสหรัฐฯ สิงคโปร์ และอิตาลี ก่อนขยายวงเพิ่มเป็น 25 ประเทศ

นายเจฟฟรีย์ โคล ผู้อำนวยการศูนย์ฯ กล่าวว่า เหตุที่ตนเลือกศึกษาผลกระทบของอินเทอร์เน็ตก็เนื่องจากอินเทอร์เน็ตกำลังทวีบทบาท กลายเป็นเทคโนโลยีที่เข้ากันทั่วไปในอนาคต การวิจัยนี้จะอธิบายว่า อินเทอร์เน็ตสามารถเปลี่ยนโลกทั้งในปัจจุบัน พุ่งนี้ และอีก 20 ปีข้างหน้าได้อย่างไร พร้อมกับให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อการศึกษาคอร์บวที่ ยังไม่ใช้อินเทอร์เน็ต และผลที่เกิดขึ้นหลังเริ่มใช้แล้ว และว่าในการศึกษารังนี้ จะทำการศึกษาประเทศกำลังพัฒนาเช่น จีน กลุ่มละตินอเมริกา เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกับประเทศที่ร่ำรวยด้วย ทั้งนี้ จะทำการสุ่มตัวอย่างประเทศละประมาณ 1,200-1,400 ครัวเรือน หลังจากเริ่มด้วยการสัมภาษณ์ 25,000 ครัวเรือนทั่วประเทศ เพื่อลดตัวอย่างให้เหลือ 2,000 ครัวเรือนเป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการติดตามทำวิจัย (กรุงเทพธุรกิจ 090642)

1.1.6 พบว่าเทคโนโลยีทันสมัยที่ติดตั้งในสถานที่ทำงานทำให้พนักงานไม่มีสมาธิในการทำงาน

รายงานผลการสำรวจซึ่งเผยแพร่ โดยบริษัทกระจายเสียงแห่งอังกฤษ (บีบีซี) พบว่า บรรดาพนักงานในสำนักงานในสี่ประเทศส่วนใหญ่จะถูกเสียงโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (อีเมล) รบกวนการทำงานทุก 10 นาที โดยพนักงานในอังกฤษได้รับผล

กระทบมากที่สุด ถึงร้อยละ 38 เห็นว่าการถูกขัดจังหวะอย่างนี้ ทำให้การทำงานยากลำบากยิ่งขึ้น ส่วนใหญ่พนักงานของอังกฤษ ได้รับประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์กันเป็นจำนวนมากถึง 171 ฉบับต่อวัน ครั้งหนึ่งนั้นมาจากคนในหน่วยงานเดียวกัน ซึ่ง บางครั้งสร้างความรำคาญ หรือเสียเวลาในการเปิดอ่าน สำหรับวิธีแก้ไขนั้น ปีปีซีแนะนำว่า พนักงานควรต้องเรียนรู้วิธีการกลั่นกรองข้อความอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ และคนที่มีความสามารถทางเทคโนโลยี ก็จะกลายเป็นผู้ที่มีความสำคัญองค์กร. (ไทยรัฐ 050642)

1.2 การันันทนากการ การท่องเที่ยวและชีวิตทางวัฒนธรรมของคนไทย

1.2.1 คนไทยชอบดูหนังประเภทฟอร์มใหญ่หนังแอ็คชั่น และชอบเข้าโรงหนังตามห้าง

จากการสำรวจข้อมูลจากบริษัทเอเย่นภาพยนตร์ต่างชาติในไทย พบว่าภาพยนตร์ที่ทำเงินได้มากในเมืองไทยมักจะเป็นหนังประเภทแอ็คชั่นมีฉากใหญ่ๆ ลงทุนมากๆ พวกสัตว์ประหลาด มนุษย์ต่างดาว อย่างกอสซิลลา อาร์มาเกดดอน อนาคอนดา ที่ทำเงินได้เกินร้อยล้านบาท แต่จะไม่ชอบดูภาพยนตร์ตลกหรือชีวิตรักต่างๆ อย่างเช่น There's Something About Mary หรือ My Best Friend's Wedding ซึ่งเมื่อปีที่แล้วทำเงินเพียง 20-30 ล้านบาทเท่านั้น

ในปีนี้ ไตรมาสแรกรายได้จากภาพยนตร์ต่างชาติที่เข้ามาฉายตกรอบถึงร้อยละ 17.4 (488.39 ล้านบาท) เทียบกับช่วงเดียวกันกับปีที่แล้ว (591.43 ล้านบาท) ทั้งๆ ที่มีภาพยนตร์เข้าฉายมากกว่า บรรดาเอเย่นภาพยนตร์ต่างชาติวิเคราะห์เป็นเสียงเดียวกันว่า คาดล่วงหน้าได้ว่าปีนี้รายได้คงจะตกรอบเนื่องจาก ภาพยนตร์ฮอลลีวูดจับแนวเน้นเนื้อหา และศิลปะมากกว่าทำหนังฟอร์มใหญ่ที่ลงทุนมาก หนังรางวัลอย่าง Shakespeare in Love หรือ Life is Beautiful ซึ่งเป็นแนวชีวิตรักและตลกเบาสมอง คงจะทำเงินได้ไม่เกิน 20 ล้าน (Bangkok Post 120499)

อนึ่ง มีรายงานการสำรวจประเภทโรงภาพยนตร์ที่คนนิยมเข้าชม ปรากฏว่าคนชอบเข้าชมโรงภาพยนตร์ในห้างสรรพสินค้ามากกว่าโรงเดี่ยว แม้ว่าจะตั้งอยู่ในย่านชุมชนก็ตาม และโรงภาพยนตร์ที่สร้างรายได้สูงสุดในขณะนี้คือ ค่ายเมเจอร์ ซินีเพล็กซ์ รัชโยธิน แขวงหน้าอิจิว ซิคอน และ รัชสิด ที่เดิมเคยสร้างรายได้สูงสุด (ผู้จัดการ 150442)

ส่วนผู้ประกอบการนำเข้าภาพยนตร์จากต่างประเทศปัจจุบัน บริษัทไคสมิเบีย ไทโรสตาร์ บัวนา วิสตา หรือรวมเรียก ซีทีบีวี เป็นผู้นำด้านการตลาด และสามารถครองส่วนแบ่งตลาดสูงสุดถึงร้อยละ 46 เทียบกับในกลุ่มผู้จัดจำหน่ายภาพยนตร์เมเจอร์ และคิดเป็นร้อยละ 29 เทียบกับตลาดรวมทั้งหมด อันดับรองลงมาคือ ฟ็อกซ์-วอเนอร์ มาเป็นอันดับสองรายได้ถึง 105.1 ล้านในไตรมาสหนึ่ง ปี 2542 นี้ ขณะที่อันดับหนึ่งมีรายได้ในช่วงเวลาเดียวกัน 142.9 ล้านบาท (ผู้จัดการ 150442)

1.2.2 จัปทิศทางตลาดเพลงสากล รอพื้นปี 2000

รายงานการสำรวจพบว่า ปัญหาภาวะเศรษฐกิจได้ส่งผลกระทบต่อวงการเพลง พบว่าผู้ประกอบการในตลาดเพลงสากลต่างปรับตัวโดยส่วนใหญ่ใช้วิธีการเข้มงวดในการกำหนดจำนวนการออกอัลบั้มและการจัดจำหน่ายอัลบั้มเพลงให้กับร้านค้าทั่วไป แต่อย่างไรก็ตาม นักวิเคราะห์มองว่าเนื่องจากเพลงสากลมีฐานลูกค้าเป็นผู้มีรายได้ระดับกลางขึ้นไปจนถึงระดับสูง จึงรับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจไม่มากเท่าสภาวะตลาดเพลงไทย ซึ่งในช่วงเดียวกันตลาดหดตัวถึงร้อยละ 40

นักวิเคราะห์คาดการณ์ว่าราวไตรมาสแรกของปี ค.ศ. 2000 เป็นต้นไปคงพอที่จะเริ่มเห็นแววแสงสว่างที่ปลายทางขึ้นบ้าง โดยนักวิเคราะห์เชื่อว่าช่วงนั้นเป็นช่วงระยะที่เศรษฐกิจของไทยฟื้นตัว

อนึ่ง จากการสำรวจความเคลื่อนไหวในตลาดของค่ายเพลงสากลแต่ละแห่งรวม 6 ค่ายเพลงเมเจอร์ในปี 2541 พบว่า โซนี่ มิวสิก ยังคงครองแชมป์บริษัทอันดับหนึ่ง ขณะที่อันดับที่สองเป็นของค่าย อีเอ็มไอ ตามติดมาด้วยโพลแกรม วอร์เนอร์ มิวสิก บีเอ็มจี และยูนิเวอร์แซล ตามลำดับ แต่เนื่องจากยูนิเวอร์แซล กับโพลแกรมประกาศรวมกิจการกันเป็น ยูนิแกรม ดังนั้นในระยะต่อไปในปีนี้ จึงน่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการจัดอันดับในตลาดค่ายเพลงสากลใหม่ แต่บางค่ายคงยังอยู่ในตำแหน่งเดิม (99ธุรกิจ 200442)

1.2.3 หนังสือแนวสุขภาพและวรรณกรรมแนวลึกลับข้ามภพข้ามชาติขายดี

สรุปการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติที่จัดขึ้นเมื่อประมาณ 1 เดือนที่ผ่านมาพบว่า 1) ทุกสำนักพิมพ์มียอดขายเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ 30 ขึ้นไป 2) กำลังซื้อส่วนใหญ่เป็นคนซื้อหนังสือทั่วไป ไม่ใช่บรรณารักษ์ 3) มีสำนักพิมพ์ใหม่ๆ มาเปิดตัวในงานนี้หลายสำนัก

รายงานได้กล่าวถึงทิศทางของหนังสือในปี 2542 โดยดูจากหนังสือขายดีของสำนักพิมพ์ต่างๆ เช่นสำนักพิมพ์แพรว หนังสือขายดีคือ พระมหาชนก และตำราอาหารของหมึกแดง สำนักพิมพ์เคล็ดไทย ระบุหนังสือขายดี ถ้าเป็นแนววรรณกรรม ก็ของ ชาติ กอบจิตติ และ "ล่องไพร" ของมัลลย์ ฐิตินิช ส่วนหนังสือแนวสุขภาพใครพิมพ์ก็ขายได้ เช่นเมศวรรย์นิม 108 ชนิด สำนักพิมพ์ดอกหญ้า ขายดีที่สุดคือ "เราจะข้ามเวลามาพบกัน" หนังสือแปลของ มณฑานี ดันติสุข สำนักพิมพ์แสงแดด ขายดีที่สุดคือชุดไปเที่ยวไปกิน สำนักพิมพ์มติชน ขายดีที่สุด

คือ "นมารักคน" ของบัญชา ขวาลศิลป์ รองลงมาคือ "ข้ามภพ" และ "ชาติภพ" ของนักเขียนคนเดียวกับ เราจะข้ามเวลามาร่วมกัน ผู้จัดการสำนักพิมพ์มติชนตั้งข้อสังเกตด้วยว่า สำหรับหนังสือวรรณกรรมนั้นต้องแปลกและแหวกแนวระดับ "ระลึกชาติ" จึงจะได้รับความสนใจ และว่า "แนวโน้มหนังสือขายดีนั้นดูเหมือนเป็นแนวที่สร้างเสริมความสุขในชีวิต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสุขภาพ อาหาร หรือแม้แต่เรื่องหมา ดูเหมือนจะมีขนาดมากกว่าใคร" (มติชน 140542)

1.2.4 สงกรานต์ เงินสะพัด 6.5 พันล้าน ตัวรถไฟเกลี้ยง เสริม บขส.แทน

ศูนย์วิจัยกสิกรไทยสำรวจในช่วงสงกรานต์พบว่าคนส่วนใหญ่จะร่วมกิจกรรมตามประเพณีสงกรานต์ในสัดส่วนร้อยละ 72.8 โดยจะเสียค่าใช้จ่ายในการร่วมกิจกรรมเฉลี่ยคนละ 250 บาท ก่อให้เกิดเม็ดเงินสะพัดไปสู่ธุรกิจด้านผลิตและการจำหน่ายสินค้าทั่วประเทศประมาณ 900 ล้านบาท และยังสำรวจคนกรุงเทพฯ ร้อยละ 54.3 เดินทางไปต่างจังหวัด ร้อยละ 2.9 ไปต่างประเทศ ส่วนใหญ่ใช้บริการรถบขส. หรือรถทัวร์ รองลงไปที่รถยนต์ส่วนตัว รถไฟและรถเช่า โดยจะใช้เวลา 3-5 วันไปกลับ และสำหรับคนที่ไปต่างจังหวัด ร้อยละ 86 ไปเที่ยวตามเมืองท่องเที่ยว เชียงใหม่ได้รับความนิยมเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลที่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ คาดว่าการใช้จ่ายในส่วนของผู้ที่เดินทางไปจะก่อให้เกิดเม็ดเงิน 6,500 ล้านบาท สะพัดไปสู่ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง (กรุงเทพธุรกิจ 110499)

อนึ่งมีรายงานข่าวจาก จ.ศรีสะเกษวันที่ 16 เม.ย. 2542 ว่ามีนักท่องเที่ยวขึ้นไปเที่ยวเขาพระวิหารมากที่สุด โดยระหว่างวันที่ 13-15 เม.ย. มีนักท่องเที่ยวขึ้นไปไม่ต่ำกว่าวันละ 10,000 คน ส่วนมากมาเข้ากลับเย็น ไม่มีการจองห้องพักในโรงแรมมากนัก (สำนักข่าวไทย 160442)

1.2.5 สำรวจพบคนไทยระดับกลางยังคงมีการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ แต่ส่วนใหญ่ไปเที่ยวเองไม่จองทัวร์

ผลการสำรวจของกรุงเทพธุรกิจซึ่งร่วมกับบริษัทเดอะเสิร์ชเชอร์ ทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างคนชั้นกลางที่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน นักศึกษา ข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งร้อยละ 60 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า และร้อยละ 71.1 เป็นคนโสดจำนวนทั้งหมด 322 ตัวอย่าง พบว่า ร้อยละ 75.8 ของกลุ่มตัวอย่างมีการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศตั้งแต่ปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน และมีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10.2 ไปท่องเที่ยวต่างประเทศ และร้อยละ 23.9 ของกลุ่มตัวอย่างไม่ได้ไปเที่ยวไหนเลย

ผลการสำรวจพบว่าแหล่งท่องเที่ยวที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบไปมากที่สุดคือ แหล่งท่องเที่ยวประเภททะเลที่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ มากนัก เช่น จ.ชลบุรี ที่ศรีราชา บางแสน สัตหีบ เกาะค้างคาว แหลมฉบัง เกาะสีชัง เขาสามมุก รวมทั้ง จ.ระยอง เช่นเกาะเสม็ดหาดแม่รำพึง หาดแม่พิมพ์ เป็นต้น รองลงมาคือไปเชียงใหม่ เพชรบุรี เป็นต้น การสำรวจยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างถึงร้อยละ 95 เดินทางไปท่องเที่ยวเอง ไม่ได้ไปกับบริษัททัวร์ และจะมีค่าใช้จ่ายรวมประมาณ 5,000-6,000 บาท

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ ส่วนใหญ่ไปประเทศใกล้ๆ ในแถบเอเชียเช่น ฮองกง สิงคโปร์ ออสเตรเลีย มาเลเซีย เป็นต้น และร้อยละ 54 เดินทางไปเองโดยไม่ผ่านบริษัททัวร์ (กรุงเทพธุรกิจ 120442)

อนึ่งมีรายงานข่าวอีกกระแสหนึ่งจากทางด้านบริษัททัวร์ต่างๆ พบว่ายอดนักท่องเที่ยวที่จองทัวร์ "ต่ำกว่าเป้า" และยังคงเผชิญหน้ากับต้นทุนที่เพิ่มขึ้น กรรมการผู้จัดการบริษัททัวร์แห่งหนึ่งกล่าวถึงแนวโน้มการท่องเที่ยวภายในประเทศว่า "พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนไทยในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ 2 ปีที่ผ่านมา จะท่องเที่ยวเฉพาะเมื่อมีเวลาจริงๆ ต่างจากอดีตที่ไม่สนใจว่าจะอยู่ในช่วงเวลาใดจะท่องเที่ยวได้ เพราะมีกำลังซื้อตลอดปี" ผู้บริหารบริษัททัวร์มีชื่ออีกแห่งหนึ่งก็กล่าวว่า "ปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของคนไทยปัจจุบันคือราคาถูกตามด้วยรายการนำเที่ยวที่น่าสนใจ รวมถึงทัวร์ต่างประเทศ จากเดิมที่ให้ความสำคัญว่าจะต้องเป็นทัวร์ที่ดีที่สุด ที่พัก เครื่องบิน และอาหารจะต้องพิเศษกว่าทัวร์อื่นๆ แต่ปัจจุบันไม่เน้นเรื่องความหรูหราสะดวกสบาย แต่เน้นโปรแกรมทัวร์ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันและราคาถูก" และยังตั้งข้อสังเกตด้วยว่า "พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนไทยกำลังเข้าสู่ยุคการปรับเปลี่ยนครั้งสำคัญ จากเดิมที่มองว่าการท่องเที่ยวจะมุ่งสู่แหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามและมีชื่อเสียง เช่นแม่น้ำ น้ำตก ภูเขาทะเล หรือแหล่งประวัติศาสตร์ มาเป็นการท่องเที่ยวแบบมีคุณค่าและแปลกใหม่ เช่นแหล่งวัฒนธรรมพื้นบ้าน หรือแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ เช่นสวนสัตว์เปิด เป็นต้น (กรุงเทพธุรกิจ 120442)

1.2.6 สถานการณ์และการเคลื่อนไหวภาครัฐด้านการท่องเที่ยว

ภาครัฐไทยได้ให้ความสนใจและพยายามส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว โดยถือเป็นแหล่งหาเงินเข้าประเทศที่สำคัญมาโดยตลอด เริ่มตั้งแต่การส่งเสริมปี อะเมซิ่งไทยแลนด์ต่อเนื่องเป็นปีที่สองในปี 2542 การส่งเสริมเปิดจุดท่องเที่ยวใหม่ๆ ในจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ เช่น มีการจัดประชุม ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และสภาตำบล 714 แห่งทั่วประเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์และรับฟังความคิดเห็น โครงการศึกษาแนวทางการบริหารและจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบของ อบต. และสภาตำบล (สำนักข่าวไทย 150242) หรือการตั้งเป้าดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้าไทยของ นายพิทักษ์ อินทวิทย์นันท์ รมต. ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ดูแลด้านการท่องเที่ยว เช่นการตั้งเป้าดึงดูดนักท่องเที่ยวญี่ปุ่น 1.2 ล้านคน ภายหลังการเดินทางไปส่งเสริมการขายการท่องเที่ยวที่ญี่ปุ่นระหว่าง 11 - 20

เม.ย. ที่ผ่านมา (สำนักข่าวไทย 200442) และการตั้งเป้าตักนักท่องเที่ยวจีนเข้าไทยอีกไม่น้อยกว่า 800,000 คน ภายหลังการเดินทางไปส่งเสริมการขายที่ประเทศจีนในเดือน พ.ค. ที่ผ่านมามาก (สำนักข่าวไทย 120542) เป็นต้น

ในการเดินทางไปเยือนสาธารณรัฐเกาหลีของนายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย ระหว่างวันที่ 21-23 ก.ค. 2542 ที่ผ่านมา ในแถลงการณ์ร่วมว่าด้วยแผนงานความร่วมมือระหว่างไทยกับสาธารณรัฐเกาหลีก็มีระบุด้วยว่า "ทั้งสองฝ่ายจะส่งเสริมความร่วมมือในด้านการท่องเที่ยว และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว" และยังระบุด้วยว่า "จะร่วมกันดำเนินการเพื่อกระตุ้นนักท่องเที่ยวจากประเทศที่สามให้เดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศของกันและกัน" ด้วย (มติคณะรัฐมนตรี 200442)

นอกจากนั้นในรายงานสรุปผลการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมรายได้จากการท่องเที่ยว (ก.ย.-ธ.ค. 2541) ของ ก.ม.หาดไทยที่เสนอต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายเศรษฐกิจเมื่อวันที่ 26 เม.ย. 2542 แสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของภาครัฐในด้านต่างๆ เช่น 7 มาตรการเร่งด่วนที่ดำเนินการคือ 1) การดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว 2) การป้องกันการค้าเรี่ยไรนักท่องเที่ยว มีการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเกือบทุกจังหวัด 3) การป้องกันแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม เช่น จ.พิษณุโลกมีนโยบายปิดแหล่งท่องเที่ยว 2-3 เดือนเพื่อให้ธรรมชาติฟื้นตัว 4) การส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการจับจ่ายซื้อของ 5) การส่งเสริมนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจพิเศษ 6) การกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์ อะเมซิงไทยแลนด์ และ 7) การจัดตั้งองค์กรคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับจังหวัดและระดับพื้นที่

ในรายงานฉบับเดียวกันนี้ ยังได้กล่าวถึงมาตรการขั้นต่อไปอีก 5 มาตรการที่น่าสนใจ คือ 1) แผนฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว โดยดำเนินการตามแผนเงินกู้เพื่อการท่องเที่ยวและส่งเสริมการสร้างงาน ภายใต้โครงการลงทุนเพื่อสังคม 82 โครงการ วงเงิน 1,021 ล้านบาท 2) การพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเอง 3) การจัดตั้งอำนาจความสะอาด เช่น การก่อสร้างทางด่วนขั้นที่ 2 ส่วน D รองรับการจราจรในช่วงการแข่งขันทีฬาเอเชียนเกมส์ เป็นต้น 4) การส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการจัดประชุม การจัดการนิทรรศการ เช่น สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์กลางการประชุม จ.ภูเก็ต สงขลา เชียงใหม่ นครราชสีมา เป็นต้น 5) ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ประเทศไทยเป็นประตูสู่ภูมิภาค เช่น การทดลองเปิดเขาพระวิหารเพื่อการท่องเที่ยวที่ จ.ศรีสะเกษ เป็นต้น (มติคณะรัฐมนตรี 260442)

อนึ่ง ในเดือน พ.ค. ก. คลังได้เสนอมาตรการเร่งด่วนและมาตรการระยะต่อไปเพื่อส่งเสริมรายได้จากการท่องเที่ยวอีก กล่าวคือ 1) การส่งเสริมให้มีร้านค้าปลอดภาษีในเมืองท่องเที่ยวและเมืองชายแดนที่สำคัญ และ 2) จัดให้มีระบบการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มแก่นักท่องเที่ยว ส่วนมาตรการระยะต่อไปคือ 1) ให้จัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อฟื้นฟูและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว และพัฒนาสถาบันฝึกอบรมการโรงแรมและการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยจะกู้จากกองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจในทะเลแห่งญี่ปุ่น หรือ OECF วงเงิน 3,602 ล้านบาท 2) สนับสนุนให้เอกชนลงทุนก่อสร้างศูนย์ประชุมและจัดแสดงนิทรรศการในเมืองท่องเที่ยวหลัก 3) การปรับปรุงระเบียบขั้นตอนการนำวีซ่าผู้ปรารถนาเข้ามาใช้ในการจัดประชุมและนิทรรศการ โดยการท่องเที่ยวฯ และกรมศุลกากร ได้จัดทำเป็นคู่มือเสร็จเรียบร้อยแล้ว (มติคณะรัฐมนตรี 250542)

1.2.7 ชีวิตทางวัฒนธรรมของคนไทยยุคเศรษฐกิจยุค

1.2.7.1 คนไทยเครียดจากปัญหาทางเศรษฐกิจหันไปสนใจท่องเที่ยวตามวัดต่างๆ มากขึ้น

รายงานของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการเมื่อวันที่ 4 พ.ค. ที่ผ่านมา อ้างคำกล่าวของนายชาติชาย โหฬรัตน์ กรรมการผู้จัดการบริษัทธรรมจารี & ซีซีทิว จำกัด ระบุว่านับตั้งแต่เดือน ต.ค. 2541 ถึงสิ้นเดือน เม.ย. 2542 ทวีธรรมะมีคณจองแน่นตลอด มีกลุ่มทัวร์ที่ต้องการไปต่างประเทศไม่ต่ำกว่า 1-2 หมื่นต่อเดือน ส่วนใหญ่จะไปสักการะสังเวชนียสถานในประเทศอินเดีย ศรีลังกา และเนปาล ปัจจุบันค่าใช้จ่ายต่อหัวเพิ่มขึ้นถึง 45,500 บาท คนก็ยังให้ความสนใจจองกันแน่นทุกเที่ยว สำหรับในประเทศเป็นการเดินทางค้างคืนจะมีเดือนละไม่ต่ำกว่า 4-5 เที่ยว เฉลี่ยประมาณ 2-3 พันคน ถ้าไปเข้าเียนกลับมีเกือบทุกวัน เฉลี่ย 5-6 พันคน ทั้งนี้ราคาตัวทัวร์ธรรมะลักษณะนี้จะถูกกว่าทัวร์ทั่วไปประมาณร้อยละ 30-40 โดยนอนค้างตามวัดและมีโปรแกรมให้ลูกทัวร์เข้าร่วมการปฏิบัติธรรม สวดมนต์ภาวนาฝึกนั่งสมาธิ และทำบุญ

รายงานกล่าวว่า ไม่เพียงแต่บริษัททัวร์เท่านั้นที่จัดทัวร์ธรรมะ ทางวัดเองก็มีการจัดทัวร์ทำนองนี้ วัดที่จัดบ่อยๆ เช่น วัดโพธิ์ วัดมหาธาตุ วัดอรุณฯ วัดนาครปกร และวัดโบสถ์สามเสน โดยส่วนใหญ่จัดช่วงก่อนและหลังเข้าพรรษา ส่วนบริษัททัวร์จะจัดมากในระหว่างช่วงเข้าพรรษา เพราะเป็นช่วงเวลานักท่องเที่ยวทำบุญ รายงานนี้ให้เห็นว่า สมัยก่อนทัวร์ทำบุญจะเฉพาะช่วงเข้าพรรษาเท่านั้น "แต่ทุกวันนี้ มีคนหันกันเข้ามาเที่ยวตามวัดและศาสนาเพิ่มขึ้น ไม่คำนึงถึงช่วงเวลาเหมือนอดีต" (ผู้จัดการ 040542)

1.2.7.2 การเคลื่อนไหวเพื่อการส่งเสริมอนุรักษ์ และเผยแพร่วิถีชีวิตวัฒนธรรมพื้นบ้านในท้องถิ่นต่างๆ

ที่น่าจับตาและให้ความสนใจไม่น้อยคือ การเคลื่อนไหวเกี่ยวกับวิถีชีวิตทางวัฒนธรรม และการส่งเสริมการอนุรักษ์ของเก่าแก่โบราณที่เป็นมรดกของชาติ ในระดับท้องถิ่นภาคต่างๆ ของประเทศ เช่น การบุกเบิก ปรับปรุงและประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นต่างๆ ซึ่งเปรียบเสมือนแหล่งที่บ่งบอกรากฐานที่แท้จริงของตัวตน อันภาคภูมิใจของคนไทยเรา เช่น การกล่าวถึงพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอุทอง

๑. สุพรรณบุรี ที่มีการแสดงหลักฐานว่าอุทกภัยเคยเป็นเมืองโบราณที่เจริญรุ่งเรืองมาก่อนตั้งแต่ยุคทวารวดี (พุทธศตวรรษที่ 11) ซึ่งนอกจากจะมีศิลปะโบราณวัตถุต่างๆ ของยุคโบราณแล้วยังเป็นศูนย์ลูกปัดในประเทศไทย และมีการจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมชนบทร่วมสมัยประเพณีความเป็นอยู่ เครื่องมือเครื่องใช้ของ ไทยทรงดำ หรือ ลาวโซ่ง ซึ่งเป็นกลุ่มชนที่อพยพเข้ามาอยู่บริเวณภาคกลางของไทยมาตั้งแต่อดีตและยังคงรักษาวิถีชีวิตดั้งเดิมของตนเอาไว้จนถึงปัจจุบัน (มติชน 05, 080542) นอกเหนือจากพิพิธภัณฑ์อื่นๆ ที่กำลังเคลื่อนไหวพัฒนาปรับปรุงอย่างกว้างขวาง ยังมีพิพิธภัณฑ์โฮมของ จ. ชุมพร ที่มีการจำลองภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตให้เห็นเป็นจริงจิ่งไว้ในอาคารพิพิธภัณฑ์ เช่นเหตุการณ์ได้ผ่านภัย เหตุการณ์ช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง ประวัติหนึ่งตระกูล เป็นต้น ซึ่งหัวหน้าพิพิธภัณฑ์ย้ำว่า พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ต้องการฉายภาพชีวิตวัฒนธรรม มากกว่าการแสดงวัตถุอย่างเดียว (กรุงเทพธุรกิจ 030542)

นอกจากพิพิธภัณฑ์แล้วยังมีเรื่องเกี่ยวกับของดีประจำท้องถิ่น เช่นตาลโตนดเมืองเพชร ซึ่งเป็นสัญลักษณ์สำคัญของ จ. เพชรบุรี ปัจจุบันมีการตัดตาลไปทำเครื่องเรือนกันอย่างไม่มีการวางแผนปลูกทดแทนอย่างรัดกุม ตัวเลขสถิติปัจจุบันเพชรบุรีเหลือตาลโตนดอยู่ 694,954 ต้น ตาลแต่ละต้นจะใช้เวลาถึง 15 ปีกว่าจะให้ผลได้ ปัจจุบันจึงมีการรณรงค์อนุรักษ์และปลูกตาลเพิ่มขึ้น โดยในปี 2542 มีเป้าหมายปลูกให้ได้ 50,000 ต้น และปลูกต่อไปเรื่อยๆ (กรุงเทพธุรกิจ 060542)

การสืบสานหัตถกรรมพื้นบ้าน โดยสร้างกิจกรรมสำหรับคนสูงอายุหรือมุงๆ กันไป ก็เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่ถือเป็นการอนุรักษ์วิถีชีวิตวัฒนธรรมแบบพื้นบ้านไทยๆ ดังที่มีการดำเนินการโดยกลุ่มผู้สูงอายุบ้านจอมปิง ต.นาแก้ว อ.เกาะคา จ. ลำปาง และกลุ่มผู้สูงอายุ (สตรี) วัดทุ่งเขตรอก หมู่ 4 ต.หนองแยบ อ.สันทราย จ. เชียงใหม่ ซึ่งถ้าหากทำการตลาดดีขึ้น ก็จะเป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชนพร้อมกันไปกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านเป็นอย่างดี (Bangkok Post 040599, มติชน 110542)

การเคลื่อนไหวในเรื่องที่เกี่ยวข้องได้ชี้ให้เห็นแนวโน้มในอนาคตว่า จะค่อยๆ เริ่มขยายตัวไปสู่ภูมิภาคต่างๆ มากยิ่งขึ้น เมื่อทางการรัฐบาลและหน่วยงานราชการได้มีการเคลื่อนไหวส่งเสริมกิจกรรมเหล่านี้ด้วย เช่นเมื่อเร็วๆ นี้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ก็ได้รับงบประมาณจากสำนักงานประมาณกว่า 310 ล้านบาท ในโครงการบรรเทาผลกระทบทางสังคมจากวิกฤติทางเศรษฐกิจ 36 โครงการ ซึ่งในจำนวนนี้มีโครงการที่น่าสนใจติดตามหลายโครงการ เช่นโครงการปลูกพืชระบบวนเกษตรเพื่อสร้างอาชีพเพื่อการอนุรักษ์และการท่องเที่ยว โครงการขยายพืชพันธุ์พืชในบพ โครงการส่งเสริมการเพาะปลูกพืชผักสวนครัวในโรงเรียนเพื่อพัฒนาภาวะโภชนาการของเยาวชน เป็นต้น (กรุงเทพธุรกิจ 050542)

1.3 พฤติกรรมการจับจ่ายใช้สอย และสไตล์การดำเนินชีวิตของชาวเมือง

1.3.1 ทีเอ็นเอสซี "ราคา" ส่งพฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยน

บริษัทไทเลอร์ แลสัน ซอฟต์แวร์ (ไทยแลนด์) จำกัด หรือทีเอ็นเอสซี ซึ่งเป็นบริษัทวิจัยตลาด เปิดเผยว่า พฤติกรรมการบริโภคของคนไทยได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจ มีความแตกต่างจากช่วงภาวะปกติอย่างเห็นได้ชัด โดยพบว่าในสินค้าประเภทฟุ่มเฟือยมีอัตราการซื้อของลดลงร้อยละ 30-40 สินค้าจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ผักผลไม้ ยา สบู่ แชมพูสระผม มีอัตราการซื้อลดลงร้อยละ 10-20 ส่วนสินค้าที่มีอัตราการซื้อลดลงน้อยที่สุดคือ อาหารประมาณร้อยละ 5 ขณะที่ตลาดบน เช่นสินค้านำเข้า ก็มีอัตราการซื้อลดลงเช่นกัน

รายงานกล่าวว่า ภาพรวมของส่วนแบ่งตลาดจะผันผวนไม่แน่นอน เนื่องจากลูกค้าพิจารณาซื้อที่ราคาเป็นหลัก ทำให้ความภักดีต่อยี่ห้อสินค้ามีน้อยลง ผู้ประกอบการรายใดจำหน่ายสินค้าราคาถูกๆ หรือจัดรายการส่งเสริมการขาย จะทำให้ส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน (กรุงเทพธุรกิจ 200442)

1.3.2 วัยรุ่นไทยในเมืองใหญ่แม้จะยังหาเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่เจอ แต่สนิยมการบริโภคก็อาจทำให้ภาคการผลิตการค้าน้ำลายหกได้

รายงานการสำรวจทั่วทั้งงานของการดำเนินชีวิต และพฤติกรรมผู้บริโภคของวัยรุ่นไทยในเมืองใหญ่ อายุระหว่าง 13-19 ปี ตีพิมพ์ใน Bangkok Post วันที่ 9 พ.ค. 2542 ได้เปิดเผยรสนิยมและสไตล์การแต่งตัวของวัยรุ่นทั้งชายหญิงตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้าเอาไว้ คือ วัยรุ่นหญิงนั้นชอบทรงผมไม่ว่าจะสั้นหรือยาวคือ ผมตรงเป็นเงางามเหมือนนางแบบโฆษณาถ่ายสารคดี มีการทำไฮไลต์ สีส้ม และติดกับหลากสีหลายๆ อัน มีการแต่งหน้าเขียนตาปากสีสดใส เครื่องประดับอาจเป็นลูกปัด หรือสร้อยสายหนังใหม่ล่าสุด กำไลข้อมือพลาสติกเต็มข้อมือ มีการไว้เล็บยาวอาจจะเป็นเล็บจริงหรือเล็บปลอมก็ได้ หายาทาเล็บหลากหลายสี ติดสติ๊กเกอร์เล็กๆ เป็นรูปต่างๆ เช่นดาวหรือแมลงปอ หรือรูปหัวใจก็แล้วแต่ชอบ เสื้อผ้าไม่ว่าจะเป็นเสื้อ กระโปรงหรือกางเกงก็จะเป็นชิ้นเล็ก แนบตัวเช่นเสื้อสายเดี่ยว กระโปรงมินิสกิดหรือกางเกงท่อนัก ทรงขาตรง จะเป็นยี่ห้อหรือไม่ก็ได้ขอให้อูติ กระเป๋าถือจะใบใหญ่ สีสันมีผิวใหญ่ สะพายได้คล้องหลังก็ได้ สไลด์คล้ายๆ กระเป๋าของคนขี่มอเตอร์ไซด์รับ-ส่งของ รองเท้าผ้าใบสีเข้มคล้ายรองเท้านักกีฬา แต่พื้นหนาๆ คล้ายขนมปังป้อน ชอบอ่านหนังสือแมกกาซีนเช่น แอล หรือแพรวสุดสัปดาห์ หรือการ์ตูนญี่ปุ่น และที่สำคัญจะต้องมีอุปกรณ์เครื่องใช้ทันสมัย ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์มือถือ ซึ่งเป็นที่นิยมและเป็นความฝันอันสูงสุดของวัยรุ่น จากนั้นก็จะเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์แลบท็อปติดอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่เอาไว้ "แชต"

ส่วนวัยรุ่นชาย ทรงผมสั้นใส่เสื้อให้ผมตั้งอยู่ทรง และจะให้ผมบุรุษต้องมีต่างหูไททาเนียมแวววาวอยู่ที่ติ่งหูซ้ายหากเป็นชายแท้ ส่วนเสื้อผ้าขอบสไลด์สบายๆ เสื้อยืดผ้าฝ้ายและกางเกงหลวมขากว้างโดยไม่มีพับขึ้น ไม่เกียงเรื่องยี่ห้อขอใส่แล้วเทห์ ชอบอ่านหนังสือประเภทวัยรุ่น กีฬาฟุตบอล หรือการ์ตูนญี่ปุ่น กระเป๋าสะพายหลังมีกระเป๋าเล็กกระเป๋าน้อยอยู่รอบ ๆ สำหรับเก็บอุปกรณ์ติดตัวต่าง ๆ เช่น เพจเจอร์ หุ่นไม้ไม่ต้องก่ายาล้ำสนอะไร ขอเพียงไม่ฉวนก๊วก ก็หาไม่ว่าจะแคตดูหรือเล่น ก็เป็นฟุตบอลอันดับหนึ่ง

ค่านิยมในเรื่องเรียนก็ต้องเรียนเก่งแต่ไม่ทำงานหนักเกินไปในเรื่องเรียนจึงจะเจ๋ง “เด็กฉลาดเล่นมาก แต่ก็ยังเรียนดี” กิจกรรมยามว่างจะฟังเพลงเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือช้อปปิ้ง การออกเดทเป็นเรื่องธรรมดา วัยรุ่นส่วนใหญ่ถือว่าเป็นเรื่องเทห์ และเป็นธรรมชาติ คนตรีชอบเพลงป๊อป ป๊อปรีคและการเต้นรำสำหรับวัยรุ่นหญิง ส่วนวัยรุ่นชายชอบฮิพฮอปแร็ป เพลงฮาร์ด ร็อค และฮิปปี้ ส่วนใหญ่ชอบฟังวิทยุคลื่นเอฟเอ็ม 91.5 102.5 และ 95.5 เอฟเอ็มเอกซ์ (Bangkok Post090599)

1.3.3 พบคนไทยรายได้สูงเชื่อโฆษณาเพื่อกินบุญ

นายวิฑิต เปาณิล อาจารย์คณะเภสัชศาสตร์ ม.มหิดล กล่าวโดยอ้างงานวิจัยการพัฒนาการผลิตสมุนไพรเพื่อเป็นยาในประเทศไทยว่า ปัจจุบันคนหันมาสนใจอาหารเสริมที่ทำจากสมุนไพรเป็นจำนวนมาก โดยจากการสำรวจพบว่า กลุ่มคนที่สนใจนี้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนที่มีความรู้ระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 20,000 บาท ซึ่งคนเหล่านี้มุ่งหวังได้รับประโยชน์ตามโฆษณา ขณะที่ผลทางวิชาการในบางสรรพคุณยังมีข้อสงสัยและถกเถียงกันอยู่ เช่นกรณีอาหารเสริมประเภทหัวบุกที่กำลังได้รับความนิยมในปัจจุบัน ซึ่งการจะได้ออกฤทธิ์ตามนั้น ต้องผ่านกระบวนการสกัดจนได้ออกมาในรูปของแป้ง แต่จากการสำรวจโรงงานผลิตแห่งหนึ่งพบว่า กระบวนการผลิตไม่ได้สกัดบุกออกมาเป็นแป้ง หากแต่เพียงนำบุกมาตากแห้ง หั่นฝอย แล้วบดใส่แคปซูล ออกมาเป็นผลิตภัณฑ์ แล้วอ้างสรรพคุณสุดท้ายเหมือนกัน อย่างนี้ไม่ถูกต้อง เป็นการโฆษณาโอ้อวด ผู้บริโภคก็จะเสียไปด้วย เพราะไม่มีข้อมูลในการผลิต (ไทยโพสต์ 120542)

2. ศาสนา ความเชื่อและค่านิยมทางสังคม

หัวข้อข่าว

2.1 ความเคลื่อนไหววิพากษ์วิจารณ์ค่านิยมด้านต่าง ๆ และพฤติกรรมทางสังคมของคนไทย

2.1.1 คนไทยยังรับไม่ได้กับค่านิยมในเรื่องการแข่งขัน

2.1.2 ประธานมูลนิธิสภาวิชาชีพสังคมไทยมีจุดยืนคัดค้านให้คนชั่วลอยนวล

2.1.3 หมอประเวศวิจารณ์รัฐบาลแก้ไขปัญหามิได้เพราะขาดการเรียนรู้ เสนอ 7แนวทางเพื่อแก้ไขปัญหานั้นแท้จริง

2.1.4 ประชาชนต้องการให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนเป็นองค์กรประกันสิทธิของประชาชนอย่างแท้จริง

2.2 ความสนใจอำนาจเงินลับและมนุษย์ต่างดาว โดยกลุ่มบุคคลที่มีฐานความรู้สูงทางวิทยาศาสตร์

2.2.1 นักวิทยาศาสตร์ไทยอ้างเป็น 1 ใน 7 ผู้สามารถสื่อสารกับจิตจักรวาลได้ เดือนปี ค.ศ. 2000 เศรษฐกิจโลกทั้งระบบจะพังทลายลง

2.2.2 นายกสมาคมค้นคว้าวิทยาศาสตร์ทางจิตไทยอ้างติดต่อกับมนุษย์ต่างดาวอังคารได้

2.2.3 หลายทฤษฎีเกี่ยวกับความเชื่อที่ว่า ปี ค.ศ. 2000 โลกจะถึงวาระสุดท้าย

2.3 สรุปการเคลื่อนไหวกรณีวัดพระธรรมกายในรอบ 3 เดือน (เม.ย.-มิ.ย. 2542)-เหตุการณ์ที่ยังยึดเชื้อ

สรุปประเด็นข่าว

2.1 ความเคลื่อนไหววิพากษ์วิจารณ์ค่านิยมด้านต่าง ๆ และพฤติกรรมทางสังคมของคนไทย

2.1.1 คนไทยยังรับไม่ได้กับค่านิยมในเรื่องการแข่งขัน

บทความเรื่อง "The Social Value of Competition" เขียนโดย ปรีดา เตียสุวรรณ กล่าวถึงค่านิยมทางสังคมเรื่องการแข่งขันว่า แรงขับเคลื่อนที่สำคัญของการเจริญเติบโตของประเทศตะวันตกนั้น วางอยู่บนรากฐานแนวความคิดของอดัม สมิธในหนังสือที่ชื่อ "The Wealth of Nations in 1776" ที่เน้นว่า การกระตุ้นให้เกิดการแข่งขัน เป็นหนทางผลักดันให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สำคัญ และแนวความคิดนี้ก็ได้เป็นพื้นฐานของวิถีดำเนินแห่งเศรษฐกิจและการเมืองในประเทศตะวันตกและสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ยุคของจอร์จ วอชิงตัน และโธมัส เจฟเฟอร์สันเป็นต้นมา

บทความได้กล่าวถึงแนวความคิดนี้กับสังคมไทยว่า เป็นแนวความคิดที่ไม่ค่อยสอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย ที่เน้นการแบ่งปันและการประนีประนอม ถ้อยทีถ้อยอาศัยกันเท่าใดนัก ศาสนาพุทธก็ส่งเสริมในเรื่องการเดินแนวทางสายกลาง และการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย ดัง

นั้นคนไทยจำนวนมากจึงรับไม่ได้กับค่านิยมเรื่องการแข่งขัน แต่ก็ปฏิเสธว่าการแข่งขันเป็นการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และดึงเอาคุณสมบัติที่ดีออกมาจากตัวคนได้

บทความได้เสนอทางเลือกโดยให้ดูญี่ปุ่นเป็นตัวอย่างว่า เขาสามารถพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จนประชากรมีรายได้สูงมาก โดยที่ยังอนุรักษ์ระเบียบประเพณีดั้งเดิมเอาไว้ได้ และเสนอว่าไทยควรเน้นพัฒนาสิ่งที่เรามีความชำนาญและทำได้ดีอยู่แล้ว เช่นอุตสาหกรรม การเกษตร และการเพิ่มมูลค่าการผลิตด้านต่างๆ (The Nation 300499)

2.1.2 ประธานมูลนิธิสภาวิชาชีพสังคมไทยมีจุดอันตรายให้คนชั่วลอยนวล

สำนักข่าวไทยวันที่ 9 พ.ค. 2542 อ้างอิงจากบทบรรยายงานตีพิมพ์ใน "สารศิริราช" ฉบับเดือนมีนาคม 2542 ซึ่งนายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานมูลนิธิสภา ได้กล่าวในการบรรยายพิเศษในงาน 30 ปี แห่งวันพระราชทานนามมหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง "บทบาทของมหาวิทยาลัยกับการชี้นำสังคม" เมื่อเร็ว ๆ นี้ ระบุว่าสังคมไทยมีลักษณะสำคัญ 5 ประการ คือ ประการแรกขาดหลักยึดที่เป็นระบบ ถ้าสังคมดี มีความสงบเรียบร้อย มวลสมาชิกในสังคมก็จะดี มีความสุขด้วย คนไทยมักคิดเอาตัวรอดก่อน ส่วนสังคมจะเป็นอย่างไรก็ช่าง ซึ่งแนวความคิดแบบนี้จะไปไม่ได้กับโครงสร้างใหม่ของสังคม และจะทำให้สังคมเป็นสังคมที่อ่อนแอและพิการ สังคมไทยในปัจจุบันอาจมีคนดี คนเก่งและเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จ แต่ก็ไม่ได้ทำให้สังคมดีขึ้นเท่าที่ควร เพราะโครงสร้างนี้เป็นเรื่องเฉพาะของแต่ละบุคคล

ลักษณะของสังคมไทยประการต่อมาคือถูกครอบงำง่าย คนไทยเชื่อสิ่งใดโดยมักขาดการไตร่ตรอง แม้ว่าจะเป็นพุทธศาสนิกชนที่มีหลักของกาลามสูตรที่สอนไม่ให้เชื่อคนง่าย ๆ แต่คนไทยกลับไม่ยึดหลักดังกล่าว สิ่งร้าย ๆ นั้นคนไทยมักเชื่อง่าย แต่สิ่งดี ๆ กลับเชื่อยาก และไม่คิดว่าใครจะดีกว่าตัวเอง ประการที่ 3 สั้นง่าย คนไทยไม่ค่อยจำ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องดีหรือเลว จะฮือฮากันไปเพียงพักเดียวแล้วก็ลืม ดังนั้นคนเลวอาจจะทำอะไรที่เลวร้ายต่อสังคมก็ได้ เพราะคนจะลืมในเวลาไม่นานนัก คนชั่วจึงลอยนวลอยู่ในสังคมได้ดี

ประการที่ 4 สังคมไทยมีความเห็นอกเห็นใจในคนตกทุกข์ได้ยาก เกิดความสงสารง่าย เช่นแม้ผู้ต้องหาคดีข่มขืนกระทำชำเรา ถ้าหากถูกประหารชีวิตโดยประชาชน คนไทยจะเกิดความสงสารโดยไม่ได้ดูต้นเหตุว่าทำความผิดอะไรมา เพราะฉะนั้นคนทำผิดต่อบ้านต่อเมือง ถ้าหากถูกรุมเล่นงานโดยสังคม คนไทยเราจะสงสาร ลักษณะแบบนี้ของสังคมไทยถือว่าเป็นอันตรายยิ่งที่จะทำให้คนชั่วสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้ต่อไป

สำหรับลักษณะสังคมไทยประการสุดท้าย ไม่สนใจในสิทธิและหน้าที่ของตนเองอย่างจริงจัง คนไทยจะไม่สนใจเรื่องสิทธิและหน้าที่ของตน ยกเว้นเวลาจะเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ เราจึงจะหันมามองสิทธิและเสรีภาพของเราเอง คนไทยส่วนใหญ่ของเรื่องสิทธิว่า "ทำอะไรได้ตามใจคือไทยแท้" เพราะคนไทยมักคิดว่าตนเองมีสิทธิและเสรีภาพในทุกเรื่อง และเรื่องสิทธินั้นมักมองกันในแง่เป็นกิจกรรมเพียงฝ่ายเดียวที่ตนจะได้รับ แต่ความจริงสิทธิเป็นกิจกรรมสองฝ่าย กล่าวคือถ้าเรามีสิทธิก็แสดงว่าเราต้องมีหน้าที่ด้วย คือมีหน้าที่ไม่ไปทำให้อีกคนอื่นเดือดร้อน เช่น เรามีเสรีภาพของการดำรงชีวิตในศาสนสถาน ดังนั้นเราจะต้องมีหน้าที่ด้วยที่ต้องเคารพสิทธิผู้อื่น ความสำนึกเรื่องสิทธิกับหน้าที่ต้องมาคู่กันที่ไม่ทำความเดือดร้อนให้ใคร ดังนั้นการใช้สิทธิที่จะทำให้อีกคนอื่นเดือดร้อนจะกระทำไม่ได้ ทั้งนี้คำพูดนี้ได้เป็นบทบัญญัติที่บรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2475. (สำนักข่าวไทย 090642)

2.1.3 หอประเวศวิจารณ์รัฐบาลแก้ไขปัญหาล้มเหลวเพราะขาดการเรียนรู้ เสนอ 7 แนวทางเพื่อแก้ไขปัญหานั้นแท้จริง

ในการบรรยายหัวข้อ กระบวนทัศน์ใหม่ทางการเมือง ในรายการสัมมนาจัดโดยผู้สื่อข่าวทำเนียบรัฐบาลร่วมกับสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย ณ นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด เมื่อวันที่ 1 พ.ค. 2542 นพ.ประเวศ วะสี ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ประชาชนจะเกลียดรัฐบาลภายในเวลาประมาณ 1 ปี ไม่ว่าจะเป็นชุดไหน ทั้งนี้เพราะว่ารัฐบาลเข้ามาแล้วไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตามที่ให้สัญญาแก่ประชาชนไว้ นพ.ประเวศกล่าวอีกว่า รัฐบาลจะแก้ปัญหาด้วยความรู้เพียงอย่างเดียวไม่ได้ จะต้องมีการเรียนรู้ด้วย และว่า "คนมีอำนาจมักไม่ค่อยเรียนรู้" และระบุว่า "นายกรัฐมนตรีไม่ได้ยิน และไม่เข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริ" นพ.ประเวศยังระบุว่า รัฐบาลให้ความรู้ผิดๆ กับประชาชนว่า การแก้ปัญหาเศรษฐกิจคือการกู้เงิน (สำนักข่าวไทย 010542)

พร้อมกันนี้ นพ.ประเวศได้เสนอแนวทางการแก้ปัญหาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ ว่าจะต้องจับจุดที่สำคัญมาแก้ไข เพื่อจะได้ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาอื่นๆ ได้ด้วย โดยได้เสนอแนวทางการแก้ปัญหา 7 เรื่องใหญ่ที่สำคัญ ซึ่งหากแก้จุดใหญ่ๆ เหล่านี้ได้ก็จะเป็นผลเชื่อมโยงไปถึงจุดอื่นๆ ด้วย

แนวทางการแก้ปัญหา 7 เรื่องใหญ่คือ 1) การสร้างคุณค่าและจิตสำนึกใหม่ เน้นปฏิบัติการประชาสังคม หลีกเลี่ยงความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน 2) ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงกับประชาสังคม 3) ปฏิรูปเศรษฐกิจมหภาคและการเงิน ขจัดกระบวนการคิดตัดสินใจที่มาจากรัฐบาลกลางเพียงอย่างเดียว 4) ปฏิรูประบบกลไกรัฐ หันไปเน้นเอาประชาชนเป็นศูนย์กลางและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ 5) ปฏิรูประบบการศึกษาที่เน้นส่งเสริมให้แต่ละคนมีขีดความสามารถที่จะพัฒนาระดับตัวเองได้อย่างยั่งยืน 6) การปฏิรูปสื่อ

เพื่อสังคม โดยการตั้งองค์กรอิสระที่จะส่งเสริมสื่อมวลชน และเพิ่มขีดความสามารถให้กลายเป็นสถาบันเฝ้าระวังสังคมต่อไป 7) การปฏิรูปกฎหมายให้มีความทันสมัย ทันต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (ไทยโพสต์, เดอะเนชั่น 020542) .

2.1.4 ประชาชนต้องการให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนเป็นองค์กรประกันสิทธิของประชาชนอย่างแท้จริง

คณะกรรมการการศึกษาศึกษาปัญหาสิทธิมนุษยชน วุฒิสภา ร่วมกับสำนักวิจัยเอแบค-เคเอสซีอินเทอร์เน็ตโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ได้ทำการสำรวจทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างประชาชนทั่วไปในเขต กทม. และปริมณฑล จากประชากร 1,100 ตัวอย่าง ว่าประชาชนคิดอย่างไรต่อร่าง พ.ร.บ. สิทธิมนุษยชน

ผลการสำรวจที่น่าสนใจในประเด็นเรื่องที่มาและภาระหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ประชาชนร้อยละ 62.8 ระบุว่าควรมาจากการเลือกตั้งโดยประชาชน และที่มาของกรรมการสรรหาเห็นว่าควรมาจากการเสนอชื่อของประชาชน (ร้อยละ 63.1) ในด้านสถานภาพของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน กลุ่มตัวอย่างถึงร้อยละ 70.4 เสนอให้มีสถานะเป็นองค์กรอิสระ โดยให้ประธานกรรมการเป็นผู้รักษาการตาม พ.ร.บ. เช่นเดียวกับสถานะของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 71.0 ต้องการให้เป็นสำนักงานอิสระ มีเจ้าหน้าที่ประจำของสำนักงานเอง และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 64.5 เห็นว่าคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนควรเป็นองค์กรถาวรมีกรรมการมีเงินเดือนประจำ ทำงานเต็มเวลา

สำหรับภาระหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 70.3 ระบุว่าควรมีหน้าที่ตรวจสอบและรายงานการกระทำ หรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และมีกลุ่มตัวอย่างถึงร้อยละ 61.0 ระบุว่า คณะกรรมการควรมีภาระหน้าที่มากกว่าที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 53.2 ระบุว่าควรเป็นผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษแทนผู้เสียหาย และร้อยละ 34.0 ว่าควรเป็นผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ย และร้อยละ 26.0 ว่าควรเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดกรณีการฟ้องร้อง (กรุงเทพธุรกิจ 030542)

2.2 ความสนใจอำนาจเงินและมนุษย์ต่างดาว โดยกลุ่มบุคคลที่มีฐานความรู้สูงทางวิทยาศาสตร์

2.2.1 นักวิทยาศาสตร์ไทยอ้างเป็น 1 ใน 7 ผู้สามารถสื่อสารกับจิตจักรวาลได้ เดือนปี ค.ศ. 2000 เศรษฐกิจโลกทั้งระบบจะพังทลายลง

บทความชิ้นหนึ่งตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการฉบับวันที่ 6 พ.ค. 2542 กล่าวถึง ความเชื่อที่ว่ากันว่า ในโลกนี้มีบุคคลที่สามารถสื่อสารกับจิตจักรวาลได้อยู่ 7 คน และ 1 ใน 7 คนนั้นคือคนไทยที่มีชื่อว่า ปริญา ตันสกุล ซึ่งเป็นคนไทยที่จบการศึกษาปริญญาตรีวิทยาศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และปริญญาโทวิทยาศาสตร์ทางจิต จากมหาวิทยาลัยลอนดอน ได้เปิดเผยว่าตนนั้นได้เริ่มสื่อสารความคิดกับจิตจักรวาลได้เมื่อปี 2541 โดยอธิบายว่า "จิตจักรวาลคือรูปธรรมทางพลังงานชนิดหนึ่ง ที่เกิดขึ้นจากคลื่นความถี่หลายๆ ความถี่ เป็นคลื่นความถี่ที่เกี่ยวกับความถี่ของแสงหลายๆ คลื่นมารวมตัวกันอย่างลงตัว และเกี่ยวข้องกับคลื่นความถี่ของพลังงานอีกระบบหนึ่งที่มีความเข้มข้นกว่า มวลยานกว่า เกิดเป็นรูปธรรมทางพลังงานที่สามารถจะมีการรับรู้ได้ในทุกสรรพสิ่ง มีพลังอำนาจในตัวเอง เป็นผู้ก่อให้เกิดกระบวนการต่างๆ ในจักรวาลหลายอย่าง เช่นกระบวนการเพื่อการเปลี่ยนแปลง กระบวนการเพื่อการดำรงอยู่ และกระบวนการเพื่อการสร้างใหม่" และว่า "จิตจักรวาลเป็นส่วนหนึ่งของทุกสรรพสิ่ง" และเป็นกลุ่มพลังงานที่เราเรียกว่าเป็นผู้สร้างทุกสรรพสิ่งในจักรวาล

อ.ปริญา กล่าวด้วยว่า "อีกไม่นานนักวิทยาศาสตร์จะต้องพบว่า นิวคลีโอไทด์ ไม่ใช่สิ่งที่เล็กที่สุดในเซลล์ร่างกายมนุษย์ แต่ยังมีส่วนเกี่ยวข้องแม่เหล็ก 2 ขั้วที่เล็กยิ่งกว่าอยู่อีก 12 แห่งเพื่อสื่อสาร เป็นรหัสทางชีวภาพจากจักรวาล ผ่านสนามแม่เหล็กโลกด้วยอุปกรณ์แม่เหล็ก ก่อนทวนสัญญาณสู่ยีนต่ออีกทอดหนึ่ง" อ.ปริญายังได้กล่าวด้วยว่า "จิตจักรวาลอ้างว่า ปี ค.ศ. 2000 ไม่ใช่วันสิ้นโลก แต่เป็นปีหนึ่งในช่วงที่โลกจะเกิดมหันตภัยร้ายแรงทางธรรมชาติ เพื่อให้มนุษย์เกิดความกลัว เพราะความตายจะทำให้มนุษย์รักและห่วงใยโลกมากขึ้น" และว่า "ในช่วงระหว่างนี้ จะเกิดปรากฏการณ์ต่างๆ มากมาย อาทิ โลกจะต้องเขียนแผนที่ใหม่ เนื่องจากส่วนที่เป็นพื้นน้ำจะเพิ่มขึ้น ผืนแผ่นดินในแต่ละทวีปจะลดน้อยลง ประชากรจะลดลง 1% จากปัจจุบัน หรือเศรษฐกิจโลกทั้งระบบจะพังทลายลง เพราะจิตสำนักที่ผิดพลาดของชนชั้นนำกระทำการขึ้น เป็นต้น (ผู้จัดการ 060542)

2.2.2 นายกมลคมคันควัวิทยาศาสตร์ทางจิตไทยอ้างติดต่อกับมนุษย์ดาวอังคารได้

จากการเปิดเผยของ ดร.เทพพนม เมืองแมน นายกมลคมคันควัวิทยาศาสตร์ทางจิตแห่งประเทศไทย ได้กล่าวในรายการสนทนาในหัวข้อ "มนุษย์ต่างดาวเคยมาเยือนโลกจริงหรือ" ว่า เมื่อกลางดึกวันที่ 7 พ.ค. 2542 ตนได้ติดต่อกับมนุษย์ต่างดาวจากดาวอังคารที่อาศัยอยู่ใต้ดิน โดยการนั่งสมาธิจดจ่อสื่อสารกับ มนุษย์ต่างดาวได้ฝากบอกชาวโลกว่า มนุษย์ต่างดาวมิได้ต้องการยึดโลก แต่ต้องการช่วยให้มนุษย์พ้นจากภัยพิบัติที่จะเกิดในไม่ช้า เขายังระบุว่ามนุษย์ดาวอังคารเผ่าหนึ่งเตือนว่า สงครามในยูโกสลาเวียจะนำไปสู่การเกิดสงครามโลกครั้งที่ 3 ในไม่ช้า

แต่ในการสนทนาครั้งนี้ นายนิพนธ์ ทวยเพชร นายกมลคมดาราศาสตร์แห่งประเทศไทย และนายสิทธิชัย จันทศิริปิน จากศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา หรือห้องฟ้าจำลอง ต่างไม่เชื่อว่ามีมนุษย์ต่างดาวอยู่จริง นายนิพนธ์กล่าวว่า ไม่มีหลักฐานใดๆ ที่พิสูจน์ได้

อย่างแน่นอน และจากการศึกษาดาราศาสตร์ก็พบว่า ในระบบสุริยะจักรวาลมีเพียงโลกเท่านั้นที่มีสิ่งมีชีวิตอาศัยอยู่ ส่วนนายสิทธิชัยก็ว่า ศึกษาเรื่องดวงดาวมากว่า 20 ปีแล้วยังไม่เคยเห็นจานบินของมนุษย์ต่างดาวเลยแม้แต่ครั้งเดียว (ไทยโพสต์ 100542)

2.2.3 หลายพรรณสะท้อนเกี่ยวกับความเชื่อที่ว่า ปี ค.ศ. 2000 โลกจะถึงวาระสุดท้าย

มีความเชื่อที่ร่ำลือกันมาหลายศตวรรษเชื่อว่า ค.ศ. 2000 จะเกิดภัยพิบัติ โลกถล่ม แผ่นดินถลาย ทั่วพิภพแดงฉานด้วยเปลวเพลิง บ้างก็ว่าเนื่องจากเกิดการเรียงตัวของดาวเคราะห์ 5 ดวง ทำให้แกนโลกเอียงหนักยิ่งขึ้น บ้างก็ว่าการเรียงตัวของดาวเคราะห์ทั้ง 5 เป็นรูปไม่กางเขนเป็นนินิตไม้ติ ส่วนนอสตราดามุส ซึ่งมีอิทธิพลมากที่สุดก็ว่า ค.ศ. 2000 โลกจะถึงวาระสุดท้าย และยิ่งว่า ปี 1999 เจ้าแห่งความสยดสยองที่ยิ่งใหญ่จะโผล่มาจากท้องฟ้า เจงกิสข่านจะฟื้นคืนชีพขึ้นมา จากนั้นสงครามจะแผ่คลุมไปทั่วโลก

และล่าสุด นักวิทยาศาสตร์จากศูนย์สังเกตการณ์หอดูดาวและมหาสมุทรแปซิฟิก แห่งนครชิคาโก สหรัฐอเมริกาได้ออกมาเตือนว่า ขอให้ระวังในช่วงเดือน ม.ค.-เม.ย. ปี ค.ศ. 2000 นี้ จะเกิดพายุสุริยะครั้งรุนแรงที่สุดในรอบ 11 ปี โดยจะแผ่อนุภาคไฟฟ้าและรังสีพุ่งเข้าหาโลกด้วยความเร็วประมาณ 1 ล้านไมล์ต่อชั่วโมง หรือประมาณ 440 กม. ต่อวินาที นักวิทยาศาสตร์หลายคนก็กังวลด้วยว่า พายุสุริยะนี้อาจทำให้ระบบไฟฟ้าและการสื่อสารโทรคมนาคมบนโลก เกิดการขัดข้อง ดาวเทียมโคจรผิดตำแหน่งหรือหลุดจากวงโคจร โทรศัพท์มือถือและเพจเจอร์จะใช้งานไม่ได้ และเกิดปรากฏการณ์แสงเหนือบนท้องฟ้า ซึ่งตามปกติจะพบแต่บริเวณขั้วโลกเหนือเท่านั้น

ดร. ชัยวัฒน์ คุปตะกุล นักวิทยาศาสตร์ชื่อดังของไทยกล่าวว่า ปรากฏการณ์เรียงตัวของดาวเคราะห์ 5 ดวง ซึ่งหากรวมโลกกับดวงจันทร์ของโลกด้วยก็เป็น 7 ดวง จะมีผลกระทบในเรื่องแรงโน้มถ่วง แต่เมื่อคำนวณออกมาแล้วมีเพียงนิดเดียว ไม่สามารถทำให้โลกแตกได้ เพราะมีการเรียงตัวแบบนี้มาแล้วหลายครั้ง

อ.นิพนธ์ ทราญเพชร นายกสมาคมดาราศาสตร์แห่งประเทศไทย กล่าวถึงเรื่องพายุสุริยะว่า ที่จริงเป็นผลมาจากการที่ประจุไฟฟ้าจากดวงอาทิตย์เกิดความต่างศักย์ ทำให้เกิดลักษณะคล้ายฟ้าแลบ หรือฟ้าผ่า เป็นปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ เช่นเดียวกันกับการเรียงตัวของดาวเคราะห์ทั้ง 5 ดวงไม่ก่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้างมาก อ.นิพนธ์ยังกล่าวด้วยว่า โลกจะแตกแน่ในอีกประมาณ 5,000 ล้านปี ซึ่งถึงตอนนั้นดวงอาทิตย์จะขยายตัวแล้วกินดาวพุธ ดาวศุกร์กับโลก หรือไม่ก็นำกลั้วที่มีผู้คำนวณพบว่าอีกประมาณ 30 ปีข้างหน้า จะมีดาวหางและดาวเคราะห์น้อยจำนวนหนึ่ง แดงพุ่งมาชนโลก อาณาภพของมันรุนแรงยิ่งกว่าระเบิดนิวเคลียร์ "แต่ถึงเวลานั้น ชาวโลกคงมีวิธีกำจัดเจ้าดาวที่จะวิ่งมาบอมบโลกเหล่านี้ได้ไม่ยาก" อ.นิพนธ์กล่าว (ข้อมูลจาก บทความชื่อ "พายุสุริยะปี 2000 ปรากฏการณ์ธรรมชาติ" ไทยรัฐ 160642)

2.3 สรุปการเคลื่อนไหวกรณีวัดพระธรรมกายในรอบ 3 เดือน (เม.ย.-มิ.ย. 2542)-เหตุการณ์ยังยึดเชื้อ

2.3.1 สมเด็จพระสังฆราชทรงมีพระลิขิตเสนอแนะให้ดำเนินการเด็ดขาดกับเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย โดยให้คืนที่ดินให้วัดและให้เลิกจากความเป็นพระสงฆ์ หลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่มีใครกล้าดำเนินการกับวัดพระธรรมกาย

การเคลื่อนไหวเกี่ยวกับกรณีวัดพระธรรมกายในช่วงเดือน เม.ย. 2542 ในช่วงต้นเดือนได้มีการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับพระลิขิตของสมเด็จพระสังฆราชซึ่งออกติดต่อกันมา 3 ฉบับ โดยฉบับแรกออกมาตั้งแต่ 22 มี.ค. ที่ผ่านมาระบุว่าพระราชนาวินิสัย หรือพระธัมมชโย ปาราชิกต้องสึกออกจากความเป็นสงฆ์ ฐานลักขโมยยกยอกที่ดินของวัดเป็นของตัวเอง และพระไชยบุญญ์ถือเป็นพระปลอมเอาผ้าเหลืองมาห่มเท่านั้น และระบุให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจัดการ แต่ปรากฏว่ามีความพยายามจะตั้งเรื่องให้ยึดเชื้อ โดยกรมการศาสนาจะนำพระลิขิตไปปรึกษาพระพรหมโมลี เจ้าคณะภาค 1 ก่อนนำเข้าประชุมมหาเถรสมาคม ส่วนบรรดาสาวกวัดพระธรรมกายออกมาระบุว่าพระลิขิตไม่เกี่ยวกับวัด เพราะในพระลิขิตไม่ได้กล่าวถึงชื่อวัดชื่อพระไชยบุญญ์เลย และมีการแสดงความกังขาว่าจะเป็นพระลิขิตของปลอมไม่ใช่ของจริง

ต่อมา วันที่ 5 เม.ย. ตัวแทนพุทธสมาคม 30 องค์กร เข้าเฝ้าสมเด็จพระสังฆราช ถวายหนังสือเปิดผนึก มติองค์กรพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ให้มหาเถรสมาคมดำเนินการตามพระลิขิตสมเด็จพระสังฆราช พร้อมทั้งคณะทำงานติดตามตรวจสอบกิจกรรมของวัดพระธรรมกาย และให้ธัมมชโยสละสมณเพศ

2.3.2 หมอประเวชชี้วิธีการครอบงำความคิดแบบธรรมกายนั้นน่าอันตราย

ในระหว่างเดือนนี้ บรรดานักวิชาการผู้รู้ทางด้านศาสนายังมีการเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ อย่างไม่ขาดสาย วันที่ 8 เม.ย. นพ. ประเวศ วะสี ศิริมัททพทความเรื่อง "ลัทธิธรรมกายกับบทบาทของสังคมไทย" เนื้อหาว่า "สิ่งที่ร้ายแรงไม่คือนิยมใคร่พุดถึงคือ การโปรแกรมคนให้คิดเหมือนกัน เพื่อให้ควบคุมได้ คนที่ถูกโปรแกรมความคิดจะเข้าไปสู่ความตีบตันและอันตรายยิ่งนัก เช่นเดียวกับคอมพิวเตอร์ และลัทธิต่างๆ โปรแกรมความคิดคน" และว่า "การที่ลัทธิธรรมกายสะสมคนให้ได้จำนวนมาก โดยให้คิดเหมือนกัน แต่งกายเหมือนกัน และพยายามดูดเงินเข้ามามาก คือการสร้างอำนาจ เมื่อมีเงินมากก็มีพรรคพวกมากก็มีอำนาจมาก ด้านหนึ่งธรรมกายเอาใจผู้มีอำนาจ แต่อีกด้านหนึ่งรุกเจียบบทบาททางการจัดตั้ง เช่น พยายามเข้าไปยึดชมรมพุทธในมหาวิทยาลัยต่างๆ เป็นสายธรรมกาย เข้าไปจัดตั้งวัด

ทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นสายธรรมกาย ประเด็นสำคัญจึงอยู่ที่ ขบวนการธรรมกายนี้จะนำไปสู่อะไร ถ้านำไปสู่ความถูกต้องก็อนุโมทนาสาธุ แต่ถ้านำไปสู่ความเสียหาย ควรช่วยกันพิจารณาทางแก้ไข"

ในวันเดียวกัน นายพรศิลป์ รัตนสุขเดช อาจารย์ประจำคณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (มจร.) เชียงใหม่ และนายรัชชาล ปูญปัน อาจารย์พิเศษ มจร. ได้ทำจดหมายเปิดผนึก 2 ฉบับ ลงวันที่ 2 เม.ย. 2542 ถึงพระวรมุณี อธิการบดี มจร. และพระสุเมธธาธิบดินทร์ นายกสภา มจร. เพื่อขอให้พิจารณาถอดถอนปริญญาดุษฎีศาสตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์ของพระธัมมชโย ที่ มจร. อนุมัติให้เมื่อปี 2537 เนื่องจากเห็นว่า พระธัมมชโยไม่มีความรู้ด้านพุทธศาสนาด้านปริยัติอย่างแท้จริง และมุ่งแสวงหาลาภ สักการะอย่างไม่สิ้นสุด มีพฤติกรรมซ่อนเร้นปิดบัง สร้างลัทธิแห่งความคลั่งไคล้และเป็นต้นเหตุแห่งอิทธิพลที่น่ากลัว" (มติชน 090442)

วันที่ 19 เม.ย. ตัวแทนพุทธสมาคม 51 องค์กร นำโดย พ.อ. (พิเศษ) ทองขาว พ่วงรอดพันธ์ นายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ได้เข้าเฝ้ากราบบังคมทูลสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ถวายรายงานกรณีวัดพระธรรมกายเตรียมการจัดงานวันธรรมะคุ้มครองโลก ซึ่งทางวัดเตรียมระดมพระเถร 1 แสนรูปเพื่อมาตอบปัญหานางชีงทุนการศึกษา ซึ่งระบุว่า การจัดงานนี้ขัดต่อมติมหาเถรสมาคม เนื่องจากมีการเรียโรยอย่างกว้างขวาง และประกาศใช้นางชีง "พระแท้" ที่เขียนโดยรองเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย มาเป็นหนังสืออ้างอิงในการสอบ ทั้งที่หนังสือดังกล่าว มีการกล่าวถึงพระธรรมวินัยที่ผิดเพี้ยนถึง 17 แห่ง (กรุงเทพธุรกิจ 200442)

วันที่ 21 เม.ย. นายกรัฐมนตรีเข้าเฝ้าสมเด็จพระสังฆราช และได้รับพระลิขิตของสมเด็จพระสังฆราชฯ ซึ่งระบุว่า พระสงฆ์ทุกรูปที่มีทรัพย์สินขณะเป็นพระต้องโอนให้กับวัดทันที นายกรัฐมนตรีจึงมอบหมายให้กรมการศาสนาไปดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

2.3.3 วัดธรรมกายเคลื่อนไหวจัดงานวันเกิดเจ้าอาวาสใหญ่โต ระดมผู้เข้าร่วมถึง 7-8 หมื่นคน ทำการเรียโรยและแจกเงินพระเถรอย่างขนานใหญ่ พระธรรมปิฎกชี้แนวทางแก้ปัญหาโดยยึดประโยชน์ของพระธรรมวินัยเป็นสำคัญ

วันที่ 22 เม.ย. วัดพระธรรมกายมีการจัดงานวันคุ้มครองโลก หรืองานวันเกิดพระธัมมชโย ระดมผู้เข้าร่วมได้ประมาณ 7-8 หมื่นคน มีการเรียโรยเงิน และแจกเงินรางวัลพระเถรหัวละ 500 บาท อนึ่ง ก่อนหน้านั้น เมื่อวันที่ 14 เม.ย. วัดธรรมกายได้ตีพิมพ์หนังสือขนาดแปดหน้ายกสี่สี ขึ้นปกูปพระธัมมชโยนั่งหลับตาภาวนา พาดหัวว่า "ฝ่าแผนพิฆาตธรรมกาย ความลับที่ถูกเปิดเผย ความจริงที่โลกต้องรับรู้" จำนวนพิมพ์ 300,000 เล่ม เนื้อหาระบุว่า มีขบวนการจากต่างชาติจ้องทำลายพุทธศาสนา (มติชน 150442)

วันที่ 24 เม.ย. พระธรรมปิฎกออกมาเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาให้เกิดความโปร่งใส 4 เรื่องด้วยกันคือ 1) การแก้ปัญหาอยู่ในลักษณะคลุมเครือ มติมหาเถรยังขาดความชัดเจน 2) ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาพยายามหลบเลี่ยงปัญหา เหมือนต้องการให้เวลาคลบเกลื่อนปัญหาไปเอง 3) การแสดงออกของผู้ที่เข้ามาแก้ปัญหาไม่มีลักษณะของการเกื้อกูล และบางครั้งดูเหมือนจะช่วยเหลือกันแบบซึ่งๆ หน้า 4) มีการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมากกว่าเห็นแก่ประโยชน์ของพระธรรมวินัย ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถหาทางออกได้ (ไทยโพสต์ 140442)

2.3.4 ปฏิกริยาภายหลังสมเด็จพระสังฆราชทรงมีพระลิขิต

ในช่วงเดือนพฤษภาคม 2542 ได้มีการเคลื่อนไหวต่อเนื่องเกี่ยวกับกรณีวัดธรรมกาย โดยหลังจากที่สมเด็จพระสังฆราชฯ ทรงมีพระลิขิตออกมาถึง 5 ฉบับ ระบุว่าพระภิกษุภิกษุณี (พระธัมมชโย) ปาราชิกต้องสึกออกจากความเป็นสงฆ์ ฐานลักขโมยยกยอกที่ติดของวัดเป็นของตัว พระไชยบูลย์ถือเป็นพระปลอม เอาผ้าเหลืองมาห่มเท่านั้น และล่าสุดเมื่อวันที่ 1 พ.ค. ได้ทรงออกพระลิขิตอีกฉบับหนึ่งระบุว่า ท่านได้ทำหน้าที่ของสมเด็จพระสังฆราชสมบูรณ์ตามอำนาจแล้ว และไม่มื่ออะไรจะพูดอีก และขออนุโมทนาทุกท่านที่สนใจห่วงใยพระพุทธศาสนา แสดงความเป็นคนดีด้วยการมีกตัญญูตเวทีธรรมด้วย

หลังจาก นั้นได้มีหลายฝ่ายมีปฏิกริยาต่อ พระลิขิตของสมเด็จพระสังฆราช เช่น นายกมล ศรีนอก เลขาธิการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ กล่าวว่า "เท่าที่รับฟังพระเถรชั้นผู้ใหญ่ในฝ่ายมหานิกาย ซึ่งเป็นกรรมการมหาเถรฯ ส่วนใหญ่ไม่พอใจพระลิขิตของสมเด็จพระสังฆราช เพราะส่วนใหญ่ปกป้องวัดพระธรรมกาย" และว่า "แต่เมื่อมีพระลิขิตแล้วควรดำเนินการ ไม่ควรเกี่ยงว่าเป็นมหานิกายหรือธรรมยุติ ฝ่ายบ้านเมืองควรมาดำเนินการได้ ไม่เช่นนั้นจะเกิดความแตกแยกระหว่าง 2 นิกาย และองค์การพุทธ 172 องค์การทั่วประเทศกำลังรอฟังผล หากไม่มีการปฏิบัติจะออกมาเคลื่อนไหวอีกครั้ง" (เดลินิวส์ 020542)

ขณะเดียวกันทั้งนายอาคม เ่งฉ้วน รมช.ก.ศึกษาธิการขณะนั้น นายสำรวย สาริทธิ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม และนายพิภพ กาญจนะ อธิบดีกรมการศาสนา ระบุว่าจะไม่ดำเนินการใดๆ กับพระลิขิต แต่จะประสานงานกับพระพรหมโมลี เจ้าคณะภาค 1 ซึ่งเป็นผู้ได้รับมอบหมายจากมหาเถรฯ ให้พิจารณากรณีวัดพระธรรมกาย และอยู่ระหว่างการดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องการเงินที่ดิน ส่วนวัดธรรมกายก็ไม่ยอมดำเนินการใดๆ แต่จะรอคำสั่งจากมหาเถรสมาคมอย่างเดียว นายอาคมนั้นได้อ้างว่าหารือกับพระพุฒาจารย์

เจ้าอาวาสวัดสระเกศว่า พระลิขิตของสมเด็จพระสังฆราชไม่ใช่พระบัญชาแน่นอน จะสนองทันทีคงไม่ถูกเรื่อง ต้องนำเรื่องนี้ไปให้มหาเถรฯ ออกเป็นมติก่อนจึงจะดำเนินการใดๆ

ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีวันที่ 4 พ.ค. ให้กรมศาสนาดำเนินการทุกวิถีทาง สนองลายพระหัตถ์ของสมเด็จพระสังฆราช และรับสนองงานของมติมหาเถรสมาคม รวมทั้งให้กรมที่ดินอำนวยความสะดวกแก่เจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย กรณีการโอนที่ดิน และยังมีมติสั่งการให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ถวายอารักขาสมาเด็จพระสังฆราช และรักษาความปลอดภัย อำนาจความสะดวกในการประชุมมหาเถรสมาคมที่กำหนดจะมีขึ้นในวันที่ 10 พ.ค. แต่ในการให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวหลังการประชุมครั้งนี้ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีกล่าวว่า รัฐบาลยังไม่สามารถดำเนินการอะไรกับพระธัมมชโยได้ จนกว่ามหาเถรสมาคมจะมีมติออกมา

2.3.5 การเคลื่อนไหวกดดันก่อนการประชุมมหาเถรฯ 10 พ.ค.

วันที่ 7 พ.ค. 2542 ได้มีการจัดเสวนาเรื่อง "กรณีพระอัครมเหสีสมเด็จพระสังฆราช" ที่ ม.ธรรมศาสตร์ พระมหาบุญถึง ชุตินทโร ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้กล่าวว่าย่ำแย่การแก้ปัญหาวัดธรรมกายได้แต่เพียงกับพระเถระเพียง 19 รูปเท่านั้น แต่พุทธบริษัททั้ง 4 ต้องช่วยกันแก้ไข และให้พุทธศาสนิกชนจับตามองบทบาทของมหาเถรฯ ในวันที่ 10 พ.ค. และระบุว่า "เจ้าคณะสังฆาธิการด้านปกครองควรเร่งดำเนินการแก้ปัญหาให้เป็นไปตามพระวินัย และพระประสงค์ของสมเด็จพระสังฆราช"

พระศรีปริยัติโมลี รองอธิการบดีฝ่ายกิจการต่างประเทศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เสนอให้มหาเถรสมาคมสั่งปลดหรือพักจากการเป็นเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย ให้รัฐบาลสั่งถอดสมณศักดิ์ และว่า ถ้ามหาเถรฯ ไม่ปฏิบัติสอดคล้องต่อลายพระหัตถ์ถึงเวลาแล้วที่จะต้องมีการปฏิรูปกฎหมายสงฆ์ และพระสังฆราชมีสิทธิ์สั่งปลดมหาเถรสมาคมได้

นายทวีวัฒน์ บุญทวีวัฒน์ อาจารย์พุทธปรัชญา ม.มหิดล กล่าวว่าลายพระหัตถ์สมเด็จพระสังฆราชชี้ชัดว่า 1. วัดพระธรรมกาย ปิดเบื้องพระธรรมวินัย 2. ทำให้สงฆ์แตกแยก 3. อดีตพระธัมมชโยต้องอาบัติปาราชิก 4. เจ้าอาวาสวัดพระธรรมกายเป็นพระปลอม ควรต้องปฏิบัติอย่างไม่มีการยกเว้น และ 5. เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้รักษากฎหมายต้องจัดการเรื่องนี้ นายทวีวัฒน์ยังได้เรียกร้องพุทธบริษัททั้ง 4 ให้ลุกขึ้นมาแสดงพลังช่วยเหลือ

วันที่ 8 พ.ค. กลุ่มองค์กรพุทธศาสนา 207 องค์กร นำโดย พ.อ.พิเชษฐ อินทร์ระ ประธานชมรมพุทธรักษา เดินทางเข้าเฝ้าสมเด็จพระสังฆราช ยื่นหนังสือแสดงความสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามลายพระหัตถ์ต่อวัดธรรมกาย ซึ่งในวันรุ่งขึ้นสมเด็จพระสังฆราชทรงมีพระบัญชาให้นำเรื่องส่งให้กรมการศาสนาและมหาเถรสมาคมดำเนินการต่อไป

วันที่ 9 พ.ค. พุทธบริษัทและพระจากวัดต่างๆ เช่น วัดพระพิเรนทร์ พุทธสถานบางเตย จ.นครปฐม ได้ทยอยเดินทางมารวมตัวกันที่วัดสวนแก้ว อ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี เพื่อร่วมพิธีบำเพ็ญนัยกรรมประกาศว่าบาตรธัมมชโย เจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย โดยมีพระพิศาล ธรรมพาที หรือพระพยอมแห่งวัดสวนแก้ว เป็นประธานในการทำพิธี พระไพศาล วิสาโล แห่งวัดป่าสุโขทัย อ.แก่งค้อ จ.ชัยภูมิ กล่าวว่า บำเพ็ญนัยกรรมเป็นพิธีกรรมของฝ่ายสงฆ์ ที่กระทำต่อกิเลสที่ประทุष्टิไม่ถูกต้องตามพระวินัย เป็นการลงโทษขั้นที่รุนแรง คือขับไล่ออกจากหมู่สงฆ์ ถอดถอนออกจากความเป็นพระ ไม่ยอมรับความเป็นพระของธัมมชโย และขั้นตอนที่สอง ในส่วนของฆราวาส จะพร้อมใจกันประกาศไม่ยอมรับความเป็นพระเช่นกัน พร้อมกันนั้นได้ส่งโทรสารคำประกาศความยาว 3 หน้า ไปที่วัดพระธรรมกาย มีใจความว่านายไชยบูลย์ เมื่อโอนที่ดินแล้วก็มีความผิดต้องอาบัติปาราชิก เพราะยังยกอภิปุณฺณของสงฆ์ และยังมีความผิดที่คัดค้านคำสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งองค์กรปกครองของสงฆ์ คือมหาเถรสมาคมจะต้องตระหนักถึงภัยอันตรายต่อพระศาสนา และได้เรียกร้องให้สมเด็จพระสังฆราชเข้าร่วมประชุมในวันที่ 10 พ.ค. ดำเนินการให้นายไชยบูลย์ถอดผ้าเหลืองออก

อนึ่ง ในระหว่างที่มีการเคลื่อนไหว กดดันให้จัดการตามพระลิขิตของสมเด็จพระสังฆราชดังกล่าว ทางด้านวัดพระธรรมกายโดยประสานกับนายอาคม เ่งฉ้วน รมช.ก.ศึกษาธิการขณะนั้น และอธิบดีกรมการศาสนา ได้ทำหนังสือลงวันที่ 9 พ.ค. แสดงเจตนาเรื่องการโอนที่ดินให้เป็นของวัด เพื่อให้เข้าสู่วาระการประชุมมหาเถรฯ ในวันที่ 10 พ.ค. (ซึ่งต่อมาได้ปรากฏว่าเป็นเพียงการต่อรองแลกกับการไม่ให้ฟ้องร้องและเอาผิดทางวินัยในเรื่องอื่นๆ เพราะไม่มีการโอนที่ดินที่เปิดเผยว่ามีอยู่ทั้งหมดประมาณ 1,747 ไร่ 2 งาน 87 ตารางวา โดยอ้างว่าเอกสารยังไม่เรียบร้อย และต้องปรึกษากับเจ้าของที่บริจาคก่อนด้วย)

2.3.6 มติมหาเถรสมาคม 10 พ.ค. ที่ให้ถือลายพระหัตถ์สมเด็จพระสังฆราชทุกฉบับชอบด้วยกฎหมาย และให้ดำเนินการตามกฎหมายก่อนให้เกิดกระแสความไม่พอใจสูง ถึงเรียกร้องให้กรรมการมหาเถรฯ ลาออกทั้งคณะ

หลังจากการประชุมมหาเถรสมาคม (มส.) เมื่อวันที่ 10 พ.ค. ซึ่งใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง ขณะที่กลุ่มพุทธศาสนิกชนและประชาชนจำนวนมากเฝ้ารอฟังผลอยู่อย่างจzcz นายพิภพ กาญจนะ อธิบดีกรมการศาสนาได้เป็นผู้แถลงผลการประชุมว่า ได้มีการพิจารณาลายพระหัตถ์ของสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายกทุกฉบับ และให้ถือว่าทุกฉบับชอบด้วยกฎหมายตามพระธรรมวินัยและกฎหมายมหาเถรสมาคม และได้ให้พระพรหมโมลีติดตามการโอนที่ดินในชื่อของเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกายให้

เป็นของวัด ให้มีผลในทางปฏิบัติต่อไป จากนั้น นายสุทิวังค์ ตันตยาพิศาลสุทธิ์ รองอธิบดีกรมการศาสนา กล่าวว่า ต่อจากนี้กระบวนการดำเนินการสึกเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกายต้องถือตามกฎวินัยกรรม โดยต้องมีผู้เสียหายฟ้องร้องกล่าวหา และมีการสืบสวนสอบสวนต่อไปตามลำดับขั้นตอน

จากมติมหาเถรสมาคม ที่แถลงดังกล่าวได้สร้างกระแสความไม่พอใจขึ้นอย่างสูง พระมหาบุญถึง ชุตินฺธโร ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กล่าวว่ามติดังกล่าวเป็นการช่วยเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย เท่ากับเป็นการยื้อเริ่มต้นนับหนึ่งใหม่ เป็นการยื้อเวลาการสึกเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกายออกไปอีกโดยไม่มีกำหนด

นายอำนาจ สุวรรณศิริ ที่ปรึกษากรรมาธิการศาสนา ศิลปและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร กล่าวว่า มติ มส. ทำให้ปัญหายืดเยื้อออกไป รู้สึกสิ้นหวังกับ มส. ชุตินี้ ควรมีการปรับปรุงกรรมการ มส. โดยให้ลาออกไปทั้งหมดและให้มีการแต่งตั้งเข้ามาใหม่ด้วยการเลือกพระเถระที่มีความเป็นกลาง ไม่แยกนิกาย และให้รัฐบาลเข้าไปร่วมแต่งตั้งด้วย หากปล่อยไว้จะกระทบต่อความมั่นคง

นายปรีชา สุวรรณทัต ส.ส. กทม. พรรคประชาธิปัตย์ และนักวิชาการด้านกฎหมายกล่าวว่า เมื่อ มติ มส. มีความชัดเจนว่าลายพระหัตถ์สมเด็จพระสังฆราชชอบด้วยกฎหมายและพระธรรมวินัย ก็จะต้องปฏิบัติตามลายพระหัตถ์ นั่นคือสถานะภาพของธัมมชโยต้องถือว่าปาราชิก

พระศรีปริยัติโมลี รองอธิการบดีฝ่ายต่างประเทศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยกล่าวว่า ปัญหาวัดพระธรรมกายเป็นความผิดพลาดของระบบปกครองสงฆ์ทั้งระบบ ตั้งแต่ชั้นเจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ และเจ้าคณะจังหวัดเรื่อยมา พระสังฆาธิการของไทยขาดการพัฒนา จึงถึงเวลาเพื่อการปฏิรูปคณะสงฆ์ให้มีประสิทธิภาพ

นายเสฐียรพงษ์ วรรณปก ราชบัณฑิต ผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนา กล่าวว่า ผู้รับผิดชอบเห็นความสำคัญด้วยบุคคลมากกว่าพระธรรมวินัย ชาวพุทธในไทยไม่คำนึงถึงพระธรรมวินัย รัฐบาลไทยอ่อนแอ ไม่สามารถแก้ปัญหา ทั้งๆ ที่เป็นการกักในการปกครองประเทศชาติ การแก้ปัญหาทางศาสนา ต้องหันสู่พระธรรมวินัยเป็นหลัก และได้เวลาแล้วที่จะมีการสังคายนาสังฆมณฑลครั้งใหญ่

ศ.นพ.ประเวศ วะสี ราชบุรุษอาวุโสได้เสนอให้มีการสังคายนาการพระศาสนาทั้งระบบ และเสนอว่าผู้ที่มาทำงานตรงนี้จะต้องสามารถเชื่อมโยงได้ทั้งหมด ต้องเป็นผู้รู้หลักการ และมีอารมณ์มาก มีผู้นับถือมาก และได้เสนอพระธรรมปิฎกกว่าเป็นผู้ที่เหมาะสม (สำนักข่าวไทย 130542)

2.3.7 หลายฝ่ายเคลื่อนไหวเสนอแนวทางแก้ปัญหาและจัดตั้งองค์กรเกี่ยวกับการศาสนา

จากภาวะที่หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องอยู่ ไม่สามารถผลักดันการแก้ปัญหาวัดพระธรรมกายให้ลุล่วงไปได้ ทำให้หลายหน่วยงานมีการเคลื่อนไหวศึกษารายละเอียดข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจปัญหา และมีการนำเสนอแนวทางแก้ปัญหาต่างๆ เช่นทางสายการ เมือง ที่รัฐสภา นายมีชัยวฤฒ์ ปรธานวุฒิสภา ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการพุทธธรรมสภาขึ้น เพื่อจัดให้มีห้องพระและชมรมพุทธศาสน์ ส่งเสริมให้สมาชิกรัฐสภาศึกษาหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาให้เข้าใจ และส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ มีการปฏิบัติธรรมอย่างแท้จริง ในการนี้ นายมีชัยจะทำหนังสือเสนอต่อประธานรัฐสภาให้คณะกรรมการมีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องพระพุทธศาสนาในขอบเขตที่กว้างขวางขึ้น (สำนักข่าวไทย 110542)

นายสมพร เทพสิทธา ประธานสภาผู้พุทธิกสมาคมแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์ เสนอให้แก้ไขปรับปรุง พ.ร.บ.คณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 เพราะเป็น พ.ร.บ.ที่รวบอำนาจ 3 ฝ่ายมาไว้กับมหาเถร ๗ มด ทำให้การบริหารงานของคณะสงฆ์มีปัญหาและล่าช้า ส่วนนายอำนาจ สุวรรณศิริ กรรมการอำนวยการพุทธธรรมสภา กล่าวว่า ร่าง พ.ร.บ. อุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาจะสามารถนำเข้าพิจารณาทันในการประชุมสภาสภามัชฌิม และมีการเตรียมจัดสัมมนาระดมความเห็นเพื่อปรับปรุง พ.ร.บ. ดังกล่าวอย่างขนานใหญ่ (สำนักข่าวไทย 110542)

อนึ่ง ในวันที่ 12 พ.ค. คณะกรรมาธิการศาสนา ศิลปและวัฒนธรรมมีการประชุม และได้มีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อติดตามและวิเคราะห์กรณีวัดพระธรรมกายขึ้นมาชุดหนึ่ง โดยจะดำเนินการใน 9 เรื่องหลัก คือ 1. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้เป็นไปตามมติของมหาเถร ฯ 2. แสวงหาหนทางรับมือกับปัญหาค่าน้ำในอนาคติให้อับไวกว่าที่เป็นอยู่ 3. นามาตรการป้องกันไม่ให้เกิดกรณีเช่นนี้อีก 4. ให้สามารถมีมติที่แก้มติมหาเถร ฯ ได้ 5. ผลักดันให้มีการปรับปรุงกรรมการมหาเถร ฯ 6. ผลักดันให้มีการแก้ไข พ.ร.บ. คณะสงฆ์ โดยคณะกรรมการที่กรรมการศาสนาตั้งไว้ 7. ผลักดันให้รัฐบาลเข้ามาดูแลแก้ไขปัญหานี้เพิ่มเติมมากกว่านี้ 8. ผลักดันให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเข้ามารับผิดชอบอย่างเต็มที่ 9. การแก้ไขปัญหาระยะยาวเพื่อรองรับการกระจายอำนาจฝ่ายปกครอง (เดลินิวส์ 130542)

นายปรีดา เรืองวิชาธร ผู้ประสานงานคณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนา เปิดเผยว่า องค์กรพัฒนาเอกชนทางด้านศาสนา ได้ร่วมกับองค์กรชาวพุทธ จัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจกรณีธัมมชโยขึ้น เพราะมหาเถร ฯ หรือ ก.ศึกษาธิการไม่อาจเป็นที่พึ่งของประชาชนได้อีก จึงเห็นพ้องกันว่า เรื่องของนายไชยบูลย์ ควรเป็นหน้าที่ของชาวพุทธในการร่วมกันปกป้องศาสนา และขยายผลออกไปทั่วประเทศ เพื่อคำว่า

บาตร ไม่ถือว่านายไชยบุญเป็นพระในพุทธศาสนาอีกต่อไป และสุดท้ายจะร่วมมือกับองค์กรเครือข่ายชาวพุทธเพื่อให้มีการปฏิรูปการปกครองสงฆ์ เช่นเตรียมรวบรวมรายชื่อประชาชน 50,000 คนเพื่อเสนอร่างกฎหมายปฏิรูปการปกครองสงฆ์ ตามมาตรา 170 ของรัฐธรรมนูญ เป็นต้น (เดลินิวส์ 120542)

รายงานข่าวในวันเดียวกันก็ระบุว่า ทางกรมศาสนาหลังจากเข้าประชุมรายงานผลการประชุมมหาเถรฯ ได้กำหนดจะเปิดศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ เพื่อรวบรวมหลักฐานเป็นใจทักท้วงเจ้าอาวาสวัดธรรมกาย กับทั้งได้มีการจัดตั้งคณะทำงานแถลงข่าวขึ้นมา 1 ชุด ประกอบด้วยฝ่ายสงฆ์ 2 รูป และฆราวาส 3 คน ทำหน้าที่แถลงข่าวที่กรมศาสนาทุกครั้งหลังการประชุมมหาเถรฯ

ส่วนทางสายนักวิชาการด้านศาสนา เช่น นายเสฐียรพงษ์ วรรณปก ราชบัณฑิตกล่าวว่า ถึงเวลาที่จะต้องมีการสังคายนาสังฆมณฑลครั้งใหญ่ แต่ไม่เห็นด้วยกับการยึด พ.ร.บ. กฎหมายสงฆ์ การปฏิรูปควรยึดหลักพระธรรมวินัยเป็นหลักสำคัญ และ นพ.ประเวศ วะสี สายนักวิชาการอีกท่านหนึ่ง เสนอให้ทำการสังคายนาใน 5 ประเด็น คือ 1. สังคายนาหลักธรรม จะต้องทำให้ถูกต้อง 2. สังคายนากฎการรับคนเข้าบวชเรียน ต้องพิถีพิถันว่าใครเหมาะใครไม่เหมาะ 3. สังคายนาในเรื่องการศึกษาของพระ ต้องจัดการเสียใหม่ 4. สังคายนากฎการลงโทษพระที่ผิดวินัย 5. ต้องปฏิรูปองค์การจัดการและการปกครองสงฆ์ที่เลวร้ายมาบูรณปฏิสังขณไปไว้ที่พระเถระ ซึ่งแต่ละองค์มีอายุมากแล้ว ฝ่ายฆราวาสก็ต้องให้ความร่วมมือ ไม่ใช่ถือคติว่าชั่วช้าขี้ขลาดสงฆ์ และได้เสนอว่าผู้ที่จะทำเรื่องนี้ได้ดีคือ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (เดลินิวส์ 140542)

2.3.8 กระแสความไม่พอใจพัฒนาไปสู่การเผชิญหน้ากันระหว่างสองฝ่ายที่เห็นแย้งกันมากขึ้น มีการสาวให้เห็นโยงใยที่เป็นต้นตอแห่งความล่าช้าของการแก้ปัญหามากขึ้น ขณะฝ่ายจำเลยใช้การตอบโต้ทุกวิถีทาง

ในช่วงครึ่งหลังของเดือน พ.ค. มีการเคลื่อนไหวของทั้งฝ่ายคัดค้านและสนับสนุนวัดธรรมกายมากยิ่งขึ้น เช่นฝ่ายคัดค้านได้มีการชุดข้อมูลความไม่เหมาะสมต่างๆ ออกมาตีแผ่ เช่นกรณีการกว้านซื้อที่ดินของเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย มีการยืนยันจากคนในพื้นที่ว่าเป็นความจริง และจากการยืนยันของผู้เชี่ยวชาญกรมการศาสนาเองว่าที่ดินนับพันไร่ที่อยู่ในชื่อของพระธัมมชโยนั้น ประมาณ 700-800 ไร่ หรือกว่าครึ่งหนึ่ง มิใช่มาด้วยการบริจาคเฉพาะเจาะจงมอบให้เป็นสมบัติของเจ้าอาวาสแต่อย่างใด หากแต่มาจากกรกว้านซื้อ (สำนักข่าวไทย 210542) นอกจากนี้ยังมีการบิดเบือนเจตนาของผู้บริจาคที่ไว้วัด โดยการนำเอาไปทำเป็นสัญญาซื้อขายให้กับมูลนิธิธรรมกาย ที่เจ้าอาวาสเป็นประธานอยู่ เพื่อที่จะได้สามารถนำไปทำนิติกรรมต่างๆ ได้โดยไม่ต้องขออนุญาต และมีเรื่องที่มีการเปิดโปงว่า พระเถระบางรูปรับสินบนจากวัดพระธรรมกาย ให้รื้อเบนซ์เป็นยานพาหนะ จนกระทั่งมีพระเถระชั้นผู้ใหญ่องค์หนึ่งออกมาปกป้องตัวเองในเรื่องรื้อเบนซ์ อ้างว่าตนได้ใช้เงินที่สะสมไว้เป็นเวลา 10 ปีไปซื้อเอามาในราคารวมแล้วประมาณ 3 ล้านบาท ซึ่งยิ่งทำให้กระแสการโจมตียิ่งมากขึ้น เผยให้เห็นกรณีอื่นๆ ตามมามากยิ่งขึ้นเรื่อยๆ รวมทั้งการเปิดเผยให้เห็นโยงใยที่มีกับพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นพรรครัฐบาลปัจจุบันด้วย การรื้อกำลังจะเป็นดังที่พระมหาเดวิด ยลະສິກขุ ประธานองค์การยูเนสโกแห่งประเทศไทยกล่าวในการให้สัมภาษณ์ว่า “เรื่องนี้เมื่อจบลงความไม่ชอบมาพากลทั้งฝ่ายคณะสงฆ์ ฝ่ายการเมืองและฝ่ายราชการ เป็นผลกระทบลูกโซ่ รวมทั้งเรื่องการจัดการเงิน หากมีการเปิดเผยข้อมูลออกมาแล้วต้องตะลึงกันไปทั่วประเทศ” (เดลินิวส์ 130542)

ขณะที่ถูกเปิดเผยพฤติกรรมต่างๆ มากขึ้นเรื่อยๆ ทางวัดธรรมกายแม้จะประกาศว่าจะตอบโต้ด้วยความสงบและการนิ่งเฉย แต่จริงๆ ก็มีการเคลื่อนไหวจะโดยเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยของฝ่ายวัดก็ตาม (มติชนสุดสัปดาห์ 250542) เช่นมีการระดมการโทรศัพท์ข่มขู่คุกคาม จนต้องมีการเพิ่มการอารักขาสมเด็จพระสังฆราช และพระผู้ใหญ่อื่นๆ มีการออกไปปลิว หนังสือเอกสารเผยแพร่โจมตีฝ่ายตรงข้าม มีการระดมกำลังพระเถระและผู้ที่มีศรัทธาจากภูมิภาคต่างๆ เพื่อเป็นกำลังต่อรองและหารายได้จากกรกว้านซื้อ และยังคงดำเนินกรเทศนาสั่งสอนในเนื้อหาคำสอนเดิมที่ถูกระบุว่าไม่ถูกต้อง และโน้มน้าวให้ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเพื่อสร้างวัดบุญต่างๆ ต่อไปอย่างไม่ลดละ รวมทั้งมีการออกรายการทางสถานีวิทยุ ซึ่งดำเนินไปในลักษณะการตอบโต้กันระหว่างสองฝ่าย การเคลื่อนไหวของทั้งสองฝ่ายในลักษณะของการเผชิญหน้ากันทำให้กระแสความไม่พอใจขยายตัวกว้างขวางออกไปเรื่อยๆ

ท่ามกลางภาวะที่อึมครึมไม่เห็นทางที่ทั้งฝ่ายสงฆ์หรือฝ่ายบ้านเมืองจะหาทางออกให้แก่ปัญหานี้อย่างไร หลายฝ่ายเห็นว่าการปกครองสงฆ์คือมหาเถรสมาคมไม่สามารถทำงานได้ แต่ก็ทำอะไรไม่ได้ แม้จะมีสองราชบัณฑิต คือนายเสฐียรพงษ์ วรรณปก และนายอมรรักษาศรัย ออกมาเสนอให้สมเด็จพระสังฆราชทรงลาออก เมื่อวันที่ 16 พ.ค. (ไทยรัฐ 170542) หลายฝ่ายก็แสดงความไม่เห็นด้วย เพราะจะไม่มีผลต่อการยุบองค์กรมหาเถรฯ แต่อย่างไรก็ดี ยังจะทำให้ปัญหายิ่งซับซ้อนยิ่งขึ้นอีก

เหตุการณ์ทวีความตึงเครียดมากขึ้นหลังการประชุมมหาเถรสมาคมวันที่ 19 พ.ค. ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชไม่ได้ทรงเข้าร่วมประชุม และผลการประชุมไม่มีประเด็นที่นำไปสู่การแก้ปัญหาใดๆ กลับกลายเป็นว่าพระเถระในกรรมาการเรียกร้องขอกำลังอารักขาดูแล เนื่องจากที่ผ่านมาได้มีการวิพากษ์วิจารณ์คณะสงฆ์อย่างรุนแรงจากกรนิเวศธรรมกาย และมีข่าวการเคลื่อนไหวระดมกำลังสามเณรโรงเรียนพระปริยัติธรรมพร้อมด้วยคณะครูอาจารย์นับหมื่นคนมาชุมนุมกันที่หอประชุมพุทธมณฑล และมีกำหนดเดินทางไปถวายสักการะพระมหาเถระ และ

เสนอความคิดเห็นต่อนายกรัฐมนตรีในวันที่ 20 พ.ค. และในคืนวันที่ 19 พ.ค. นั้นเอง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เสด็จทรงเยี่ยมพระอาการสมเด็จพระสังฆราชที่พระอุโบสถเป็นเวลาถึง 3 ชั่วโมง และตลอดทั้งวันของวันที่ 20 พ.ค. ได้มีข้าราชการทหาร ประชาชนจำนวนมากมาเดินทางมาลงนามในสมุดเยี่ยมพระอาการสมเด็จพระสังฆราชที่ตึกนักพรต เช่น เจ้ากรมสวัสดิการทหารบก นำข้าราชการในสังกัดจำนวน 250 คน มาลงนาม รวมทั้งบุคคลสำคัญ อาทิ แม่ทัพภาค 1 นำทหารจากกองทัพภาคที่ 1 กว่าร้อยนาย มาลงนาม ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนนำกำลังตำรวจกว่า 200 นาย รวมทั้งจอมพลถนอม กิตติขจรและลูกหลาน มาลงนามถวายพระพร รวมทั้งนักเรียนและประชาชนกว่า 1,000 คนมาร่วมลงนาม

ขณะเดียวกันบรรดาพระปริยัติธรรมนับหมื่นรูปที่ได้เดินทางเข้ามารวมตัวกันที่วัดสระเกศ นำโดยพระครูสุวรรณวชิรธรรม พระมหาคงรองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา ได้มีการเรียกร้อง 3 ประเด็นคือ ขอให้รัฐบาลออกมาคุ้มครองปกป้องสมเด็จพระสังฆราช พระเถระผู้ใหญ่ มหาเถรสมาคมและพระพุทธศาสนา ขอให้หน่วยงานของรัฐบาลที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับสื่อมวลชนได้ลดส่องการเสนอข่าวซึ่งเป็นลักษณะที่ผิดกฎหมาย สร้างความแตกแยกในชาติ และทำลายศรัทธาของประชาชน ขอให้รัฐบาลยึดมั่นในหลักกฎหมายและรัฐธรรมนูญว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างเคร่งครัด และให้ความเป็นธรรมต่อพระสงฆ์ทั่วประเทศโดยไม่เลือกปฏิบัติ หลังจากนั้นก็ค่อยสลายตัว ขณะที่มิช้าว่า วัดธรรมกายกำลังเร่งระดมกำลังผู้สนับสนุนทุกหมู่เหล่าให้ได้ 100,000 คนในวันวิสาขบูชา (วันที่ 29 พ.ค.) (สำนักข่าวไทย 200542)

อนึ่ง ในวันเดียวกัน ศูนย์เฉพาะกิจกรณีอัมมชโย เครือข่ายชาวพุทธ 207 องค์กร และวัดสวนแก้ว เตรียมทำกิจกรรมเพื่อธำรงรักษาพระธรรมวินัยให้บริสุทธิ์ในฐานะตัวแทนภาคประชาชนในช่วงต่อไปคือ 1. ขยายเครือข่ายคำว่าบาตรธัมมชโยให้กว้างขวางทั่วประเทศ 2. จัดทำธงสัญลักษณ์เพื่อแสดงความเห็นพ้องกับพระวินัยของสมเด็จพระสังฆราชในการรักษาพระธรรมวินัย 3. จัดงาน “พุทธบริษัทสันนิบาต” ช่วงสัปดาห์วิสาขบูชา ณ บริเวณท้องสนามหลวง โดยจะมีการจัดอภิปรายทุกวันระหว่าง 23-28 พ.ค.

2.3.9 เข้าสู่กระบวนการนิคกรรม วัดธรรมกายปรับกระบวนการต่อสู้

วันที่ 21 พ.ค. อธิบดีกรมการศาสนาให้ตัวแทนยื่นฟ้องอดีตเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย โดยเริ่มแรกออกข่าวว่าจะฟ้อง 2 ข้อหาคือ ข้อหาหลักทักท้วงข้อหาอาชญากรรมนุสธรรม ซึ่งทั้งสองข้อหาไม่โทษถึงขั้นจำคุก แต่หลังจากที่อธิบดีนำเรื่องเข้าหารือกับพระมหาธีรราชเจ้า เจ้าอาวาสวัดและสงคราม เจ้าคณะใหญ่หนกลาง ซึ่งเป็นเจ้าคณะผู้ปกครองวัดพระธรรมกายโดยตรง เพื่อตรวจสอบและลงนามก่อนจึงค่อยนำไปยื่นต่อพระสุเมธธารณ์ เจ้าคณะจังหวัดปทุมธานี แต่ปรากฏจากการเปิดเผยเมื่อวันที่ 22 พ.ค. ของพระครูสาธิตธรรมนิเทศน์ ประธานศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนา จ.ระยอง และเจ้าอาวาสวัดหนองสนม ภายหลังเข้าลงนามถวายพระพรสมเด็จพระสังฆราชว่า ส่วนข้อหาข้อใดกล่าวกลับไม่ได้ระบุข้อหาอาชญากรรมนุสธรรม หากแต่ระบุเพียงบิดเบือนคำสอนพระพุทธเจ้า ซึ่งมีโทษไม่ถึงจำคุก พระครูสาธิตกล่าวว่า เชื่อว่ามีการแก้ไขคำฟ้องหลังอธิบดีกรมการศาสนาเข้าหารือกับเจ้าคณะใหญ่หนกลาง เพื่อเป็นการช่วยให้ธัมมชโยดีขึ้น (สำนักข่าวไทย 21, 22, 230542)

ขณะเดียวกันได้มีการเคลื่อนไหวได้กลับจากฝ่ายวัดธรรมกาย พร้อมๆ กับการเปลี่ยนท่าทีของทางวัด เช่นมีการเคลื่อนไหวชี้แจงเพื่อเรียกร้องความเห็นใจและไม่พอใจต่อฝ่ายโจมตีของพระธัมมชโย ขณะที่เจ้าอาวาสวัดหนึ่งเข้าแจ้งความตำรวจว่ามีการปลอมลายพระหัตถ์สมเด็จพระสังฆราช โดยกลุ่มบุคคลที่ทำงานใกล้ชิดสมเด็จพระสังฆราช พร้อมกับการเคลื่อนไหวระดมผู้สนับสนุนมาชุมนุมที่วัดในวันวิสาขบูชาให้ได้ 100,000 คน โดยมีเป้าหมายที่มีผู้นำบุญคนหนึ่งกล่าวว่า “จะนัดผู้ที่มาวัดประชุมเพื่อดำเนินการทุกอย่างเพื่อรวมตัวให้ได้ 100,000 คน เข้ามาอยู่ (ในวัด) ให้เร็วที่สุด ก่อนที่ตำรวจจะเข้ามาจับเจ้าอาวาส และรองเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย โดยเย็นวันนี้คือจุดเริ่มต้นที่จะต่อสู้ขบวนการล้มล้างพระพุทธศาสนา” (สำนักข่าวไทย 230542)

ล่าสุดในวันวิสาขบูชา 29 พ.ค. วัดธรรมกายเปิดให้สื่อมวลชนเข้ารายงานข่าวการเคลื่อนไหวภายในวัด ซึ่งจัดไว้เรียบร้อย โดยมีผู้เดินทางมาเข้าร่วมชุมนุมตามรายงานข่าวประมาณ 5 หมื่นคนเศษ ได้มีการอนุญาตให้ผู้สื่อข่าวเข้าทำข่าวภายในบริเวณวัดเป็นครั้งแรกหลังจากการปิดกั้นไม่ให้เข้ามาระยะหนึ่ง มีการเปิดแถลงข่าวชี้แจงเรื่องต่างๆ เป็นประวัติความเป็นมาของวัด ตลอดจนการชี้แจงในเรื่องคำสอนโดยพระสมชาย ฐานวุฑโฒ ผู้อำนวยการสำนักเผยแผ่และสำนักต่างประเทศวัดพระธรรมกายผู้แถลง กล่าวว่า เรื่องนิพพานเป็นอัตตาไม่ยากจะแสดงความเห็น เพื่อจะเป็นประเด็นให้เกิดการถกเถียง แต่ขอยกตัวอย่างทัศนะของนักวิชาการที่ชื่อ ดร.สมภาร คงหา ที่ว่าประเด็นเรื่องนี้เป็นเรื่องทางวิชาการที่ต้องการผู้รู้ในทางศาสนาที่แท้จริง “เรื่องทางวิชาการไม่ใช่เรื่องที่จะตัดสินได้ด้วยมติมหาชน” และว่า “ความเห็นไม่ตรงกันในระดับการตีความไม่อาจอยู่ด้วยกันได้หรือ นี่คือคำถามที่ควรจะต้องคิดให้นานและรอบคอบ” พระสมชายกล่าว

นอกจากนั้นในการแถลงเรื่องการโอนที่ดินวัดธรรมกายยังระบุว่า “เมื่อเจ้าอาวาสโอนที่ดินแล้ว จะมีใครบ้างออกมารับรองว่า จะไม่เข้าช่วยปาราชิก” และยืนยันว่าเจ้าอาวาสยอมโอนให้แต่ขอเพียงความชัดเจนตรงนี้เท่านั้น (กรุงเทพธุรกิจ 300542)

2.3.10 การเคลื่อนไหวกรณีวัดพระธรรมกายเข้าสู่เงื่อนไขกฎหมายทางโลก

ในช่วงครึ่งแรกของเดือน มิ.ย. 2542 การเคลื่อนไหวเกี่ยวกับกรณีวัดพระธรรมกายได้เข้าสู่กระบวนการกฎหมายทางโลก กล่าวคือ ในช่วงต้นเดือนมีรายงานข่าวว่า ทางกรมการศาสนาได้ร่วมหารือกับตัวแทนของวัด และได้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงที่จะรับเรื่องการโอนที่ดิน 1,747 ไร่เอาไว้ก่อน จนกว่ากระบวนการพิจารณาของศาลสงฆ์จะสิ้นสุด ปรากฏว่าได้ก่อให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากถึงความไม่เหมาะสม เท่ากับเป็นการเปิดช่องให้วัดพระธรรมกายยื้อเวลาให้นานออกไปอีก (ไทยรัฐ 03-040642)

วันที่ 3 มิ.ย. มีรายงานข่าวว่า คณะกรรมการการศาสนาฯ ได้เรียกอธิบดีกรมการศาสนามาชี้แจงกรณีดังกล่าว และกำชับให้เร่งดำเนินการเรื่องการโอนที่ดินให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว พร้อมกับที่นายอาคม เ่งฉั่ว รมช.ก.ศึกษาธิการก็ออกมากล่าวว่า ตนได้สั่งการให้กรมการศาสนาแจ้งพระอัมมชโยอย่างเป็นทางการให้โอนที่ดินภายใน 7 วันนับแต่วันที่ 4 มิ.ย. (สิ้นสุดวันที่ 10 มิ.ย.) หากครบกำหนดแล้วยังไม่ดำเนินการให้กรมการศาสนาแจ้งความเพื่อดำเนินคดีทางอาญา ในข้อหาแจ้งข้อความเท็จจริงต่อเจ้าพนักงาน (ไทยรัฐ 040642)

ต่อมาในวันที่ 10 มิ.ย. ทางวัดธรรมกายได้ยื่นยอมโอนที่ดินให้แก่เพียง 304 ไร่ ส่วนที่เหลืออ้างว่าต้องขอความเห็นจากญาติโยมเจ้าของที่ดินก่อน และว่าวัดไม่มีเงินจ่ายค่าโอนที่สูงถึง 7 ล้าน ดังนั้นในวันรุ่งขึ้นทางกรมการศาสนาจึงได้เข้าแจ้งความกองปราบปรามให้ดำเนินคดีกับเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกายใน 3 ข้อหา คือแจ้งข้อความเท็จแก่เจ้าพนักงาน และข้อหาเจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์ และอีกข้อหาหนึ่งคือ เจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ซึ่งนายอาคมชี้แจงว่า “การกล่าวโทษนี้ไม่เข้าข้อหาหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ เพราะเป็นทางอาญา กล่าวโทษเพื่อให้พนักงานสอบสวนได้เข้าไปดำเนินการ” และว่า การกล่าวโทษตามนิคมกรมนั้นมีหลายข้อกล่าวหา พระสุเมธภรณ์ เจ้าคณะจังหวัดปทุมธานี อาจจะไม่พิจารณาการกล่าวหาเรื่องที่ดิน เนื่องจากมีการกล่าวหาทางอาญาแล้ว แต่การกล่าวหาเรื่องอวดอุตริมนุสสรรม และบิดเบือนพระธรรมคำสอน ก็ควรดำเนินการตามกระบวนการต่อไป

สำหรับการกล่าวโทษทางอาญานี้ ในขั้นตอนต่อไปก็จะมีมีการพิจารณาความตามประมวลกฎหมาย เป็นเรื่องของพนักงานสอบสวนจะต้องดูหลักฐานทั้งหมดจากที่กรมการศาสนาได้กล่าวหาว่ามีการกระทำความผิดอย่างไร มีพฤติการณ์อย่างไร รวมทั้งพยานหลักฐานอื่นๆ และเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้สรุปว่าเป็นความผิดฐานอะไรแล้ว ก็จะเรียกผู้ต้องหามารับทราบข้อกล่าวหาต่อไป จากนั้นก็จะเข้าสู่กระบวนการสอบสวนจากพยานหลักฐานทั้งฝ่ายที่กล่าวหาและถูกกล่าวหา

อย่างไรก็ตามในวันที่ 13 มิ.ย. กรมการวัดพระธรรมกายได้ออกแถลงการณ์ระบุว่า ข้อกล่าวหาทั้ง 3 ข้อนั้นรุนแรงเกินกว่าจะรับได้ และว่า คณะกรรมการได้ติดต่อกับกรมการศาสนาโดยตลอด การสั่งฟ้องคดีอาญานี้เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหัน ก่อให้เกิดความสับสนวุ่นวายกับทุกฝ่าย นายวิระศักดิ์ อาตมา ไวยวัชรวิตรระบุว่าเรื่องทั้งหมดทางวัดถูกรังแก ส่วนการโอนที่ดินก็ยังไม่ดำเนินการอะไร จะรอจนกว่าการดำเนินคดีอาญาจะเสร็จสิ้นลง และมีการพิสูจน์ว่าที่ดินของอดีตเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย ได้มาด้วยความบริสุทธิ์ มีผู้ยกให้หรือซื้อให้กับอดีตเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย ไม่ได้ซื้อให้วัด (สำนักข่าวไทย 130642)

3. ปัญหาสังคมและอาชญากรรม

3.1 ความเคลื่อนไหวสตรีและครอบครัวไทย

หัวข้อข่าว

3.1.1 ความเคลื่อนไหวสตรีในระดับนานาชาติ

3.1.1.1 ส.ส. หญิงทั่วโลกจับมือร่วมแก้ปัญหาสังคม

3.1.1.2 ไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาสตรีอาเซียน

3.1.2 ความเคลื่อนไหวสตรีและกลุ่มองค์กรสตรีต่างๆ

3.1.2.1 องค์กรสตรีเรียกร้องหน่วยงานวางแผนครอบครัวรัฐเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ย้ำเลือกปฏิบัติต่อสตรีผู้ขอคำปรึกษา

3.1.2.2 การเคลื่อนไหวแก้ปัญหาเด็กและสตรีของ รมช. ปวีณา หงสกุล

3.1.2.3 กรมการปกครองและกฤษฎีกาค้านร่าง พ.ร.บ. ที่ให้คู่สมรสหญิงเลือกใช้นามสกุลเดิมหรือของสามีได้ และในทางตรงกันข้าม อ้างขัดพระราชดำริ ร. 6 ที่มีพระประสงค์แยกชื่อสกุลของราชตระกูลออกจากชื่อสกุลของสามัญชนธรรมดา ฯลฯ

3.1.3 ครอบครัวไทยสู่การแตกสลายมากขึ้นเรื่อยๆ

3.1.3.1 คนกรุงหันหลังชีวิตคู่ หย่าปีละครึ่งแสนราย

3.1.3.2 การอพยพโยกย้ายแรงงานเป็นต้นตอที่ทำให้ครอบครัวและชุมชนไทยแตกสลาย

สรุปประเด็นข่าว

3.1.1 ความเคลื่อนไหวสตรีในระดับนานาชาติ

3.1.1.1 ส.ส. หญิงทั่วโลกจับมือร่วมแก้ปัญหาสังคม

รายงานข่าวกล่าวว่าในระหว่างการประชุมสหภาพรัฐสภา ที่จัดขึ้นที่กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม เมื่อกลางเดือนเมษายนที่ผ่านมา ได้มีการจัดประชุมระหว่างสมาชิกรัฐสภาสตรีจากประเทศต่างๆ ทั่วโลกแยกออกมาต่างหากด้วย ทั้งนี้เพื่อพิจารณาเรื่องการส่งเสริมประชาธิปไตย การยอมรับสิทธิมนุษยชน สันติภาพ และความมั่นคงในสังคมโลก รวมทั้งได้มีการพิจารณาปัญหาเฉพาะหน้าที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับสตรีโดยตรง เช่น ปัญหาการกระทำละเมิดต่อสตรีและเด็กในสงครามความขัดแย้งที่โคโซโว เป็นต้น สำหรับประเทศไทย ส.ส. สตรีที่เข้าร่วมประชุมคือ ดร. ธารทอง ทองสวัสดิ์ ส.ส.จาก จ. ลำปาง โดยมีสมาชิกรัฐสภาสตรีเข้าร่วมทั้งหมด 139 คน (ไทยรัฐ 210442)

3.1.1.2 ไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาสตรีอาเซียน

ระหว่างวันที่ 1-2 พ.ค. 2542 ประเทศไทยโดยสภาสตรีแห่งชาติฯ ได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาสตรีอาเซียนขึ้นที่กรุงเทพฯ โดยมีตัวแทนสมาชิก 10 ประเทศเข้าร่วม คือ ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน ฟิลิปปินส์ เวียดนาม อินโดนีเซีย ลาว และพม่า หัวข้อการประชุมครั้งนี้คือ วิสัยทัศน์สตรีอาเซียน: การปรับปรุงแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจเพื่อศตวรรษใหม่ (ASEAN Women's Vision : Improving our Economics in the New Millennium) พร้อมกันนั้นก็จะมีการนำเสนอรายงานการวิจัยจากประเทศ มาเลเซีย และ ไทย และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และความรู้ความสามารถในกลุ่มสตรีอาเซียนเพื่อรับกับปี ค.ศ. 2000 ที่กำลังจะมาถึง (ไทยรัฐ 280442)

3.1.2 ความเคลื่อนไหวสตรีและกลุ่มองค์กรสตรีต่างๆ

3.1.2.1 องค์กรสตรีเรียกร้องหน่วยงานวางแผนครอบครัวรัฐเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน อย่าเลือกปฏิบัติต่อสตรีผู้ขอคำปรึกษา

นางสาวกนกวรรณ ธาวรรณ ผู้บริหารโครงการรณรงค์เพื่อสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ของผู้หญิง กล่าวว่าประเด็นเร่งด่วนในการรณรงค์ของโครงการคือ การให้ผู้หญิงมีอิสระที่จะตัดสินใจเรื่องอนามัยเจริญพันธุ์ โดยไม่มีอิทธิพลใดมาบีบบังคับ เช่นในเรื่องการตั้งครรภ์ การจะมีบุตรกี่คน ระยะเวลาที่ปี ในการคุมกำเนิด ก็ควรมีสิทธิเลือกวิธีที่เหมาะสม รวมทั้งสิทธิในการเข้าถึงบริการด้านการวางแผนครอบครัวจากองค์กรภาครัฐ ตลอดจนสิทธิที่จะตัดสินใจด้วยตัวเองในเรื่องการทำแท้ง เป็นต้น

น.ส. กนกวรรณ ระบุว่าปัญหาการละเมิดสิทธิดังกล่าวข้างต้น พบมีการละเมิดมากที่สุดในกลุ่มสตรีชนบทที่มีรายได้หรือไม่มีรายได้ และการศึกษาดำเนินการ นอกจากนั้นสตรีที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานมักพบปัญหาเข้าไม่ถึงบริการด้านการวางแผนครอบครัวจากองค์กรภาครัฐ ซึ่งมักมุ่งให้บริการเฉพาะผู้ที่สมรสแล้วเท่านั้น น.ส. กนกวรรณ กล่าวว่า การรณรงค์จะต้องเน้นการปรับเปลี่ยนทัศนคติของสังคม โดยเฉพาะผู้ให้บริการคำแนะนำที่เกี่ยวข้องกับการคุมกำเนิด มักจะมองหญิงโสดที่เข้าไปขอรับคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการคุมกำเนิด หรือขอรับยาเม็ดคุมกำเนิด ด้วยสายตาตำหนิ สิ่งเหล่านี้จะไม่เกิดขึ้น หากสังคมยอมรับและให้ผู้หญิงมีสิทธิและอิสระที่จะตัดสินใจด้วยตัวเอง นอกจากนั้นยังมีกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มรักร่วมเพศ และโดยเฉพาะกลุ่มสตรีวัยหมดประจำเดือน ที่หน่วยบริการภาครัฐควรหันมาให้ความสนใจมากขึ้น และพวกเขาคควรมีสิทธิในการเลือกและตัดสินใจได้เช่นเดียวกับคนกลุ่มอื่นๆ (กรุงเทพธุรกิจ 150442)

3.1.2.2 การเคลื่อนไหวแก้ปัญหาเด็กและสตรีของ รมช. ปวีณา หงสกุล

ในช่วงเวลา 3 เดือนที่ผ่านมาความเคลื่อนไหวด้านเด็กและสตรีที่น่าสนใจคือ ความเคลื่อนไหวช่วยเหลือเด็กและสตรีที่เดือดร้อนในเรื่องต่างๆ ของ นางปวีณา หงสกุล รมช. ก.แรงงานและสวัสดิการสังคม เช่น กรณีเด็กหญิงอายุ 14 ถูกข่มขืนโดยชายถึง 4 คน ที่ จ.ระยอง โดยที่มิบุคคลที่เป็นถึงกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ของ ต.เกาะเจดอยอยู่ในเหตุการณ์ด้วย ปรากฏว่ามีการเรียกผู้ปกครองมาตกลงจะจ่ายเงิน 70,000 บาท แต่ผู้ปกครองไม่ยอม ต่อมาตำรวจนายนั้นถูกย้ายออกจากพื้นที่ไป (ไทยรัฐ 17,290442, เดลินิวส์ 230442)

กรณีต่อมาคือ กรณีพนักงานหญิงบริษัทผลิตอาหารกึ่งอุตสาหกรรม ถูกผู้จัดการชาวไต้หวันแอบติดกล้องวิดีโอถ่ายภาพพนักงานหญิงทำธุระส่วนตัวในห้องน้ำ ต่อมาผู้ต้องหาเข้ามาขอด้วยยอมรับสารภาพ ซึ่งนางปวีณาได้กล่าวว่า เรื่องนี้ถือเป็นการทำลายชื่อเสียงหญิงไทย ผิดประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีงาม อยากให้ตำรวจให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ ยามองเป็นเรื่องธรรมดา(ไทยรัฐ 16,18,290442)

อีกประเด็นหนึ่งที่ รมช. ปวีณาได้เข้าไปเคลื่อนไหวคือ ขบวนการค้ากามข้ามชาติที่ทำการเปิดเส้นทางใหม่ เพื่อลวงหญิงไทยไปค้าประเวณีในต่างประเทศ โดยระบุว่า มีเหยื่อที่ถูกส่งออกไปค้าประเวณีที่ประเทศแอฟริกาใต้ หลบหนีออกมาขอความช่วยเหลือจากสถานทูตไทยเป็นจำนวนมาก และว่าหัวหน้าแก๊งที่ทำการส่งลวงนี้เป็นชาวอียิปต์ สมคบกับชาวสิงคโปร์และมาเลเซีย นอกจากนั้นยังมีแก๊งชาวไทยสมคบกับมาเฟียไต้หวันอีกแก๊งหนึ่งด้วย พร้อมกันนี้ยังมีรายงานข่าวเมื่อวันที่ 22 เม.ย. ว่า รมต. ก.ยุติธรรมออสเตรเลียเดินทางมาไทยเพื่อหารือปัญหาการค้าหญิงและแรงงานไทยที่เดินทางไปยังออสเตรเลียมากขึ้น ล่าสุดนางปวีณา ได้หารือกับเจ้าหน้าที่ระดับสูงของ ยูเอ็นดีพี

และตัวแทนจากองค์การแรงงานระหว่างประเทศ หรือ ไอแอลโอ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทย เตรียมตั้งคณะกรรมการแห่งชาติและคณะกรรมการย่อย เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน โดยจะกำหนดจุดนำร่องบริเวณที่เป็นเขตรอยต่อพรมแดนระหว่าง ไทยกับพม่า (อรัญประเทศ-ปอยเปต) และรอยต่อไทยพม่า (จ.ระนอง-เกาะตอง) เป็นต้น (ไทยรัฐ 19,22,27,290442)

ล่าสุดคือปัญหาการใช้แรงงานเด็ก ที่รมช. ปวีณาได้ไปแสดงจุดยืนในการประชุมองค์การแรงงานระหว่างประเทศ สมัยที่ 87 ที่นครเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์ ว่า ไทยจะมุ่งบริหารจัดการใช้แรงงานเด็ก ด้วยการขยายเวลาการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ต่ำกว่า 12 ปี และได้ลงนามร่วมกับองค์การแรงงานระหว่างประเทศในโครงการมุ่งจัดการใช้แรงงานเด็กที่ไม่เป็นธรรม นอกจากนั้นยังได้ร่วมพิจารณาร่างอนุสัญญาฉบับใหม่ ว่าด้วยการห้ามและการกำจัดการใช้แรงงานเด็กในสภาพที่เลวร้าย ซึ่งร่างอนุสัญญาฉบับนี้จะผ่านการรับรองในปีนี้ และจะมีผลทำให้การใช้แรงงานเด็กในสภาพที่เลวร้าย อาทิ การบังคับใช้แรงงานเด็กเยี่ยงทาส การให้เด็กลักลอบค้ายาเสพติด การบังคับให้เด็กขายบริการทางเพศ เป็นต้น จะถูกห้ามในสังคมโลกด้วย (ไทยรัฐ 160642)

3.1.2.3 กรมการปกครองและกฤษฎีกาคำนวณร่าง พ.ร.บ. ที่ให้คู่สมรสหญิงเลือกใช้นามสกุลเดิมหรือของสามีได้ และในทางตรงกันข้าม อ้างชัดพระราชดำริ ร. 6 ที่มีพระประสงค์แยกชื่อสกุลของราชตระกูลออกจากชื่อสกุลของสามัญชนธรรมดา ฯลฯ

ข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเรื่องที่ คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ รมต. ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้เสนอร่างแก้ไข พ.ร.บ. ชื่อบุคคล พ.ศ. 2505 เพื่อให้คู่สมรสฝ่ายหญิงสามารถเลือกใช้นามสกุลเดิมหรือของสามีได้ ซึ่ง ครม. ได้อนุมัติหลักการตั้งแต่เมื่อ 27 ต.ค. 2541 และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาอีกครั้งนั้น ปรากฏว่ากรมการปกครองได้นำเสนอข้อโต้แย้งของร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ต่อกฤษฎีกาหลายข้อด้วยกัน

ข้อเสียที่น่าสนใจคือ ประเด็นเรื่องว่า พ.ร.บ. นี้จะไปขัดต่อพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร. 6) ในการตรากฎหมายว่าด้วยการขนานนามที่ประสงค์จะแยกชื่อสกุลของราชตระกูล ออกจากชื่อสกุลของสามัญชนธรรมดา โดยขยายความว่า เพราะกฎหมายฉบับนี้ เมื่อชายได้แต่งงานกับหญิงที่เกิดในราชตระกูล ชายมีสิทธิใช้ชื่อสกุลของหญิงได้ เมื่อหญิงตาย ชายสามารถใช้ชื่อสกุลของหญิงต่อไปได้อีก ซึ่งถ้าชายแต่งงานใหม่ หญิงที่เป็นภรรยาคนใหม่ก็สามารถใช้ชื่อสกุลของชายที่เป็นชื่อสกุลราชตระกูลได้ ทั้งที่หญิงคนใหม่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับราชตระกูลเลย และการใช้ชื่อสกุลของสามัญชนก็เพื่อให้ทราบถึงเทือกเถาเหล่ากอของบุคคลนั้น

กรมการปกครองยังมีความเห็นข้ออื่นๆ อีกหลายประการ เช่น ทำให้ยากแก่การพิสูจน์ตัวบุคคล เพราะมีการแก้ไขชื่อสกุลสลับกันไปมา และว่าไม่เป็นบรรทัดฐาน ระเบียบประเพณีที่ติดมาแต่สังคมส่วนรวม การมุ่งเน้นให้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมชายนี้อาจก่อผลกระทบหลายประการ สถานภาพในครอบครัวอาจขาดความกลมเกลียวเป็นหนึ่งเดียว

รายงานข่าวกล่าวด้วยว่า คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นแบบคัดค้านตามกรมการปกครองว่า ร่าง พ.ร.บ. นี้จะเป็นการกระทบหลักการของ พ.ร.บ. ชื่อบุคคล 2505 ที่ถือปฏิบัติกันมาเป็นเวลา 84 ปี เป็นที่ยอมรับและเข้าใจว่า เมื่อชายหญิงทำการสมรสกันย่อมผูกพันเป็นครอบครัวอันเป็นพื้นฐานที่ทำให้สถาบันนี้มีความมั่นคง หลักการของร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพื้นฐานของสังคมไทย จึงเห็นควรให้ ครม. พิจารณาทบทวนอีกครั้ง (มติชน 080642)

หลังจากข้อเสนอข้างต้นเผยแพร่สู่สาธารณะ ก็มีเสียงอภิปรายโต้แย้งกันอย่างกว้างขวางในสังคมไทย โดยเฉพาะกลุ่มองค์กรด้านสตรีต่างๆ ส่วนไม่เห็นด้วยกับทัศนะที่คัดค้านนั้น (มติชน 10,130642)

ล่าสุด คณะกรรมาธิการยวชน สตรีและผู้สูงอายุ สภาผู้แทนราษฎร ออกมาแถลงผลการประชุมพิจารณาซึ่งประกอบด้วยข้อสรุป 3 ประเด็นด้วยกันคือ 1) เห็นชอบให้สามีและภรรยา สามารถเลือกใช้นามสกุลที่ได้ตกลงกันไว้ในวันจดทะเบียนสมรส 2) บุตรที่เกิดมาจะต้องใช้นามสกุลตามที่ได้ตกลงกันไว้ก่อน จนกว่าจะถึงบรรลุนิติภาวะ จึงจะเลือกใช้นามสกุลของพ่อหรือแม่ก็ได้ และ 3) กรณีที่มีการหย่าร้าง หรือฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นหม้าย ผู้ที่มีชีวิตอยู่สามารถใช้นามสกุลที่ได้ตกลงกันไว้ แต่ถ้ามีการแต่งงานใหม่จะต้องกลับไปใช้นามสกุลเดิมก่อน (ผู้จัดการ 170642)

3.1.3 ครอบครัวไทยสู่การแตกสลายมากขึ้นเรื่อยๆ

3.1.3.1 คนกรุงหันหลังชีวิตคู่ หย่าปีละครึ่งแสนราย

นพ.ประยูรศักดิ์ เสรีเณียร ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตเวช โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ กล่าวว่า สถาบันครอบครัวไทยในปัจจุบัน เป็นครอบครัวเดี่ยว เมื่อแต่งงานจะแยกออกมาตั้งครอบครัวใหม่โดยการผ่อนบ้าน หรือเช่าบ้าน ผ่อนรถยนต์ หรืออื่นๆ ที่เป็นรายจ่ายหลัก ปรากฏว่าจากการสำรวจระหว่างปี 2528-2540 อัตราการหย่าเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ กล่าวคือในปี 2528 มีการจดทะเบียน 343,134 หย่า 32,252 ปี 2530 จดทะเบียน 373,637 หย่า 31,068 ปี 2532 จดทะเบียน 406,134 หย่า 40,875 ปี 2534 จดทะเบียน 449,513 หย่า 45,230 ปี 2536 จดทะเบียน 484,569 หย่า 46,953 ปี 2538 จดทะเบียน 470,751 หย่า 53,560 ปี 2540 จดทะเบียน 396,928 หย่า 62,379

นพ.ประยุทธิ์ ระบุถึงสาเหตุการหย่ามีตั้งแต่ปัญหา เศรษฐกิจ เครียด รายได้ไม่พอกับค่าใช้จ่าย จนถึงปัญหาเรื่องสองฝ่ายไม่มีเวลาให้กัน เนื่องจากการทำงานที่มีเวลาทำงานและหยุดงานไม่ตรงกัน และปัญหาหนี้เสียใจคอกันไม่ได้ เข้ากับญาติพี่น้องของอีกฝ่ายหนึ่งไม่ได้ เป็นต้น (ผู้จัดการ 140442)

3.1.3.2 การอพยพโยกย้ายแรงงานเป็นต้นตอที่ทำให้ครอบครัวและชุมชนไทยแตกสลาย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้จัดเสวนาระดมความคิดเห็นเรื่องแนวทางการแก้ปัญหาเสพติดในประเทศไทย พบว่า ปัญหาเสพติดเป็นเสมือนโรคหนึ่งของสังคม ที่พร้อมจะเกิดขึ้นได้ในทุกที่ทุกเวลาที่ภูมิคุ้มกันของสังคมอ่อนแอ และพบว่าในระยะ 40 ปีที่ผ่านมา ได้เกิดการอพยพโยกย้ายแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมืองอย่างต่อเนื่อง ทำให้สายสัมพันธ์ที่เคยเชื่อมโยงคนในครอบครัวและชุมชน ถูกดึงยืดออกไปจนกลายเป็นเส้นใยบางๆ ที่อาจขาดได้ง่าย ดังนั้นการที่คนพลัดพรากจากท้องถิ่นที่เคยอยู่ จึงเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้ชุมชนถูกทำลายลง เมื่อคนเหล่านี้โยกย้ายไปอยู่ร่วมกับคนที่มาจากต่างถิ่นกัน จึงไม่มีรากเหง้าทางสังคมวัฒนธรรมร่วมกันเพียงพอที่จะทำให้อุปสรรคทางสังคมทำหน้าที่ที่สมบูรณ์ได้ นอกจากนั้นความช่วยเหลือจากรัฐที่ยื่นให้ ก็ทำให้ชุมชนไม่คิดช่วยตัวเองไม่พึ่งพาตนเอง

ที่ประชุมมีความเห็นว่า หนทางหนึ่งที่จะแก้ปัญหา ก็คือ รัฐจะต้องให้ชุมชนได้มีอำนาจการตัดสินใจทำกิจกรรมที่กระทบต่อความเป็นอยู่ของตนเองได้มากขึ้น รวมทั้งมีทรัพยากรสนับสนุนให้ทำงานได้ด้วย (กรุงเทพธุรกิจ 160442)

3.2 ปัญหาเด็ก เยาวชน และยาเสพติด

หัวข้อข่าว

3.2.1 เยาวชนกับปัญหาเพศสัมพันธ์ในวัยอันไม่สมควร

3.2.1.3 วัยรุ่นชาย-หญิง ยึดมั่นรุด เสพยา-มั่วกาม

3.2.1.2 วัยรุ่นคิดค่านิยมตะวันตกชิงสุกก่อนห่าม

3.2.1.3 สอนเพศศึกษา นร.มัธยม ก. ศึกษาธิการ ขานรับหลักสูตรชีวิตคู่

สรุปประเด็นข่าว

3.2.1 เยาวชนกับปัญหาเพศสัมพันธ์ในวัยอันไม่สมควร

3.2.1.3 วัยรุ่นชาย-หญิง ยึดมั่นรุด เสพยา-มั่วกาม

เมื่อเวลา 00.30 น. วานนี้ (30 มิ.ย.) พบกลุ่มวัยรุ่นชายวัยติดโรงแรมย่านรูด ลักลอบเสพยาบ้า ตำรวจ สน.บางซื่อ ได้เบาะแสยกกำลังปิดล้อม แล้วบุกเข้าตรวจค้น พบวัยรุ่นชาย-หญิง 26 คน เปิดห้องโรงแรมย่านรูดมั่วสุมเสพยา บางห้องเปิดอยู่กันเป็นเดือน หม่อมสาวบางคู่ หอบหัวเอาลูกวัยขบเคี้ยว ไปอยู่ด้วยอย่างน่าสังเวช นอกจากนี้ ยังมีนักเรียนสาวโรงเรียนพาณิชย์ชื่อดัง รวมมั่วสุมอยู่ด้วย พบส่วนใหญ่เป็นเด็กวัยรุ่นมีปัญหาครอบครัวแตกแยก มีयेนต์ค้ายาแฝงตัวอยู่ในโรงแรม คอยส่งยาให้ลูกค้าตามห้องต่างๆ แต่หนีพ้นมือของตำรวจไปได้หนูดวิด (ไทยรัฐ 300642)

3.2.1.2 วัยรุ่นคิดค่านิยมตะวันตกชิงสุกก่อนห่าม

รศ.นพ.สุรศักดิ์ ฐานิพานิชกุล ประจำภาควิชาสูติ-นรีเวชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า แนวโน้มของการทำแท้งสูงขึ้นในปีที่ผ่านมาพบหญิงทำแท้งเฉลี่ย 80,000-100,000 ราย นพ. สุรศักดิ์ ระบุว่า สาเหตุส่วนหนึ่งเนื่องจากวัยรุ่นมักรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกมาเป็นแบบอย่าง เลียนแบบพฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และที่สำคัญเนื่องจากยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์ และขาดความสนใจในเรื่องการวางแผนครอบครัว นอกจากนั้นยังเกิดจากปัญหาคือครอบครัวแตกแยก

นพ.สุรศักดิ์ ยังระบุว่า ปัญหาดังกล่าวนอกจากจะเกิดกับวัยรุ่นแล้ว ในระดับคนทำงานยังพบว่า ผู้หญิงวัยทำงานมีสถิติการทำแท้ง เช่นเดียวกัน (กรุงเทพธุรกิจ 120442)

3.2.1.3 สอนเพศศึกษา นร.มัธยม ก. ศึกษาธิการ ขานรับหลักสูตรชีวิตคู่

จากการเปิดเผยของ ศ.นพ. นิกิตติสิน ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาเพศศาสตร์ศึกษา สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่า ขณะนี้ทางชมรมเพศศาสตร์ศึกษา ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้เรื่องสัมพันธ์ทางเพศ เนื่องจากปัจจุบัน กลุ่มวัยรุ่นได้มีการอยู่ร่วมกันอันธพาล-ภรรยาจำนวนมาก ทางชมรมได้มีการติดต่อกับ ก.ศึกษาธิการ เพื่อดำเนินการสอนเรื่องเพศสัมพันธ์ โดยทดลองในโรงเรียนมัธยม 4 โรง เพื่อให้วัยรุ่นมีความระมัดระวังเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัย (ผู้จัดการ 220442)

ภาคผนวก

รายชื่อคณะผู้ดำเนินงานโครงการข่าวสารทิศทางประเทศ

(โดยการอุดหนุนของ สกว.)

1. นายอนุช อภาภิรม ตำแหน่งหัวหน้าโครงการฯ เป็นนักคิดนักเขียนและนักวิจัยอิสระ เคยทำงานเป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด และสำนักพิมพ์สวัสดี เคยเป็นที่ปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎรสมัยของนายมารุต บุญนาค และได้เป็นประธานคณะกรรมการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันพระปกเกล้า และเป็นรองประธานฝ่ายโครงการมูลนิธิโลกสีเขียว ปัจจุบันเป็นประธานมูลนิธิศูนย์สื่อเพื่อการพัฒนา
2. นางวิสมัย อภาภิรม ตำแหน่งบรรณาธิการประจำโครงการฯ มีประสบการณ์ในวิชาชีพสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ กว่ายี่สิบปี เคยเป็นบรรณาธิการสังเคราะห์รายงานจากสนาม ในโครงการแสวงหารูปแบบการพัฒนาระดับท้องถิ่นของรัฐ เคยเป็นบรรณาธิการวารสารประมวลข้อมูลข่าว "สารสนเทศ" และบรรณาธิการโครงการสื่อสิ่งพิมพ์ด้านสิ่งแวดล้อม มูลนิธิโลกสีเขียว เป็นผู้แปลหนังสือชื่อ Mission Possible ของ เคน บลองชาร์ด
3. นางสาวฉิลวี มาคตาสิลา ซอลลิงก้า ตำแหน่งนักวิจัย จบปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เคยทำงานเป็นอาจารย์ประจำและหัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนอานวยศิลป์ อาจารย์ประจำและหัวหน้าภาควิชาประวัติศาสตร์ และหัวหน้าภาควิชาไทยคดีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยาลัยคณาจารย์ มหาสารคาม และเคยเป็นนักวิชาการ บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด บริษัทสำนักพิมพ์สวัสดี จำกัด และบริษัทต้นอ้อ-แกรมมี จำกัด
4. นางสาวปราณี ชติยศ ตำแหน่งนักวิจัย จบปริญญาโท เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เคยทำงานเป็นผู้ช่วยนักวิจัยโครงการ สถาบันวิจัยสังคมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นนักวิจัยประจำศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์ และประจำกองบรรณาธิการวารสารเศรษฐศาสตร์การเมือง ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีผลงานวิทยานิพนธ์ และบทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการหลายเล่ม
5. นางสาวสะไบทิพย์ พันธุ์อุทัย ตำแหน่งธุรการบัญชี จบปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิชาเอกโสตทัศนศึกษา โสตสื่อสารมวลชน เคยทำงานร่วมกับฝ่ายรวบรวมข้อมูลงานผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ กลุ่มสื่อศิลป์ ถ่ายภาพงานรับปริญญาต่างๆ รวบรวมข้อมูลลูกค้า บริษัทเอ-ทีมแอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด เคยประจำกองบรรณาธิการวารสารวิทยาศาสตร์อนาคต บริษัทสำนักพิมพ์สวัสดี จำกัด เคยเป็นนักข่าว Rewriter ตัดต่อ ผลิตรายการ บริษัทไทยสกายเทลวิชั่น จำกัด
6. นางสาวเขาวนันท์ เชษฐรัตน์ นักเขียนรับเชิญ จบปริญญาโทเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาโสตทัศนศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เคยทำงานประจำกองบรรณาธิการนิตยสารมีชื่อหลายฉบับ และเคยเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาการถ่ายภาพและภาพยนตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลอยู่ประมาณ 12 ปี ก่อนที่จะผันตัวเองออกมาเป็นอาจารย์พิเศษ และทำงานเป็นนักเขียนนักแปลอิสระในปัจจุบัน
7. Mr. Samuel Srethapakdi, Translator, BA.,Economic, Brown University, U.S.A